

Basisanalyse voor de Baai van Heist en de zandbank in de zone Knokke-Heist West

Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer

Projectnummer – 11/005465 | Versie D | 13 juli 2010

OPDRACHTGEVER

Coördinatiepunt Duurzaam
Kustbeheer
Wandelaarkaai 7
8400 Oostende

Kathy Belpaeme
Tel: 059/34.21.41
Fax: 059/34.21.31

Basisanalyse Baai van Heist en de zandbank in de zone Knokke-Heist West

OPDRACHTNEMER

ARCADIS Belgium nv
Clara Snellingsstraat 27
2100 Deurne
BTW BE 0426.682.709
RPR ANTWERPEN
ING 320-0687053-72
IBAN BE 38 3200 6870 5372
BIC BBRUBEBB

Contactpersoon

Mieke Deconinck

Telefoon

+32 9 241 77 00

Telefax

+32 9 241 77 01

E-mail

m.deconinck@arcadisbelgium.be

Website

www.arcadisbelgium.be

Revisie		
Versie	Datum	Opmerking
A	3 mei 2010	Eerste versie ontwerprapport
B	12 mei 2010	Tweede versie ontwerprapport (verwerking opmerkingen opdrachtgever)
C	18 mei 2010	Finaal ontwerprapport (verstuurd naar stuurgroepleden)
D	5 juli 2010	Ontwerpversie finaal rapport
E	13 juli 2010	Finaal rapport
Opgesteld		
Afdeling/discipline	Functie	
MILIEU	Projectleider	Mieke Deconinck
MILIEU	Projectmedewerker	Annemie Volckaert
MILIEU	Projectmedewerker	Dirk Libbrecht
MILIEU	Projectmedewerker	Lieven Desmet
MILIEU	Tekenaar	Jimmie Huylebroeck
RUIMTE EN VERKEER	Tekenaar	Raf Dotremont
Geverifieerd		
Afdeling	Functie	Naam
MILIEU	projectmanager	Hilde De Lembre

Inhoudsopgave

Basisanalyse Baai van Heist en de zandbank in de zone Knokke-Heist West.....	15
1 Inleiding.....	15
2 Korte beschrijving van de methodiek	17
3 Situering van het studiegebied.....	17
4 Historische analyse.....	21
4.1 Inleiding.....	21
4.2 Natuurlijke ontwikkelingen en beschermingen	21
4.3 Morfologische en sedimentologische ontwikkelingen.....	22
4.3.1 Oorzaak verzanding.....	22
4.3.2 Tendenzen in morfologie.....	23
4.3.3 Mogelijk herstel oorspronkelijke toestand.....	28
4.4 Strandverdedigingen te Heist.....	28
4.5 Toerisme en recreatie.....	29
4.6 Havenactiviteiten	33
5 Huidige natuurlijke kenmerken.....	35
5.1 Speciale beschermingszone Kustbroedvogels te Zeebrugge-Heist (Vlaams)	35
5.1.1 Inleiding.....	35
5.1.2 Natuurwaarden waarvoor dit gebied werd afgebakend	35
5.1.3 Instandhoudingsdoelstellingen	38
5.2 Strandreservaat en GEN-gebied Baai van Heist (Vlaams).....	40
5.3 Aangroeiende zandbank.....	42
5.3.1 Prognose natuurlijke evolutie.....	42
5.3.2 Benthos.....	42
5.3.3 Zeezoogdieren.....	44
5.3.4 Avifauna.....	44
5.4 Gericht Marien Reservaat (federaal).....	44
5.5 SBZ 3 Zeebrugge (federaal)	45
6 Huidige socio-economische kenmerken.....	47
6.1 Toeristisch-recreatieve waarden van het strand, de zee en de dijk te Heist	47
6.2 Toeristisch-recreatieve waarde van het strandnatuurreservaat Baai van Heist	48
6.3 De strand- en watersportactiviteiten.....	50
6.4 Andere socio-economische waarden.....	52
7 Het munitiedepot De Paardenmarkt	53
8 Juridische en beleidsmatige randvoorwaarden	55
8.1 Juridische randvoorwaarden.....	55
8.1.1 Europese en internationale wetgeving	55
8.1.2 Vlaamse en federale wetgeving.....	56
8.2 Beleidsmatige randvoorwaarden	63

8.2.1	Gewestplan	63
8.2.2	Strategisch Beleidsplan voor Toerisme aan de Kust 2009-2014	63
8.2.3	Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen	64
8.2.4	Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan West-Vlaanderen	65
8.2.5	Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan Knokke-Heist	67
8.2.6	Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan Strand en Dijk Knokke-Heist	68
8.2.7	Gedeeltelijke wijziging van het PRUP Strand en Dijk Knokke-Heist	72
8.2.8	Geïntegreerd kustveiligheidsplan	72
9	Gebruikers, betrokken partijen en bevoegdheden	75
10	Huidige conflicten en bedreigingen	79
10.1	Gezien vanuit de natuurlijke ontwikkelingen op Vlaams grondgebied	79
10.2	Gezien vanuit de natuurlijke ontwikkelingen in de mariene zone op federaal grondgebied	80
10.3	Gezien vanuit de woonfunctie en de toeristisch-recreatieve waarden	82
10.3.1	Algemeen	82
10.3.2	M.b.t. de werking van de VVW Heist op de huidige locatie (namelijk t.h.v. de Kardinaal Mercierstraat)	84
10.4	Gezien vanuit de havenactiviteiten	86
10.5	In relatie tot kustveiligheid en exploitatie van het strand	88
10.6	In relatie tot het munitiedepot De Paardenmarkt	88
10.7	Conflictenmatrix huidige situatie	89
11	Toekomstvisies van de verschillende stakeholders	93
11.1	Toekomstvisie vanuit wonen, toerisme en recreatie	93
11.1.1	Korte termijn (2010-2015)	93
11.1.2	Middellange termijn (2020)	97
11.1.3	Lange termijn (2050)	99
11.1.4	Absolute randvoorwaarden of niet-wenselijkheden	99
11.1.5	Knelpunten en aandachtspunten	99
11.2	Toekomstvisie vanuit de havenactiviteiten	100
11.2.1	Korte termijn (2010-2015)	100
11.2.2	Middellange termijn (2020)	102
11.2.3	Lange termijn (2050)	102
11.2.4	Absolute randvoorwaarden of niet-wenselijkheden	102
11.2.5	Knelpunten en aandachtspunten in relatie tot andere sectoren of gebruikers	102
11.3	Toekomstvisie vanuit natuur	103
11.3.1	Korte termijn (2010-2015)	103
11.3.2	Middellange termijn (2020)	105
11.3.3	Lange termijn (2050)	105
11.3.4	Absolute randvoorwaarden of niet-wenselijkheden	106
11.3.5	Knelpunten en aandachtspunten	106
11.4	Toekomstvisie m.b.t. kustveiligheid en de exploitatie van het strand	107

11.4.1	Scenario's m.b.t. de relatie zandbank/geul.....	107
11.4.2	Korte termijn (2010-2015).....	107
11.4.3	Middellange termijn (2020)	108
11.4.4	Lange termijn (2050).....	108
11.4.5	Absolute randvoorwaarden of niet-wenselijkheden	108
11.4.6	Knelpunten en aandachtspunten in relatie tot andere sectoren of gebruikers	108
11.5	Conflictenmatrix toekomstscenario's.....	109
11.6	Vlaamse Baaien 2100.....	112
11.6.1	Korte voorstelling	112
11.6.2	Knelpunten, bezorgdheden en aandachtspunten.....	116
12	Antwoorden op veel gestelde vragen	120
12.1	Hoe gaat Zeebrugge om met zijn breed strand?	120
12.2	Wat is er zo speciaal aan het gericht marien reservaat Baai van Heist?	120
13	Conclusies en aanbevelingen.....	122
	Geraadpleegde bronnen	124
	Kaartenbundel	126

Lijst der figuren

Figuur 1: Stromingsbeeld (computersimulatie) in de baai van Knokke-Heist op het moment van overgang van vloed- naar ebstroming, net na hoogwater. Tijdens deze overgang vormt zich een draaikolk in de baai van Knokke-Heist (naar Janssens et al., 2009).....	22
Figuur 2: Ligging zandbank bij springtij laagwater anno 2007 (bron : mediatheek Fluxys, uit PPT Job Janssens-nov. 2009, foto P. Hendrickx).....	23
Figuur 3: Vooroeverlodingen uit april 2008, de zwarte contour geeft de 0 m TAW lijn (=ruwweg de laagwaterlijn). Verschil tussen twee opeenvolgende kleurschakeringen bedraagt 0,5 m.....	24
Figuur 4: Vooroeverlodingen uit mei-juni 2009, de zwarte contour geeft de 0 m TAW lijn (=ruwweg de laagwaterlijn). Verschil tussen twee opeenvolgende contouren bedraagt 0,5m	25
Figuur 5: Zones laag- (groen) en hoogwater (rood) – verschil dood-/springtij	26
Figuur 6: Resultaat studie dieptekaarten vanaf 1986 → Erosie-/sedimentatiekaart – 1) Erosiezone ingang haven – 2) Aanzanding baai van Heist - 3) Erosie in Appelzak – 4) Aanzanding Paardenmarkt	27
Figuur 7: Rode lijn = verwachte toekomstige evenwichtslijn (Laagwaterlijn)	27
Figuur 8: Aantalsontwikkeling van grote stern, dwergstern, visdief, strandplevier en bontbekplevier in de verschillende deelzones binnen de SBZ-V Kustbroedvogels te Zeebrugge-Heist in de periode 1985-2009 (Courtenis et al., 2009).....	38
Figuur 9: Uittreksel uit het PRUP Strand en Dijk Knokke-Heist	71
Figuur 10: Inplantingsplaats watersportclub VVW Heist: aanduiding van de voorgenomen inplantingsplaats PRUP dd. 19/09/2005 en aanduiding van de gewenste inplantingsplaats (Gedeeltelijke wijziging PRUP Strand en Dijk Knokke-Heist – februari 2010)	72
Figuur 11: Fragment kustveiligheidsplan te Duinbergen (Kennisgeving PlanMER kustveiligheidsplan)	73
Figuur 12: Fragment kustveiligheidsplan Haven Zeebrugge (Kennisgeving PlanMER kustveiligheidsplan) ..	74
Figuur 13: Aanpassingen aan de laagwaterlijn op kaart D11	78
Figuur 14: Aanpassingen aan de laagwaterlijn op kaart INT1474 (101)	78
Figuur 15: Situering aan te leggen aarden wal (uittreksel vergunningsaanvraag)	101
Figuur 16: Dwarsprofiel aarden wal (uittreksel vergunningsaanvraag)	101
Figuur 17: Overzicht projecten Vlaamse Baaien 2100	113
Figuur 18: Project 03: Uitbreiding Haven Zeebrugge	114
Figuur 19: Deelproject 04.1: Baai van Heist	115
Figuur 20: Deelproject 04.2: Strandmeer Knokke-Heist: schiereiland/schoorwal	116

Lijst der kaarten

Kaart 1: Situering studiegebied.....	127
Kaart 2: Luchtfoto studiegebied	127
Kaart 3: Luchtfoto Baai van Heist	127
Kaart 4: Vegetatiekaart Baai van Heist anno 1995.....	127
Kaart 5: Vegetatiekaart Baai van Heist anno 2007.....	127
Kaart 6: Natuurbeschermingsgebieden	127
Kaart 7: Gewestplan	127

Kaart 8: Stratenplan	127
Kaart 9: Visualisatie conflicten	127
Kaart 10: Situering watersportclubs Knokke-Heist	127
Kaart 11: Visualisatie huidige situatie	127
Kaart 12: Visualisatie korte termijn visie vanuit wonen, toerisme en recreatie	127
Kaart 13: Visualisatie middellange termijnvisie vanuit wonen, toerisme en recreatie	127
Kaart 14: Visualisatie langetermijnvisie vanuit wonen, toerisme en recreatie	127
Kaart 15: Visualisatie korte termijn visie vanuit de havenactiviteiten	127
Kaart 16: Visualisatie middellange termijnvisie de havenactiviteiten	127
Kaart 17: Luchtfoto middellange termijnvisie vanuit de toeristisch-recreatieve sector	127
Kaart 18: Luchtfoto langetermijnvisie vanuit de toeristisch-recreatieve sector	127

Lijst der tabellen

Tabel 1: Europese wetgeving	55
Tabel 2: Conflictmatrix huidige situatie	90
Tabel 3: Conflictmatrix toekomstscenario's	111

Lijst der foto's

Foto 1: Zeedijk thv het Heldenplein tijdens de Zeewijding in 1962 (ontvangen via de gemeente Knokke-Heist)	29
Foto 2: Strand en dijk Heist (periode 1900-1914) (www.beeldbankwest-vlaanderen.be)	30
Foto 3: Strandsuppletie anno 1979	30
Foto 4: Zwemmen en mountainbike op het strand (www.knokke-heist.info)	48
Foto 5: Nieuwe fiets- en voetgangersbrug te Heist (Lichtenlijn)	48
Foto 6: Wandelpad en verbodsbepalingen in de Baai van Heist	49
Foto 7: Fysieke begrenzingen van het reservaat (houten palen en boeien)	49
Foto 8: Overgangszone tussen de dijk en het natuurreservaat. Zone voor strandcabines en struinnatuur	50
Foto 9: Zeilen, kiten, catamaran vanuit de VVW Heist (www.vvwheist.be)	51
Foto 10: Info-paneel en waarschuwborden op de grens van het natuurreservaat	85
Foto 11: Betonblokken, boeien en verbodspaaltjes voor wandelaars en watersporters op de grens van het reservaat	85
Foto 12: Beeld van een mogelijke vorm van visuele buffer ter hoogte van de haven	97
Foto 13: Beeld van de kortetermijnvisie ter hoogte van het sportstrand of de nieuwe surflocatie	97
Foto 14: Beeld van de middellange termijn visie met de passerelle ter hoogte van het sportstrand of de nieuwe surfclub	98
Foto 15: <i>Lanice conchilega</i> (foto: Francis Kerckhof)	121

Lijst der bijlagen

Bijlage 1: Topografische kaarten en luchtfoto anno 1907, 1971, 1985	128
Bijlage 2: Algemene stedenbouwkundige voorschriften PRUP Strand en dijk Knokke-Heist	128
Bijlage 3: Historische analyse ontwikkeling zandbank (Janssens, 2009).....	128
Bijlage 4: Resultaten goedgekeurde bevragingen.....	128

Afkortingen

a.g.v.	als gevolg van
ANB	Agentschap voor Natuur en Bos
BMM	Beheereenheid Mathematisch Model van de Noordzee
BS	Belgisch Staatsblad
ca.	circa
GEN	Grote Eenheid Natuur
GENO	Grote Eenheid Natuur in Ontwikkeling
GLLWS	Gemiddelde Laagste Laagwaterpeil bij Springtij
i.s.m.	in samenwerking met
i.v.m.	in verband met
IHD	Instandhoudingsdoelstelling
INBO	Instituut voor Natuur en Bosbeheer
IVON	Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk
KB	Koninklijk besluit
m.b.t.	met betrekking tot
MBZ	Maatschappij van de Brugse Zeevaartinrichtingen NV
MDK	Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust
n.a.v.	naar aanleiding van
o.a.	onder andere
PRS	Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan
PRUP	Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringplan
RUP	Ruimtelijk Uitvoeringsplan
SBZ	Speciale Beschermingszone
SBZ-H	Speciale Beschermingszone afgebakend onder de Habitatrichtlijn
SBZ-V	Speciale Beschermingszone afgebakend onder de Vogelrichtlijn
t.h.v.	ter hoogte van
t.v.v.	ten voordele van
VEN	Vlaams Ecologisch Netwerk
VWV	Vlaamse Vereniging voor Watersport

Basisanalyse Baai van Heist en de zandbank in de zone Knokke-Heist West

1 Inleiding

De zone Knokke-Heist West is een uniek en zeer complex gebied met tal van gebruikers. Het is een rijk gebied voor de kust economie, kust ecologie, strand- en kust recreatie en de inwoners van Zeebrugge en Knokke-Heist. Daarnaast zijn kust veiligheid en exploitatie van het strand eveneens belangrijke aspecten die spelen in het studiegebied.

De ontwikkeling van een zandbank voor het natuurreservaat Baai van Heist en de gevolgen hiervan op de toeristische en recreatieve waarden binnen het studiegebied zorgen ervoor dat er zowel in de huidige als in de toekomstige situatie allerlei conflicten en bedreigingen ontstaan. Daarnaast heeft iedere gebruiker een beeld van hoe het gebied Knokke-Heist West er in de toekomst moet gaan uitzien, rekening houdend met zijn of haar wensen en visies.

Het doel van deze studie is om op een objectieve manier alle conflicten, wensen en bezorgdheden van de verschillende gebruikers in beeld te brengen. Dit is gebeurd aan de hand van diepte-interviews. Daarnaast worden alle relevante juridische en beleidsmatige randvoorwaarden en verplichtingen enerzijds en de natuurlijke of gestuurde ontwikkelingen en huidige kenmerken van het gebied anderzijds toegelicht. Ook de historische ontwikkelingen in het gebied worden beschreven en gevisualiseerd.

De huidige en toekomstige conflicten worden verwerkt in een conflictenmatrix en kunnen in een latere fase gebruikt worden voor het opstellen van de langetermijnvisie voor het gebied Knokke-Heist West.

Zowel de huidige situatie als de toekomstvisies op korte, middellange en lange termijn worden visueel voorgesteld en kunnen eveneens bijdragen tot de ontwikkeling van een lange termijnvisie binnen het studiegebied. Als laatste worden de conclusies en aanbevelingen opgesomd.

Belangrijke noot:

Het is belangrijk aan te halen dat bij de beschrijving van de toekomstvisies aan elke stakeholder gevraagd werd wat hun toekomstvisie is vanuit hun sector, zonder rekening te houden met de huidige juridische, planologische, technische en praktische aspecten. De toekomstvisies die in voorliggend rapport beschreven zijn, kunnen bijgevolg een basis vormen voor verdere ontwikkeling van een langetermijnvisie voor de zone Knokke-Heist West, maar niet als vaststaande en finale toekomstvisies beschouwd worden.

Voorliggend rapport moet bijgevolg enkel aanzien worden als een intern werk- en brainstorm document die later kan gebruikt worden voor de verdere uitbouw van de langetermijnvisie. Bovendien waren de resultaten van de socio-economische studie voor de zone Knokke-Heist West nog niet gekend bij het opleveren van voorliggend finaal rapport en is bij de verdere uitwerking van de langetermijnvisie een afstemming met deze resultaten strict noodzakelijk.

Er wordt dan ook met aandrang gevraagd aan alle leden van de werkgroep om dit document niet verder te verspreiden of in de media te brengen.

2 Korte beschrijving van de methodiek

Voorliggende studie betreft een basisanalyse van de huidige situatie, de knelpunten en conflicten en de toekomstvisies voor de zone Knokke-Heist West.

De beschrijving van de huidige situatie m.b.t. de natuurlijke ontwikkelingen, de havenactiviteiten, de kustveiligheid en de toeristisch-recreatieve waarden is gebaseerd op literatuuronderzoek en diepte-interviews met de verschillende instanties die van belang zijn binnen het studiegebied.

De inventarisatie van de knelpunten en conflicten en de toekomstvisies is gebeurd op basis van diepte-interviews. Ter voorbereiding van deze bevraging werd naar elk van de instanties een vragenlijst doorgestuurd. De inhoud en structuur van de vragenlijst was voor elke instantie gelijkaardig, doch de vragen werden specifiek voor elke administratie afzonderlijk gedefinieerd.

Volgende instanties zijn geïnterviewd:

- MBZ (Maatschappij van de Brugse Zeevaartinrichtingen NV)
- FOD Leefmilieu – Dienst Marien Milieu
- Westtoer & Toerisme Vlaanderen
- ANB West-Vlaanderen (Agentschap voor Natuur en Bos)
- MDK (Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust)
- Natuurpunt VZW – Afdeling Knokke-Heist
- VVW Heist
- Stakeholderwerkgroep Knokke-Heist West

Alle bevragingen, met uitzondering van de FOD Leefmilieu en de Stakeholderwerkgroep, Knokke-Heist West, zijn uitgevoerd door Mieke Deconinck van Arcadis Belgium en Kathy Belpaeme en Sofie Vanhooren van het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer.

De resultaten van de bevragingen, werden goedgekeurd door de instanties en zijn opgenomen in Bijlage 4.

Op basis van deze resultaten werden de conflicten beschreven, in een conflictenmatrix verwerkt en indien mogelijk gevisualiseerd. Ook de toekomstvisies zijn gevisualiseerd aan de hand van overzichtsfiguren en foto-simulaties.

Het rapport wordt beëindigd met conclusies en aanbevelingen voor de verdere ontwikkeling van de langetermijnvisie voor de zone Knokke-Heist West.

3 Situering van het studiegebied

Voor een situering en beschrijving van het studiegebied wordt verwezen naar:

Kaart 1: Situering studiegebied

Kaart 2: Luchtfoto studiegebied

Kaart 3: Luchtfoto Baai van Heist

Kaart 8: Stratenplan

Kaart 11: Visualisatie huidige situatie

Het verstedelijkt gebied van Knokke-Heist vormt een bijna ononderbroken strip van bebouwing langs de continue dijk vanaf de oostelijke strekdam van de haven van Zeebrugge tot de wijk 'Het Zoute'.

De overwegend aaneengesloten bebouwing wordt enkel onderbroken ter hoogte van het Directeur Generaal Willemspark, tussen Heist en Duinbergen.

Ter hoogte van het Zoute wordt de bebouwing iets diffuser, en stopt uiteindelijk aan de zwinbosjes.

Verder naar de Nederlandse grens bevindt zich het Zwin, het grootste slikkenschorrengedebied in Vlaanderen.

Door het bouwen van de oostelijke havenstrekdam in Zeebrugge ontstond ter hoogte van Heist een zandbank, veroorzaakt door de afscherming van de vloedstroom

Het eigenlijke studiegebied als onderwerp van deze basisanalyse wordt weergegeven op Kaart 1 en omvat:

- De voorhaven van Zeebrugge met o.a. de twee strekdammen en de Vlaamse natuurbeschermingszones;
- De strand- en dijkzone tussen de oostelijke strekdam van de Haven van Zeebrugge tot aan Het Zoute, met de Vlaamse natuurbeschermingszones en de watersportvereniging VVW Heist¹.
- Een deel van de territoriale zee tussen de haven van Zeebrugge en het Zoute met de federale natuurbeschermingsgebieden en het munitiedepot Paardenmarkt.

Tijdens het diepte-interview merkte Natuurpunt op dat het studiegebied voor de basisanalyse te weinig ruim is opgevat. De extra druk, wisselwerking, effecten, enz moeten volgens hen in een breder kader bekeken worden. Ook naar mogelijke versterking van de natuur in de regio moet het studiegebied voldoende groot zijn.

Ook de federale Dienst Mariene Milieu is van mening dat de voorgestelde perimeter van het studiegebied onvoldoende groot is om de gestelde problematiek te analyseren en naar oplossingen te zoeken. De ecologische processen in het studiegebied gaan volgens hen verder dan de perimeter en bij het formuleren van antwoorden (socio-economische) moet ook naar een veel ruimer kader gekeken worden.

Beide opmerkingen zijn terecht. Echter is het in voorliggende studie vooral de bedoeling om concrete voorstellen en knelpunten te analyseren rond het kerngebied Baai van Heist, waardoor er vooral ingegaan wordt op deze detailzone. Dit belet niet dat bij de ontwikkeling van de langetermijnvisie en bij de socio-economische studie, die in de tweede helft van 2010 zal opgestart worden, rekening moet gehouden worden met dit breder kader. De kernvragen die in de socio-economische studie moeten beantwoord worden zijn de volgende:

- Wat is de impact van de zandbank op het toeristisch en recreatief gebruik van de stranden van Knokke-Heist?
- Kwalitatieve en kwantitatieve analyse van de impact op toeristisch/recreatief vlak? Bijv. welke stranden ondergaan een verandering in functie en gebruik, op welke schaal situeert de verandering zich?
- Welke zijn de bedreigingen en kansen voor de verschillende actoren?

¹ Langsheen de kust van Knokke-Heist liggen nog enkele watersportverenigingen, maar in het kader van deze studie zijn zij minder relevant.

- Wat is de kwalitatieve impact op het economische weefsel in Heist en Duinbergen?
- Wat zijn mogelijke toekomstscenario's voor nieuwe gebruiken van stranden - zoals in Heist en Duinbergen - die al dan niet onderhevig zijn aan veranderingen? Welke (nieuwe) activiteiten kunnen al dan niet op het strand plaatsvinden?

Voor meer details hieromtrent wordt bijgevolg verwezen naar deze socio-economische studie.

4 Historische analyse

4.1 Inleiding

Om de historische ontwikkelingen in de zone Knokke-Heist West te beschrijven, wordt verwezen naar Bijlage 1 waarin enkele oude topografische kaarten kaartnr. en luchtfoto's kaartnr. worden opgenomen. Voor de ontwikkeling van de zandbank wordt verwezen naar modelresultaten die weergegeven zijn in Bijlage 3.

4.2 Natuurlijke ontwikkelingen en beschermingen

Voordat de haven van Zeebrugge werd gebouwd, was er zo goed als geen strand te Heist.

Pas na de uitbouw van de voorhaven van Zeebrugge en de oostelijke strekdam (bouw strekdammen 1983-1985), gecombineerd met een strandsuppletie voor Heist, heeft er zich een uniek kuststelsel ontwikkeld. Ook de verminderde recreatiedruk in deze zone en de aanwezigheid van "drijfzand" zorgde ervoor dat de natuur er zich ongestoord kon gaan ontwikkelen.

De historische evolutie van de natuurlijke kenmerken en beschermingsstatuten van het strandreservaat 'de Baai van Heist' wordt hierna kort toegelicht.

- 1992: Natuureservaten VZW (nu Natuurpunt VZW) vraagt bescherming van het gebied:
  - ontwikkeling van een strandwal met een centraal Zwin bij springvloed
  - pionier schorvegetatie
  - vloedmerkenmerken met zeekool, zeeraket, zeepostelein, kustmelde
  - embryonale strandduinen met biestarwegras
  - schelpenvloeren op de strandwal
- 1993: Duinendecreet van 14 juli 1993 (BS, 31/08/93).met aanduiding van het gebied Baai van Heist
- 1996: aanduiding van het strandreservaat als Habitatrichtlijngebied onder de Europese Habitatrichtlijn
- 1997: Erkenning van de Baai van Heist als Staatsnatuureservaat (M.B. 22/10/1997)
- Winter 1997-1998: inrichtingswerken van het reservaat (wandelpaden, vogelkijkhut, info-borden, houten palen en boeien, ...)
- 2000: Vlaams natuureservaat (ter vervanging van Staatsnatuureservaat) + opmaak beheerplan (M.B. 13/07/2000)

Een gedetailleerde historische analyse van de aanwezige dier- en plantensoorten in het gebied wordt in het kader van deze studie niet uitgevoerd. Een visualisatie van de vegetatiekaarten van 1995 (Kaart 4) en 2007 (Kaart 5) (aangeleverd door M. Leten van ANB) geeft wel een duidelijk beeld van de evolutie in de vegetatietypes tussen 1995 en 2007:

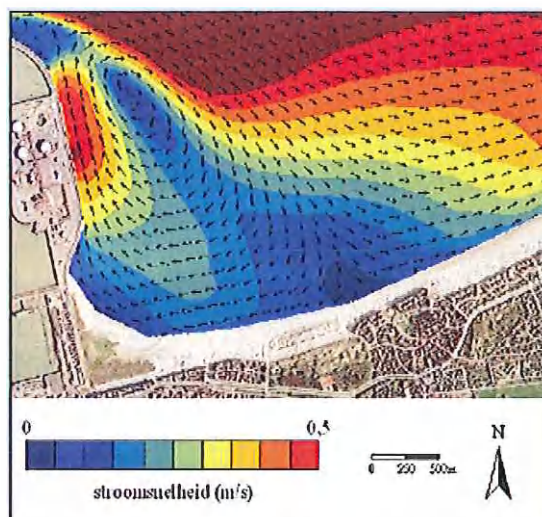
- Toename van de kweldergrasvegetatie, vetmuur/zeekweek vegetatie, schorrekruidvegetatie, biestarwegrasvegetatie
- Ontwikkeling van muurpepervegetatie aan de rand (zuidelijk en westelijke zone) van het reservaat

- Afname van het onbegroeid droog strand door verruiging van de vegetatie;
- Verlegging van de geul naar westelijke zijde;
- De populieren die gerooid zijn aan de westelijke grens van het reservaat waarbij die zone nu gekenmerkt wordt door een muurpepervegetatie;

4.3 Morfologische en sedimentologische ontwikkelingen

4.3.1 Oorzaak verzanding

De uitbouw van de strekdammen voor de buitenhaven van Zeebrugge tussen 1983 en 1985 liggen aan de basis van de verzanding ten costen van de oostelijke strekdam. Bij vloedstroom (die langs onze kust van Frankrijk naar Nederland loopt) dient de zeestroming plaatselijk uit te wijken voor de ca. 3,5 km lange uitstulping in zee gevormd door de strekdammen. Het zeewater wordt daardoor gedwongen door een beperkter gebied te stromen en de stroomsnelheden zullen als gevolg van deze contractie toenemen. Deze hogere stroomsnelheden zijn dan ook verantwoordelijk voor een versterkte erosie vóór de haveningang. Daarna komt het zeewater terecht in de luwte achter oostelijke strekdam, waar de stroomsnelheden veel lager liggen en waardoor het door het water meegevoerde zand voldoende tijd krijgt om te bezinken op de zeebodem. Dit effect wordt bovendien nog versterkt doordat gedurende bepaalde periodes van het getij een draaikolk ontstaat in de luwte van de oostelijke strekdam. Het zandrijke zeewater blijft hierdoor in de baai van Knokke-Heist recirculeren, waardoor een groot deel van het meegevoerde zand tot bezinking kan komen. De laatste 20 jaar is hierdoor in deze luwte een zandbank ontstaan die nog steeds aangroeit en aansluit op een tweetal dieptes: de voornoemde erosiediepte vóór de ingang van de buitenhaven en een zuidoostelijke gelegen getijdengeul, Appelszak genoemd. Door de cyclische getijdenwerking ontstaat op een bepaald tijdstip een draaikolk met wisselende stromingspatronen in de baai waardoor een flink deel van het meegevoerde zand tot bezinking kan komen. De snelhedenverdeling in een momentopname van de draaikolk is weergegeven in Figuur 1.

Figuur 1: Stromingsbeeld (computersimulatie) in de baai van Knokke-Heist op het moment van overgang van vloed- naar ebstroming, net na hoogwater. Tijdens deze overgang vormt zich een draaikolk in de baai van Knokke-Heist (naar Janssens et al., 2009)

4.3.2 Tendenzen in morfologie

4.3.2.1 Overzicht

De mechanismen achter de sedimentatie en de kartering van de sedimentatiesnelheden zijn in een aantal studies uitgediept (Verwaest, T. & De Mulder, T. (2006), Janssens, J., 2008-2009, Van den Eynde et.al., 2007).

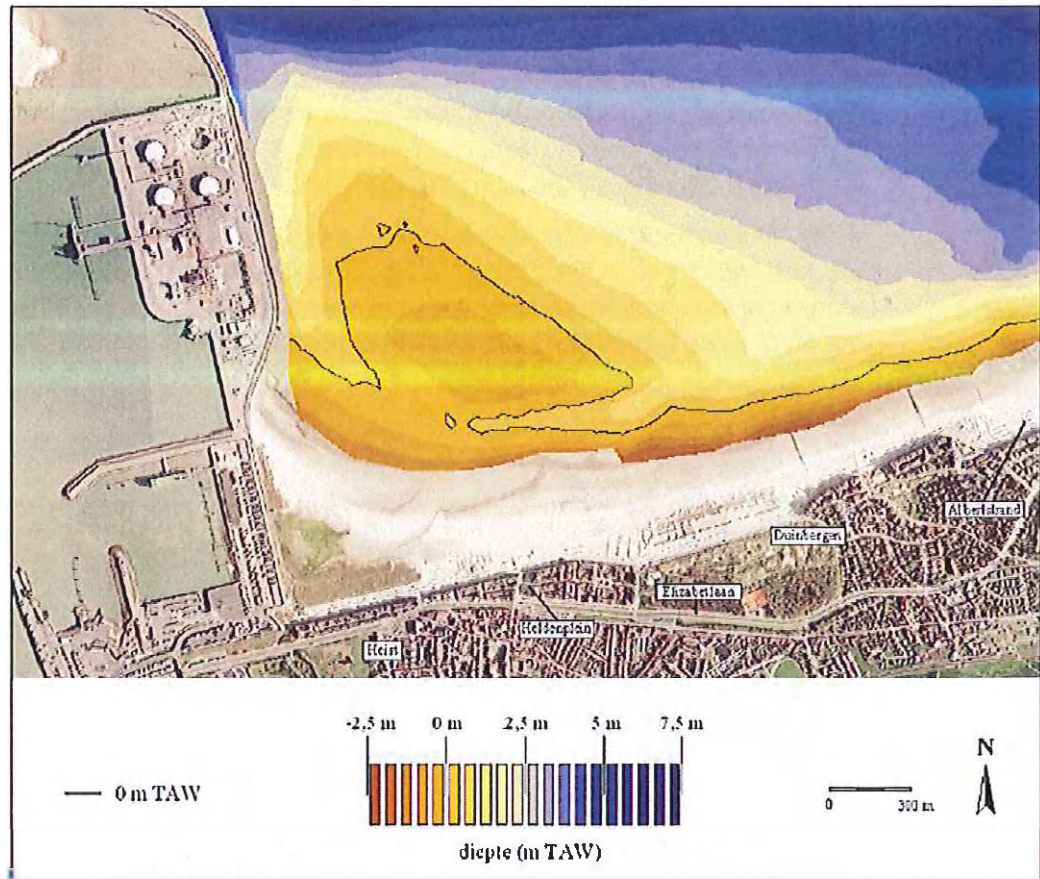
Door aanhoudende verzanding heeft zich de laatste jaren een zandbank gevormd voor de kust van Heist, in de oksel van de oostelijke strekdam. Meestal ligt deze bank net onder het wateroppervlak, maar bij lage waterstanden (zoals bij eb tijdens springtij) kan de bank droog komen te liggen, zoals goed te zien is op de luchtfoto in Figuur 2.

Figuur 2: Ligging zandbank bij springtij laagwater anno 2007 (bron : mediatheek Fluxys, uit PPT Job Janssens-nov. 2009, foto P. Hendrickx)

De zandbank wordt van het strand gescheiden door een geul van enkele tientallen meters breed bij laagwater. De ligging van de zeebodem op en rond de zandbank wordt geregeld opgemeten in opdracht van het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK) - Afdeling Kust. De kaart in Figuur 3 geeft een recente meting (vooroeverloeding, april 2008) van de waterdiepte in de baai gevormd door het strand van Heist en de oostelijke strekdam van Zeebrugge.

Figuur 3: Vooroeverlodingen uit april 2008, de zwarte contour geeft de 0 m TAW lijn (=ruwweg de laagwaterlijn). Verschil tussen twee opeenvolgende kleurschakeringen bedraagt 0,5 m

Het verschil met eerdere opmetingen is dat op de meting uit april 2008 duidelijk te zien is dat de bank door aanhoudende sedimentatie van de geul verbonden is met het strand. De bank is de allereerste keer boven water gekomen bij het optreden van een zeer lage waterstand begin april 2005.

Figuur 4: Vooroeverlodingen uit mei-juni 2009, de zwarte contour geeft de 0 m TAW lijn (=ruwweg de laagwaterlijn). Verschil tussen twee opeenvolgende contouren bedraagt 0,5m

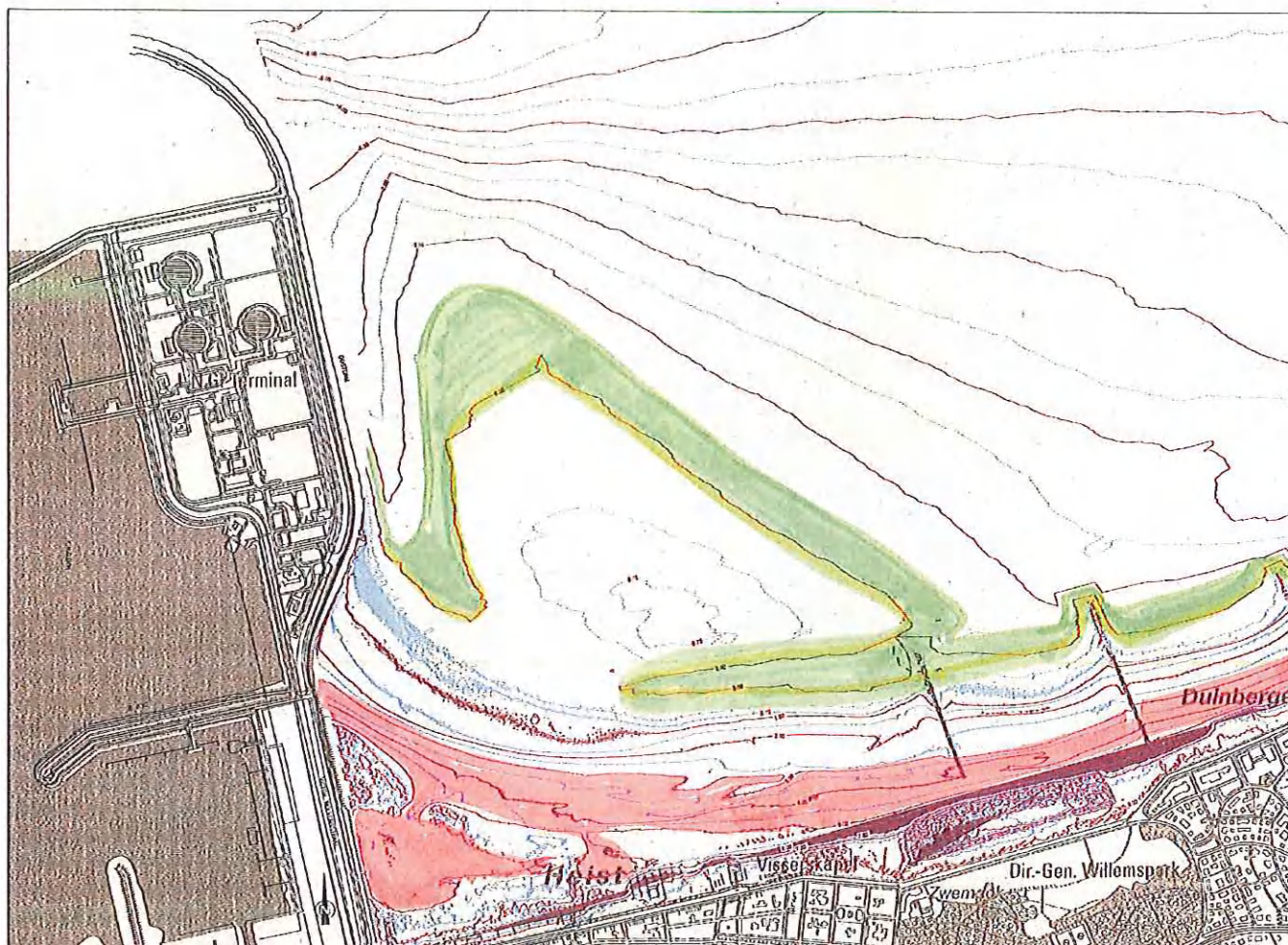
Figuur 4 toont de vooroeverloding van mei-juni 2009. Duidelijk te zien, in vergelijking met de situatie van april 2008, is de verkleining van de zuidoostelijke geul. De laagwaterlijn (0m - TAW in vet) wordt hier nog beïnvloed door het meest westelijke strandhoofd (nr. 51). Intussen is dit strandhoofd verwijderd, omdat er aan de kop verhoogde watersnelheden optraden, die een gevaar vormden voor watersporters en recreanten. Een nieuwe loding (2010) is momenteel lopende, maar de gegevens zijn nog niet beschikbaar. De volgende vragen vinden in de nieuwe loding hopelijk een antwoord:

- 1) Nieuwe dimensies zandbank ?
- 2) Wordt de geul kleiner ?

Figuur 5 toont de toestand mei-juni 2009, met aanduiding van de zones waarin respectievelijk hoog en laag water fluctueren (resp. dood- en springtij-uiteersten). Bij alle hoogwater standen – tot max. +5 m – is het zandbankcomplex volledig geïnundeerd. Bij laagwater (0 m - TAW) tekenen de zandbank en geul zich duidelijk af. Bij de -0.50 m lijn komt het grootste deel van de geul tussen zandbank en strand ook droog te liggen.

Ter hoogte van het strandhoofd 51, werd het hoogtepatoon ongestoord doorgetekend gezien de constructie niet meer bestaat. Deze maatregel – plaatsgevonden tijdens zomer 2009 - zou volgens Janssens (2009) een versnelde sedimentatie van de geul in de hand werken (het strandhoofd was ook een hinder voor de watersporters en creëerde verhoogde (erosieve) stromingen nabij de kop).

Figuur 5: Zones laag- (groen) en hoogwater (rood) – verschil dood-/springtij

4.3.2.2

Aangroei zandbank

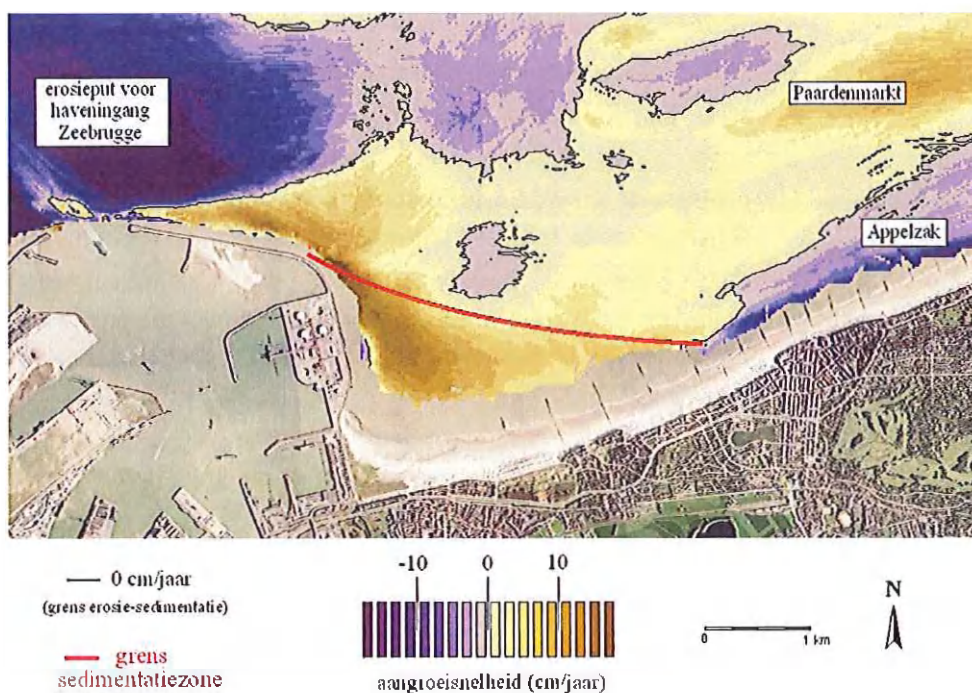
Om inzicht te krijgen in de toekomstige evolutie van de zeebodem in de baai van Knokke-Heist heeft het Waterbouwkundig Laboratorium in opdracht van MDK – Afdeling Kust de aangroeisnelheid van de zandbank en de omgeving ervan berekend (Verwaest, T. & De Mulder, T. (2006). Uit analyse van verschillende peilingen 20 jaar kan men een trend ontwaren in de aangroei van de bank. De kaart in Figuur 6 is gebaseerd op vooroeverlodingen opgemeten tussen mei 1999 en april 2008 en geeft een ruimtelijk beeld van de trend in de stijging van de bodem van de bank en van de geul tussen strand en bank. Hierop is te zien de aangroeisnelheid van de bank hoog is en tot 15 cm/jaar kan bedragen op de top van de bank. Op de flanken van de bak bedraagt die snelheid 9 cm/jaar en in de geul 5 cm/jaar.

Figuur 6: Resultaat studie dieptekaarten vanaf 1986 → Erosie-/sedimentatiekaart – 1) Erosiezone ingang haven – 2) Aanzanding baai van Heist - 3) Erosie in Appelzak – 4) Aanzanding Paardenmarkt

De sedimentatiemap in Figuur 7 is het resultaat van een gelijkaardige analyse (dieptemetingen van 1986 tot 2003) en schetst een beeld van de sedimentatie- en erosietrends in een grotere zone. De aangroei van de zeebodem blijft niet beperkt tot de bank, maar omvat een veel ruimer gebied, begrensd door twee zones waar erosie optreedt, nl. in de NW erosiezone voor de haveningang van Zeebrugge, en in het zuidoosten door de zogenaamde Appelzak, een ebeug van de Westerschelde. De grens van het gebied waar de zeebodem ophooft wordt bijgevolg ruwweg gegeven door een gebogen lijn -in theorie van parabolische vorm- gaande van de bocht in de oostelijke strekdam van Zeebrugge tot halverwege het Albertstrand (zie rode lijn in Figuur 7). Dit betekent dat nabij de oostelijke strekdam het (nat) strand dus maximaal 2 km breed kan worden.

Figuur 7: Rode lijn = verwachte toekomstige evenwichtslijn (Laagwaterlijn)

Uit de studies blijkt dat de aangroeisnelheid van de bodem in de sedimentatiezone de laatste twee decennia nagenoeg constant is gebleven. Dit betekent dat verwacht kan worden dat de sedimentatietrend de eerstkomende jaren nog zal doorgaan. Daartegenover staat wel dat ook verwacht wordt dat het gebied waarin sedimentatie optreedt niet verder zal uitbreiden: zoals eerder aangehaald wordt het sedimentatiegebied immers begrensd door twee zones waarin een sterke erosietrend aanwezig is, nl. de erosiezone voor de Zeebrugse haveningang in het noordwesten en een ebgeul van de Westerschelde in het zuidoosten). Deze begrenzingen vormen dan ook een sterke morfologische kracht die verdere uitbreiding van het sedimentatiegebied tegenhouden. Bovendien is ook weinig waarschijnlijk dat de aanzanding zich verder tot aan de Paardenmarkt zal doorzetten. Deze aangezande zone toonde een hoge aanwas net na de uitbouw van de oostelijke strekdam (De Mulder, 2004) maar is nu een gebied met afwisselend erosie en afzetting.

4.3.3 **Mogelijk herstel oorspronkelijke toestand**

Door Janssens (2009) werden een aantal voorstellen uitgewerkt om ten eerste de zandbank weg te baggeren en ten tweede de geul die een obstakel vormt voor de recreanten te dempen, door middel van suppleties. Alle voorstellen werden uiteindelijk niet weerhouden wegens niet duurzaam, geen effecten en/of te duur. Uiteindelijk werd strandhoofd 51 verwijderd (zomer 2009), waardoor de plausibele verwachting kan gesteld worden dat de geul tussen bank en strand versneld zou opvullen door natuurlijke sedimentatie, door het weghalen van de erosieve stromingen veroorzaakt door het strandhoofd.

4.4 **Strandverdedigingen te Heist**

Volgende oplisting is integraal overgenomen uit De Moor (2002).

De strandverdedigingen en strandsuppleties die zich hebben voorgedaan te Heist worden hierna opgelijst:

- 1848: reeds strandhoofden aanwezig te Heist
- 1867: eerste zeewering
- 1896-1905: uitbouw van de eerste Zeebrugse buitenhaven
- 1912: plan verbeterde zeewering
- 1920: eerste zandsuppletie uitgevoerd op het strand van Heist. Door de uitstekende strekdam te Zeebrugge komt de residuele kuststroming onder een scherpere hoek tegen de stranden van de oostkust aan.
- 1952: programma voor bouw van 25 strandhoofden tussen Heist en Knokke, omdat de laagwaterlijn tot op 150m van de dijkvoet genaderd was en de golven bij hoogwater de zeewering opklommen.
- 1 februari 1953: grote storm. De zeewering te Heist wordt op vele plaatsen stukgeslagen en op sommige plaatsen (o.a. rond het Vissersschuldeplein) wordt de promenade weggespoeld en zelfs de kelders van de gebouwen aan de wandelrijk blootgelegd.
- 1955-1957: talrijke zandstortingen tussen Heist en Knokke
- 1955-1960: verlenging en versterking van de strandhoofden
- 1968: strandsuppletie te Heist
- Januari 1976: zware stormen laten nauwelijks nog enig strand achter te Heist
- 1977-1979: grote zandsuppletie op de stranden tussen Heist en Knokke

- 1997-1983: bouw van de nieuwe Zeebrugse buitenhaven met strekdammen tot 3km in zee. Vrees voor verminderende strandaanvoer en versterkte erosie aan de lijszijde van de oostelijke strekdam.
- Vanaf 1987: verdieping en landwaartse uitbreiding van de Appelzak in Knokke
- 1984: onderhoudssuppletie te Heist
- 1986: onderhoudssuppletie te Heist
- 1999: strandsuppletie te Knokke

4.5 Toerisme en recreatie

Het historische toeristisch recreatief medegebruik van het strand, de dijk en het water in de zone Knokke-Heist West kan als volgt samengevat worden:

- vóór 1975:
  - t.h.v. Heist was er zo goed als geen strand en dus ook geen strandrecreatie (De Moor, 2002)
  - Voor lokale bewoners waren vooral de zones G. Willemspark en de strandzone vanaf het Heldenplein van groot belang

Foto 1: Zeedijk thv het Heldenplein tijdens de Zeewijding in 1962 (ontvangen via de gemeente Knokke-Heist)

Foto 2: Strand en dijk Heist (periode 1900-1914) (www.beeldbankwest-vlaanderen.be)

- 1977-1979: grote strandsuppletie over een kustlengte van ca. 8,8 km, ten belope van 8,5 miljoen m³ zand. De werken kaderden in het programma voor de uitbouw van de voorhaven van Zeebrugge en had de bedoeling verwachte verdere ontzanding van de stranden te Knokke-Heist tegen te gaan. Deze strandsuppletie is dus uitgevoerd vanuit het oogpunt zeewering of kustverdediging). De aangebrachte hoeveelheden bedroegen gemiddeld 970 m³/m kustlengte. Vóór de suppletie was er in sommige secties voor de zeedijk bij hoogwater geen strand meer aanwezig (dit waren de zwakke schakels in de zeewering). De suppletie werd uitgevoerd in de sectie 217, net ten oosten van de voorhaven, tot en met sectie 250 aan het Zwin. (mededeling dhr. Stefaan Gysens, MDK-Afdeling Kust, mei 2010)

Foto 3: Strandsuppletie anno 1979

- 1980-1990
  - Oprichting allerlei watersportclubs, waaronder VVW Heist (1984), Duinbergen, ...
  - Strandcabines op het strand

- 1984: onderhoudssuppletie te Heist (De Moor, 2002)
- 1986: onderhoudssuppletie te Heist (De Moor, 2002)
- 1990-2000:
  - Discussies rond compensatie voor de bouw van de haven van Zeebrugge. Ooit ideeën voor een jachthaven, maar die is er nooit gekomen. Er is wel een ophoging van het strand gekomen.
  - Conflicten rond de toegankelijkheid van het strandnatuureservaat, waarbij een compromis werd uitgewerkt rond het toelaten van strandcabines in een bufferzone van 42 m vóór het reservaat, aangrenzend aan de zeedijk. Deze bufferzone maakt wel deel uit van het Vlaamse natuureservaat.

Specifiek met betrekking tot de water- en strandporten, voornamelijk gerelateerd aan de werking van de watersportclub VVW Heist, kan de historische evolutie als volgt worden samengevat:

- vóór 1975
  - Watersport in Heist is onbestaande tot het project "Blos² in de branding" in 1982 startte.
  - Blos² begon toen met mobiele scholen langs de kust, om de zeesporten catamaran, windsurfen en zeekajak te promoten door democratische scholing. Het waren vruchtbare investeringen van de Vlaamse Gemeenschap die hebben geleid tot de publieke sportieve troef van de Belgische kust.
- 1984: oprichting VVW Heist
  - Een tuinhuis en 2 containers was de uitvalsbasis van een watersportschool met Blos² materiaal en een kleine groep leden zeilers en surfers.
- 1984-1990:
  - Vanaf '88 speelde de Nationale Watersportdag van Blos², vooral dankzij Studio Brussel dat Heist verkoos als ankerplaats, de volgende 10 jaar een belangrijke promotierol in de werking van de publieke en democratische watersportschool VVW Heist.
- 1990-2000:
  - Leden- en scholingswerking bleven jaarlijks groeien, extra gepromoot door Studio Brussel, met een groot enthousiasme tijdens de Watersportdag. In 1990 werd de grootste jaarlijkse catamaranwedstrijd naar Heist gehaald. In 1991 zette Blos² definitief een punt achter het project "Blos² in de branding" dat de vorige jaren stelselmatig was afgebouwd. De VVW Heist had intussen haar eigen scholingswerking uitgebouwd.
  - Door een nieuw sportdecreet werd de windsurffederatie opgeslorpt door een andere tussentijdse federatie en viel de windsurfscholing terug. De

² Blos² is de sportadministratie van de Vlaamse overheid. Voluit heet Blos²: het Agentschap voor de Bevordering van de Lichamelijke Ontwikkeling, de Sport en de Openlucht recreatie..

“windsurfboom” was algemeen wat stilgevallen. Catamaran bleef groeien met de evolutie naar de grotere en comfortabelere 18 voet catamarans.

- Ieder jaar werden clubreserves geïnvesteerd in betere en nieuwe materialen en personeel. Zo groeide de VVW Heist snel uit tot de grootste particuliere watersportschool, na de Bloso watersportschool te Nieuwpoort.
  - VVW Heist begint als eerste aan de kust met de jeugdcatamarans waardoor deze sport ook toegankelijk werd voor de jeugd.
  - Door de groei van VVW Heist dringt een grotere nieuwe accommodatie zich op. In 1996 bouwt de VVW Heist het huidig strandpaviljoen. Het is de eerste vaste strandaccommodatie van 500m² groot, gefinancierd met een federatielening dat vorig jaar (2009) volledig is afbetaald door de VVW Heist, zonder enige vorm van overheidssubsidie.
  - De oprichting van het strandreservaat in 1997 gaf aanvankelijk geen aanleiding tot conflicten, tot het moment dat er een rij palen als afbakening werd geplaatst en de noordelijke grens niet meer met de waterlijn samenviel maar vastgelegd werd op de laagste laagwaterlijn. De groei van strandzeilen viel volledig terug tot een marginale randactiviteit.
  - De jeugdcatamaran, het nieuwe paviljoen en de “boom” van een nieuwe zeesport (kitesurfen) waren de boosts in de permanent groeiende leden- en scholingswerking. Windsurfen en strandzeilen (dat altijd al eerder beperkt was tot een randactiviteit) vielen terug. Eénrompszeilboten worden zeldzaam t.v.v. catamaran, motorboten worden verboden (voordien 15-20 tal) buiten de begeleidings- en rescueboten.
- 2000-2010:
    - Kiten blijft zowel in haar leden- als scholingswerking permanent groeien. In 2006 haalt de VVW Heist de wereldwijd meest prestigieuze kite wedstrijd naar Heist, de “PKRA Worldcup Kite”. Voor de kitescholing is de vraag groter dan het aanbod en is uit veiligheid in 2008 een plafond gesteld en bereikt. De ledenwerking blijft tot vandaag groeien.
    - Windsurfen genoot van een stevige comeback door de nieuwe materialen die op de markt kwamen waaronder de veel toegankelijker brede boards en lichte tuigages. Vooral de scholingswerking blijft tot vandaag groeien.
    - Jeugdcatamaran kreeg een nieuwe impuls door een nieuw ontwerp op de markt, de minicats voor kinderen vanaf 8 jaar. Jeugdcatamaranwerking blijft groeien maar de volwassen catamaranwerking is gestagneerd en vanaf 2009 is voor het eerst een lichte daling van catleden ingezet dat zich dit jaar zal verder zetten. De reden hiervoor is de groeiende beperkingen en schadegevallen door de ondieptes, die veroorzaakt worden door de ontwikkeling van de zandbank.

Sinds 2010 zijn er minder zeilende leden. Sommigen stoppen de sport of wijken uit naar andere locaties. De VVW Heist blijft wel groeien met de kite leden waarvoor de verzandingsproblematiek later pas echt hinderlijk zal worden. Een feit is dat het op de

huidige locatie onhoudbaar is geworden om de zeilscholing efficiënt te blijven organiseren.

4.6

Havenactiviteiten

Hierna wordt de historische evolutie van de havenactiviteiten beschreven op basis van de website www.100jaarzeehaven-brugge.be.

- Voor 1951:
  - Op het einde van de negentiende eeuw besloot de Belgische regering een nieuwe haven te bouwen aan de kust van de Noordzee. In 1894 wordt een eerste overeenkomst getekend voor de bouw en uitbating van een haven te Zeebrugge.
  - Beide wereldoorlogen hebben de havenactiviteiten zo goed als volledig verwoest, waardoor een heropbouw zich telkens terug opdrong.
- Voor 1951-1970
  - Na de oorlog kwam de scheepvaart maar langzaam terug op gang, pas in 1951 waren alle herstellingswerken beëindigd. In de jaren '50 zijn er nieuwe industriële vestigingen in de binnenhaven van Brugge met o.a. de bloei van de scheepswerven en aanpassingswerken om de nieuwe grotere petroleumfankers te kunnen ontvangen.
  - In 1961 werd de Sinclair Petroleum Terminal operationeel en in 1962 werd het Prins Filipdok in gebruik genomen.
  - De echte doorbraak voor Zeebrugge kwam er in de tweede helft van de jaren '60 samen met de tweede maritieme revolutie: schaalvergroting van de schepen en de opkomst van nieuwe technieken om eenheidsladingen te behandelen: het roll-on/roll-off verkeer en de containerisatie.
- 1970-1985
  - De werken voor de grote uitbouw werden uitgevoerd tussen 1972 en 1985 en omvatten de bouw van:
    - de voorhaven: in zee gebouwd en beschermd door twee lange strekdammen van 4 km lang (gebouwd in 1983-1985), zonder sluizen toegankelijk voor grote zeeschepen. Omwille van de directe toegang vanuit zee en de grote waterdiepte in de vaargeul en langs de kaaimuren, is de buitenhaven bijzonder geschikt voor het snelle container- en het ro-ro verkeer;
    - de Pierre Vandammesluis die toegang geeft tot de achterhaven van Zeebrugge die uitgerust is met twee grote dokken:
    - het Noordelijk Insteekdok en het Zuidelijk Kanaaldok. De kaaiterreinen rond deze dokken zijn uitgerust met diverse terminals voor de behandeling van nieuwe wagens, stukgoederen, projectlading, containers, opslag en distributie.
  - De nieuwe haven van Brugge-Zeebrugge werd officieel geopend door Z.M. Koning Boudewijn I op 20 juli 1985
- 1985-2000
  - Stijging van het goederenverkeer

- Als gevolg van de nieuwe haveninfrastructuur hebben enkele grote overslagbedrijven in Zeebrugge nieuwe terminals geopend waar diverse types en tonnenmaten van schepen en nagenoeg alle goederensoorten (fruit, auto's, gas, olie, etc.) behandeld kunnen worden.
- 2000-heden
  - Grote doorbraak als container- en distributiehaven.
  - Verdere uitbouw van de roro-diensten
  - Start van de passagiers- en vrachtverbinding van Superfast Ferries tussen Zeebrugge en Rosyth in Schotland.
  - aanleg van het sternenschiereiland.
  - De gasterminal in de voorhaven krijgt een 4e grote opslagtank.
  - Opening van een nieuwe autoterminal aan de Bastenakenkaai.
  - Etc.

5 Huidige natuurlijke kenmerken

5.1 Speciale beschermingszone Kustbroedvogels te Zeebrugge-Heist (Vlaams)

5.1.1 Inleiding

Op 22 juli 2005 (BS 19/09/2005) stelde de Vlaamse Regering de speciale beschermingszone 'Kustbroedvogels te Zeebrugge-Heist' definitief vast als Vogelrichtlijngebied. In deze speciale beschermingszone kunnen drie deelgebieden onderscheiden worden:

- Het sternenschiereiland, gelegen aan de binnenzijde van Oostelijke Dam, ten noorden van de LNG-Terminal van Fluxys LNG, samen met de omliggende, bij laagwater droogvallende slikken (63,8 ha).
- Het sternenschiereiland is momenteel ca. 11 ha groot en bestaat uit een afwisseling van zandige, weinig begroeide gedeelten, zeeraket- en helmvegetaties en lage primaire duintjes. De bedoeling is om het huidige sternenschiereiland uit te breiden tot 22 ha (Besluit d.d. 22 juli 2005). Behalve het schiereiland zelf (broedgebied) worden ook de omliggende slikken in de SBZ-V 'Kustbroedvogels te Zeebrugge-Heist' opgenomen daar deze erg belangrijk zijn als rust- en baltsgebied voor de sternen.
- Het sternenschiereiland betreft een tijdelijk compensatiegebied voor de inname van een deel van de voorhaven van Zeebrugge die een belangrijk broedgebied vormt voor deze internationaal beschermde soorten. Op langere termijn wordt de toekomst van de Vlaamse broedkolonies van grote stern, dwergstern en visdief bijgevolg bedreigd door het tijdelijke karakter van de broedterreinen die voorbestemd zijn voor verdere industriële ontwikkeling in de voorhaven van Zeebrugge. Er dringen zich daarom specifieke maatregelen op om deze soorten langs de Vlaamse kust als broedvogel te behouden.
- De belangrijkste foerageergebieden binnen de voorhaven (373,3 ha).
- De wateroppervlakte binnen de strekdammen is belangrijk als foerageergebied voor dwergstern en visdief en in mindere mate ook voor grote stern. De foerageergebieden grenzen niet aan de kaaimuren (afstand van 15m).
- De Baai van Heist, gelegen op het strand ten oosten van de Oostelijke Dam (ca 60,9 ha). Dit natuurreservaat wordt gekenmerkt door een hoge mate van dynamiek (sterke invloed van wind en zout water) en bestaat uit een strandzone met aangrenzende slikken, schorren en primaire duinen. Het gebied is spontaan ontstaan tegen de oostelijke strekdam van de voorhaven van Zeebrugge. Tot voor kort fungeerde de Baai van Heist als broedgebied voor dwergstern. De laatste jaren is het gebied hoofdzakelijk belangrijk als verzamelplaats voor sternen na het broedseizoen.

5.1.2 Natuurwaarden waarvoor dit gebied werd afgebakend

Omwille van het geregeld en in belangrijke concentraties voorkomen van broedende grote stern, visdieven en dwergsternen, voldoet de voorhaven van Zeebrugge en omgeving aan de criteria voor aanwijzing als speciale beschermingszone in uitvoering van de EG-Vogelrichtlijn. Deze drie soorten staan vermeld in Bijlage I van de Vogelrichtlijn en in Bijlage IV van het Decreet Natuurbehoud.

De grote stern

Het visdiefje

De dwergstern

Ook als foerageergebied, zowel op Vlaams als federaal grondgebied, voldoet de voorhaven van Zeebrugge omwille van het geregeld voorkomen van meer dan 1% van biogeografische populatie van de drie genoemde sternensoorten aan de criteria voor aanduiding als speciale beschermingszone.

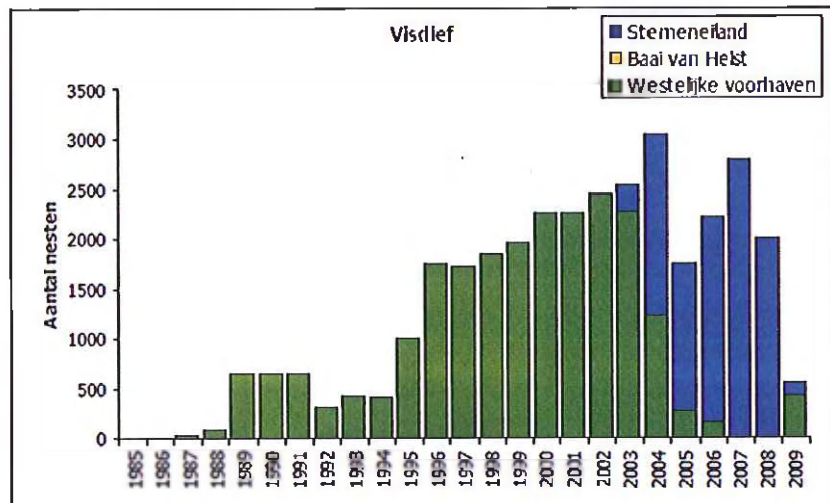
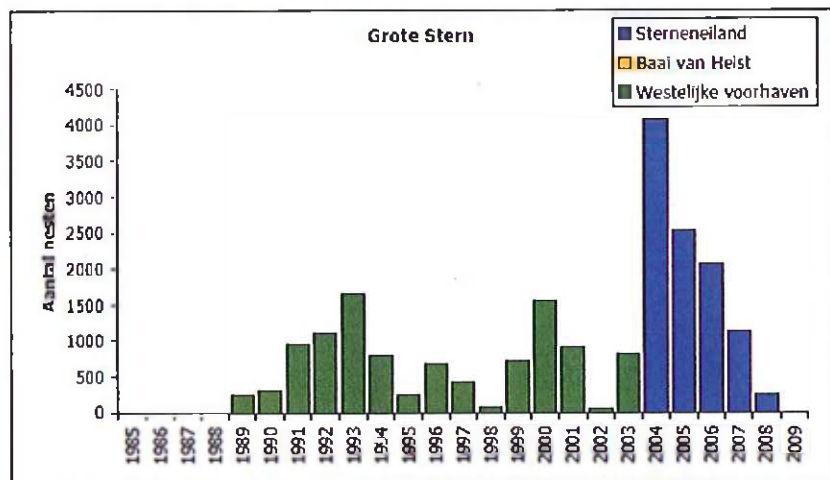
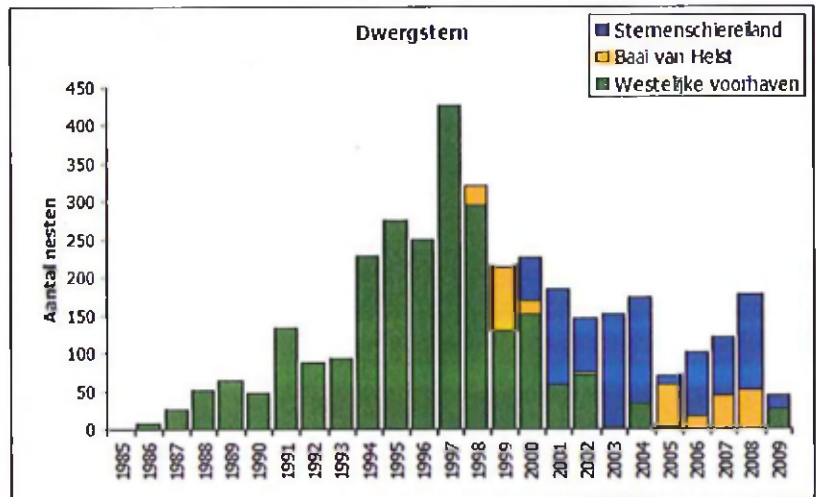
Broedende zwartkopmeeuwen (*Larus melanocephalus*) (bijlage IV Decreet Natuurbehoud) komen geregeld voor doch niet in aantallen die de 1 %-norm³ overschrijden. Andere niet-broedende soorten van de bijlage IV van het Decreet Natuurbehoud zijn roodkeelduiker (*Gavia stellata*), parelduiker (*Gavia arctica*), kuifduiker (*Podiceps auritus*), kleine zilverreiger (*Egretta garzetta*), lepelaar (*Platalea leucorodia*), nonnetje (*Mergellus albellus*), smelleken (*Falco columbarius*), slechtvalk (*Falco peregrinus*), kemphaan (*Philomachus pugnax*), rosse grutto (*Limosa lapponica*), bosruiter (*Tringa glareola*), zwarte stern (*Chlidonias niger*) en velduil (*Asio flammeus*). Deze soorten komen allen in kleine aantallen en/of sporadisch voor in het gebied.

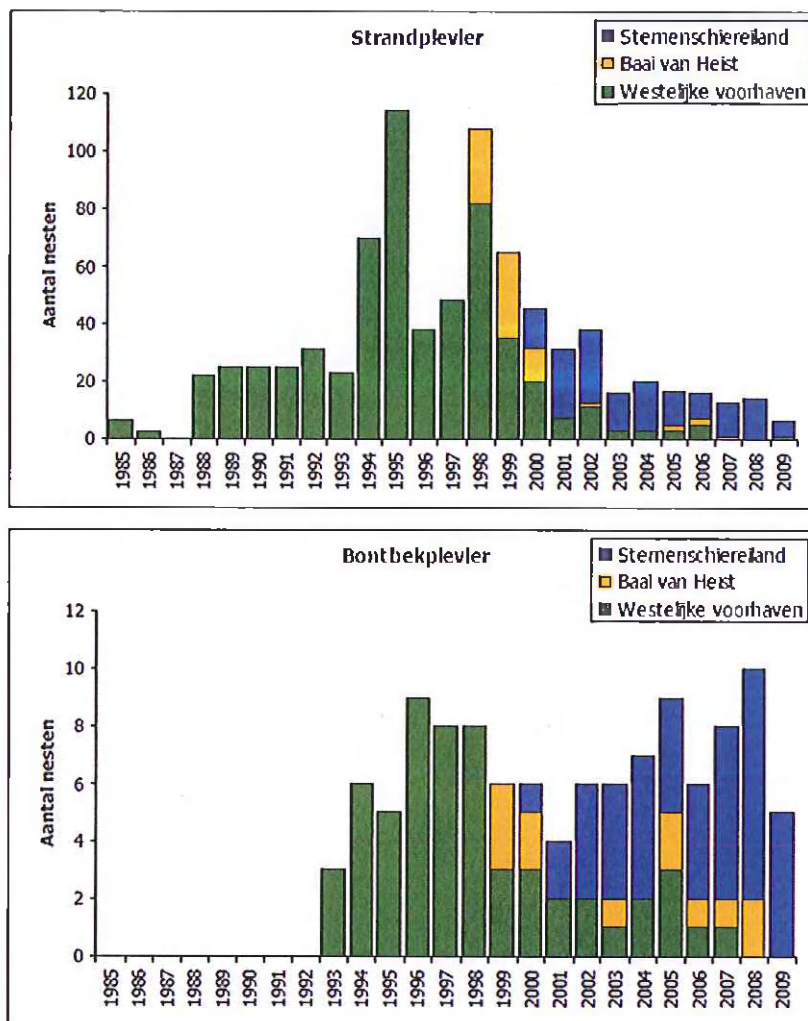
Tevens voldoet de voorhaven van Zeebrugge aan de criteria voor aanwijzing als speciale beschermingszone in toepassing van de Vogelrichtlijn omwille van het belang voor de kleine mantelmeeuw. Deze soort wordt niet vermeld in de bijlage IV van het Decreet Natuurbehoud (noch in bijlage I van de Vogelrichtlijn), maar komt recent voor in aantallen die meer dan 1 % uitmaken van de biogeografische populatie. Er wordt echter voor geopteerd deze soort niet aan de Europese Commissie aan te melden. De reden hiervoor ligt in het feit dat de aanwezigheid van deze nagenoeg exponentieel toenemende populatie, samen met deze van de zilvermeeuw, enorme druk stelt op de broedpopulaties van de drie sternensoorten.

In strenge winters dient de voorhaven tevens als refugium voor overwinterende eenden, waarbij enkel de slobeend (*Anas clypeata*) sporadisch de 1 %-norm overschrijdt.

Een verdeling van de belangrijkste en beschermde vogelsoorten binnen de SBZ-V wordt weergegeven in onderstaande figuren.

³ 1% van de bio-geografische populatie

Figuur 8: Aantalsontwikkeling van grote stern, dwergstern, visdief, strandplevier en bontbekplevier in de verschillende deelzones binnen de SBZ-V Kustbroedvogels te Zeebrugge-Heist in de periode 1985-2009 (Courtens et al., 2009)

Figuur 8 toont duidelijk aan dat het broedseizoen 2009 niet als geslaagd kan genoemd worden voor de stern. Dit is het gevolg van predatie door o.a. vossen. Het ontoegankelijk maken van het sternschiereiland voor predatoren dringt zich op (Courtens et al., 2009). Ook het vrijmaken van vegetatie van een deel van het sternschiereiland is noodzakelijk. Voor de volledige beschrijving van de monitoringresultaten wordt verwezen naar Courtens et al. (2009).

5.1.3 Instandhoudingsdoelstellingen

Gezien de bijzondere eigenschappen zowel van het gebied (dynamisch met sterk wijzigende aspecten) als van de vogelsoorten waarvoor het gekwalificeerd is als speciale beschermingszone (soorten van pioniersstadia en dynamische milieus), is ervoor geopteerd instandhoudingsdoelstellingen op te stellen voor de oppervlakte aan noodzakelijk broedgebied om de populaties van de betrokken soorten in stand te houden, eerder dan voor aantallen broedvogels. Een tweede vereiste, na het behoud van de nodige oppervlakte aan broedhabitat, is het waarborgen van een zo hoog mogelijke kwaliteit van dit habitat.

Om aan de instandhoudingsdoelstellingen voor dit SBZ-V te voldoen, dient op elk moment 22 ha kwalitatief hoogstaand en geschikt bevonden broedgebied voor grote

stern, dwergstern en visdief aanwezig te zijn. Deze instandhoudingsdoelstellingen moeten bekeken worden in samenhang met deze voor het aansluitende gebied op het federale grondgebied (SBZ 3). Gezien het dynamische karakter van het milieu waarin de aangemelde soorten voorkomen en de dynamische aard van de soorten zelf, kan in de toekomst worden gedacht aan het voorzien van andere broedlocaties, dit op voorwaarde dat deze broedlocaties voldoen aan alle gestelde eisen en geschikt wordt bevonden.

Hierbij dienen behalve de kwantitatieve doelstellingen ook de kwalitatieve doelstellingen in acht te worden genomen. Een belangrijke factor hierbij is de aanwezigheid van de kolonie kleine mantel- en zilvermeeuwen in de westelijke voorhaven. Wanneer (een deel van) het broedgebied van deze soorten wordt ingenomen, dient erover te worden gewaakt dat noch de nestplaatsconcurrentie, noch de predatiedruk op de betrokken aangemelde soorten van de bijlage IV van het Decreet Natuurbehoud toeneemt. Indien dit toch het geval zou zijn dienen afdoende maatregelen te worden genomen.

Verder dient voor het waarborgen van de optimale kwaliteit van het broedbiotoop van de stern en visdief ook aandacht te worden besteed aan ondermeer het behoud van dynamiek en gunstige successiestadia, opvolging en voorkomen van predatie, het voorkomen van wezenlijke verstoring en het verzekeren van de kwaliteit van de rust-, balts- en foerageergebieden, zoals hierna verder omschreven.

Behoud van dynamiek en gunstige successiestadia

Om het gebied ook op langere termijn geschikt te houden als broedplaats dient een minimale dynamiek te worden gewaarborgd, waardoor tenminste op de lager gelegen delen van het opgespoten gebied de vegetatiesuccessie door de inwerking van het zoute water wordt tegengegaan. Door een oplopend talud te voorzien zal er een natuurlijke gradiënt ontstaan die het gebied geschikt maakt voor het volledige scala aan kustbroedvogels. De delen die alleen met laagwater droog vallen doen dienst als foerageergebied en tevens als rustplaats tijdens en verzamelplaats voor en na het broedseizoen. De strandzone zal broedgelegenheid bieden aan pioniersoorten als plevieren en dwergstern, terwijl de iets hoger gelegen (doch schaars begroeide) delen een ideale broedgelegenheid vormen voor visdief. Op de hoger gelegen delen zal zich een hogere vegetatie met zeeraket, helm en biestarwegras vormen, die geschikt is voor o.a. grote stern en kokmeeuw.

Luchtpredatoren

Elke broedpoging van zilver- of kleine mantelmeeuw in de broedterreinen van pioniersoorten en visdief, grote stern en kokmeeuw moet worden vrijdeld (vernietiging van de nesten wanneer het legsel compleet is) en ook het sternenschiereiland dient gevrijwaard te blijven van de broedende grote meeuwen. Het verwijderen van nesten van grote meeuwen kan evenwel slechts een laatste optie zijn; er dienen in eerste instantie afdoende maatregelen worden genomen om een eventuele vestiging te vermijden.

Indien er natuurbehoudskeuzes gemaakt moeten worden, wegen stern en plevieren op basis van hun internationale beschermingsstatus zwaarder door dan de grote meeuwen.

Zolang er in het kustecosysteem onvoldoende geschikte uitwijkmogelijkheden voor stern en visdief aanwezig zijn, is een scheiding tussen de grote meeuwen en de stern noodzakelijk.

Grondpredatoren

De aanwezigheid van grondpredatoren moet worden vermeden door het voeren van een consequent preventiebeleid en desgevallend een actief uitroeingsbeleid. De nodige actieve maatregelen worden genomen voor een eventuele bestrijding van grondpredatoren.

Verstoring door menselijke activiteiten

Menselijke activiteiten met een sterk verstorend karakter in en rond de broedkolonies dienen tijdens het broedseizoen (begin april-half augustus) te worden vermeden. Er werd vastgesteld dat reguliere havenactiviteiten of bouwactiviteiten in de nabijheid van de broedkolonies kunnen plaatsvinden zonder dat dit betekenisvolle negatieve gevolgen heeft voor de broedkolonies. De kolonies blijken vooral gevoelig te zijn voor verstoring door occasionele bezoekers. Er dienen duidelijke verbods- en informatiebordjes te worden aangebracht of desnoods andere voorzieningen te worden getroffen.

Kwaliteit van rust- en foerageergebieden

Er moet een voldoende grote oppervlakte rustgebied en balts- en verzamelplaatsen (strand en het bijhorend intertijdengebied) aanwezig zijn. Het verzekeren hiervan dient dan ook een aandachtspunt te zijn. Het werd dan ook mee opgenomen in de kwantitatieve doelstelling van 22 ha (zonder intertijdengebied). Hierbij dient opgemerkt dat binnen de afgebakende zone plaats is voor alle reguliere havenactiviteiten in het foerageergebied. Scheepvaart, baggeractiviteiten en andere reguliere havenactiviteiten hebben geen betekenisvolle negatieve invloed op foeragerende sternens. Integendeel, scheepvaart (vooral ferry's en baggerschepen) faciliteert vaak de voedselbeschikbaarheid voor sternens. Beperkte veranderingen in de totale oppervlakte of de vorm van het foerageergebied (bijvoorbeeld als gevolg van de uitbreiding van de droge delen) hebben geen impact op het opportunistisch foerageergedrag van de sternens.

Wanneer voldaan is aan deze kwantitatieve en kwalitatieve instandhoudingsdoelstellingen, is er voldaan aan de ecologische vereisten voor een gunstige staat van instandhouding voor de betrokken soorten en treedt er geen betekenisvolle aantasting op van de natuurlijke kenmerken van dit SBZ-V. Baserend op het recentste monitoringrapport van Courtens et al. 2009 blijkt duidelijk dat de vooropgestelde maatregelen nog niet effectief zijn en dat een verder ontoegankelijk maken van het schiereiland en het verwijderen van de vegetatie op het schiereiland noodzakelijk blijft.

5.2

Strandreservaat en GEN-gebied Baai van Heist (Vlaams)

Het strandreservaat 'Baai van Heist' (54 ha), is aangeduid als Vlaams Natuurreservaat (MB 13/07/2000) en als grote eenheid natuur (GEN). Daarnaast maakt de Baai van Heist integraal deel uit van de speciale beschermingszone 'Kustbroedvogels te Zeebrugge-Heist'.

Het natuurreservaat wordt gekenmerkt door een hoge mate van dynamiek (sterke invloed van wind en zout water) en bestaat uit een strandzone met aangrenzende slikken, schorren en primaire duinen. Het gebied is na de bouw van de voorhaven van Zeebrugge spontaan ontstaan tegen de oostelijke strekdam van de voorhaven van Zeebrugge.

De Baai van Heist fungeert naast broedgebied (o.a. bontbekplevier) tevens als rustplaats voor meeuwen (hele jaar) en sternens (trek- en broedvogel), als voedsel- en rustgebied

voor steltlopers, eenden en ganzen en als tijdelijk rustgebied voor trekkende zangvogels (Stienen & Van Waeyenberghe, 2002).

De brede overgangszone van duintjes naar laagstrand zorgt ervoor dat er in deze zone een van de best ontwikkelde schelpenvloeren van de Vlaamse kust voorkomen. Deze laag schelpen(gruis) net boven de hoogwaterlijn is een zeer geschikt broedgebied voor zeldzame strandvogels zoals dwergstern en bontbekplevier. De laatste jaren komt strandplevier er niet meer tot broeden.

Na het broedseizoen fungeert het gebied als verzamelplaats voor sterns. Daarnaast treedt het op als rustgebied voor vogels tijdens de trekperiode en wintermaanden. De soorten die er in grote aantallen voorkomen zijn scholekster, bonte strandloper, steenloper, kokmeeuw, zilvermeeuw, visdief en kneu. Zowel tijdens de trekperiode als tijdens de winter wordt de Baai van Heist veelvuldig gebruikt door soorten die kenmerkend zijn voor strand- en duingebieden (o.a. drieteenstrandloper, strandleeuwerik, kuifleeuwerik en tapuit) (Stienen & Van Waeyenberghe, 2002).

Op vlak van vegetatie ontwikkelde dit gebied zich als een uitermate interessant natuurterrein met embryonale strandduinen die door het biestarwegras gekoloniseerd worden. Verder is er ook een slik- en schorrezone aanwezig met o.a. klein schorrenkruid en zeekraal. Bijzondere plantensoorten die er voorkomen zijn selderij, schorrezoutgras, zeeveegbree en zeevenkel.

In 1999 werd een ontwerp-beheerplan (Cosyns et al., 1999) opgemaakt voor het toenmalige Vlaams natuurreservaat 'de Baai van Heist', dat ondertussen strandnatuurreservaat noemt. In het beheerplan staan, naast een beschrijving van de abiotische en biotische kenmerken, ook een gebiedsvisie en alle beheermaatregelen die moesten uitgevoerd worden. Ondertussen zijn deze maatregelen uitgevoerd.

Tegen 2020 zal een nieuw beheerplan opgemaakt worden. Daarnaast zal er ook voor de SBZ-V een natuurrichtplan⁴ opgemaakt worden.

Voor een situering van de huidige aanwezige vegetatie (anno 2007) wordt verwezen naar Kaart 5. De huidige vegetatie kan als volgt beschreven worden:

- De zone waar zachte recreatie en strandcabines staan wordt gekenmerkt door onbegroeid droog strand.
- Deze zone gaat over een zone voor struinnatuur waar ook helm aanwezig is.
- De eigenlijke zuidelijke en westelijke grens van het reservaat wordt gekenmerkt door muurpeper;
- De muurpepervegetatie gaat verder zeewaarts over in een vetmuur/zeekweek vegetatie, die verder overgaat in een mozaïek van biestarwegras, kweldergras en schorrekruidvegetatie.
- De muurpepervegetatie ten noorden van de vogelkijkhut gaat over in helmvegetatie met aansluitend een zone biestarwegras.
- De geul die zich in 1995 meer centraal in het gebied bevond, heeft zich nu meer westelijk verplaatst.

⁴ Om de natuur te behouden en te versterken zijn aangepaste maatregelen per gebied nodig. In een natuurrichtplan wordt, samen met de verschillende gebruikers en eigenaars, gezocht naar de juiste maatregelen op de juiste plaats. De juiste maatregelen om de natuur op die plek te beschermen of verder te ontwikkelen, maar ook de juiste maatregelen om de rechten van bewoners en gebruikers niet te schaden. (www.natuurenbos.be)

5.3 Aangroeiende zandbank

5.3.1 Prognose natuurlijke evolutie

Hoe de natuurlijke evolutie van het gebied zich zal gedragen is niet met zekerheid te stellen, of beter gezegd, kan niet zwart op wit besloten worden uit de bestaande studies. De laagwaterevenwichtslijn, getekend in Figuur 7 is een zuivere prognose, gebaseerd op een aantal algemene hydraulische principes, gekoppeld aan de kennis van de bestaande toestand en aan zg. 'expert judgement'. Dit bleek uit gesprekken met de Afdeling Kust (ir. Stefaan Geysen).

Unanimititeit is er in het erkennen van de noodzaak om de sedimentatietrend verder te blijven monitoren.

De volgende statements worden weerhouden uit de studies en gesprekken:

- Vanaf de hoogwaterlijn (+5 m) tot een toekomstige evenwichtslijn (laagwaterlijn) zal, net zoals nu, een nat strand blijven bestaan, dit indien geen suppleties aangebracht worden. Blijvend droog strand is niet haalbaar. Dit blijkt uit gesprekken met het Waterbouwkundig Laboratorium en de Afdeling Kust (J. Janssens en Stefaan Geysen)
- Door toenemende verzanding van de geul, al dan niet bevorderd door het weghalen van strandhoofd 51, zal het draaikolk systeem licht beïnvloed worden, met ondermeer afnemende watersnelheden en dus ook toenemende sedimentatie.
- De getijdegeul Appelzak zal blijven bestaan. De Paardenmarkt zal niet droog komen te liggen door afnemende en wisselende sedimentatieomstandigheden.
- Normaal zal bij het eerste strandhoofd (01, aangezien strandhoofd nr. 51 intussen verwijderd werd) vanaf de oostelijke zijde van de strekdam een erosieve zone blijven bestaan, die de passage voor waterrecreanten tot 'buitengaats' de zandbank moet toelaten in termen van waterdiepte. Qua watersnelheden en daarmee gepaard gaande veiligheid, zal de situatie opnieuw moeten geëvalueerd worden.

5.3.2 Benthos

Door de vorming en de aanwas van de zandbank voor de kust van Heist is er een kustecosysteem ontstaan die opgebouwd is uit een laag intertidaal strand, gevolgd door een geul en de zandbank. Hoe verder in de tijd, hoe meer de geul wordt opgevuld en het typische geul- en bankpatroon zal vervagen.

Rabaut et al. (2007) deed onderzoek naar de macrobenthische gemeenschap op het laagtidaal (nat) strand. De macrobenthische gemeenschap die er voorkomt is de *Macoma balthica* gemeenschap, die typisch is voor fijnzandig sediment. De fauna in het gebied bestaat voornamelijk uit tweekleppigen zoals Amerikaanse zwaardschede (*Ensis directus*), het nonnetje (*Macoma balthica*), het zaagje (*Donax villatus*), de witte dunschaal (*Abra alba*), de grote strandschelp (*Macra corallina*), de kokkel (*Cerastoderma edule*), de halfgeknotte strandschelp *Spisula subtruncata*, de rechtsgestreepte platschelp (*Tellina fabula*), borstelwormen (Polychaeta) waaronder de gewone zeepier (*Arenicola marina*), de zwarte zeepier (*A. defodiens*), zaggers (*Nephtys spp.*), de schelpkokerworm (*Lanice conchilega*) en mobiele kreeftachtigen (Crustacea, Decapoda) zoals de gewone heremietkreeft (*Eupargus bernhardus*), de kleine heremietkreeft (*Diogenes pugilator*), het breedpootkrabbetje (*Portunus latipes*) en zwemkrabben (Portunidae). Tijdens hoogtij gebruiken vissen zoals pladijs (*Pleuronectes platessa*), tarbot (*Scophthalmus maximus*) en schar (*Limanda limanda*) het gebied om te foerageren.

Op die manier is er een typisch patroon ontstaan van een productieve geul en een armere zandbanktop waarbij bijvoorbeeld ideale voorwaarden gecreëerd worden voor de vestiging van tweekleppigen. Het bank- en geulensysteem verhoogt bijgevolg de natuurwaarde in het gebied, wat nog versterkt wordt door de aanwezigheid van *habitatstructurende soorten*.

Het ecologische belang van bepaalde gebieden wordt in sterke mate bepaald door de habitatstructuur van het gebied. In een hoog dynamisch milieu zoals de Vlaamse kustzone spelen habitatstructurende organismen dan ook een sleutelrol. Twee van deze habitatstructurende soorten zijn *Ensis directus* en *Lanice conchilega*, die in grote densiteiten aanwezig zijn ter hoogte van de zandbank.

Dichtheden van *Ensis directus* werden geschat van 70 ind./m² tot 500 ind./m². Tijdens het extreme springtij van lente-eveningen (21 maart 2007) kwam een afgelijnde bank met zeer hoge densiteiten *E. directus* bloot te liggen die zich net onder de laagwaterlijn en in de geul bevindt. Het structurende vermogen van deze soort heeft waarschijnlijk een lokale impact op de biodiversiteit van het benthos. De soort is tevens een voedselbron voor de grote mantelmeeuw (*Larus argentatus*) en de scholekster (*Haematopus ostralegus*). Uitgespoelde dieren, bijvoorbeeld na stormen, dienen als voedsel voor onder andere jonge kabeljauw (*Gadus morhua*).

De densiteiten van de andere structurende soort *Lanice conchilega* werden in de verst gelegen zone tegen de strekdam (de zogenaamde drijfzandzone van het reservaat) opgevolgd vanaf september 2005. Tijdens het najaar van 2005 was de soort aanwezig, zij het in lage densiteiten (solitair). In het late voorjaar van 2006 vond een succesvolle rekrutering plaats met piekdensiteiten van 9225 (+/- 15) juvenielen per m². Verschillende aggregaties ontwikkelden tot echte 'riffen' van volwassen individuen (+/- 3000 ind./m²) die bleven standhouden. Er zijn twee zones waar de 'riffen' verspreid voorkomen, dicht tegen de laagwaterlijn, in een nauwe band langsheen het strandprofiel. Het mechanisme voor de instandhouding van riffen is enerzijds het vasthechten van juvenielen aan de adulten en anderzijds het hydrodynamisch effect. De effecten van deze structurende soort op het benthisch ecosysteem werden reeds verschillende malen beschreven in de literatuur: een hogere biodiversiteit en hogere abundanties (hogere productiviteit). Naast de biologische karakteristieken blijken ook de fysische aspecten van de aggregaties aanwezig te zijn om te spreken van 'Lanice-riffen'. Wat het effect voor hogere trofische niveaus betreft, zijn deze vermoedelijk van belang voor de verschillende juveniele platvissoorten en voor kreeftachtigen.

Het voorkomen van 'biogene habitatstructuren' gevormd door zowel *L. conchilega* als door *E. directus* in het intertidaal is uitzonderlijk voor onze kust. *Lanice conchilega* werd de voorbije jaren nauwkeurig opgevolgd en de ontwikkeling van de riffen loopt gelijktijdig met de vorming van de zandbank. Hoewel dit enkel een correlatief verband is, zijn dergelijke biogene habitats gevoelig voor externe verstoringen zoals stormen. In die zin betekent de zandbank een beschutting bij stormweer vanuit het noordoosten en is de aanwezigheid van de zandbank dus vooral van indirect belang voor het benthos.

De rijke geul is dan weer van direct belang als habitat voor tweekleppigen en andere bodemdieren, aangezien de geul een inherent deel van het zandbanksysteem uitmaakt. Dit directe belang, samen met de beschutting die de zandbank biedt, zorgt ervoor dat het aansluitende reservaat van de Baai van Heist, een groeiend potentieel krijgt met betrekking tot de biodiversiteit en het voedselaanbod voor zowel vissen als vogels.

5.3.3

Zeezoogdieren

Aan de Belgische kust kunnen twee soorten van zeehonden inheems worden beschouwd: gewone zeehond en grijze zeehond.

Jan Haelters van BMM (telefonisch overleg van 26 april 2010) geeft aan dat de kans dat er zich een kolonie zeehonden ter hoogte van de zandbank zal vestigen gering tot onbestaande is. Naast het geschikte biotoop voor het ontstaan van een rustplaats of kolonie van zeehonden is ook het vermijden van verstoring een factor die absoluut noodzakelijk is. Zeehonden die momenteel op onze stranden rusten, worden daar in de meeste gevallen snel door wandelaars of andere recreanten verstoord. Aangezien de zandbank op dit moment reeds bereikbaar is bij laag water en dit in de toekomst nog meer het geval zal zijn, kan er besloten worden dat de zandbank geen geschikte rustplaats is en zal zijn voor zeezoogdieren.

5.3.4

Avifauna

Droogvallende zandplaten zijn geliefde rustplaatsen voor allerlei soorten vogels. Vaak zijn het bovendien ook geschikte foerageergebieden of voedselgebieden, voor steltlopers en meeuwen.

Momenteel is het strandnatuureservaat Baai van Heist een van de belangrijkste rustgebieden voor kustbroedvogels in Vlaanderen. Met name scholekster en steenloper maken in grote aantallen gebruik van dit gebied. Andere steltlopers die er regelmatig waargenomen worden zijn strandplevier en bontbekplevier. Ook meeuwen en stern (visdief, grote stern en dwergstern) gebruiken dit gebied als rustplaats.

Door de uitbreiding van de zandbank wordt de Baai van Heist niet enkel gebruikt als rustgebied, maar ook als foerageergebied. Vooral *Ensis sp.* vormen een belangrijke voedselbron voor scholekster en zilvermeeuw.

Door de uitbreiding van de zandbank wordt de Baai van Heist niet enkel gebruikt als rustgebied, maar ook als foerageergebied. Vooral *Ensis sp.* vormen een belangrijke voedselbron voor scholekster en zilvermeeuw. Zolang de zandbank niet toegankelijk was en bijgevolg niet verstoord kon worden door wandelaars, was er een extra bescherming ten aanzien van verstoring en predatie.

Indien de zandbank zich – theoretisch beschouwd - zou kunnen ontwikkelen tot een permanent droogliggende zandplaat zou het gebied *sensu stricto* geschikt kunnen worden voor broedplaatsen voor stern, zij het dan voornamelijk visdief, wegens de kleine korrelgroottes. De kans hiertoe is klein tot onbestaand zonder menselijke tussenkomsten daar een permanent droogstrand een hoogte veronderstelt van minstens +5 m, dit toch over een significante omvang (langgerekte stroken). Op zeer lange termijn zou zo iets eventueel kunnen maar dan als één aaneengesloten droog strand in verbinding met het bestaande droogstrand. De habitatgevoeligheid is echter groot te noemen wegens een zeer open broedareaal, zonder bescherming. Verstoring door recreanten (zowel water als land) kan dan doorslaggevend zijn voor het verdwijnen of het zich niet vestigen van de soort (Krijgsveld, et.al., 2008).

5.4

Gericht Marien Reservaat (federaal)

Het KB van 5 maart 2006 stelt de Baai van Heist in als gericht marien reservaat. Het Gericht Marien Reservaat is gelegen binnen de SBZ 3 en sluit aan bij het strandreservaat 'Baai van Heist', met de kenmerken dat het intertidaal zandstrand en de ondiepe zee een fysisch en ecologisch geheel vormen.

Het gericht marien reservaat beslaat een oppervlakte 6,76 km² en ligt aansluitend aan de SBZ 3 enerzijds en de SBZ-V Kustbroedvogels te Zeebrugge Heist anderzijds. De begrenzing van het gericht marien reservaat ligt op 500 m ten oosten van de oostelijke strekdam van de Haven van Zeebrugge.

De beschermde vogelsoorten waarvoor het gericht marien reservaat is afgebakend, zijn visdief en dwergmeeuw.

Het doel van de instandhoudingsmaatregelen in dit gebied is:

- het instandhouden van de mariene habitat en zijn ecosysteemfunctie;
- de bescherming en de instandhouding van biotopen en leefgebieden van beschermde vogelsoorten;
- de instandhouding of brengen van de beschermde vogelsoorten op een niveau dat beantwoordt aan de ecologische, wetenschappelijke en culturele eisen, waarbij tevens rekening wordt gehouden met economische en recreatieve eisen;
- het instandhouden of brengen van een voldoende gevarieerdheid en omvang van leefgebieden voor de beschermde vogelsoorten (visdief en dwergmeeuw).

Het gerichte mariene reservaat is een zeer ondiepe zee die nagenoeg integraal uit het habitatype "permanent met zeewater van geringe diepte overstroemde zandbank" bestaat. Sinds de ontwikkeling van de zandbank is er zich deels in het gericht marien reservaat en deels in SBZ3 een nieuw habitatype, namelijk "bij eb sporadisch droogvallende slikplaten en zandplaten" (habitatype H 1140), aan het ontwikkelen. In het beheerplan staat aangegeven dat er moet rekening gehouden worden met het fenomeen van de ontwikkeling van de zandbank en de problematiek in relatie tot het probleem voor o.a. watersporters van VVW Heist.

5.5

SBZ 3 Zeebrugge (federaal)

Het KB van 14 oktober 2005 stelt de speciale beschermingszone, genaamd SBZ 3 Zeebrugge, ter bescherming van visdief (*Sterna hirundo*), grote stern (*Sterna sandvicensis*) en dwergmeeuw (*Larus minutus*). Daarnaast wordt dit gebied voorgesteld als potentieel gebied van communautair belang omwille van het voorkomen van visdief, dwergmeeuw, grote stern en fuut.

De speciale beschermingszone SBZ 3 Zeebrugge is gelegen in de Belgische mariene wateren vóór de haven van Zeebrugge. Het gebied beslaat een oppervlakte van 50,95 km². Het gebied heeft een groot economisch belang als toegang tot de haven van Zeebrugge. Een aantal benthische soorten en vooral een aantal vissoorten (smelt, haring, sprot, ...) die in het gebied voorkomen en o.a. door de scheepvaartactiviteiten makkelijk als voedsel beschikbaar zijn, zijn van belang voor de in het gebied voorkomende zeevogelsoorten.

De instandhoudingsmaatregelen voor dit gebied zijn de volgende:

- de bescherming en de instandhouding van biotopen en leefgebieden van beschermde vogelsoorten;
- de instandhouding of brengen van de beschermde vogelsoorten op een niveau dat beantwoordt aan de ecologische, wetenschappelijke en culturele eisen, waarbij tevens rekening wordt gehouden met economische en recreatieve eisen;
- het instandhouden of brengen van een voldoende gevarieerdheid en omvang van leefgebieden voor de beschermde vogelsoorten.

In het gebied worden verschillende activiteiten uitgeoefend, zoals recreatie, visserij en scheepvaart door de nabijheid van de Haven van Zeebrugge. Vervuiling van het

zeewater, inclusief eutrofiëring, verstoring van benthos en doelsoorten, en overbevissing kunnen negatieve effecten hebben op de soorten of de natuurlijke habitats waarvoor dit gebied als Natura 2000 gebied is aangeduid.

6 Huidige socio-economische kenmerken

Belangrijke opmerking hierbij is dat voor de beschrijving van de socio-economische kenmerken er in juni 2010 een studieopdracht werd opgestart met als doelstelling het in kaart brengen van de socio-economische kenmerken binnen de zone Knokke-Heist West. Bijgevolg wordt in voorliggend rapport enkel uitgegaan van de bestaande en aanwezige gegevens en wordt voor dit luik verder verwezen naar de socio-economische studie die in opmaak is.

6.1 Toeristisch-recreatieve waarden van het strand, de zee en de dijk te Heist

Het strand en de dijk op het grondgebied van Knokke-Heist kennen bijna over de gehele lengte een hoog toeristisch-recreatief gebruik. De dijk is voorzien van een rijweg vanaf de oostelijke strekdam van Zeebrugge tot de Oosthinderstraat in Knokke. Vanaf dit laatste punt wordt de dijk herleid tot een wandeldijk en nemen de toeristische activiteiten enigszins af.

Dijk en strand liggen quasi over de gehele lengte op hetzelfde niveau. Dit bevordert enerzijds de toegankelijkheid tussen beide, maar zorgt anderzijds op sommige plaatsen voor een matige beleving van het zeezicht op de dijk, gecreëerd door de aaneengesloten rijen van, weliswaar tijdelijke, strandcabines op het strand (PRUP Knokke-Heist).

Eerder centraal op het strand van Heist, ter hoogte van de Kardinaal Mercierstraat, bevindt zich de watersportclub VVW Heist. Een herlocalisatie dringt zich op door de aanwezigheid van de zandbank en de VVW Heist zal daarom verhuizen naar de strandzone aan de oostelijke punt van de duinenrij die voor het Generaal Willemspark gesitueerd is (zie Kaart 3). In het PRUP Strand en Dijk Knokke-Heist staat de nieuwe locatie voor VVW Heist aangeduid op de westelijke punt van de duinenrij die voor het Generaal Willemspark gesitueerd is (zie Figuur 9). Ondertussen heeft de VVW Heist echter een wijziging van het PRUP aangevraagd voor de zone ten oosten van de duinenrij (Kaart 3, Figuur 9 en Figuur 10) (zie hoofdstuk 8.2.7). De start van de bouw van de nieuwe watersportclub is gepland voor eind 2010.

Tussen Heist en Duinbergen hebben zich zoals hiervoor reeds aangehaald 'dijkduinen' gevormd ter hoogte van het Generaal Willemspark. Zij zorgen voor een waardevolle open ruimte tussen de activiteiten op het strand van Heist aan de ene zijde en dat van Duinbergen aan de andere kant (PRUP Strand en Dijk Knokke-Heist).

Ter hoogte van de Leeuwerikenlaan is de watersportclub 'RBSC Duinbergen' gesitueerd (zie Kaart 2).

Tussen de Oosthinderstraat en het begin van het Zwin (Knokke-Zoute) zijn op het strand nog enkele watersportclubs gevestigd. Het gaat om de sportclub 'Riverwood' ter hoogte van de Oosthinderstraat, de 'RBSC Zoute' ter hoogte van de Appelzakstraat en de club 'Surfer's Paradise' ter hoogte van het voormalig zwembadcomplex in het Zoute. Alle watersportclubs die in Knokke-Heist gesitueerd zijn, zijn weergegeven op Kaart 10.

Tussen deze watersportclubs hebben zich langs de wandeldijk ook 'dijkduinen' ontwikkeld. Deze duinvorming met begroeiing geeft dit gedeelte van het strand een natuurlijk karakter.

Op het strand van Knokke-Heist worden tevens een reeks van sportieve activiteiten georganiseerd, zoals loopwedstrijden, mountainbike tochten, paardentochten, etc.

Foto 4: Zwemmen en mountainbike op het strand (www.knokke-heist.info)

In Duinbergen, aan de westelijke punt van de duinenrij voor het Generaal Willemspark, ligt het evenementenstrand van Knokke-Heist (Kaart 11). Op deze locatie worden in de zomermaanden allerlei evenementen (fuiwen, muziekoptredens, ...) georganiseerd.

Momenteel is men bezig met de realisatie van een nieuwe fietsverbinding langs het Leopoldskanaal met een onderdoorgang van de spoorweg en een brug over de Elisabethlaan (de Lichtenlijn). Op die manier wordt er een verbinding gemaakt tussen de kanalen en de zeedijk in Knokke-Heist. De brug over de Elisabethlaan is reeds gebouwd. De andere verbindingen zijn nog in onderzoeksfase.

Deze nieuwe fietsersbrug en de toekomstige ontwikkelingen kunnen dan aansluiten op de kustfietsroute. De kustfietsroute is de recreatieve fietsas tussen De Panne en Knokke-Heist. Ze vormt een veilige en attractieve verbinding tussen de badsteden en loopt parallel met de kustlijn. De 86 km lange route laat je een heel gevarieerd kustlandschap zien. Je fietst langs duinen, polders, zeedijken, havens en maritieme bezienswaardigheden. De kustfietsroute is ook een ideale vertrekplaats om het hinterland te ontdekken. Je kan immers direct aansluiten op de fietsnetwerken van de Westhoek en het Brugse Ommeland. Een aansluiting op het hinterland ter hoogte van Knokke-Heist en verder richting Nederland zou dan ook mogelijk zijn.

Foto 5: Nieuwe fiets- en voetgangersbrug te Heist (Lichtenlijn)

6.2

Toeristisch-recreatieve waarde van het strandnatuurreserveaat Baai van Heist

De toeristisch-recreatieve voorzieningen in het natuurreserveaat Baai van Heist kunnen als volgt geschetst worden:

- Een wandelpad langs de buitenkant van de westelijke grens van het reservaat dat naar de vogelkijkhut loopt;
- Een wandelpad dat vertrekt op het stukje strand tussen de zeedijk en het reservaat en verder loopt doorheen de duinen naar de schorduinovergang en

verder loopt naar het strand. Dit pad is afgebakend met houten palen en is het gehele jaar door vrij toegankelijk.

- Wat de toegankelijkheid van het gebied betreft, is het gebied toegankelijk op de aangeduide paden en op de strandzone van 1 augustus tot 31 maart. In het broedseizoen is het gebied enkel op de aangeduide paden toegankelijk; de strandzone is dan niet toegankelijk.
- Aan de zuidelijke zijde van het reservaat staan drie informatieborden die duidelijke informatie geven over het reservaat en de toegankelijkheid van het gebied.

Foto 6: Wandelpad en verbodsbepalingen in de Baai van Heist

De huidige fysieke begrenzing van het strandnatuureservaat Baai van Heist is als volgt:

- een rij van hardhouten palen van de zeedijk tot aan de laagwaterlijn.
- beneden de laagwaterlijn bevinden zich boeien met tussenin palen waarop verbodstekens staan voor het betreden van het strand tijdens het broedseizoen. Deze paaltjes zijn aanwezig om de wandelaars duidelijk te maken dat ze vanaf de palenrij in het broedseizoen niet verder mogen. Enkel boeien op het strand zijn namelijk voor wandelaars geen duidelijk signaal dat ze niet verder mogen. Eens de surfclub verhuisd is, stelt ANB voor de boeien te verwijderen en de palenrij te vervolledigen.

Foto 7: Fysieke begrenzingen van het reservaat (houten palen en boeien)

Wat de strandzone tussen het natuureservaat en de zeedijk betreft, behoort deze zone wettelijk gezien tot het strandnatuureservaat. Op vraag van de gemeente Knokke-Heist

werd overeen gekomen dat een zone van 30 meter mocht gebruikt worden voor strandrecreatie (inclusief strandcabines).

Voor de zone tussen de dijk en het reservaat is echter een zone van 42 m i.p.v. 30 m breed op terrein afgebakend. Van deze 42 m mag er, op basis van de afspraken die gemaakt zijn, slechts 30 m genivelleerd worden en waar bijgevolg gemotoriseerd materieel mag gebruikt worden. In deze zone kunnen ook strandcabines geplaatst worden. In de resterende 12 m wordt "struinnatuur" en strandrecreatie toegelaten. Nivellering en bijgevolg het gebruik van gemotoriseerd materieel is in deze zone verboden. Er vindt een natuurlijke aangroei van helm en bijgevolg zandophoging plaats.

Aan de oostelijke zijde van de SBZ-V is een bufferzone van 50m. In deze zone is geen gemotoriseerd verkeer toegelaten.

Foto 8: Overgangszone tussen de dijk en het natuureservaat. Zone voor strandcabines en struinnatuur.

Gans het jaar door kunnen er geleide wandelingen doorgaan in het natuureservaat. Deze wandelingen worden deels door het Agentschap voor Natuur en Bos en vooral door Natuurpunt Knokke-Heist georganiseerd. De geleide wandelingen in het reservaat zijn volgens ANB zeer succesvol en er zijn zeer positieve reacties tijdens deze wandelingen, dit zowel van bewoners als van toeristen.

6.3 De strand- en watersportactiviteiten

Binnen de zone Knokke-Heist West en in relatie tot voorliggend project vormt de VVW Heist de belangrijkste organisator van strand- en watersportactiviteiten.

VVW Heist is een watersportclub die naast het optreden als uitvalsbasis voor individuele watersporters (leden of niet-leden van de watersportclub) ook gespecialiseerd is in de volgende aspecten:

- Schoolsportdagen
- Sportkampen
- Lesreeksen – en sessies
- Team-building voor bedrijven, sportclubs en andere organisaties
- ...

Foto 9: Zeilen, kiten, catamaran vanuit de VVW Heist (www.vvwheist.be)

De VVW Heist wil hierbij op een democratische manier de mogelijkheid bieden aan vooral jongeren om aan watersport te doen langsheen de Belgische kust. Voor een beschrijving van de historische ontwikkelingen, wordt verwezen naar voorgaande hoofdstukken.

Momenteel vormen het kiten, windsurfen en de jeugdcatamaran de belangrijkste zeesporten die vanuit de VVW Heist georganiseerd worden.

Sinds 2010 zijn er minder zeilende leden, omwille van de aangroeiende zandbank. Volgens de VVW Heist stoppen zij met de sport of wijken ze uit naar andere locaties.

De minimale vereisten voor een goed functionerende VVW zijn volgens de club de volgende:

- Mbt de locatie van het Clubhuis
    - Dichtbij een groot potentieel aan verblijfsaccommodaties
    - Gelegen aan een waterlijn die gemakkelijk bereikbaar is
    - Gelegen aan een veilige insteekzone voor scholing, het uithangbord van de VVW Heist. Door de luwte van de haven van Zeebrugge, heeft de baai minder branding en stroming. Bijkomende troef is dat de baai vrij is van strandhoofden en andere gevaarlijke obstakels. De blootliggende ankerblokken van het strandreservaat en haar verbodspaaltes die onder wateroppervlak verdwijnen bij opkomend water, vormen wel een probleem.
- Deze troef wordt nu bedreigd door een ander gevolg van die luwte: de verzanding die boven water is gekomen waardoor de onbereikbaarheid naar vaarbaar water, een verdere werking in Heist onmogelijk maakt. De lange afstand van het clubhuis tot de zee wordt als een ondergeschikt probleem aangezien.
- M.b.t. het type zand (nat zand/droog strand)
    - Nat strand: problemen door het veel te lange nat strand in Heist: Rond elke laagwaterstand (2x per etmaal) is er een periode dat vaarbaar water onbereikbaar is geworden, buiten de lange omwegen over een druk strand en

baderszone. Deze beperkingen groeien constant en zijn groter voor boten met diepgang zoals zeilboten (roeren en zwaarden) en school-begeleidingsboten en rescueboten.

Zelfs voor vaartuigen met beperkte diepgang (tot 30 cm: kite boards, kajaks en rescue jet-scooters) zijn er in Heist reeds periodes rond laagwater waarbij het vaarbaar water onbereikbaar is geworden.

Ook het strandtransport van de zwaardere vaartuigen naar vaarbaar water is onmogelijk geworden rond de laagwaterstanden.

- Droog strand: een lang droog strand biedt ruimte t.v.v. recreatieve mogelijkheden, accommodatie, bootligplaatsen, veiliger spreiding onder de strandgebruikers onderling. Het nadeel dat de afstand naar de waterlijn groter is weegt niet op tegenover dat voordeel. De accommodatie als uitvalsbasis van de waterrecreatie kan ten andere op een breed droog strand opgeschoven worden richting waterlijn wat de druk, zicht- en evt. lawaaihinder naar de dijk toe vermindert.

6.4

Andere socio-economische waarden

Andere socio-economische waarden binnen het studiegebied zijn:

- de uitbaters op de dijk en het strand te Heist (tea-room, winkels, immo-kantoren, café's, badkarhouders,...)
- de havenactiviteiten
- Ondergronds transport via leidingen en kabels, die ondermeer ten oosten van de oostelijke strekdam van de haven gesitueerd zijn (ondermeer in het strandnatuureservaat Baai van Heist)
- de toeristen en recreanten op de dijk, het strand, de waterzone
- de bewoners van Knokke-Heist en meer in het bijzonder de bewoners van Heist die op de dijk wonen en leven

In het kader van deze studie worden deze socio-economische waarden niet in detail en cijfermatig beschreven, aangezien er in de loop van 2010 een gedetailleerde socio-economische studie zal worden uitgevoerd. De kernvragen die in de socio-economische studie moeten beantwoord worden zijn de volgende:

- Wat is de impact van de zandbank op het toeristisch en recreatief gebruik van de stranden van Knokke-Heist?
- Kwalitatieve en kwantitatieve analyse van de impact op toeristisch/recreatief vlak? Bijv. welke stranden ondergaan een verandering in functie en gebruik, op welke schaal situeert de verandering zich?
- Welke zijn de bedreigingen en kansen voor de verschillende actoren?
- Wat is de kwalitatieve impact op het economische weefsel in Heist en Duinbergen?
- Wat zijn mogelijke toekomstscenario's voor nieuwe gebruiken van stranden - zoals in Heist en Duinbergen - die al dan niet onderhevig zijn aan veranderingen? Welke (nieuwe) activiteiten kunnen al dan niet op het strand plaatsvinden?

Voor meer details hieromtrent wordt bijgevolg verwezen naar deze socio-economische studie.

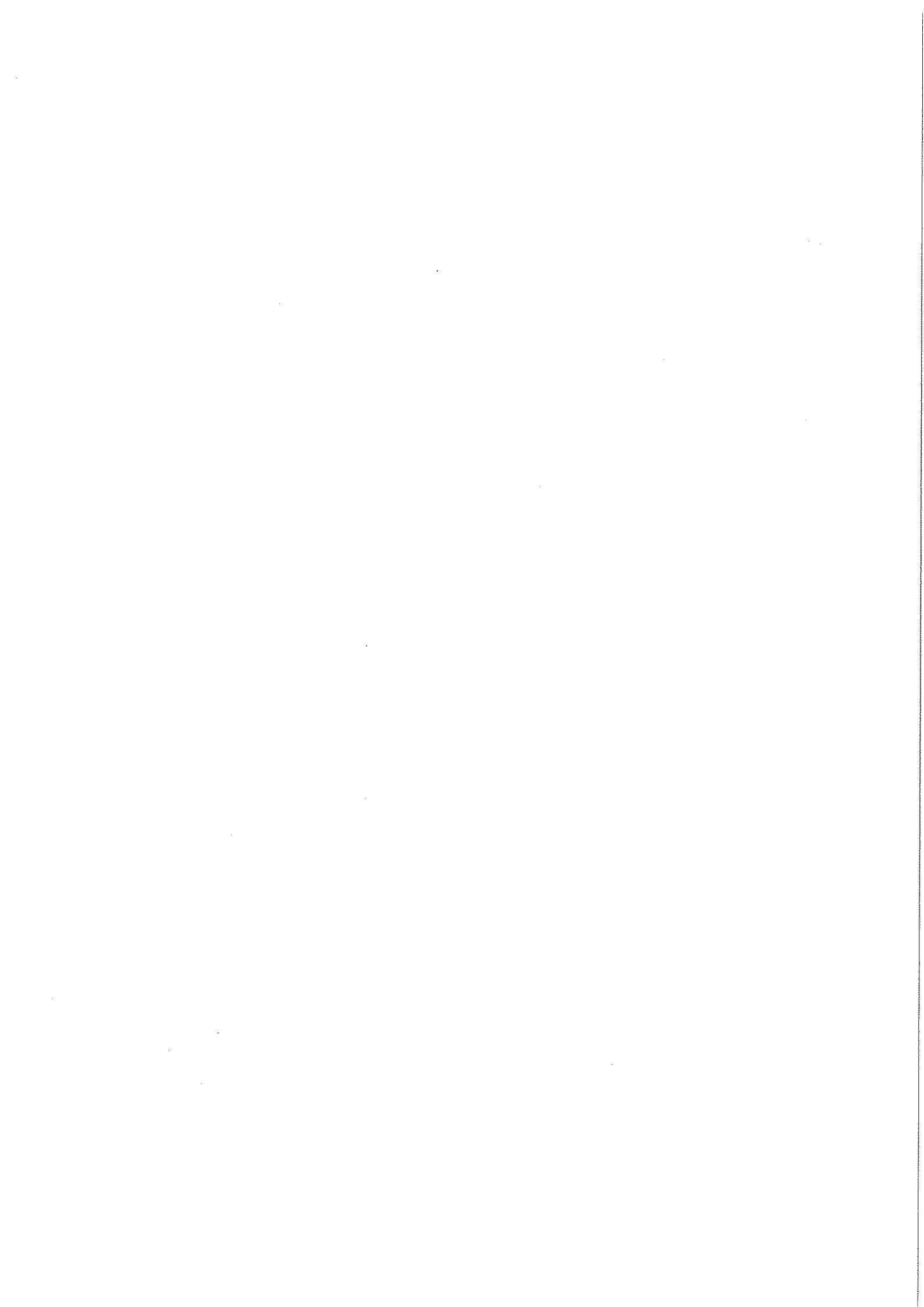
7

Het munitiedepot De Paardenmarkt

Ten oosten van de haven van Zeebrugge, ter hoogte van Duinbergen situeert zich een munitiedepot voor oorlogsmunitie van de 1^e wereldoorlog (Kaart 1). Omdat de toestand van opslag van munitie op het land onhoudbaar werd en ontmanteling nog te veel risico's inhield, werd de munitie in zee gestort. Een van deze locaties bevindt zich voor de kust van Knokke-Heist. Voor detailgegevens omtrent de evolutie en interne structuur van de stortplaats wordt verwezen naar het document "De Paardenmarkt: een oude munitiestortplaats voor de Belgische kust", opgemaakt door BMM, DWTC en RCMG.

Wat de mogelijke risico's en perspectieven voor de toekomst betreffen, kan het volgende aangehaald worden:

- Door de huidige deklaag is het weinig waarschijnlijk dat de granaten op het strand zullen aanspoelen. Het grootste gevaar lijkt op dit moment te schuilen in ongelukken ten gevolg van mechanische verstoring, zoals bijvoorbeeld scheepsrampen, illegaal ankeren of vissen.
- Op dit moment zijn er geen aanwijzingen voor acuut gevaar en de beste optie lijkt daarom de munitiestortplaats met rust te laten. Gezien de korte afstand tot de kust is het echter van groot belang om de evoluties van erosie- en sedimentatiezones in het gebied van de Paardenmarkt site op te volgen. Bovendien moeten de bodem- en waterkwaliteit via regelmatige staalnames gecontroleerd worden door BMM.

8 Juridische en beleidsmatige randvoorwaarden

8.1 Juridische randvoorwaarden

8.1.1 Europese en internationale wetgeving

De belangrijkste Europese wetgeving die van belang is in het kader van voorliggend project wordt weergegeven in Tabel 1.

Tabel 1: Europese wetgeving

Richtlijn	Korte omschrijving
EIA richtlijn (85/337/EEG)	<p>De EIA richtlijn is van toepassing op de milieueffectenbeoordeling van openbare en particuliere projecten die aanzienlijke gevolgen kunnen hebben voor het milieu.</p> <p>Voor projecten die een aanzienlijk milieueffect kunnen hebben, door hun aard, omvang of ligging, moeten de lidstaten de nodige maatregelen treffen om een beoordeling van hun effecten op te tekenen, alvorens een vergunning wordt verleend.</p> <p>Deze Europese wetgeving werd reeds vertaald in federale en Vlaamse wetgeving en wordt hierna verder besproken.</p>
Vogelrichtlijn(97/409/EEG) Habitatrichtlijn (92/43/EEG)	<p>De EG-Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en de EG-Habitatrichtlijn (92/43/EEG) betreffen de bescherming van bedreigde habitats en (vogel)soorten en hun natuurlijke leefmilieu. De geselecteerde Vogel- en Habitatrichtlijngebieden, de zogenaamde Speciale Beschermingszones (SBZ), vormen samen het Natura 2000 netwerk</p> <p>Op Vlaams en Federaal niveau zijn de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden reeds aangeduid of is de aanduiding lopende. De EU richtlijnen zijn vertaald in respectievelijk het Natuurdecreet en de Wet op de Bescherming van het Marien Milieu.</p>
Kaderrichtlijn Mariene Strategie (11 december 2007)	<p>De Kaderrichtlijn verplicht landen om maatregelen te nemen die een achteruitgang van het mariene milieu tegengaan. Dit gebeurt bvb. door voorwaarden te stellen aan de activiteiten op de Noordzee. Met de Kaderrichtlijn willen de Europese Lidstaten de oceanen en zeeën voor huidige en toekomstige generaties veilig, proper en productief houden.</p> <p>Met het uitbrengen van deze Kaderrichtlijn, wil men komen tot een duurzame milieutoestand van alle Europese mariene wateren. Bescherming en herstel van de zeeën mag echter niet ten koste gaan van</p>

	<p>economische activiteiten.</p> <p>Elke lidstaat moet een eigen mariene strategie opstellen die verband houdt met de mariene regio waartoe zijn gebied behoort. Lidstaten hebben tot 2015 de tijd om samen met buurlanden en gebruikers (visserij, scheepvaart, windparken, olie - en gasindustrie en recreatie) een strategie op te stellen en maatregelen te ontwikkelen om het marien milieu op peil te houden of te verbeteren.</p>
--	--

8.1.2 Vlaamse en federale wetgeving

8.1.2.1 Wet ter bescherming van het mariene milieu

Het Belgische mariene gebied (vanaf de gemiddelde laag laagwaterlijn bij springtij, GLLWS) is federale bevoegdheid. Dat gebied wordt opgedeeld in de 12 mijlszone (of territoriale wateren); de 24-mijlszone (of de aansluitende zone) en de rest (exclusieve economische zone = Belgisch Continentaal Plat). Binnen deze zones zijn verscheidene nationale wetten geldig.

De wet ter bescherming van het mariene milieu in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België van 20 januari 1999, gewijzigd op 17 september 2005 (publicatie Belgisch Staatsblad 12 maart 1999/Tweede editie) bepaalt verscheidene principes die de verschillende gebruikers van de Belgische mariene wateren dienen in acht te nemen. Daartoe behoren de volgende internationaal erkende principes:

- het voorzorgsprincipe
- het preventieprincipe
- het principe van duurzaam beheer
- het vervuiler-betaalt-principe
- het herstelprincipe

Aansluitend bij het 5de principe (herstelprincipe) wordt het beginsel van objectieve aansprakelijkheid vastgelegd. Deze bepaalt dat bij elke schade of milieuverstoring van de zeegebieden veroorzaakt door bijvoorbeeld een ongeluk of een inbreuk op de wetgeving, deze verplicht moet hersteld worden door diegene die de schade of milieuverstoring heeft veroorzaakt, zelfs al heeft hij geen fout begaan.

8.1.2.1.1 Mariene beschermde gebieden

Naast de algemene beginselen, hierboven opgesomd, wordt in hoofdstuk 3- Art. 7 van de wet op de bescherming van het mariene milieu ook de basis gelegd voor de instelling van beschermde mariene gebieden die de hoedanigheid kunnen aannemen van:

- integrale mariene reservaten die worden opgericht met het doel er de natuurlijke verschijnselen naar eigen wetten te laten evolueren;
- gerichte mariene reservaten waarvan een aangepast beheer de bestaande toestand tracht te behouden of te herstellen in de staat die hun ecologische functie hen toewijst;
- speciale beschermingszones of speciale zones voor natuurbehoud bestemd voor de instandhouding van zekere mariene habitats of bijzondere soorten;
- gesloten zones, waarin gedurende het jaar of een gedeelte ervan bepaalde activiteiten niet toegelaten zijn;

- bufferzones die worden aangewezen voor de bijkomende bescherming van beschermde mariene gebieden en waarin de aan de activiteiten gestelde beperkingen minder streng zijn dan in de mariene reservaten.

Volgens de wet van 17 september 2005 zijn in de gerichte mariene reservaten alle activiteiten verboden, terwijl in de speciale beschermingszones en de speciale zones voor natuurbehoud de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, activiteiten geheel of gedeeltelijk kan verbieden. In beide gevallen behoudens volgende activiteiten:

- toezicht en controle;
- monitoring en wetenschappelijk onderzoek door, in opdracht of met toestemming van de overheid;
- de scheepvaart, tenzij deze worden beperkt krachtens artikel 20;
- de activiteiten vallend onder artikel 6, § 1, V, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen;
- de activiteiten behorend tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest zoals bepaald in artikel 6, § 1, X, laatste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen;
- militaire activiteiten, onverminderd de bepalingen van artikel 7, § 4, tweede zin.

Mits grondige motivatie kan de Koning ook in de gerichte mariene reservaten, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, activiteiten toelaten die de bestaande toestand niet in het gedrang brengen.

De wet van 17 september 2005 houdende wijzigingen van voornoemde wet ter bescherming van het mariene milieu vermeldt tevens dat per beschermd marien gebied een beleidsplan opgesteld moet worden ter beoordeling van de toepassing zijnde bescherming en dat een gebruikersovereenkomst kan gesloten worden voor een bepaalde termijn, ten laatste aflopend op de dag dat het overeenstemmende beleidsplan afloopt. Op 25 juli 2009 werden de beleidsplannen voor de beschermde mariene gebieden in het BDNZ opgemaakt. In dat kader beschikt de VVW Heist over een gebruiksovereenkomst. De gebruiksovereenkomst vermeldt de argumenten waaraan de gebruikers van de verschillende beschermde mariene gebieden zich moeten houden. Niet-gemotoriseerde watersporten en gemotoriseerde begeleiding of reddingsoperaties zijn toegelaten.

Specifiek voor de mariene gebieden die binnen het studiegebied gelegen zijn, werd deze wet ter bescherming van het mariene milieu geconcretiseerd in volgende recente KB's:

- KB van 14 oktober 2005 tot instelling van speciale beschermingszones en speciale zones voor natuurbehoud in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België:

Het KB bakent een zone af van 57,71 km² voor Zeebrugge, genaamd **SBZ 3**, als speciale beschermingszone (SBZ) ter bescherming van fuut, visdief, grote stern en dwergmeeuw (*Larus minutus*) (zie Kaart 6);

Het KB definieert die speciale beschermingszones als de zones die als speciale beschermingszones worden aangewezen in Art.7 §2 van de wet ter bescherming van het mariene milieu en Art.4 van de Vogelrichtlijn;

Het KB verbiedt volgende activiteiten: activiteiten van burgerlijke bouwkunde, industriële activiteiten en activiteiten van publicitaire en commerciële ondernemingen;

Het KB eist een passende beoordeling⁵ voor elk plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor zo'n gebied en dit volgens de procedures van KB 09/09/2003.

- KB van 5 maart 2006 tot instelling van een **gericht marien reservaat** in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België en tot wijziging van het KB 14/10/2005 tot instelling van speciale beschermingszones en speciale zones voor natuurbehoud in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België.

Het KB bakent een zone af van 6,76 km² als gericht marien reservaat ter bescherming van de visdief (*Sterna hirundo*) en de dwergmeeuw (*Larus minutus*) (zie Kaart 6);

Het KB verbiedt volgens art. 5. alle activiteiten behoudens o.a. deze die onder het toepassingsgebied van de gebruikersovereenkomsten vallen;

Het KB eist een passende beoordeling voor elk plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor zo'n gebied en dit volgens de procedures van KB 09/09/2003.

Zowel in een gericht marien reservaat als in een Speciale Beschermingszone moet dus voor elk plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor zo'n gebied, een passende beoordeling gemaakt worden volgens de procedure ingesteld bij het KB 09/09/2003 houdende de regels betreffende de milieu-effectenbeoordeling in toepassing van de wet van 20/01/1999 ter bescherming van het mariene milieu in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België.

De beoordeling moet rekening houden met de instandhoudingsdoelstellingen⁶ van het betrokken gebied. Gelet op de conclusies van de beoordeling van de gevolgen voor het gebied en onder voorbehoud van de paragraaf betreffende compensatie maatregelen, zal de Minister slechts toestemming geven voor een plan of project nadat hij de zekerheid heeft verkregen dat het de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet zal aantasten.

Indien een plan of project negatief beoordeeld wordt, dan moet in de eerste plaats gezocht worden naar alternatieve oplossingen.

Indien een plan of project, ondanks negatieve conclusies van de beoordeling van de gevolgen voor het gebied, en bij gebrek aan alternatieve oplossingen, om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, toch moet worden gerealiseerd, geeft de Minister slechts toestemming voor dat plan of project nadat hij de zekerheid heeft verkregen dat alle nodige compenserende maatregelen worden genomen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Natura 2000-netwerk, zoals ingesteld bij de habitatrictlijn,

⁵ Er bestaat geen sluitende definitie van een passende beoordeling. De inhoud van een passende beoordeling staat wel vast en moet het volgende omvatten: beschrijving van het plan/project, beschrijving van de SBZ (beschermde habitats en soorten en hun instandhoudingsdoelstellingen), een beschrijving en beoordeling van de effecten op de SBZ als gevolg van het plan/project, een toetsing t.o.v. de instandhoudingsdoelstelling en de staat van instandhouding, besluitvorming, milderende en compenserende maatregelen. Voor meer info wordt verwezen naar de Guidance document van de Europese Commissie (http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/art6/guidance_art6_4_en.pdf)

⁶ Instandhoudingsdoelstellingen voor een Europees te beschermen gebied: de verbeter- of behoudopgaven voor de Europees te beschermen habitats of populaties van Europees te beschermde soorten en hun leefgebieden, waarvoor het Europees te beschermen gebied is aangemeld of die in het Europees te beschermen gebied voorkomen.

bewaard blijft. Hij stelt de Europese Commissie op de hoogte van de genomen compenserende maatregelen.

8.1.2.1.2

Milieueffectrapportage

Art.28 (hoofdstuk VII) van de wet van het mariene milieu stelt dat elke activiteit in de zeegebieden die, hetzij krachtens de wettelijke of reglementaire bepalingen, onderworpen is aan een vergunning of machtiging, behoudens de vergunningen verleend op grond van de visserijwetgeving en de concessies verleend op grond van de wet van 13 juni 1969 inzake het continentaal plat van België, maakt het voorwerp uit van een milieueffectenbeoordeling door de hiertoe door de minister bevoegde overheid zowel voor het verlenen van de vergunning of machtiging, als achteraf.

8.1.2.1.3

Bescherming van soorten

Ook het KB van 21 december 2001 betreffende de bescherming van de soorten in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België dient aangehaald te worden. Hier worden verschillende beschermingsmaatregelen voorgelegd ter bescherming van wilde/bedreigde flora en fauna, voor de instandhouding van de natuurlijke habitatten en de biodiversiteit en ter voorkoming van schade aan gewassen, visgronden en andere vormen van eigendom.

Huidige situatie:

Binnen het studiegebied ligt het gericht marien reservaat Baai van Heist en SBZ3 'Zeebrugge'. De verbodsbepalingen die van toepassing zijn binnen de beschermde mariene gebieden zijn hier geldig.

VVW Heist beschikt over een gebruiksovereenkomst die vermeldt dat niet-gemotoriseerde en gemotoriseerde begeleiding of reddingsoperaties toegelaten zijn in het gericht marien reservaat.

Toekomst:

Voor elk plan of project dat een betekenisvolle impact kan hebben op de speciale beschermingszones/gericht marien reservaat, dient een passende beoordeling⁷ te worden opgemaakt.

8.1.2.2

Decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (Natuurdecreet)

De grondslagen van het Vlaamse Natuurbehoud zijn geregeld in het Natuurdecreet, voluit het Decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu. Dit decreet dateert van 21 oktober 1997 (B.S. 10 januari 1998).

Op 19 juli 2002 (B.S. 31 augustus 2002) werden 2 belangrijke wijzigingen aangebracht. Er werd een nieuwe procedure bepaald voor de afbakening van het VEN, en er kwam een nieuwe afdeling over de Vogel- en Habitatrictlijngebieden (art. 36bis en 36ter).

In het Natuurdecreet worden nu volgende onderwerpen geregeld.

- Algemene doelstellingen van het natuurbeleid (art. 6-9)

⁷ De passende beoordeling is een document dat, al of niet als onderdeel van een milieueffectrapport, een beschrijving geeft van de mogelijke effecten van een plan of project dat een betekenisvolle aantasting kan hebben op de natuurlijke kenmerken van de Speciale Beschermingszones. Dit document vloeit verder uit Artikel 6.3 van de Habitatrictlijn en werd ondertussen vertaald in zowel de Vlaamse als federale wetgeving. De passende beoordeling analyseert deze effecten en geeft tevens aan of er hierdoor sprake kan zijn van een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de Speciale Beschermingszone en beschrijft welke maatregelen genomen worden om deze effecten te vermijden.

- Het natuurrapport en het natuurbeleidsplan (art. 10-12)
- Algemene maatregelen ter bevordering van het natuurbehoud (art. 13-16)
- Het Vlaams Ecologisch Netwerk (art. 17-26)
- Het Integraal Verwevend en Ondersteunend Netwerk (art. 27-31)
- Natuurreservaten (art. 32- 36)
- Speciale beschermingszones (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden) (art. 36bis - 36ter)
- Algemene maatregelen voor de bescherming van de natuur: verwerving, beheersovereenkomsten, natuurinrichting en natuurrichtplannen (art. 37-50)
- Soortenbescherming. (art. 51-52)
- Bepalingen in verband met doelgroepenbeleid (art. 53-55)

De bepalingen en artikels die in het kader van deze gebiedsvisie en eventuele latere toekomstige ontwikkelingen van belang zijn, worden hierna verder besproken.

8.1.2.2.1

Vlaams natuurreservaat

Artikel 32 stelt dat de Vlaamse regering terreinen die van belang zijn voor het behoud en ontwikkeling van de natuur of voor het behoud en de ontwikkeling van het natuurlijk milieu, kan aanwijzen of erkennen als natuurreservaat. In deze natuurreservaten wordt, via een aangepast beheer, een natuurstreefbeeld behouden of ontwikkeld.

Een Vlaams natuurreservaat is een beschermd gebied dat, na advies van de Raad, door de Vlaamse regering wordt aangewezen op gronden die het Vlaamse Gewest in eigendom of in huur heeft of die het daartoe ter beschikking worden gesteld.

Het strandreservaat 'Baai van Heist' (54 ha) is aangeduid als Vlaams Natuurreservaat (MB 13/07/2000).

8.1.2.2.2

Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN)

In het kader van het Natuurdecreet werd door de Vlaamse regering op 19 juli 2002 een eerste selectie van 87.000 ha grote eenheden natuur (GEN) afgebakend. Het zijn de prioritaire Vlaamse natuurgebieden die een extra bescherming krijgen. Deze afbakening vormt de eerste fase in het tot stand brengen van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN). De afbakeningsplannen voor het VEN eerste fase werden definitief vastgesteld in het BS van 17 oktober 2003.

Het Vlaams natuurreservaat 'Baai van Heist' is integraal aangeduid als grote eenheid natuur (GEN), waarbinnen enkele bepalingen van toepassing zijn (zie Kaart 6).

Artikel 26bis § 1 van het gewijzigde Natuurdecreet schrijft voor dat de Vlaamse overheid geen toestemming of vergunning mag verlenen voor een activiteit die onvermijdbare schade en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken. Als voor een activiteit een kennisgeving of melding aan de overheid vereist is, dient door de kennisgever te worden aangetoond dat de activiteit geen onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken, een zogenaamde 'natuurtoets'. Wanneer de kennisgever dit niet gedaan heeft, dient de Vlaamse overheid zelf te onderzoeken of de activiteit onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken. Wanneer dit het geval is, wordt dit door de overheid aan de kennisgever medegedeeld per aangetekende brief binnen de eventuele wachttermijn voor het uitvoeren van de activiteit voorzien in de wetgeving in het kader waarvan de kennisgeving of de melding gebeurt of bij gebreke daaraan binnen dertig dagen na de kennisgeving of melding. De kennisgever mag pas starten met de uitvoering van de

betrokken activiteit wanneer voormelde termijn verstreken is zonder dat hij een voormeld bericht van de overheid heeft ontvangen.

8.1.2.2.3

Speciale beschermingszones

Artikel 36 bis stelt dat de Vlaamse regering, op voorstel van het Instituut voor Natuurbehoud (nu Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek), de gebieden die in aanmerking komen als speciale beschermingszone eerst voorlopig en daarna, na het doorlopen van een volledige procedure beschreven in Artikel 36 bis, definitief vaststelt.

Voor de speciale beschermingszones in toepassing van de Habitatrichtlijn gebeurt de vaststelling op grond van de criteria van bijlage V van dit decreet en van de relevante wetenschappelijke gegevens.

Voor de speciale beschermingszones in toepassing van de Vogelrichtlijn worden de gebieden aangewezen die naar aantal en oppervlakte het meest geschikt zijn voor de instandhouding van:

- de soorten van bijlage IV van dit decreet;
- de niet in bijlage IV van dit decreet genoemde en op het grondgebied van het Vlaamse Gewest geregeld voorkomende trekvogels, waarbij rekening wordt gehouden met hun behoefte aan bescherming ten aanzien van hun broed-, rui-, foerageer- en overwinteringsgebieden en de rustplaatsen in hun trekzones.

Op 22 juli 2005 (BS 19/09/2005) stelde de Vlaamse Regering het gebied 'Kustbroedvogels te Zeebrugge-Heist' dat in aanmerking komt als speciale beschermingszone (zie Kaart 6).

8.1.2.2.4

Bepalingen binnen de speciale beschermingszones

Artikel 36 ter § 3 stelt dat een vergunningsplichtige activiteit die, of een plan of programma dat, afzonderlijk of in combinatie met één of meerdere bestaande of voorgestelde activiteiten, plannen of programma's, een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan veroorzaken, dient onderworpen te worden aan een passende beoordeling wat betreft de betekenisvolle effecten voor de speciale beschermingszone. Voor de volledige detailbepalingen en -procedure wordt verwezen naar de wetgeving terzake.

Huidige situatie:

De toeristen en recreanten moeten zich houden aan de verplichtingen of verbodsbepalingen die van toepassing zijn binnen de beschermde gebieden, zoals het niet betreden van het strand in broedseizoen.

Toekomst:

Voor elk plan of project dat een betekenisvolle impact kan hebben op de speciale beschermingszones/Ven gebieden, zoals werkzaamheden ter hoogte van de zandbank, het bouwen van recreatieve voorzieningen op het strand, etc. dient een toetsing aan Artikel 26bis en Artikel 36ter van het Natuurdecreet te gebeuren.

8.1.2.3

Milieueffectrapportage op Vlaams niveau

Milieueffectrapportage is een instrument om de doelstellingen en beginselen van het milieubeleid te helpen realiseren, nl. het voorzorgsbeginsel en het beginsel van preventief handelen. Het is een juridisch-administratieve procedure waarbij voordat een activiteit of

ingreep (projecten, beleidsvoornemens zoals plannen en programma's) plaatsvindt, de milieugevolgen ervan op een wetenschappelijk verantwoorde wijze worden bestudeerd, besproken en geëvalueerd.

In het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004 worden de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage (B.S. 17/02/2005) opgesomd. In het uitvoeringsbesluit zijn twee lijsten van projecten opgenomen. De lijst in Bijlage I omvat de categorieën van projecten die overeenkomstig artikel 4.3.2, § 1 van het decreet aan de project-m.e.r. worden onderworpen en waarvoor een project-MER moet worden opgesteld. De lijst in Bijlage II omvat de categorieën van projecten die overeenkomstig artikel 4.3.2, § 2 en § 3 van het decreet aan de project-m.e.r. worden onderworpen maar waarvoor de initiatiefnemer een gemotiveerd verzoek tot ontheffing kan indienen.

Indien er in de toekomst projecten gepland zijn binnen het studiegebied, dient een toetsing te gebeuren van Bijlage I of II van het MER-decreet om na te gaan of een milieueffectrapport en/of een verzoek tot ontheffing aan de MER-plicht noodzakelijk is.

Huidige situatie:

Binnen de haven van Zeebrugge worden afhankelijk van het type project regelmatig milieueffectrapporten opgemaakt, zoals voor de uitbreiding van de LNG-terminal van Fluxys LNG NV.

Toekomst:

De zeehandelshaven van Zeebrugge is opgenomen in Bijlage I van het MER-Decreet. Bij verdere uitbreidingen van de haven van Zeebrugge, dient telkens opnieuw een toetsing aan de MER-Plicht te gebeuren. Afhankelijk van het type uitbreiding en de hieraan gerelateerde gevolgen voor het milieu dient er een milieueffectrapport of een verzoek tot ontheffing aan de MER-Plicht opgemaakt te worden.

Aangezien er binnen en aangrenzend aan de haven van Zeebrugge enkele speciale beschermingszones gelegen zijn, dient er telkens in het kader van een MER of een verzoek tot ontheffing aan de MER-Plicht een passende beoordeling opgemaakt te worden.

8.2 **Beleidsmatige randvoorwaarden**

Hierna worden de relevante beleidsmatige documenten beschreven. De Vlaamse en federale beleidsdocumenten, waar de provinciale en lokale beleidsdocumenten moeten rekening mee houden, zoals het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen worden hier niet besproken. Het project wil namelijk dieper ingaan op de lokale en regionale beleidslijnen of verplichtingen die uit deze plannen voortvloeien.

8.2.1 **Gewestplan**

Het gewestplan is in Vlaanderen een beleidsdocument waarin de visie van de overheid wordt uitgedrukt omtrent de toekomstige ruimtelijke ordening.

Een gewestplan heeft betrekking op een deel van een gewest; het omschrijft de bestemmingsgebieden en geeft aanwijzingen omtrent de verkeerswegen en nutsinfrastructuur. In de gewestplannen kunnen aanvullende stedenbouwkundige voorschriften opgenomen worden.

De gewestplannen werden door de Vlaamse overheid gemaakt, maar worden niet meer gewijzigd. Sinds een decreet van 18 mei 1999 worden toekomstige bestemmingen vastgelegd in ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's). De gewestplannen blijven gebruikt worden in gebieden waar nog geen RUP beschikbaar is.

Het gewestplan voor het studiegebied wordt weergegeven in Kaart 7.

8.2.2 **Strategisch Beleidsplan voor Toerisme aan de Kust 2009-2014**

De missie en doelstelling van Toerisme Vlaanderen en Westtoer m.b.t. het toerisme aan de kust staat beschreven in het Strategisch Beleidsplan voor Toerisme aan de Kust 2009-2014.

Het beleidsplan formuleert de grote strategische krachtlijnen. De concrete uitvoering zal gebeuren in jaarlijkse actieplannen die opnieuw met diverse actoren overlegd zullen worden. Op dit ogenblik zijn er zowel op korte termijn als lange termijn geen specifieke acties gepland in de zone Knokke-Heist West.

De missie voor het bovenlokaal beleid voor het kusttoerisme, die voor de ganse kustzone gelden, gelden natuurlijk ook voor de zone Knokke-Heist West en worden als volgt geformuleerd:

- Veiligstellen van de socio-economische positie van het kusttoerisme;
- Op een duurzame wijze opwaarderen en vermarkten van de Kust als een kwalitatieve bestemmingsregio voor het hele jaar met zorg voor de natuurlijke dragers van het kusttoerisme;
- Inspelen op de wijzigende behoeften van een breed publiek van toeristen.

Specifiek mbt de zone Knokke-Heist West staat in het beleidsplan aangegeven dat een extreem breed nat strand nadelig is voor zeerecreatie. Uit dit oogpunt wordt gepleit voor de aanleg van een breed droog strand waarvoor naast de nadelen wel nieuwe en zinvolle functies kunnen worden ingevuld. In het beleidsplan wordt tevens verwezen naar de afbraak van strandhoofd 51, die heeft plaatsgevonden in de zomer 2009 en hetgeen de exploitatiebaarheid van het strand heeft verhoogt.

Toerisme pleit ervoor om de aaneengeslotenheid van de stranden te behouden en het afsluiten van stranden als natuurreservaat of het uitbouwen van barrières op het strand te vermijden. Indien dit toch niet anders kan, moet aandacht gaan naar het creëren van een doorgang voor wandelaars.

De Vlaamse kust wil zich positioneren als een geanimeerde en levendige Kust. Naast amusement wil zij een rijk aanbod bieden van evenementen die een grote uitstraling kennen voor een gediversifieerd publiek en die op de schaal van de Kust worden georganiseerd. Het is hierbij belangrijk dat deze evenementen een "jonge" uitstraling hebben.

De toekomstvisie voor de zone Knokke-Heist West focust zich vooral op het aantrekkelijk maken van deze zone. En dan vooral specifiek naar jongeren toe, een groep die momenteel minder goed vertegenwoordigd is. De aanwezigheid van een democratische watersportvereniging draagt hier zeker al toe bij, maar kan nog versterkt worden. De watersportclubs hebben een grote aantrekking op jongeren. Zij hebben een belangrijke functie om de Kust trendy en aantrekkelijk te maken.

8.2.3 Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen

Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) is een wetenschappelijk onderbouwde visie over hoe we in Vlaanderen met onze schaarse ruimte moeten omgaan om een zo groot mogelijke ruimtelijke kwaliteit te krijgen. Het is sinds 1997 van kracht als kader voor het ruimtelijk beleid. Momenteel loopt het openbaar onderzoek van de tweede herziening van het RSV.

De zeehaven van Zeebrugge vormt een belangrijk onderdeel van de huidige economische structuur van Vlaanderen en heeft nog veel economische potenties. Ze vormt een van de poorten van Vlaanderen als motor voor ontwikkeling.

De regionaalstedelijke gebieden Brugge en Oostende, het structuurondersteunend kleinstedelijk gebied Knokke-Heist, de kleinstedelijke gebieden op provinciaal niveau Blankenberge en Veurne en de gemeenten Nieuwpoort, De Panne, Koksijde, Middelkerke, De Haan en Zuienkerke maken deel uit van het stedelijk netwerk op Vlaams niveau 'De Kust'.

Omwille van de toeristisch-recreatieve voorzieningen en potenties van nationale betekenis, de aanwezigheid van stedelijke gebieden op korte afstand en een natuurlijke structuur van internationale betekenis die zich uitstrekt van het noorden van Frankrijk tot in Nederland, is de Kust op Vlaams niveau structuurbepalend.

De rol van dit gebied ligt vooral in de kustgebonden toeristisch-recreatieve ontwikkeling. Daarnaast is de transportfunctie, in het bijzonder de maritieme transportfunctie rond de poorten belangrijk.

Bij de uitwerking van een stedelijk netwerk moeten ontwikkelingsperspectieven worden uitgewerkt, zowel voor de stedelijke gebieden als het buitengebied en dat in sterke onderlinge samenhang. Het stedelijk netwerk is daarbij niet één aaneengesloten stedelijk gebied, maar het betreft een ruimtelijk beleidskader met een belangrijke plaats en rol voor de structuurbepalende functies van het buitengebied binnen het stedelijk netwerk. De potenties van het stedelijk netwerk Kust moeten op een zodanige wijze worden benut dat de bestaande natuurlijke en agrarische structuur in hun ontwikkeling worden versterkt.

Het structuurplan stelt dat we de resterende open ruimte maximaal moeten beschermen en de steden herwaarderen zodat zij aangename plekken worden om te leven. Deze visie wordt volgens vier invalshoeken uitgewerkt: voor de stedelijke gebieden, het buitengebied, de economische gebieden en de lijninfrastructuur.

Uitgangspunt bij de ontwikkeling van toeristisch-recreatieve activiteiten in het buitengebied is het recreatief medegebruik met respect voor de draagkracht van het

gebied. Het ruimtelijk beleid voor toerisme en recreatie wordt in hoofdzaak gevoerd op gemeentelijke en provinciaal niveau.

Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen wil het buitengebied vrijwaren voor de essentiële functies landbouw, natuur en bos. De Vlaamse overheid zal daarvoor op termijn 750.000 ha agrarisch gebied, 150.000 ha natuurgebied, 53.000 ha bosgebied en 34.000 ha andere groengebieden vastleggen in de bestemmingsplannen.

8.2.4

Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan West-Vlaanderen

Het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan West-Vlaanderen is opgemaakt in opdracht van de Provincieraad van West-Vlaanderen, bij beslissing van 27 november 1997.

Het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan (2002) werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 6 maart 2002. Daarmee kreeg het zijn definitieve rechtskracht voor alle openbare besturen in West-Vlaanderen.

Dit beleidsplan stelt een ruimtelijk kader voor het provinciale beleid op langere termijn voorop. Het schept voor de provincie de voorwaarden en de mogelijkheden om het ruimtegebruik in West-Vlaanderen bij te sturen en te ontwikkelen. Dit gebeurt o.a. door de opmaak van provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen, zoals het provinciaal RUP Strand en Dijk dat hierna beschreven wordt, maar ook door de gemeentelijke ruimtelijke structuur- en uitvoeringsplannen (al dan niet) goed te keuren en door op het terrein specifieke projecten te ondersteunen en te realiseren.

In het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan West-Vlaanderen zijn reeds een aantal hoofdlijnen weergegeven voor de verdere inrichting van strand en dijk. Voortvloeiend uit dit PRS zijn 10 provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen voor strand en dijk, waaronder voor de gemeente Knokke-Heist, opgesteld. Het PRUP Strand en Dijk Knokke-Heist, die hierna wordt beschreven, is goedgekeurd op 19 september 2005 (MB 19/09/05).

In het PRS werd reeds een richtinggevend beleidskader uitgewerkt voor de zones strand en dijk aan de kust met specifieke aandacht voor de strandconstructies, waar volgende aspecten zijn uitgewerkt:

- Functionele categorisering van strandconstructies en opdeling in zones, met een duidelijk definitie voor schaalgroottes, tijdelijk en permanente constructies, algemene richtlijnen aangaande architectuur, enz.
- Een ruimtelijk beleid voor strandconstructies;

De belangrijkste bepalingen worden hierna kort weergegeven:

- Definities
  - Onderscheid tijdelijk - permanent
Tijdelijk is een periode van maximaal 7 maanden, zijnde van april t.e.m. oktober. In de resterende periode worden de uiterlijke kenmerken van de constructies verwijderd. Permanente constructies blijven het jaar rond staan.
  - Onderscheid commercieel-recreatieve en openbaar toegankelijke nutsvoorzieningen
Commercieel-recreatieve voorzieningen zijn bedoeld voor een zo breed mogelijk publiek en hebben betrekking op zachte recreatie. Er wordt hierbij een onderscheid gemaakt tussen voorzieningen ten dienste van een ruimer publiek (gezinscabines, horecazaken, terrassen) en

voorzieningen ten dienste van een specifiek doelgroep (watersporters, strand sportbeoefenaars).

Openbaar toegankelijke nutsvoorzieningen zijn niet-commerciële diensten, die voor iedereen opengesteld zijn, meestal zonder betaling (sanitair, douches, reddersposten, stranddienstencentra, infrastructuur van gemeenten).

- o Onderscheid in schaalgrootte : grootschalig - kleinschalig

Kleinschalige constructies hebben een geringe ruimtelijke impact op het strand. Grootschalige daarentegen oefenen individueel een zekere ruimtelijke druk uit op het strand. Het onderscheid tussen klein- en grootschalige constructies wordt in overleg met de betrokken gemeente geoperationaliseerd op basis van de ruimtelijke draagkracht; d.w.z. rekening houdend met onderstaande criteria:

- Ruimtelijk beleid in verschillende zones

Op basis van de achterliggende morfologie wordt een zonering gemaakt voor nieuwe, tijdelijke en permanente strandconstructies en te regulariseren constructies. Voor de inplanting spelen volgende ruimtelijke elementen een rol : bebouwing, dijk, duinen en ontsluiting.

Volgende zones, met een specifiek beleid worden onderscheiden:

- Zone A : strand ter hoogte van een dijk met aanpalende aaneengesloten bebouwing

In deze zone kunnen commercieel-recreatieve voorzieningen voor een ruimer publiek en openbaar toegankelijke voorzieningen voorkomen op voorwaarde dat ze kleinschalig zijn en die geen verkeer genereren.

Tijdelijke constructies kunnen worden opgericht aanpalend aan de dijk of op de dijk, afhankelijk van het dijkttype (vb.: al dan niet met rijweg). Permanente constructies worden geïntegreerd in de dijk. Een uitsprong boven het dijkniveau kan in zoverre dat het zicht vanop de dijk naar de zee niet wordt belemmerd en de uitsprong esthetisch verantwoord is.

Bij uitzondering kunnen permanente constructies op of naast de dijk (maximaal 15 meter ervan verwijderd) op voorwaarde dat het een constructie van openbaar nut betreft en waarbij het onmogelijk is om de constructie te integreren in de dijk.

Bijkomende voorschriften kunnen worden geformuleerd.

- Zone B : strand ter hoogte van een dijk en aanpalende niet-aaneengesloten bebouwing (waaronder toeristisch-recreatieve verblijfsaccommodatie)

In deze zone kunnen tijdelijke en permanente constructies voor commercieel-recreatieve voorzieningen ten dienste van specifiek doelgroepen, alsook openbaar toegankelijke voorzieningen. De constructies dienen enkel ter ondersteuning van sportactiviteiten op het strand en op zee.

De constructies kunnen grootschaliger zijn dan in zone A maar zijn beperkt volgens de ruimtelijke draagkracht. Bijkomende activiteiten, zoals horeca, zijn uitgesloten tenzij deze geïntegreerd worden in de constructie en geen publieke functie vervullen. Verkeersgenererende constructies (vb. een surfclub) worden ontsloten via een openbare weg.

De constructies dienen gebundeld te worden en sluit bij voorkeur aan bij bestaande bebouwing.

Constructies van commercieel-recreatieve voorzieningen ten dienste van een ruimer publiek kunnen enkel tijdelijk worden opgericht. Deze dienen kleinschalig te zijn en aanpalend aan de dijk of op de dijk, afhankelijk van het dijktype (vb.: al dan niet met rijweg). Deze constructies kunnen slechts op voorwaarde dat het gaat om een bewaakte zone voor het baden. Horecazaken worden evenwel uitgesloten.

Bijkomende voorschriften kunnen geformuleerd worden

- Zone C: strand ter hoogte van aanpalende niet-aaneengesloten bebouwing (waaronder toeristisch-recreatieve verblijfsaccommodatie) zonder dijk

Wanneer zone C grenst aan zone A gelden voor zone C dezelfde mogelijkheden voor zone B. Wanneer zone C grenst aan zone B gelden voor zone C dezelfde randvoorwaarden als voor zone D.

- Zone D: strand ter hoogte van gebieden met weinig of geen bebouwing (eventueel met dijk)

Er kunnen enkel nog tijdelijke constructies ten behoeve van reddingsdiensten een beperkt aantal (tijdelijke) gezinscabines voorkomen op voorwaarde dat het gaat om een bewaakte zone voor het baden. Bijkomende voorschriften kunnen worden geformuleerd.

In het andere geval geldt in deze zone een volledig bouwverbod, zowel voor permanente als voor tijdelijke constructies. Het gaat in hoofdzaak om de openruimteverbinding zoals omschreven in de gewenste natuurlijke ruimtelijke structuur.

8.2.5

Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan Knokke-Heist

Het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan (GRS) van Knokke-Heist werd goedgekeurd op 2 december 2004. Het GRS bestaat uit een informatief, richtinggevend en bindend gedeelte.

In het kader van voorliggende opdracht zijn volgende zaken die in het GRS zijn opgenomen van belang:

- In het informatief gedeelte wordt aangegeven dat Knokke-Heist enigszins afgezonderd ligt binnen dit stedelijk netwerk Kust door de breuk ter hoogte van de haven en voorhaven van Zeebrugge. Visueel en fysisch wordt de kustgemeente direct geconfronteerd met de zeehaven:
  - geplande nieuwe infrastructuur rond de Ax, Leopoldkanaal
  - verzanding ter hoogte van de Baai van Heist
  - geluidshinder, visuele hinder
  - bufferstroken
- In het richtinggevend gedeelte staat beschreven dat de visuele hinder t.o.v. de haven direct duidelijk is indien men van op het strand van Heist naar de voorhaven kijkt. Een weinig esthetisch en ongeordend geheel van kranen, windmolens, industriële constructies vormen het eindpunt van het strand en de zeedijk van Knokke-Heist. Het natuurreservaat de Baai van Heist wordt door industriële afsluitingen met weinig kwaliteit afgescheiden van de haven.
- De industriële haven van Zeebrugge, dat momenteel een hypotheek vormt op de aantrekkelijkheid van Knokke-Heist en specifiek op het strandgebeuren van Heist, zal op korte termijn een concrete oplossing krijgen door het realiseren van een buffer langsheen het havengebeuren onder de vorm van kunstmatige

duinvorming. Hierbij aansluitend zijn verdere maatregelen in de havenzone zelf wenselijk om de beeldkwaliteit te verbeteren.

8.2.6

Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan Strand en Dijk Knokke-Heist

In het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan West-Vlaanderen, goedgekeurd 6 maart 2002, is een beleidskader opgenomen, dat reeds een aantal hoofdlijnen weergeeft voor de verdere inrichting van strand en dijk. Voortvloeiend uit dit PRS zijn 10 provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen voor strand en dijk, waaronder voor de gemeente Knokke-Heist, opgesteld. Het PRUP Strand en Dijk Knokke-Heist is goedgekeurd op 19 september 2005 (MB 19/09/05).

Het doel van deze provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen is het ordenen van het toeristisch-recreatief functioneren binnen elk plangebied, met in het bijzonder alle constructies, zowel van tijdelijke als permanente aard en de daarbij behorende activiteiten.

Bij de afweging wordt rekening gehouden met de functie als zeewering en de ecologische waarden van stranden en duinen. Op basis van het subsidiariteitsprincipe worden de natuurgebieden die deel uitmaken van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN), alsook de natuurverwevingsgebieden die deel uitmaken van het Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk (IVON), afgebakend door het Vlaams Gewest. De gebieden waarvan deze afbakening reeds vastligt, worden in eerste instantie uitgesloten uit de provinciale RUP's. Indien er toch overlappingen zijn tussen het RUP en natuurgebieden van Vlaams niveau zal de hoofdfunctie 'natuur' ongewijzigd blijven en worden er enkel bepalingen opgenomen voor ondergeschikte functies die te verenigen zijn met de hoofdfunctie 'natuur'. Dit zorgt ervoor dat het VEN-gebied Baai van Heist geen deel uitmaakt van het PRUP Strand en Dijk Knokke-Heist.

Niet alle problematieken rond activiteiten en constructies op strand en dijk zijn geregeld in de provinciale RUP's. Naast deze ruimtelijke bestemmingsplannen blijven nog andere instrumenten, zoals de jaarlijks te hernieuwen strandconcessies, de gemeentelijke politiereglementen en lastenboeken, voorhanden om een aantal zaken te regelen. De ruimtelijke uitvoeringsplannen vormen wel steeds het toetsingskader voor de hiervoor vermelde reglementeringen.

Voor elk van de tien kustgemeenten werd een provinciaal RUP opgemaakt voor dat gedeelte van het strand en de dijk ter hoogte van elke badplaats, telkens vertrekkende van een gemeenschappelijke visie. Belangrijke globale doelstellingen zijn o.a. het garanderen van het publiek karakter, de toegankelijkheid en de kwalitatieve uitbouw van de stranden en dijken, zonder daarbij het specifieke karakter van elke badplaats uit het oog te verliezen. Ook het onderscheid tussen zomer- en winterseizoen wordt benadrukt in de uitvoeringsplannen.

De algemene principes voor de 10 uitvoeringsplannen zijn de volgende:

- In alle zones van elk RUP geldt de zeewering als hoofdfunctie. Alle initiatieven die nodig zijn voor de realisatie van deze hoofdfunctie zijn toelaatbaar.
- Er wordt een onderscheid gemaakt in een zomer- en winterseizoen, dat respectievelijk loopt van 15 maart t/m 15 oktober en van 16 oktober t/m 14 maart. Gedurende het winterseizoen dient het strand volledig te worden gevrijwaard van alle tijdelijke (wegneembare) constructies.
- Langs de volledige hoogwaterlijn dient een voldoende brede, continue en vrije doorgang voor recreanten te worden voorzien.

- Elke badplaats krijgt een 'centrumgebied voor dagrecreatie' ter hoogte van de dijk, dat kan worden ingericht voor een zo ruim mogelijk doelpubliek. In deze zone worden de toeristische accommodaties zoveel mogelijk geconcentreerd. Op de dijken in het centrumgebied kunnen er ondergrondse parkeergarages worden gerealiseerd en kunnen de openluchtterrassen het ganse jaar blijven staan, op voorwaarde dat een voldoende brede, vrije doorgang voor passanten wordt gegarandeerd.
- Aan de uiteinden van het 'centrumgebied' worden 'overgangsgebieden' aangeduid, waar een verweving tussen natuur en recreatie plaatsvindt. In deze zones worden op de daarvoor geschikte plaatsen locaties aangeduid voor een strand- en watersportclub. Vaak betreft het bestaande strandhuizen, maar in sommige gevallen wordt een herlocalisatie voorgesteld voor een op vandaag slecht ingeplante constructie. Ook is er soms nog de mogelijkheid voor een constructie voor publieke dienstverlening (sanitair of redderspost) en een beperkt aantal tijdelijke strandcabines. De 'overgangsgebieden' vormen letterlijk de overgang naar de 'natuurgebieden'. Deze natuurgebieden worden door het Vlaamse beleidsniveau ingericht. Op enkele plaatsen, waar er zich achter de duinen bebouwing bevindt worden een beperkt aantal tijdelijke constructies op het strand gebundeld toegelaten.

Voor de bespreking van het PRUP Strand en Dijk Knokke-Heist wordt verwezen naar Figuur 9.

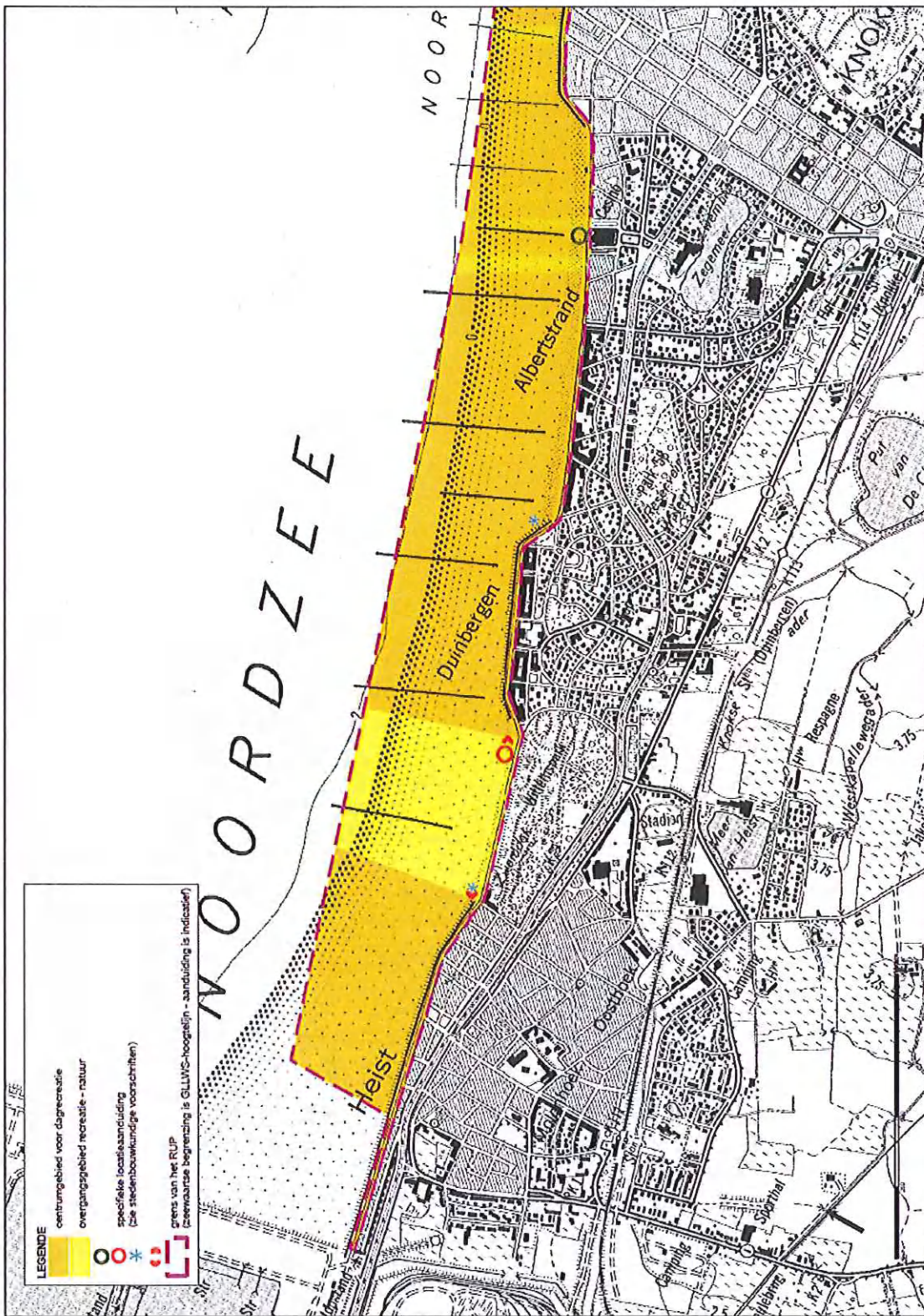
De verordenende voorschriften van het RUP, die van belang zijn in het kader van voorliggende studie worden hier per deelgebied kort aangehaald.

- Centrumgebied 'Heist – Duinbergen – Albertstrand – Knokke – Het Zoute'
  - Situering: ter hoogte van Zeedijk (tussen begin aaneengesloten bebouwing in Heist en het strandhoofd ter hoogte van de Oosthinderstraat), met uitzondering van zone ter hoogte van het Gen. Willemspark.
  - Voornamelijk kleinschalige constructies met een geringe impact op de beleving van strand en dijk zijn toelaatbaar, de ruimtelijke impact zal dan ook beperkt blijven. Via specifieke inplantingsvoorwaarden wordt de belemmering van het zeezicht zo minimaal mogelijk gehouden.
  - Er is geen noodzaak aan continue aan- en afvoer van materiaal, waardoor de verkeersimpact beperkt blijft.
  - M.b.t. tijdelijke constructies aanpalend aan of op de dijk, moeten deze zoveel mogelijk gebundeld worden op of tegenaan de dijk.
- Overgangsgebied 'Dir. Generaal Willemspark'
  - Ter hoogte van het zwembad aan de Parklaan in Heist wordt een specifieke locatie * voorzien. De locatie is een open plek op het strand op het einde van de bebouwing in aansluiting met een dijk. Indien voldoende wordt rekening gehouden met de morfologie van de duinen en de bundeling met het dijklichaam is een constructie ruimtelijk te verantwoorden. Het betreft de nieuwe locatie van de VVW Heist. De watersportactiviteiten worden op die manier losgekoppeld van het centrumgebied, waardoor conflicten met andere strandgebruikers worden vermeden.-> aanpassing PRUP is procedure -> details vermelden over nieuwe locatie ten oosten van DG Willemspark/dijkduinen.
  - Voor de aan- en afvoer van materiaal is er een behoorlijke ontsluiting langs de Parklaan.

- Tussen deze constructie en het centrumgebied zijn tijdelijke constructies mogelijk. Aan het uiteinde van het overgangsgebied en het centrumgebied van Duinbergen wordt specifiek de mogelijkheid voorzien voor constructies in functie van evenementen. Op vandaag worden op deze locatie reeds evenementen georganiseerd, het zogenoemde evenementenstrand van Duinbergen. De zone wordt echter beperkt gehouden en de tijdelijke ingrepen dienen rekening te houden met de aanwezige duinvorming.

De stedenbouwkundige voorschriften, die verordenende kracht hebben en waarvan dus niet kan worden afgeweken, zijn opgenomen in Bijlage 2.

Figuur 9: Uittreksel uit het PRUP Strand en Dijk Knokke-Heist

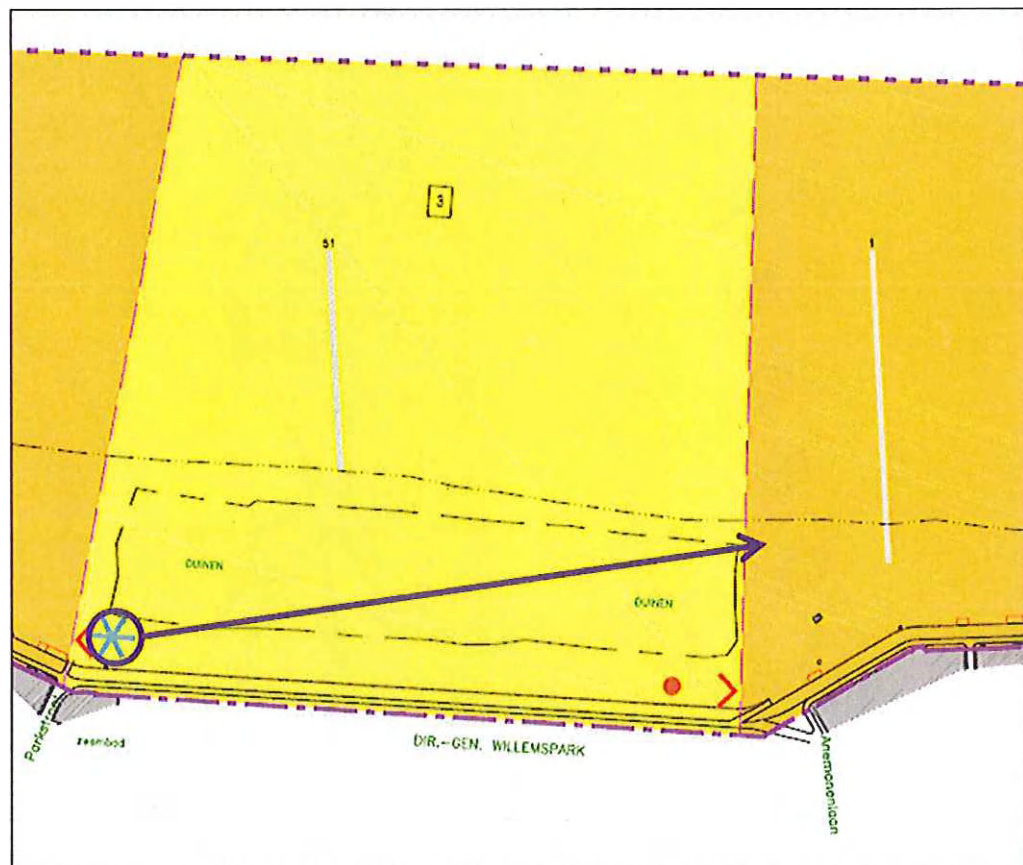

8.2.7 Gedeeltelijke wijziging van het PRUP Strand en Dijk Knokke-Heist

Op 23 maart 2010 is een voorlopige vaststelling gebeurd door de Provincieraad van West-Vlaanderen voor een gedeeltelijke wijziging van het PRUP Strand en Dijk Knokke-Heist.

In het PRUP Strand en Dijk Knokke-Heist was een nieuwe locatie voor de watersportclub VVW Heist voorzien (zie blauwe ster op Figuur 9). Gezien de problematiek van de verzanding biedt de in het PRUP voorgestelde locatie geen oplossing op (middel)lange termijn. Een andere locatie dringt zich op. De deputatie heeft daarom in een zitting van 02/07/2009 beslist om over te gaan tot een gedeeltelijke herziening van het PRUP Strand en Dijk Knokke-Heist.

De nieuwe locatie voor VVW Heist is weergegeven op Figuur 10.

Figuur 10: Inplantingsplaats watersportclub VVW Heist: aanduiding van de voorgenoemde inplantingsplaats PRUP dd. 19/09/2005 en aanduiding van de gewenste inplantingsplaats (Gedeeltelijke wijziging PRUP Strand en Dijk Knokke-Heist – februari 2010)

8.2.8 Geïntegreerd kustveiligheidsplan

De doelstelling van het Geïntegreerd Kustveiligheidsplan is voldoende veiligheid tegen overstromingen vanuit de zee te bieden voor de volledige Vlaamse kust. Het plan heeft een planhorizon tot het jaar 2050, en houdt daarbij rekening met de zeespiegelstijging die in de tussenliggende periode kan optreden.

Het Kustveiligheidsplan dat op dit moment wordt uitgewerkt heeft een duidelijke focus op veiligheid, en is dus geen kustontwikkelingsplan. De visie die erin wordt uitgewerkt vertrekt van veiligheid als primaire doelstelling. Uiteraard streeft het kustveiligheidsplan er

wel naar zo veel mogelijk in harmonie te zijn met andere maatschappelijke doelstellingen (op het vlak van b.v. ruimtelijke ordening, vormgeving of natuurbehoud).

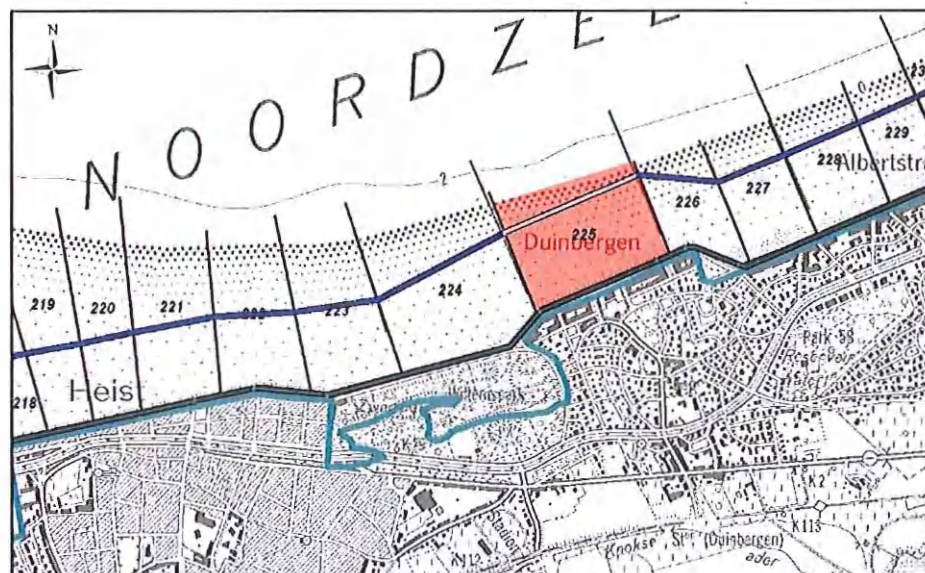
Niet over de hele lengte van de kust zijn maatregelen nodig. Dit is enkel het geval op plaatsen waar de veiligheid tegen overstromen onvoldoende wordt geacht. Om na te gaan in welke zones maatregelen nodig zijn werd een veiligheidstoetsing uitgevoerd voor de eerste veiligheidslijn van de volledige Vlaamse kust. Naast de veiligheidstoetsing werd ook een risicoberekening uitgevoerd door het Waterbouwkundig Laboratorium. Hierbij werd voor stormen met verschillende maximale waterstanden nagegaan hoeveel schade en slachtoffers verwacht worden. Bij een hoog risico is het nodig maatregelen te nemen om het risico te reduceren.

De resultaten van de veiligheidstoetsing en risicoberekening tonen aan dat voor meer dan een vierde van de lengte van de Vlaamse kust maatregelen moeten bestudeerd worden om het veiligheidsniveau te verhogen. Dit is verder ook het geval op diverse plaatsen in de havens van Nieuwpoort, Blankenberge en Zeebrugge (de haven van Oostende wordt in een aparte studie bestudeerd).

Wat de zone Knokke-Heist West betreft zijn er enkel beperkte strandsuppleties voorzien in Duinbergen. Het strand van Heist en het Albertstrand zijn geen aandachtszones. Een breder wordend strand als gevolg van de verzanding biedt een betere bescherming tegen stormen.

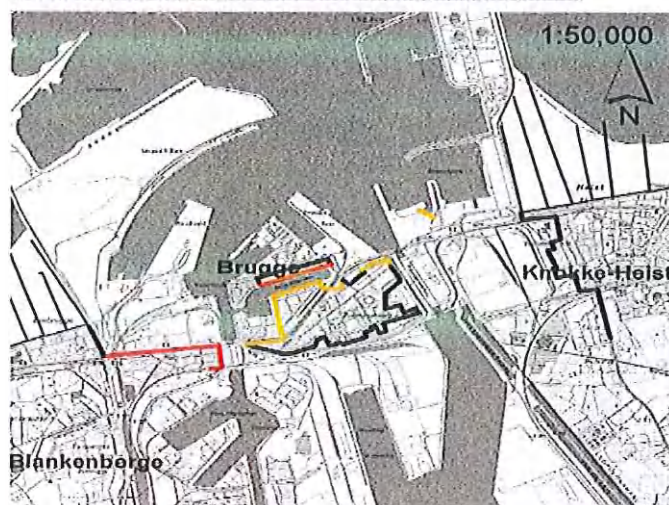
De zeedijk te Duinbergen springt vooruit in sectie 225, zodat het strand er smaller is; dit heeft een negatieve invloed op het veiligheidsniveau, zoals ook blijkt uit Figuur 11. Op deze plaats kunnen (te) hoge overslagdebieten voorkomen bij een duizendjarige storm. Voor het ontstaan van bressen in de zeekering bij een +8m TAW storm hoeft echter niet gevreesd te worden.

Ook de haven van Zeebrugge is op bepaalde plaatsen nog niet veilig voor overstromingen (zie Figuur 12).

Figuur 11: Fragment kustveiligheidsplan te Duinbergen (Kennisgeving PlanMER kustveiligheidsplan)

Haven Zeebrugge

- Door risico slachtoffers op de zeekering
- Door risico bres door de zeekering (plus ook slachtoffers op de zeekering)
- Onzeker, verder onderzoek nodig
- Voldoet

Figuur 12: Fragment kustveiligheidsplan Haven Zeebrugge (Kennisgeving PlanMER kustveiligheidsplan)

9

Gebruikers, betrokken partijen en bevoegdheden

De zone Knokke-Heist West is duidelijk een complex en zeer divers gebied met een groot aantal gebruikers, administraties en bevoegdheden. Ook de grens tussen de Vlaamse en federale bevoegdheden ligt binnen het studiegebied. Om de langetermijnvisie voor het studiegebied verder uit te werken, werd in het kader van voorliggende studieopdracht een diepte-interview afgenomen van alle gebruikers of betrokken partijen. Wat de bewoners en recreanten zelf betreft, worden deze deels vertegenwoordigd in de stakeholderwerkgroep Knokke-Heist West. Echter dient opgemerkt dat er in het kader van de socio-economische studie een uitgebreide bevraging zal gebeuren van de strandgebruikers en zeesporters.

De organisaties die bevestigd zijn en bijgevolg de verschillende gebruikers en administraties vertegenwoordigen, zijn de volgende:

- **MBZ (Maatschappij van de Brugse Zeevaartinrichtingen NV)**

Bevraagde personen: dhr. Coens, dhr. Schroé, dhr. Van Cauwenberghe

Werkings- en/of bevoegdheidsgebied: Haven Zeebrugge

Missie en doelstellingen: De Maatschappij van de Brugse Zeevaartinrichtingen (MBZ) is een autonoom ha-venbedrijf dat tot taak heeft de haven van Zeebrugge en Brugge te exploiteren, te doen groeien, te onderhouden en te promoten. De MBZ treedt op als havenbestuur en beslist ondermeer over de concessie of verhuring van havenfaciliteiten en terreinen.

- **FOD Leefmilieu – Dienst Marien Milieu**

Bevraagde perso(o)n(en): dhr. Raeymaekers, dhr. Michael Kyramarios & BMM (dhr. Francken en mevr. Lauwaert)

Werkings- en/of bevoegdheidsgebied: Belgische mariene wateren (Federale bevoegdheid): (> basislijn)

* territoriale wateren (< 12 NM of ca. 22 km)

* continentaal plat = EEZ (> 12 NM)

Missie en doelstellingen: De Dienst Marien Milieu maakt deel uit van de internationale afdeling van het DG Leefmilieu en staat in voor de bescherming van het mariene milieu. De Dienst Marien Milieu is bevestigd voor het beheer van het Gericht Marien Reservaat en SBZ 3 "Zeebrugge".

De Beheerseenheid van het Mathematisch Model van de Noordzee en het Schelde-estuarium, kortweg BMM, is een departement van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN), een federale wetenschappelijke instelling die valt onder het Federaal Wetenschapsbeleid (vroeger bekend onder de naam DWTC). De BMM werkt volgens een MMM-strategie: Modelling, Monitoring en Management en voert belangrijk onderzoek op het Belgisch Deel van de Noordzee, ondermeer inzake sedimentologie, morfologie, ecologie, enz.

- **Westtoer & Toerisme Vlaanderen**

Bevraagde perso(o)n(en): dhr. Valcke (Toerisme Vlaanderen), mevr. Monballyu (Westtoer), dhr. Hoorens (Westtoer)

Werkings- en/of bevoegdheidsgebied: gans Vlaanderen (TV), West-Vlaanderen (Westtoer)

- **Missie en doelstelling:** De missie van Westtoer en Toerisme Vlaanderen voor het bovenlokaal beleid voor het kusttoerisme, wordt als volgt geformuleerd:
  - Veiligstellen van de socio-economische positie van het kusttoerisme;
  - Op een duurzame wijze opwaarderen en vermarkten van de Kust als een kwalitatieve bestemmingsregio voor het hele jaar met zorg voor de natuurlijke dragers van het kusttoerisme;
  - Inspelen op de wijzigende behoeften van een breed publiek van toeristen.
- **ANB West-Vlaanderen (Agentschap voor Natuur en Bos)**

Bevraagde perso(o)n(en): dhr. Herrier, dhr. Maréchal

Werkings- en/of bevoegdheidsgebied: provincie West-Vlaanderen

Missie en doelstellingen: Het Agentschap voor Natuur en Bos staat in voor het beleid, het duurzaam beheren en versterken van natuur, bos en groen, samen met alle partners.

ANB West-Vlaanderen is bevoegd voor het beheer van de SBZ-V, SBZ-H, op land en het strandnatuureservaat Baai van Heist.
- **MDK (Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust)**

Bevraagde perso(o)n(en): dhr. Dewolf

Werkings- en/of bevoegdheidsgebied: Vlaamse kust (zeewering en kustjachthavens). Eigendomssituatie: MDK is eigenaar van de zeewering (zeedijken, stranden, strandhoofden, 450ha zeewerende duinen). De zandbank te Heist valt nu ook onder de zeewering.

Missie en doelstelling: Het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK) van de Vlaamse overheid, draagt zorg voor veilig en vlot scheepvaartverkeer van en naar de Vlaamse Havens, is verantwoordelijk voor de beveiliging van de Vlaamse Kust tegen overstromingen en ijvert voor een geïntegreerd en duurzaam beheer van de kustzone. Zij staan tevens in voor de strandexploitatie en zijn de bevoegde administratie voor het afleveren van vergunningen voor de uitvoering van werken op het strand.
- **Natuurpunt VZW – Afdeling Knokke-Heist**

Bevraagde perso(o)n(en): dhr. Demaecker, dhr. Dumoulin, dhr. Brinckman, dhr. Rappé

Werkings- en/of bevoegdheidsgebied: gemeente Knokke-Heist

Visie en doelstellingen: Natuurpunt afd. Knokke-Heist houdt zich bezig met natuurbehoud op het grondgebied van de gemeente Knokke-Heist. Naast haar inzet om zoveel mogelijk natuur effectief te beschermen, organiseert de vereniging dan ook een groot aantal geleide wandelingen, zowel voor het grote publiek als op aanvraag voor groepen, verenigingen en bedrijven. Verder heeft de afdeling tevens nog enkele natuurgebieden effectief in beheer. De vereniging is ook actief in allerhande adviesraden en beheercommissies van natuurgebieden, waar ze haar deskundigheid ten dienste stelt om de natuur beter te beschermen.
- **VVW Heist**

Bevraagde perso(o)n(en): dhr. Deloof, mevr. Vermeille

Werkingsgebied: strand- en zeezone Knokke-Heist West

Missie en doelstellingen: VVW Heist is een watersportclub die naast het optreden als uitvalsbasis voor individuele watersporters (leden of niet-leden van de watersportclub) ook gespecialiseerd is in de volgende aspecten:

- o Schoolsportdagen
- o Sportkampen
- o Lesreeksen – en sessies
- o Teambuilding voor bedrijven, sportclubs en andere organisaties
- o ...

De VVW Heist wil hierbij op een democratische manier de mogelijkheid bieden aan vooral jongeren om aan watersport te doen langsheen de Belgische kust. Voor een beschrijving van de historische ontwikkelingen, wordt verwezen naar voorgaande hoofdstukken.

- **Stakeholderwerkgroep**

Bevraagde perso(o)n(en): dhr. Bollens (ADW Immo), mevr. Couck (bewoners), dhr. De Baene (Stranduitbating Anna Josee), dhr. Deloof (VVW Heist), dhr. Demesmaeker (RBSC Duinbergen), dhr. R & D De Noyette (RBSC Duinbergen), dhr. D'Hondt (JCI Knokke-Heist), dhr. Despiegelaere (gemeentebestuur Knokke-Heist), dhr. De Wandel (vertegenwoordiger bewoners), dhr. Dils (Bewoners ABIMO), dhr. Ronse (UNIZO West-Vlaanderen), dhr. Vanhaeven (Bewoners ABIMO), dhr. Vlietinck (voorzitter), dhr. Willems (gemeentebestuur Knokke-Heist), dhr. Verroens (Strand Pascal)

Werkings- en/of bevoegdheidsgebied: zone Knokke-Heist West

Missie en doelstellingen: Deze stakeholderwerkgroep is opgericht om mee te denken aan de langetermijnvisie voor de zone Knokke-Heist West. In de stakeholderwerkgroep zijn de voornaamste socio-economische sectoren, bewoners, de gemeente Knokke-Heist West, enz. vertegenwoordigd.

Intermezzo: wijziging in de begrenzing territoriale zee – begrenzing twaalfmijlszone

Bron: Bericht aan de Zeevarenden – 30 april 2009

Door de ontwikkeling van de zandbank is er een verschuiving opgetreden van de volledige laagwaterlijn. Bijgevolg werden de coördinaten van de volledige laagwaterlijn, de begrenzing van de territoriale zee en de twaalfmijlszone herberekend aan de hand van de recentste metingen.

Onderstaande figuren zijn correcties op de bestaande papieren navigatiekaarten.

Figuur 13: Aanpassingen aan de laagwaterlijn op kaart D11

Figuur 14: Aanpassingen aan de laagwaterlijn op kaart INT1474 (101)

10 Huidige conflicten en bedreigingen

Voor een visualisatie van de conflicten wordt verwezen naar Kaart 9.

ZONE VOOR KABELS EN LEIDINGEN AANDUIDEN

10.1 Gezien vanuit de natuurlijke ontwikkelingen op Vlaams grondgebied

De beschrijving van de conflicten is gebaseerd op de bevraging met het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en Natuurpunt VZW - afdeling Knokke-Heist.

Het grootste conflict op dit moment in de zone Knokke-Heist West betreft de indringing in de water- en strandzone van het strandnatuurreservaat Baai van Heist.

Deze indringing gebeurt voornamelijk door zeesporters die vertrekken vanaf de huidige locatie van de VVW Heist. Het betreft hierbij zowel leden als niet-leden van de surfclub. ANB geeft wel duidelijk aan dat bij het contacteren van de voorzitter van VVW Heist, er onmiddellijk ingegrepen wordt. Ook geeft ANB aan dat de indringing vooral optreedt bij oostenwind, waarbij dan vooral onervaren zeesporters veelal niet uit vrije wil, in deze zone terecht komen. Toch wil ANB aangeven dat ook ervaren zeesporters in deze zone vertoeven. Natuurpunt VZW geeft aan dat er volgens hen te weinig controle is vanuit de surfclubs m.b.t. de indringing in het reservaat.

De indringing van kites, strandwagentjes en -surfers bijvoorbeeld is zeer bedreigend voor foeragerende, broedende en rustende volgens. Broedvogels (dwergstern, strandplevier, bontbekplevier) aanzien een "kite" als een grote roofvogel die een bedreiging kan zijn voor hun eieren, nest en jongen. Bij aanwezigheid van een "kite" slaan ze alarm door op te vliegen, waardoor hun nesten zo onbewaakt achter blijven. Predatoren zoals torenvalk, zwarte kraai of zilvermeeuw kunnen in die onbewaakte periode hun nesten roven. Dit probleem is extra groot bij hoogtij, wanneer de zeesporters nog dichterbij de broedkolonies en hoogwatervluchtplaatsen kunnen komen. Ook in de vestigingsperiode, waarbij de vogels zoals o.m. dwergstern op zoek gaan naar een geschikte nestlocatie of hun nest maken, kunnen zij verstoord raken door de zeesporters. Strandwagentjes en -surfers vormen een directe fysische bedreiging voor de vogels.

Hierbij wordt er vanuit gegaan dat eens de VVW Heist verhuisd zal zijn, dat dit conflict zal opgelost zijn. De zeesporters zullen dan waarschijnlijk niet meer tot aan de Baai van Heist komen. Natuurpunt VZW vreest hier echter wel voor "lange races" vertrekkende van de nieuwe locatie van VVW Heist, waarbij de zeesporters misschien toch nog met een grote snelheid in het gebied zullen kunnen komen.

ANB geeft aan dat de communicatie tussen ANB en VVW Heist doorheen de jaren heen veel verbeterd is en in een betere verstandhouding kan gebeuren, wat als positief wordt ervaren. Blijvende sensibilisatie en aandacht blijft echter noodzakelijk.

De aangroeiende zandbank wordt vanuit natuurbehoudstandpunt toegejuicht. Het is een boeiend en uniek fenomeen. Door de natuurlijke ontwikkeling van de zandbank ontstaat in deze zone een nieuw habitatype, nl. bij eb droogvallende slikwadden en zandplaten (H1140). Natuurpunt VZW geeft hierbij expliciet aan dat de aangroeiende zandbank aan de criteria voldoet om aangeduid te worden als Natura 2000 gebied onder de Habitatrichtlijn. Zij verwijzen hierbij naar het Bezwaarschrift n.a.v. de "Studie betreffende het opstellen van een lijst van potentiële habitatrichtlijngebieden in het Belgische Deel van de Noordzee", opgesteld door BBL, Natuurpunt VZW, Stichting De Noordzee en

Birdlife Belgium (BBL et al., 2010), waarin zij voorstellen om de zandbank als Natura 2000 gebied af te bakenen.

Vanuit natuuroogpunt is de wens om de zandbank niet af te graven en/of de geul niet op te vullen maar de natuurlijke dynamiek te behouden en zeker niet in te perken. De huidige zandbank is zeer belangrijk als foerageergebied voor allerlei steltlopers, zoals scholekster, zilverplevier, bonte strandloper, drieteenstrandloper, ... Mede door de verzanding van het Zwin vormt de plaat nu een zeer belangrijke habitat. Ook vogelsoorten die vroeger aan het Albert II dok in de Zeebrugse voorhaven zaten, komen nu na de uitdieping en bekaaiing van dit dok in talrijker mate naar de Baai van Heist.

De geul langsheen de zandplaat is een waardevolle biotoop voor jonge vis. Door het natuurlijk opvullen van de geul neemt deze functie als kraamkamer voor jonge vis en als foerageergebied voor sterns en meeuwen af.

Geregeld betreden vissers het reservaat en de zandbank om pieren te steken en/of om te vissen. De vissers zijn kruiers of warrelnetvissers. Deze activiteiten zijn echter niet verenigbaar met de doelstellingen van natuurbehoud. De pierenstekers zorgen voor (rust)verstoring van de aanwezige vogels en hebben een invloed op het aanwezige voedsel voor de vogels die er foerageren. Het aantal voorkomende foeragerende vogels hangt sterk samen met het al of niet aanwezig zijn van pierenstekers. Naast het onttrekken van voedsel, zorgen zij tevens voor een algemene verstoring van het ecosysteem.

Tussen ANB (Vlaams) en de Dienst Mariene Milieu (federaal) is er een goeie verstandhouding. In relatie tot hetgeen hiervoor is beschreven, namelijk de verstoring o.a. door aanwezigheid van pierenstekers of watersporters, geeft ANB wel aan dat er ook voor het Gericht Marien Reservaat nood is aan controle van de activiteiten in deze beschermde zone, die aansluit op het strandnatuureservaat Baai van Heist.

Beide administraties geven aan dat een betere afstemming tussen de twee overheden (Vlaams en federaal) noodzakelijk is, zodat het ook duidelijk is naar de recreanten en toeristen wat wel en niet mag in deze natuurbeschermingszones. Ook Natuurpunt VZW geeft dit probleem aan en pleit voor het verspreiden van één visie voor het in een ruimer perspectief gezien grensoverschrijdend gebied (relatie met de Vlakte van Raan en het Zwin). Een centralisatie van de bevoegdheden is volgens Natuurpunt VZW aangewezen.

De samenwerking tussen ANB en Natuurpunt verloopt vlot. Natuurpunt is sterk betrokken bij het beheer van het gebied omdat zij in de beheercommissie zetelen. Zij organiseren ook ongeveer 95% van de geleide wandelingen die in het gebied worden gegeven. Er is bijgevolg een goede verstandhouding.

Natuurpunt VZW geeft tevens de geluids- en betredingsoverlast aan door beachparty's op het evenementenstrand te Duinbergen. Het zorgt voor verstoring van het aangrenzend duingebied 'Directeur Generaal Willemspark' en zorgt hier tevens voor veel sluikstoringen.

10.2

Gezien vanuit de natuurlijke ontwikkelingen in de mariene zone op federaal grondgebied

De beschrijving van de conflicten is gebaseerd op de bevraging met de Dienst Mariene Milieu en Natuurpunt VZW.

De recente verplaatsing van de basislijn ten gevolge van het natuurlijk proces van de aangroei van de zandbank, heeft ertoe geleid dat de perimeters van de huidige mariene

beschermde gebieden (Gericht Marien Reservaat Baai van Heist & SBZ3) zijn veranderd; de gebieden zijn ietwat kleiner geworden.

Visserij op mosselzaad, garnaal of tong is er niet toegelaten. Toch wijst Natuurpunt VZW op illegale visserij (op mosselzaad, garnaal of tong) door Nederlandse vaartuigen binnen de zone SBZ-V3 en op de Paardenmarkt.

Met betrekking tot de ligging van de bevoegdheidsgrens tussen Vlaamse en federale administraties, zijn er geen conflicten. Elke autoriteit bepaalt voor zijn beschermd gebied de instandhoudingsdoelstellingen en het maatregelenbeleid.

In het federale beleidsplan voor de beschermde mariene gebieden op zee wordt voor een nauwe samenwerking bepleit tussen de bevoegde natuurbeschermingsinstanties van de mariene en kust SBZ's, vooral met betrekking tot het controleren van verstoring van rust-, broed- en foerageergebieden van de vogelsoorten waarvoor deze gebieden zijn aangemeld.

Verder wordt voor wat plannen en projecten van menselijke activiteiten betreft in het kader van de opmaak van passende beoordelingen ook de "grensoverschrijdende" invloeden op soorten en habitats geëvalueerd, conform art 6.3 van de EU-Habitatrichtlijn.

De instandhoudingsdoelstellingen van het Gericht Marien Reservaat en de SBZ3 zijn algemeen geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen (IHDs) die in de aanwijzings-KBs onvoldoende operationeel geformuleerd zijn zie hoofdstuk 4.4 en 4.5)

Omdat deze IHDs onvoldoende operationeel zijn, worden op dit ogenblik de IHDs van de beschermde mariene gebieden nauwkeurig gedefinieerd, rekening houdend met de verplichtingen van de EU - Habitat- Vogelrichtlijn.

De belangrijkste conflicten en bedreigingen voor de beide mariene beschermde gebieden zijn:

- Verminderde waterkwaliteit in de gehele kustzone en dus ook in het studiegebied: eutrofiëring, aanwezigheid vervuilende stoffen (cf Kaderrichtlijn Water – Kustwateren), natuurlijke hoge turbulentie. Lokaal en temporeel wordt dit fenomeen ook verhoogd door nabijheid van de baggerstortplaats Br & W Zeebrugge Oost;
- Verstoring van broedende en foeragerende vogelsoorten door aanwezigheid van windturbines op de oostelijke strekdam. De sternes die op het sternenschiereiland broeden, migreren namelijk tussen de binnenhaven en de SBZ 3 en het gericht marien reservaat om er te foerageren.
- Wat het toerisme betreft, wordt een potentieel probleem van verstoring door waterrecreatie in winterseizoen (15 okt tot 15 mrt) aangehaald. Op dit ogenblik stelt zich dit probleem mogelijk nog niet; maar meer recreatie op zee in winter kan een probleem zijn voor verstoringgevoelig vogelsoorten en dient daarom gemonitord te worden. Hierbij kan wel aangehaald worden dat de verhuis van de VVW Heist ertoe zal leiden dat de watersportactiviteiten zich iets meer in oostelijke richting zullen verschuiven.
- Illegale visserij
- Beroepsvisserij is verboden in het Gericht Marien Reservaat. Voor SBZ 3 zijn visserijactiviteiten geen verstoringende activiteit mbt de vogelsoorten.

10.3 Gezien vanuit de woonfunctie en de toeristisch-recreatieve waarden

De beschrijving van de conflicten is gebaseerd op de bevraging met Toerisme Vlaanderen, Westtoer, VVW Heist, gemeente Knokke-Heist, stakeholderwerkgroep Knokke-Heist West.

De conflicten m.b.t. de werking van de VVW Heist worden afzonderlijk besproken.

10.3.1 Algemeen

Vanuit de verschillende ondervraagde instanties komt duidelijk naar voren dat de toeristisch-recreatieve waarden in de zone Knokke-Heist West minder goed ontwikkeld zijn dan op andere plaatsen aan de kust van Knokke-Heist. De zone Knokke-Heist West is volgens hen momenteel minder aantrekkelijk dan vroeger voor bewoners, toeristen en recreanten. Wanneer de VVW Heist, die zeker ook jongeren aantrekt en in de nabije toekomst zal verplaatsen, zal verdwijnen, bestaat de vrees dat dit gebied nog minder bezocht zal worden. Volgende aspecten wijzen op deze verminderde aantrekkelijkheid:

- Er is weinig vernieuwing in deze zone in vergelijking met de andere kustzones en de prijzen voor verhuur en verkoop van vastgoed gaan achteruit in deze zone. In hoeverre dit laatste effectief het geval is, wordt in het kader van de socio-economische studie verder in detail onderzocht.
- Toeristen en recreanten wandelen meer richting Zwin i.p.v. richting Heist, met een direct gevolg voor de horeca op de dijk in deze richting van het strand van Knokke-Heist.
- Het aantal toeristen is minder groot in de zone Heist dan in de rest van het strand van Knokke-Heist.
- Vooral de groep van jongeren is minder vertegenwoordigd, maar dit geldt niet enkel voor de zone Knokke-Heist West, maar eigenlijk ook voor de ganse kustzone.

De redenen die aangehaald worden, voor deze verminderende aantrekkelijkheid zijn de volgende:

- De aanwezigheid van de haven van Zeebrugge met allerlei vormen van hinder (geluidshinder, visuele hinder, geurhinder en psycho-sociale aanwezigheid van een haven met LNG-terminal).

Er is ooit sprake geweest van het aanleggen van een buffer langsheen de haven, maar die is er tot op vandaag nog niet gekomen. Alle ondervraagden geven nog steeds aan dat het aanleggen van een visuele buffer t.o.v. de haven noodzakelijk is en zo spoedig mogelijk zou moeten gerealiseerd worden. Dit knelpunt is niet enkel van belang voor de bewoners, maar ook voor de recreanten en toeristen, de aanwezige stranduitbaters, de horeca en de verhuur/verkoop van appartementen.

- Westtoer en Toerisme Vlaanderen geven aan dat zij "geen vragende partij" geweest zijn voor de ligging van het huidige strandnatuurreserveaat. Zoals het reserveaat nu is, vormt dit geen groot probleem, maar de vrees bestaat dat er een uitbreiding van de Speciale Beschermingszones zal ontstaan door de uitbreiding van de zandbank, wat op zijn beurt een invloed zou kunnen hebben op het toerisme en recreatie in de zone Knokke-Heist West. De twee kerngebieden voor natuurbeleving langsheen de Vlaamse kust situeren zich volgens Westtoer en Toerisme Vlaanderen aan de westkust, t.h.v. het Westhoekreserveaat en aan de oostkust, t.h.v. het Zwin.

De aanwezigheid van het strandnatuurreservaat Baai van Heist wordt in relatie tot de strandgebruikers en gezinnen met kleine kinderen als minder aangenaam ervaren. Mensen die een appartement hebben op de dijk wensen liefst voor hun appartement het strand te kunnen betreden en hierbij ook recht naar de zee te kunnen lopen. Strandgebruikers en in het bijzonder gezinnen met kinderen vinden het minder geschikt omwille van het feit dat er geen onmiddellijke verbinding is met de zee. Er moet namelijk een bocht gemaakt worden omheen of doorheen (wandelpad) het natuurreservaat.

Ook de fysische afsluiting van het strandnatuurreservaat door middel van de palenrij wordt als minder aantrekkelijk aangegeven.

Ook vanuit de stakeholderwerkgroep wordt aangegeven dat zij het strandnatuurreservaat als minder aantrekkelijk ervaren en het nut ervan in vraag stellen. Net zoals Westtoer en Toerisme Vlaanderen stellen zij vragen bij de toegankelijkheid als bij de fysische afsluiting van het strandnatuurreservaat.

- Er zijn een groot aantal beperkingen die opgelegd worden in het PRUP Strand en Dijk, wat zijn invloed heeft op alle toeristisch-recreatieve ontwikkelingen (evenementen, sportactiviteiten, uitbaters van tea-rooms, restaurants, stranduitbaters, etc). In het PRUP staat nu dat raamverkoop op het strand wel toegelaten is, maar dat terrassen verboden zijn. In dat kader zijn er meningsverschillen aangaande de interpretatie van het begrip 'terras'. Een eventuele herziening van het PRUP dringt zich op.
- De huidige verbreding van het natte strand als gevolg van de aangroei van de zandbank, wordt als negatieve evolutie aanzien. Niet enkel de grote afstand tot de zee, maar vooral het feit dat er op een nat strand weinig activiteiten kunnen doorgaan, wordt als negatief ervaren.

De ontwikkeling van zo'n breed nat strand heeft zowel zijn invloed op de bewoners, maar ook op de recreanten en toeristen, de aanwezige stranduitbaters, de horeca en de verhuur/verkoop van appartementen.

De aanwezigheid van de zandbank bij laag water zorgt ook voor onveilige situaties voor wandelaars die geïsoleerd kunnen geraken op de zandbank en meer specifiek ook voor kleine kinderen, die bij isolatie niet meer doorheen de geul terug naar het droog strand kunnen wandelen.

- Verkeershinder rond de haven van Zeebrugge.
- Door de ontwikkeling van de zandbank zal het zicht op de zee verminderen, doordat de zee verder zal liggen, wat als minder aantrekkelijk wordt ervaren;

Het belangrijkste conflict met alle natuurbeschermingszones, zowel Vlaams als federaal, is het feit dat er allerlei restricties of beperkingen worden opgelegd aan de andere medegebruikers. Vrij betreedbaar strand en zee zijn voor een kustgemeente de grootste troeven.

Een andere aspect m.b.t. natuurbescherming is de vrees dat er bijkomende uitbreidingen zullen ontstaan van de bestaande natuurbeschermingsgebieden met allerlei negatieve gevolgen naar de medegebruikers, bewoners, toerisme en recreatie in het algemeen. In het Strategisch Beleidsplan voor Toerisme aan de Kust 2009-2014 staat het volgende vermeld 'Het is niet wenselijk om het natuurreservaat verder uit te breiden op de stranden in het centrumgebied vóór de appartementsgebouwen van Heist'. In het beleidsplan

wordt tevens verwezen naar de socio-economische studie die zal uitgevoerd worden. Ook de gemeente Knokke-Heist ondersteunt dit standpunt.

10.3.2

M.b.t. de werking van de VVW Heist op de huidige locatie (namelijk t.h.v. de Kardinaal Mercierstraat)

De huidige bedreigingen en conflicten tussen de werking van de club VVW Heist en de aangroeiende zandbank zijn de volgende:

- De evenementenkalender wordt afgestemd op het voorspelde getij met groeiende beperkingen en moeilijkheden in organisatie tot gevolg.
- Het oorspronkelijk uithangbord van VVW Heist, zijnde de catamaranschool, wordt ernstig bedreigd door onmogelijke periodes.
- Catamaranleden stoppen met de sport of wijken uit naar andere locaties, omwille van de beperkingen aangaande de bereikbaarheid van het open water en de kans op het vastlopen op de zandbank.
- Zeilers begeven zich in gevaarlijkere situaties: blijven verder van de kustlijn (voorbij de zandbank) omdat ze anders op de zandbank vastlopen; varen uit en binnen zonder roerwerking door de lange ondieptes, moeten soms door de baderszone laveren...
- Watersporters ondervinden langs de muur een sterke zeewaartse stroming.

De huidige bedreigingen en conflicten tussen de werking van de watersportclub VVW Heist en het strandnatuurreservaat en de speciale beschermingszone Baai van Heist (Vlaams) zijn de volgende:

- Strandreservaat: met een windrichting van noord tot oost is het onmogelijk om vanuit de huidige locatie van het clubhuis buiten het "natte" strandreservaat te blijven, met conflicten en frustraties tot gevolg (*).
- Door de ontwikkeling van het strandreservaat is men de beste strandzeilzone kwijtgespeeld. Er is hiermee een dode hoek gecreëerd in Heist West. Baders moeten voorbij het strandreservaat en de watersportzone om een baderszone te bereiken. Dit heeft tot gevolg dat er soms gevaarlijke situaties ontstaan met veel baders in de watersportzone. (*)
- Een groot deel van de afbakening van het strandnatuurreservaat zijn gevaarlijke, soms onzichtbare obstakels in de brandingzone: blootliggende ankerblokken (beton en ijzeren ringen) voor de boeienrij, ijzeren verbodspaaltes die onder het wateroppervlak verdwijnen bij opkomend water, dikke palen die in de branding staan bij hoogwater, ... Deze structuren zorgen soms voor gevaarlijke situaties en schade aan de boten. (*)
- Door de ontwikkeling van de zandbank kunnen de rescue- en begeleidingsboten soms moeilijk uitvaren of lopen ze vast op de bank, met alle gevolgen van dien voor reddingsoperaties en het begeleiden van weinig geoefende zeesporters. Dit is voor de VVW Heist een onhoudbare en vooral onveilige situatie. (*)
- Ter hoogte van de VVW Heist staan waarschuwingborden met een, volgens de VVW Heist, gedeeltelijk verkeerde boodschap op gedeeltelijk verkeerde plaatsen. Totdat het strandhoofd 51 nog aanwezig was, was er enkel een gevaarlijke stroming rond de kop van het strandhoofd 51, maar daarbuiten is er zelfs minder stroming dan gemiddeld aan de Belgische kust. Nu staat over het ganse strand van Heist, dus ook in de watersportzone gevaarborden met de

vermelding "gevaarlijke stroming". Dit leidt natuurlijk voor een afschrikking en verwarring ten aanzien van de watersporters en baders die zich juist naar deze zones moeten begeven voor veilige recreatie. Ondertussen is strandhoofd 51 opgeruimd en zijn deze borden nog steeds aanwezig.

Foto 10: Info-paneel en waarschuwingsborden op de grens van het natuureservaat

Foto 11: Betonblokken, boeien en verbodspaaltjes voor wandelaars en watersporters op de grens van het reservaat

Door de verhuis van de VVW Heist naar de oostelijke zijde van de dijkduinen ter hoogte van het Generaal Willemspark, zullen evenwel een aantal van bovenvermelde conflicten wellicht opgelost worden. Het betreft deze die aangeduid zijn met een sterretje (*). Hierbij dient wel aangehaald dat de noodzakelijke verhuis van de VVW Heist voor de mensen vanuit de stakeholderwerkgroep ten zeerste wordt betreurd, omdat hierdoor ook de jongeren en sportieve sfeer die rond de watersportclub aanwezig is mee verhuisd.

Mbt het Gericht Marien Reservaat ondervindt de VVW Heist geen beperkingen doordat ze in 2006 een goede aanpassing van het KB hebben verkregen: in die beschermde zone worden niet gemotoriseerde watersporters en hun gemotoriseerde begeleiding toegelaten.

Specifieke beperkingen in relatie tot de verschillende soorten activiteiten georganiseerd door VVW Heist kunnen als volgt worden samengevat:

- bewegende strandporten (strandzeilen, strandsurfen, kite buggy, ...)

De ontoegankelijkheid van het strand t.h.v. het strandnatuureservaat vormt een beperking, omdat het grootste stuk strand met dikwijls betere windcondities dan ernaast door de hoogbouw op de dijk zich voor het strandnatuureservaat bevindt.

Toch moet in relatie tot deze strandporten aangehaald worden dat het nat strand aan de oostkust nog jong is en niet zo hard is als aan de westkust (Nieuwpoort) waardoor strandzeilen vooral daar populair blijft. Daarnaast zijn in verhouding met de watersporten de strandporten in de zone Knokke-Heist West bijna verwaarloosbaar.
- strandporten op een vaste locatie (baseball, beachball, beachvolley, hockey, frisbee, rugby, petanque,...)

Momenteel is het voordeel van een groot droog strand in Heist dat er veel ruimte is voor de uitoefening van de strandporten. Echter is er nooit genoeg ruimte voor een veilige beoefening tijdens de zomerpiek.
- zeesporters (kite, zeil, skibanaan, zeerifting, surfkajak, zeekajak, bodyboard, golfsurf, SUP board en skimboard, catamaran)

Het groeiende nat strand en de ondieptes zijn onhoudbaar voor het zeilen en vooral voor de rescue- en begeleidingsboten. De boten lopen namelijk vast op de bank, met alle gevolgen van dien voor reddingsoperaties en het begeleiden van weinig geofende zeesporters.

2010 wordt het laatste seizoen voor VVW Heist op hun huidige locatie. In 2011 willen zij sowieso verhuizen, eventueel in een voorlopige constructie.

Dit seizoen (zomer 2010) hopen zij te kunnen overbruggen zonder teveel leden en watersport geïnteresseerden te verliezen, materiële en fysieke schades op te lopen.

Het feit dat de afstand tussen het clubhuis en de zee groter wordt is voor de zeesporters een ondergeschikt probleem. De problemen rond veiligheid (watersporters moeten laveren tussen de baders, rescue- en begeleidingsboten kunnen moeilijk uitvaren bij laagwater, "onzichtbare" structuren als grens van het reservaat, ...) en beperkingen in bereikbaarheid van het vaarbaar water zijn de belangrijkste problemen.

10.4

Gezien vanuit de havenactiviteiten

De beschrijving van de conflicten is gebaseerd op de bevraging met de Maatschappij van de Brugse Zeevaartinrichtingen NV (MBZ).

De belangrijkste conflicten die door de haven van Zeebrugge werden aangehaald zijn de opgelegde restricties, bedreigingen en verplichtingen resulterende uit de aanwezigheid van natuurbeschermingsgebieden in de omgeving van de haven.

De aanwezige Speciale Beschermingszones en de hiermee gepaarde gaande restricties en verplichtingen in en rond van de haven van Zeebrugge zijn niet evident voor de huidige en toekomstige werking van de havenactiviteiten. Bij het aanvragen van

vergunningen voor hervergunning of uitbreidingen dient met steeds een toetsing uit te voeren t.o.v de speciale beschermingszones.

De aanduiding van de speciale beschermingszones is volgens MBZ eerder "onschuldig" begonnen, maar evolueert verder waardoor er vanuit de haven wel enige vrees is ontstaan naar de verdere evoluties op dit vlak en de mogelijke conflicten die dat met zich meebrengt voor de exploitatie van de haven. Ook het feit dat er twee bevoegdheden (federaal en Vlaams) aanwezig zijn in de zeezone rondom de haven maakt het niet makkelijk.

MBZ geeft in dat kader aan dat er meer selectief moet omgegaan worden met de instandhoudingsdoelstellingen (IHD's) die opgesteld zijn voor een SBZ. D.w.z. dat er bij conflictsituaties enkel een toetsing dient te gebeuren naar de IHD's die voor dit bepaald gebied, soort of habitat is opgesteld en niet voor andere soorten, habitats, ... die in dit gebied voorkomen en waarvoor het gebied niet is afgebakend. MBZ geeft hierbij aan dat zij van mening zijn dat de na te streven natuurwaarden sowieso compatibel moeten blijven met het bestaan en de exploitatie van de haven.

Het is voor MBZ niet duidelijk wat het eigenlijke nut en de functie van het Gericht Marien Reservaat eigenlijk is. Gezien de beperkingen en verbodsbepalingen in deze zone heel groot zijn, kunnen er op termijn conflicten ontstaan voor eventuele uitbreidingen van het sternenschiereiland buiten de havenmuren. Ook in het verleden moesten bepaalde projecten geheroriënteerd worden door aanwezigheid van het Gericht Marien Reservaat.

De zone ten oosten van de oostelijke strekdam is een belangrijke aanlandingszone voor diverse huidige en toekomstige ondergrondse kabels en leidingen. Alhoewel het hier om een ecologisch zeer dynamische omgeving gaat, wordt toch heel dikwijls bij vergunningverlening zeer conservatief gedacht. Het is belangrijk dat ook met deze functie van aanlanding van kabels en leidingen rekening wordt gehouden.

Met betrekking tot de zich vormende zandbank geeft MBZ aan dat zij enige bezorgdheid toont omdat de haven dikwijls door diverse stakeholders de zo gezegde "schuldige" zijn voor de ontwikkeling van de zandbank. Zij willen hierbij zeker meedenken voor nieuwe ontwikkelingen in deze zone.

De haven zelf heeft momenteel geen operationeel probleem als gevolg van de aanwezige zandbank.

Met betrekking tot de Paardenmarkt en het aanwezige toerisme en recreatie hebben zij geen conflicten of bedreigingen. MBZ geeft integendeel aan dat zij van mening zijn dat recreatie en toerisme en de aanwezigheid van een haven kunnen samengaan.

MBZ toont zijn bezorgdheid voor de site Rederskaai waar de jachthaven van Zeebrugge gesitueerd is. Momenteel is er blijkbaar nood aan de uitbreiding van de jachthaven en worden hier meer en meer recreatieve activiteiten georganiseerd. De vrees van MBZ is hier dat de typische havenactiviteiten hier verdrongen zullen worden, enerzijds door de recreatieve activiteiten en anderzijds door o.a. onder druk van klachten over geluidshinder, visuele hinder, etc. MBZ geeft aan dat voor hen de havenactiviteiten hier nog steeds de hoogste prioriteit moeten krijgen.

10.5**In relatie tot kustveiligheid en exploitbaarheid van het strand**

De beschrijving van de conflicten is gebaseerd op de bevraging met het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK).

Het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK) staat in voor het garanderen van kustveiligheid en de exploitatie van het strand langsheen de Belgische kust.

Met betrekking tot de exploitatie van het strand ondersteunt MDK het Provinciaal RUP Strand en Dijk waarin duidelijk staat aangegeven wat waar op het strand toegelaten is.

Met betrekking tot veiligheid ter hoogte van de zandbank heeft MDK waarschuwingsborden geplaatst om de recreanten te waarschuwen voor de gevaren door de aanwezigheid van de zandbank.

Inzake zeewering en kustveiligheid ziet MDK momenteel geen bedreigingen of conflicten binnen de zone Knokke-Heist West. Deze zone tot Duinbergen is momenteel reeds veilig en voldoende beschermd tegen 'superstormen'. Op dit moment dringen er zich bijgevolg in deze laatste zone geen maatregelen op m.b.t. zeewering. In de zone Duinbergen zullen beperkte zandsuppleties nodig zijn. De huidige natuurlijke ontwikkelingen ter hoogte van de zandbank en ook het natuurlijk opvullen van de geul tussen de zandbank en het natuureservaat Baai van Heist verminderen het overstromingsrisico.

De evolutie van de zandbank en de sedimentatie in de geul wordt door MDK nauwlettend opgevolgd. Elk jaar wordt er op basis van metingen een evaluatie uitgevoerd van de situatie ter hoogte van de zandbank en wordt nagegaan of er geen negatieve ontwikkelingen ter hoogte van de geul gebeurd zijn. Op basis van metingen blijkt duidelijk dat er een natuurlijk opvulling plaatsvindt. Voor 2009 werd beslist om ter hoogte van de zandbank en de geul geen maatregelen te treffen. De Vlaamse overheid voorziet geen ingrepen t.h.v. de zandbank en de geul vanuit het aspect van zeewering vormt de aangegroeide zandbank zoals hiervoor reeds gesteld eerder een positieve evolutie voor de bescherming van de kustzone te Heist tegen overstroming.

Strandhoofd 51 werd in de zomer van 2009 door MDK wel afgebroken. De afbraak van dit strandhoofd betrof een win-win situatie, waarbij VVW Heist vragende partij was voor het verwijderen van het strandhoofd dat een fysische barrière vormde en een onveilige situatie voor de watersporters en waarbij MDK het vrijgekomen materiaal kon gebruiken voor werken die kaderen in de beveiliging van Oostende tegen overstroming en de verdere uitbouw van de haven van Oostende.

10.6**In relatie tot het munitiedepot De Paardenmarkt**

De situatie op de Paardenmarkt wordt geregeld gemonitord door de BMM en volgens de experts is de beste optie op dit ogenblik één van non-interventie.

Op dit moment en ook toekomstgericht geeft geen enkele gebruiker of sector aanwijzingen dat er conflicten zijn in relatie tot de ligging van het munitiedepot van de Paardenmarkt.

Opvolging van de situatie van deze munitiestortplaats blijft echter van cruciaal belang om de risico's op gevaar ten aanzien van de bewoners, toeristen, de haven, enz te allen tijde te kunnen inschatten en noodzakelijke maatregelen te kunnen nemen.

Op dit moment zijn er echter geen aanwijzingen voor acuut gevaar en de beste optie lijkt daarom de munitiestortplaats met rust te laten. Het grootste gevaar lijkt op dit moment te schuilen in ongelukken ten gevolg van mechanische verstoring, zoals bijvoorbeeld scheepsrampen, illegaal ankeren of vissen.

Een aangroeiende zandbank in de Baai van Heist in de richting van de Paardenmarkt kan in de toekomst een potentieel gevaar vormen. Indien de evenwichtslijn zich verder verplaatst zou het mogelijk zijn om de Paardenmarkt te voet te bereiken, met verhoogd risico op directe impact op de Paardenmarkt.

10.7

Conflictenmatrix huidige situatie

De zone Knokke-Heist West is een uniek, maar zeer complex gebied met tal van gebruikers. Op een beperkte ruimte vinden een groot aantal uiteenlopende activiteiten plaats. Met het oog op een succesvolle integratie van de activiteiten in deze zone is het belangrijk om een goed inzicht te hebben in de aard, omvang (in tijd en ruimte) en intensiteit van de interacties tussen de verschillende activiteiten. Enkel dan kan men de toekomstige ontwikkeling van deze zone, o.a. in het licht van de langetermijnvisie, op doordachte wijze sturen. In functie hiervan werden voor de belangrijkste gebruikers hierboven reeds de huidige conflicten en bedreigingen besproken.

Het is moeilijk haalbaar om alle relaties tussen de verschillende activiteiten in het studiegebied expliciet te beschrijven en weer te geven. Dit zou ons immers veel te ver leiden en bovendien afleiden van de kern van de zaak; het in kaart brengen van (potentiële) conflicten tussen activiteiten. Daarom wordt de mate waarin activiteiten meer of minder verenigbaar zijn op een overzichtelijke manier door middel van een conflictenmatrix gepresenteerd (zie Tabel 2).

De beoordeling van de interacties tussen de verschillende activiteiten die opgenomen zijn in de matrix, wordt gevoed op basis van de gestructureerde diepte-interviews met vertegenwoordigers van de belangrijkste stakeholders in het studiegebied en waar noodzakelijk aangevuld met eigen interpretaties van de opdrachthouder. De interacties tussen de geïdentificeerde activiteiten worden beoordeeld aan de hand van de onderstaande kwalitatieve scores:

- **P** - Positief – wanneer twee activiteiten, en de middelen en/of ruimte die deze vereisen, een positieve invloed hebben op elkaar;
- **N** - Neutraal – wanneer twee activiteiten, en de middelen en/of ruimte die deze vereisen, geen invloed hebben op elkaar;
- **C** – Competitie/conflict – wanneer twee activiteiten die strijden om dezelfde middelen en/of ruimte door middel van dialoog een duurzame oplossing zoeken (competitie) of wanneer de competitie tussen twee activiteiten om dezelfde middelen en/of ruimte niet goed gemanaged wordt en ontaardt of dreigt te ontaarden in een conflict (conflict);
- **O** - Onverenigbaar – wanneer twee activiteiten helemaal niet verenigbaar zijn.

In een conflictenmatrix wordt de relatie tussen twee dezelfde activiteiten steeds tweemaal beoordeeld. De beoordeling die dit oplevert, kan verschillen. Elke activiteit is eenmaal de 'sturende' en eenmaal de 'afhankelijke' variabele, al naar gelang de plaats in de matrix. De activiteiten in de kolommen zijn de 'sturende' activiteiten. De activiteiten in de rijen zijn de 'afhankelijke' activiteiten.

De beoordeling van de relaties tussen de verschillende activiteiten moet echter met de nodige omzichtigheid geïnterpreteerd worden. Hoewel verschillende mensen anders tegen bepaalde zaken aankijken, is er in deze oefening geen plaats om het hele palet aan mogelijke persoonlijke appreciaties voor bepaalde interacties te documenteren. Op het strand kunnen mensen bijvoorbeeld actief de drukte opzoeken; ze houden ervan om alles in de gaten te houden, mensen te bekijken of gewoon in de ambiance te vertoeven. Anderen daarentegen zoeken de rust op en wensen liefst zo weinig mogelijk mensen

en/of activiteiten rondom zich. Deze twee categorieën van strandgangers kijken hoogstwaarschijnlijk op een andere manier naar de mensen van de surfclub die zich met hun materiaal een weg moeten banen door de massa. In de mate van het mogelijke werd steeds getracht om bij de beoordeling van de relaties tussen twee activiteiten te zoeken naar de grootste gemene deler.

Ook elke subgroep of deelaspect van de verschillende sectoren (bijvoorbeeld de verschillende soorten van strandporten of zeesporten) werd bewust niet opgenomen in de matrix, omdat het anders een zeer onoverzichtelijke matrix zou worden. De matrix wil eerder in één oogopslag de conflicten aantonen en visualiseren.

Tabel 2: Conflictmatrix huidige situatie

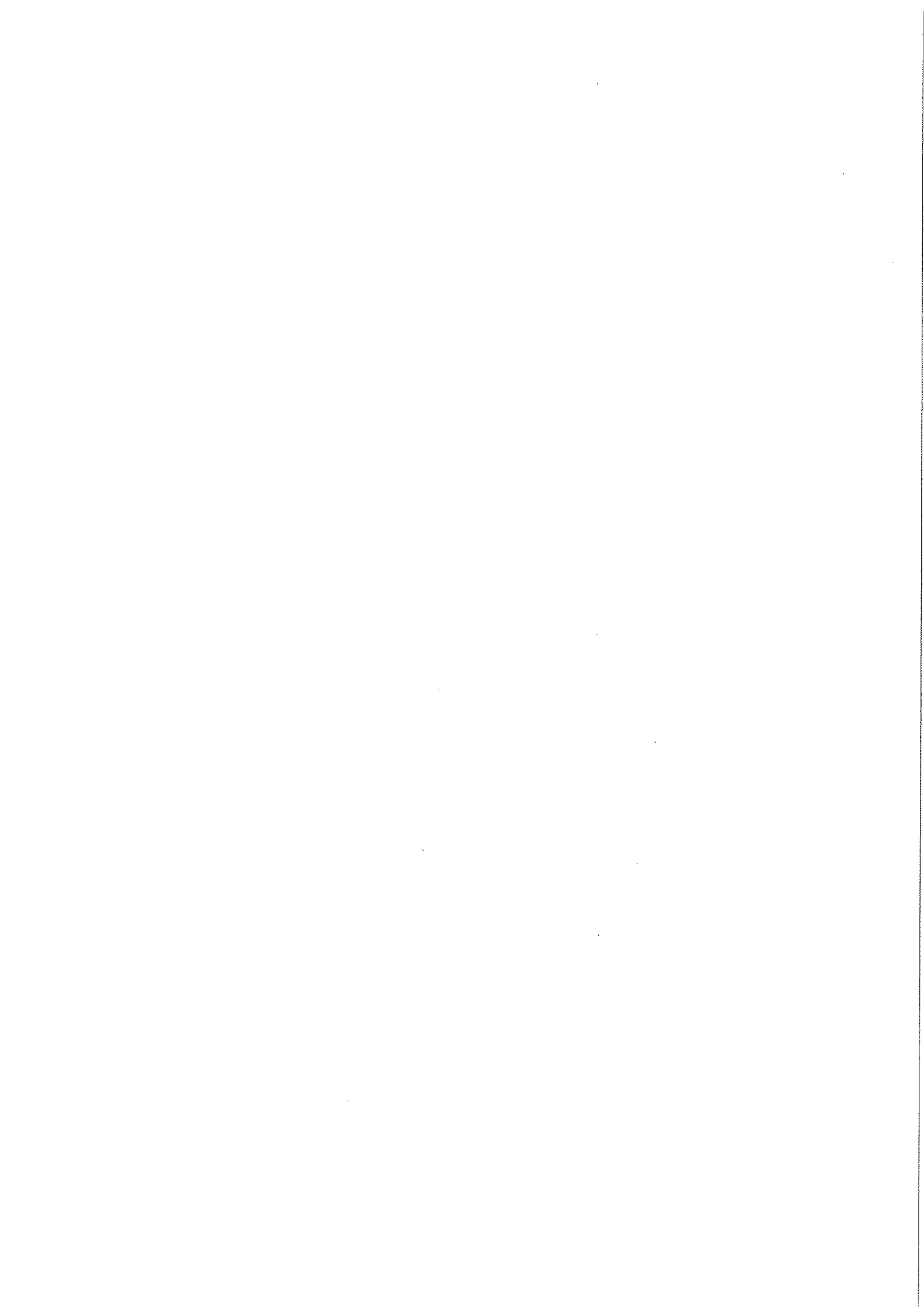
Invoed van (kolommen) op (rijen)	Wonen	Opslag van munitie	Havenactiviteiten	Ontwikkeling van de zandbank en het brede, natte strand	Behoud en beheer van slikke-, schorre- en duingebied, platen en geulen	Behoud en beheer van broed-, rust-, trek-, schuil- en foerageplaatsen	Uitbaten van hotels, restaurants, winkels en cafés	Verhuur en verkoop van vastgoed	Zonnebaden en spelen	Wandelen	Uitoeenen strandporten op een vaste locatie ter hoogte van de watersportvereniging	Uitoeenen bewegende strandporten vanuit de watersportvereniging	Uitoeenen niet gemotoriseerde watersporten	Zwemmen	Sportvissen en plerensteken	Genieten van het landschap en het zeezicht	Garanderen van de veiligheid van zwemmers en watersportbeoefenaars	Overstromingspreventie	Aanwezigheid van kabels en leidingen in het strandnatuureservaat
Wonen	N	C	N	N	N	N	C	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Opslag van munitie	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Havenactiviteiten	C	N	N	C	C	C	C	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	P	N
Ontwikkeling van de zandbank en het brede, natte strand	N	N	P	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Behoud en beheer van slikke-, schorre- en duingebied, platen en geulen	N	N	N	P	P	N	N	N	N	C	N	C	C	N	C	N	N	N	C
Behoud en beheer van broed-, rust-, trek-, schuil- en foerageplaatsen	N	N	C	P	P	N	N	N	N	C	C	C	C	N	C	N	N	N	C
Uitbaten van hotels, restaurants, winkels en cafés	C	N	C	C	C	C	P	P	P	P	P	P	P	P	N	P	P	P	N
Verhuur en verkoop van vastgoed	N	N	C	C	C	C	C	P	P	P	P	P	P	P	N	P	P	P	N
Zonnebaden en spelen	P	N	N	C	C	C	P	P	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Wandelen	N	N	N	C	C	C	P	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Uitoeenen strandporten op een vaste locatie ter hoogte van de watersportvereniging	N	N	N	N	C	C	P	N	C	N	N	C	N	N	N	N	N	N	N
Uitoeening bewegende strandporten vanuit de watersportvereniging	N	N	N	N	C	C	P	P	C	N	C	N	N	N	N	N	P	C	N
Uitoeening niet gemotoriseerde watersporten	N	N	C	C	C	C	P	P	N	N	N	N	N	C	N	N	P	C	N
Zwemmen	N	N	N	C	N	N	N	N	N	N	N	N	N	C	N	N	P	N	N
Sportvissen en plerensteken	N	N	N	P	C	C	N	N	N	N	N	N	C	C	N	N	N	N	N
Genieten van het landschap en het zeezicht	N	N	C	P	P	P	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Garanderen van de veiligheid van zwemmers en watersportbeoefenaars	N	N	N	C	C	C	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Overstromingspreventie	N	N	N	P	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Aanwezigheid van kabels en leidingen in het strandnatuureservaat	N	N	N	N	C	C	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Positief	- wanneer twee activiteiten, hun gebruiken en/of ruimte die deze vereisen, een positieve invloed hebben op elkaar																		
Neutraal	- wanneer twee activiteiten, en de gebruiken en/of ruimte die deze vereisen, geen invloed hebben op elkaar																		
Competitie / Conflict	- wanneer twee activiteiten die strijden om dezelfde middelen en/of ruimte door middel van dialoog een duurzame oplossing zoeken																		
Onverenigbaar	- wanneer de competitie tussen twee activiteiten om dezelfde gebruiken en/of ruimte niet goed gemanaged wordt en onttaardt of dreigt te onttaarden in een conflict																		
Onverenigbaar	- wanneer twee activiteiten helemaal niet verenigbaar zijn																		

De kernconclusies van de conflictenmatrix aangaande de huidige situatie kunnen als volgt samengevat worden:

- Geen enkele activiteit is absoluut onverenigbaar. Doorheen de jaren zijn de verschillende gebruikers en/of administraties in dialoog getreden en is er gezocht naar oplossingen of zijn er afspraken

gemaakt aangaande bepaalde regels of conflictsituaties. Dit wil echter niet zeggen dat er geen conflictsituaties meer zijn, of dat er geen controle meer noodzakelijk is.

- De grootste conflicten situeren zich op vlak van de beperkingen inzake toegankelijkheid, fysieke afscherming en opgelegde restricties, bedreigingen en verplichtingen als gevolg van aanwezigheid van de natuurbeschermingsgebieden die in de zone Knokke-Heist West gesitueerd zijn. Deze conflicten hebben enerzijds een invloed op het toeristisch-recreatief medegebruik en in het bijzonder op de werking van de watersportorganisatie VVW-Heist. De opgelegde toelatingen (zoals passende beoordeling) hebben een invloed op de havenactiviteiten en op alle andere mogelijke realisaties binnen de invloedssfeer van de natuurbeschermingsgebieden.
- Anderzijds vormt de indringing en verstoring van de natuurbeschermingsgebieden, afkomstig van voornamelijk de watersporters en de havenactiviteiten een conflict met de natuurbehoudswaarden binnen de natuurbeschermingszones.
- Er is bijgevolg een competitie inzake ruimtegebruik in de luwe zone van de oostelijke strekdam van de haven van Zeebrugge tussen de natuur enerzijds en de toeristen en recreanten (in het bijzonder de strand- en watersporters) anderzijds.
- Een belangrijk conflict dat door bijna alle gebruikers (bewoners, toeristen en recreanten, natuurliefhebbers) en ook door de havenauthoriteiten wordt aangehaald is het ontbreken van een (visuele) buffer ten opzichte van de haven van Zeebrugge. Ook geluidshinder afkomstig van de havenactiviteiten wordt als belangrijk knelpunt aangehaald.
- De ontwikkeling van de zandbank wordt enkel vanuit natuuroogpunt en vanuit kustveiligheid als een positieve evolutie aangezien. Voor de andere gebruikers, en dan in het bijzonder voor de watersportvereniging wordt dit als een absoluut obstakel aanzien dat leidt tot onveilige situaties, waarbij de reddingsboten bijvoorbeeld heel moeilijk kunnen in- en uitvaren. Een verhuis van de VVW Heist dringt zich zelfs op en is reeds concreet in behandeling.

11 Toekomstvisies van de verschillende stakeholders

Tijdens de diepte-interviews is naar de toekomstvisie gevraagd op korte termijn (2010-2015), middellange termijn (2020) en lange termijn (2050). Met betrekking tot de lange termijn werd tevens een toetsing gedaan naar de visie die in het plan Vlaamse Baaien is opgenomen. Aangezien het niet de bedoeling is dat er in het kader van deze studie een volledige analyse, knelpuntenanalyse, etc. gebeurt van het Vlaamse Baaien plan, wordt hier enkel een korte schets gegeven van het project ter hoogte van Knokke-Heist West en de bezorgdheden, vragen, bemerkingen, etc. van de verschillende instanties die in het kader van voorliggende studie zijn ondervraagd.

Voor de VVW Heist werd ook specifiek gevraagd naar de zeer korte termijn 2010-2011, in het licht van de verhuis van de club.

11.1 Toekomstvisie vanuit wonen, toerisme en recreatie

De beschrijving van de toekomstvisie is gebaseerd op de bevraging met Toerisme Vlaanderen, Westtoer, VVW Heist, gemeente Knokke-Heist, stakeholderwerkgroep Knokke-Heist West.

De toekomstvisie van deze verschillende instanties is in grote lijnen gelijkaardig en kan daarom wel als een geheel beschreven worden. Bepaalde aspecten die specifiek door een van de stakeholders geuit zijn, worden afzonderlijk vermeld. Voor VVW-Heist werd naast een korte, middellange en lange termijn ook naar een 'zeer korte termijn', namelijk 2010-2011, gevraagd in relatie tot de nabije verhuis van deze watersportvereniging.

Wat de visie van de bewoners betreft, wordt aangehaald dat er in de stakeholderwerkgroep slechts één vertegenwoordiger zetelt. In het kader van de socio-economische studie zal er een uitgebreide bevraging gebeuren van de bewoners en ook van de recreanten en toeristen die op het strand en dijk vertoeven. De hierna volgende visie is bijgevolg enkel gebaseerd op een bevraging van een selectief aantal 'vertegenwoordigers' van de gebruikers.

11.1.1 Korte termijn (2010-2015)

Onafhankelijk van de termijn (kort, middellang, lang), kan de toekomst sfeer voor de zone Knokke-Heist West vanuit de toeristisch-recreatieve sector samengevat worden als attractief, jeugdig, trendy, jong en hip. Heist moet een volwaardig onderdeel worden van een geanimeerde en levendige kust.

De elementen die volgens de bevroegde instanties deel uitmaken van de korte termijn visie kunnen als volgt samengevat worden:

- Wegwerken van het nat strand, door de ontwikkeling van een breder droog strand zonder verdere natuurbeschermingsmaatregelen;
- Ontwikkeling van een sportstrand met alle noodzakelijke voorzieningen voor de organisatie van sportevenementen en activiteiten, zoals douches, toiletten, verlichting, cafetaria, enz. Als potentiële uitvalsbasis wordt de huidige locatie van de VVW Heist aangegeven.
- Ontwikkeling van een aantrekkelijk strand met speeltuin voor jonge kinderen. Hierbij wordt verwezen naar het concept van "Moeder Siska".
- Aanleg van strandterrassen en ontwikkeling van een aantrekkelijk dijk met horeca.
- Heropleving van het Heldenplein.

- Voorzien van een jeugdherberg in Heist.
- Aanpak visuele/geluids/geurhinder van de haven door het aanleggen van een visuele buffer. Op die manier moet Heist terug aantrekkelijk gemaakt worden. Ideeën die naar voren zijn gebracht m.b.t. de aanleg of inrichting van een buffer zijn de bouw van kantoren of winkelruimte voor de opgestapelde containers die nu het beeld vormen, het voorzien van een berm met helm, etc.
- Hoe, uit welke materialen en waar deze buffer exact moet aangelegd worden, zal in de langetermijnvisie verder moeten onderzocht worden. Ook de technische haalbaarheid in relatie tot de aanwezige stroming langsheen de oostelijke strekdam van de haven zal in rekening moeten gebracht worden. Ontwikkeling van een kwalitatief fietsonthaalpunt in Heist, vertrekkende vanaf de nieuwe fietsers- en voetgangersbrug (Lichtenlijn). Dit fietsonthaalpunt moet een herkenbaar punt worden met fietsenstallingen, bankjes, info-paneel met mogelijke fietsverbindingen langs de kust en richting het hinterland, etc. Op middellange termijn moet van hieruit een fietspad vertrekken op een houten passerelle die ter hoogte van de nieuwe locatie van VVW Heist terug op de oude dijk aansluit (zie middellange termijn). Dit fietspunt zou ook kunnen dienst doen als zithoek en eventueel kunnen voorzien worden van een kunstwerk.

Door de stakeholderwerkgroep wordt het wegbaggeren van de zandbank als wens voorgesteld. Het wegbaggeren van de zandbank is hierbij dan wel niet verenigbaar met de ontwikkeling van een breed droog strand, wat ook als wens wordt aangegeven.

De stakeholderwerkgroep stelt zich tevens de vraag of een verhuis van het strandnatuureservaat realistisch is. Anderzijds wordt door de stakeholderwerkgroep ook het zoeken naar synergiën met het natuureservaat voorgesteld, bijvoorbeeld door het aanleggen van een bezoekerscentrum (cfr. De Nachtegaal in De Panne), het voorzien van een natuurontdekkingsparcours (strand als plek om krabben te zoeken, garnalen te vissen, ...). Bewoners moeten ook sowieso meer kansen krijgen om zich betrokken te voelen met het reservaat, bvb. door een grotere toegankelijkheid, zitmogelijkheden in het reservaat, enz.

Het aanleggen van een jachthaven wordt door de stakeholderwerkgroep op korte termijn voorgesteld. Andere stakeholders zien dit meer op middellange of lange termijn, wat ook realistischer is. In de visualisaties wordt deze jachthaven ingetekend in de langetermijnvisie.

Door de stakeholderwerkgroep wordt tevens aangehaald dat er bij de nieuwe invulling van het strand van Heist eventueel ook kan gedacht worden aan wellness-activiteiten, zoals kuurbaden in zout water. Aansluitend zou de bestaande accommodatie van VVW Heist kunnen ingericht worden voor allerlei wellness-activiteiten zoals jacuzzi, sauna, massage, allerhande therapieën, enz.

Door de VVW Heist werd, zoals reeds aangehaald, ook de vraag gesteld wat op zeer korte termijn (2010-2011) dient te gebeuren, in relatie tot de verhuis of de werking van de VVW:

- Een aangepast PRUP voor de herlocalisatie van VVW Heist tegen eind juni 2010.
- Een schriftelijke bevestiging van de gemeente betreffende toekenning Lot 1 in Duinbergen voor 200 bootligplaatsen naast de nieuwe accommodatie, oostelijk van de duinen.

- Een bouwvergunning voor een nieuw clubhuis van de VVW Heist tegen november 2010.
- Aanleg nutsvoorzieningen (elektriciteit, water, aansluitingspunten afvoer, kabel en telefonie...) tegen november 2010.
- Schriftelijke toelating voor plaatsing van voorlopige constructies vanaf januari 2011 tot het einde van de bouwwerken van de nieuwe constructie.
- Bij de heraanleg van het plein dijk - Anemonenlaan, een geschikte afrit van het strand intekenen.
- Opruiming van strandhoofd 1, zodat de herlocalisatie binnenkort ook niet opgesloten geraakt tussen de staart van de zandbank en dat strandhoofd. Hiermee wordt tevens een veilige zone gerecupereerd voor baders en watersporters.
- Houten passerelle van de dijk naar de oostrand van de duinen (evenwijdig aan de clubtransportmat) voor veilig wandel- en fiets verkeer en fietsstalling waarvoor te weinig ruimte is op de dijk. Voor VVW Heist maakt dit deel uit van de korte termijn visie, voor andere instanties vormt dit eerder deel van de middellangetermijnvisie.
- Informeren van de omwonenden, strandgebruikers betreffende plannen voor de nieuwe locatie en argumentatie van een nieuwe dynamiek in Heist-Duinbergen door de versterkende werking van samenwerking.
- Nieuwe nutsbestemming voor huidig strandpaviljoen als (voorlopig) onthaal / stockageruimte / uitvalsbasis / leslokaal... voor nieuwe sportieve strandrecreatie (beachvolley, mountain-bike parcours, hindernissenparcours, petanque...)
- 2011: aanvang werken nieuwe vaste accommodatie

Specifiek met betrekking tot de strand- en zeesport vertrekkende vanuit de nieuwe locatie van de VVW Heist wordt het volgende voorgesteld:

- bewegende strandporten (strandzeilen, strandsurfen, kite buggy, ...)
Geen heel grote toekomst hierin daar het nat strand aan de oostkust, in vergelijking met de westkust (Nieuwpoort) relatief zacht is. Er zou wel een winst kunnen ontstaan indien het strandreservaat zou verhuizen naar een aangelegde zanddorpel in zee.
- strandporten op een vaste locatie (baseball, beachball, beachvolley, hockey, frisbee, rugby, petanque,...)
Er is nood aan een nieuwe dynamiek in Heist, die kan teweeg gebracht worden door jongeren aan te trekken naar allerlei nieuwe sportieve recreatie mogelijkheden geïnstalleerd op een groot en uitgestrekt droogstrand: zwembijver, klimparcours, hoogteparcours, mountainbikeparcours, indoor beachvolley hall (den Haag "Lindobeach"). Dit zou iedereen ten goede komen en dé uitdaging voor Heist zijn.
- zeesporters (kite, zeil, skibanaan, zeerafting, surfkajak, zeekajak, bodyboard, golfsurf, SUP board en skimboard, catamaran)
Het unieke van de baai van Heist, de luwte en het ontbreken van strandhoofden, als troef voor sportieve zeerecreatie recupereren en verder ontwikkelen door de hoogwaterlijn zeewaarts uit te breiden en de laagwaterlijn landwaarts te halen.

Indien niets ondernomen wordt, is Heist als een badstad zonder bereikbare zee ten dode opgeschreven.

2010 is het laatste zeilseizoen in Heist. Het einde van de andere watersporten volgt.

En verder worden door de VVV-Heist de volgende zaken voorgesteld:

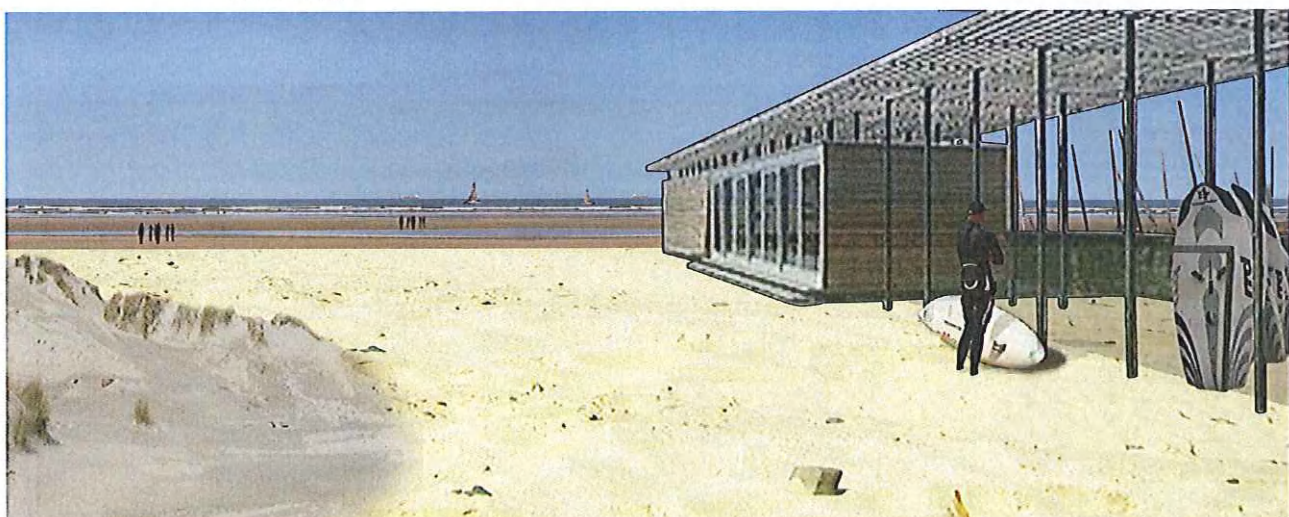
- Op nieuwe locatie alle voorlopige constructies vervangen door vaste accommodatie.
- Droogstrand aan zee kant van duinen verlengen om evt. later bootligplaatsen zeewaarts te verhuizen.
- Nat strand, waaronder staart van zandbank, zeewaarts verleggen tot evt. een kunstrif. Door de hoogwaterlijn zeewaarts te brengen en de laagwaterlijn landwaarts te halen door zand te verplaatsen, kan er met de zorg van kustverdediging, toch nog aan strand- en zeerecreatie worden gedaan. cfr. Scheveningen: zachte kunstrif schuin op golfrichting creëert wering en prachtige surfgolf.
- Verder uitwerken van samenwerking stranduitbaters en andere gebruikersgroepen
- Aansluiting passerelle aan nieuwe 'zonne'passerelle zee kant duinen - baai van Heist - aansluiting lichtbrug - fietsnetwerk met doorsteek naar hinterland door ondertunneling spoorweg.
- Verder uitwerken nieuwe sportieve strandrecreatie: hoogteparcours, verlichte terreinen beachvolley, -soccer, -handbal, urban golf, krachtbal, ...

Voor een visualisatie van deze kortetermijnvisie wordt verwezen naar Kaart 12, Foto 12 en Foto 13.

Foto 12: Beeld van een mogelijke vorm van visuele buffer ter hoogte van de haven

Foto 13: Beeld van de kortetermijnvisie ter hoogte van het sportstrand of de nieuwe surflocatie

11.1.2 Middellange termijn (2020)

De toekomstvisie op middellange termijn bouwt verder op de toekomstvisie op korte termijn zoals deze hiervoor is beschreven. Op middellange termijn kan een verdere uitbreiding en invulling van de zone gebeuren.

Specifieke elementen die bijkomend kunnen voorzien worden, zijn:

- De bouw van een nieuwe wandel- en fietsdijk (passerelle of vlonderpad) die vertrekt van de nieuwe locatie van VVW Heist en die loopt tot aan het eind van de dijk ter hoogte van het strandnatuureservaat. Tussen de nieuwe en de oude dijk kunnen allerlei activiteiten zoals het sportstrand, zwembijver, snorkelbasin met zeedieren, terrassen aansluitend aan de dijk, ... verder uitgebouwd worden. Deze nieuwe dijk is geen harde dijk, maar bvb. een houten, open constructie, een 'passerelle', die wel boven het strand uitsteekt.

De ruimte tussen de oude en nieuwe dijk zou ca. 150 tot 200 m breed zijn. In dit scenario wordt ervan uitgegaan dat er een breed droog strand wordt aangelegd.

Er dient bij de ontwikkeling van zo'n passerelle wel rekening gehouden te worden met het zicht voor de bewoners of toeristen die op de dijk een appartement hebben.

Hierbij kan opgemerkt worden dat VVW Heist dit ziet in de kortetermijnvisie. De andere instanties zien dit meer op middellange termijn. Realistisch gezien wordt dit opgenomen in de visualisatie voor middellange termijn.

- Aansluitend aan de passerelle wordt het fietspunt verder uitgebouwd met grote fietsenstallingen aan de uiteinden van de passerelle.
- Indien er geen droog strand wordt aangelegd, kan de bouw van een of meerdere pontons waarop activiteiten kunnen doorgaan een oplossing zijn.
- Verder uitwerken van sportieve strandrecreatie in Heist: zwembijver, polyvalente indoorbeachvolley-hall (cf. Lindo-beach Den Haag, uitvalsbasis voor zomerevenementen), snorkelbasin met zeedieren, duikput...
- Naast de ontwikkeling van een sportstrand is het op middellange termijn dus de bedoeling om de zone tussen de passerelle als sport- en activiteitenzone in te richten.

Voor een visualisatie van deze middellangetermijnvisie wordt verwezen naar Kaart 13.

Foto 14: Beeld van de middellange termijn visie met de passerelle ter hoogte van het sportstrand of de nieuwe surfclub

11.1.3 Lange termijn (2050)

De toekomstvisie op lange termijn vanuit de toeristisch-recreatieve sector wordt bepaald door:

- De aanleg van een jachthaven.
- Het creëren van unieke ambiance in Heist, bvb. een ondergrondse feestzaal in de passerelle, waarbij een totaalpakket moet aangeboden worden.
- Het verder benutten van de baai voor de watersport.
- Afzonderlijk geïsoleerde eilandjes (met palmbomen) op korte afstand voor de kust ipv een langgerekt schiereiland dat gans de Oostkust afsluit van open zee. (toekomstvisie VVW Heist)

Voor een visualisatie van deze langetermijnvisie wordt verwezen naar Kaart 14.

Net zoals voor de andere visualisaties geldt hierbij dat deze enkel een sfeerbeeld weergeven van deze toekomstvisie en niet alle details aan bod kunnen komen in deze visualisatie.

Met betrekking tot het plan Vlaamse Baaien moeten de kansen bekeken worden. De stakeholderwerkgroep geeft wel aan dat er niet kan gebouwd worden op het voorgestelde schiereiland. Toerisme Vlaanderen en Westtoer wijst op de wijziging van het zeezicht waarmee absoluut rekening moet gehouden worden. Ook de veiligheid t.o.v. de LNG terminal moet bekeken worden.

11.1.4 Absolute randvoorwaarden of niet-wenselijkheden

Hierna volgt een opsomming van enkele randvoorwaarden of zaken die als niet-wenselijk worden geacht en die naar voren zijn gebracht tijdens de bevraging:

- Oostwaartse uitbreiding van het strandreservaat is absoluut niet wenselijk.
- Als er een nieuwe dijk zou aangelegd worden, wat met de beleving vanop de huidige zeedijk? De bewoners zijn ongerust dat er zou gebouwd worden op de nieuwe dijk.
- De watersport in Heist moet behouden blijven.
- Er moet een economische rentabiliteit zijn van de horeca op de dijk.
- De stranduitbatingen zijn van belang voor de aantrekkelijkheid van het strand.
- Absoluut niet wenselijk: ingrepen worden steeds opnieuw uitgesteld zodat Heist totaal geen aantrekkingskracht meer uitoefent op de jeugd. Deze situatie later recht trekken wordt extra moeilijk. De absolute randvoorwaarden zijn bijgevolg snelle ingrepen die de jeugd terug aantrekken, zowel wat uitgangsevenen als wat de sportieve recreatie betreft.
- De grootste watersportschool aan de Belgische kust is gegroeid in de luwte van de Baai; deze troef dient gerecupereerd te worden door voorstellen beschreven onder de wensen voor zeer korte en korte termijn.

11.1.5 Knelpunten en aandachtspunten

Indien het scenario van de middellange en lange termijn volledig wordt uitgevoerd, moet voor een deel van de voorgestelde activiteiten en/of bouwwerken een ophoging van het strand gebeuren. Dit is bijvoorbeeld het geval voor het aanleggen van een ondergrondse feestzaal. Of er voor de aanleg van de passerelle en de bijhorende voorzieningen en activiteiten die verbonden zijn met deze passerelle effectief een ophoging van het strand noodzakelijk is moet nog verder onderzocht worden en hangt af van de exacte locatie van de passerelle, de hoogte van de passerelle, het materiaal dat gekozen wordt enz.

Met betrekking tot de bouw van kantoorgebouwen, eventueel gekoppeld aan toeristisch recreatieve uitbating aan de dijkzijde, zal er een consensus moeten zijn met de haven van Zeebrugge, in hoeverre deze kantoorgebouwen wenselijk of noodzakelijk zijn.

Met betrekking tot een eventuele voorlopige constructie voor de VVW Heist tijdens de bouwperiode van het nieuwe clubhuis zal er moeten voldaan worden aan de voorschriften van het PRUP. Aangezien die aansturen op landschappelijke integratie, zullen containers in principe niet kunnen. Om een voorlopige constructie mogelijk te maken zou eventueel wel een overgangsregeling in het PRUP kunnen worden ingeschreven.

Wat betreft het huidige clubhuis en de eventuele herbestemming van dit gebouw, kan dit enkel behouden blijven, indien het vergund is. De eventuele nieuwe functie dient ook te kaderen binnen de functie die nu vergund is. Navraag bij verschillende instanties toont aan dat er, tenzij het tegendeel wordt bewezen, geen bouwvergunning is voor de huidige gebouwen van VVW Heist.

Voor het uitvoeren van bovenvermelde plannen en projecten zal er steeds een passende beoordeling moeten opgemaakt worden in het kader van de Europese Habitatrichtlijn (en vertalingen in de Vlaamse en federale wetgeving). In deze beoordeling zal moeten aangetoond worden dat er geen significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de beschermde habitats en soorten zullen optreden als gevolg van het project of plan.

Sowieso zal rekening moeten gehouden worden met de geldende beleidsmatige documenten, zoals het PRUP of zal er een wijziging van het PRUP moeten gebeuren. Ook alle noodzakelijke vergunningen, machtigingen, etc. zullen moeten opgevraagd worden.

Het blijkt duidelijk dat er conflicten zullen optreden tussen de toekomstvisie vanuit de toeristisch-recreatieve sector en de natuursector. Evenwel kan er gezocht worden naar een integratie en combinatie van beide visies door het voorzien van een duidelijke en effectieve buffer, goede afspraken, enz.

11.2 Toekomstvisie vanuit de havenactiviteiten

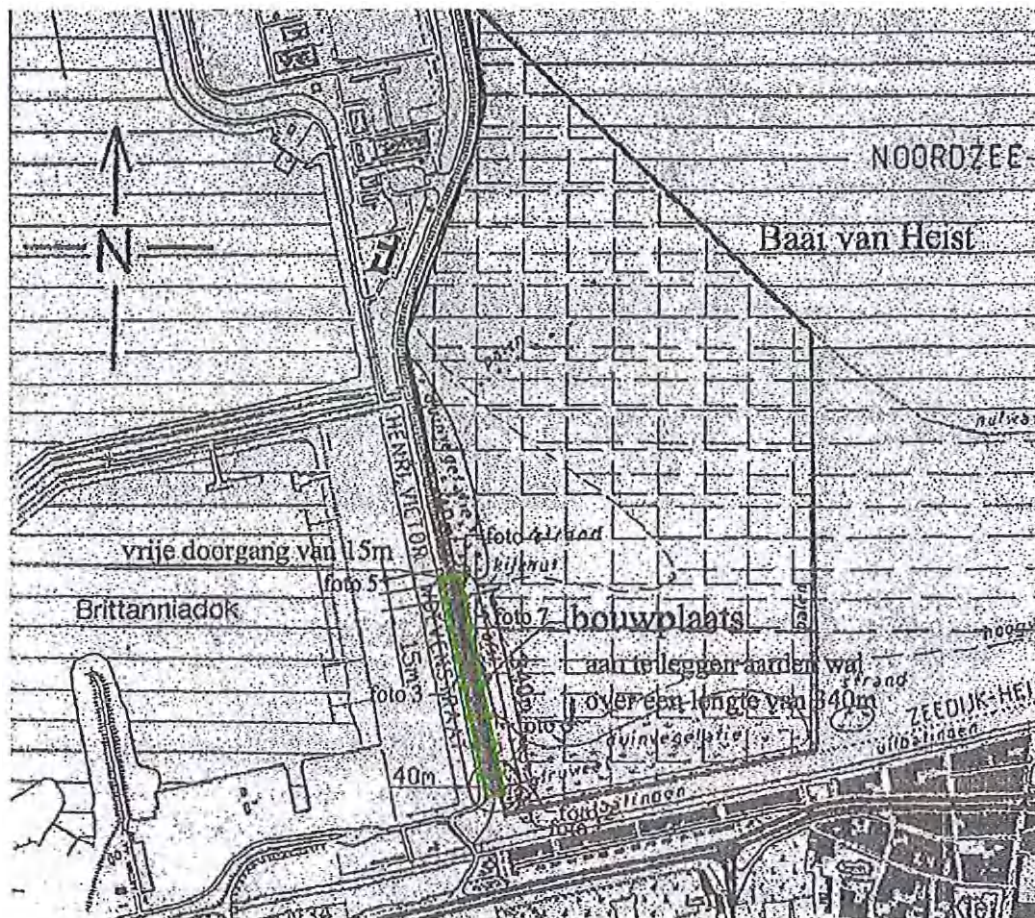
11.2.1 Korte termijn (2010-2015)

MBZ voorziet op korte termijn geen andere havenactiviteiten in de oostelijke voorhaven (omgeving Knokke-Heist) dan de LNG-activiteiten omheen het LNG-dok en de Ro-ro-activiteiten aan het Brittaniedok.

De nieuwe havenactiviteiten op korte termijn spelen zich eerder af in de westelijke zijde van de voorhaven van Zeebrugge, o.a. ter hoogte van het Albert II dok, in de zone voor containerterminals. Langsheen deze zone is namelijk een goede mobiliteitsas (spoor) aanwezig, wat aan de oostelijke zijde niet aanwezig is. De oostelijke zijde van de voorhaven is vooral van belang voor de gassector en de roro-sector, die zich verder ontwikkelen in functie van de markt.

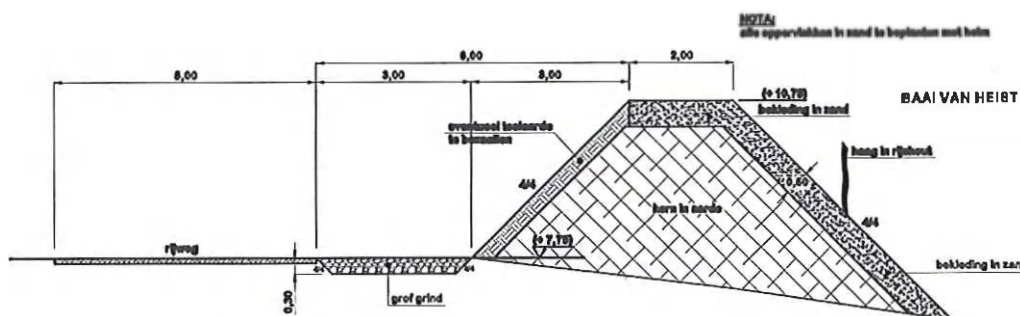
Op korte termijn hoopt MBZ ook op de realisatie van een bufferzone of overgangszone tussen de haven en het strand. Hiervoor verwijzen de havenauthoriteiten naar de geplande bufferberm tussen de oostelijke strekdam en het natuureservaat Baai van Heist (oostelijk van de Henri Wolvensstraat), die wordt aangelegd door de Afdeling Maritieme Toegang van de Vlaamse Overheid. Voor een situering van deze aarden wal wordt verwezen naar Figuur 15.

Figuur 15: Situering aan te leggen aarden wal (uittreksel vergunningsaanvraag)

Voor een dwarsprofiel van de aarden wal wordt verwezen naar Figuur 16. De kern van de aarden wal zal uit aarde bestaan, met daarboven een laag zand. De eindafwerking van de bovenzijde van de bufferberm en het talud aangrenzend aan het strandnatuureservaat Baai van Heist zal bestaan uit een aanplant van Helm. Halverwege deze talud wordt een haag in rijshout voorzien. Het talud aan de havenzijde zal eventueel met teelaarde bezet worden en ingezaaid worden. De top van de bufferberm wordt op +10,75 TAW aangelegd. De rijweg bevindt zich op +7,75 m TAW. De bufferberm zal dus een gemiddelde hoogte hebben van ca. 3m.

Figuur 16: Dwarsprofiel aarden wal (uittreksel vergunningsaanvraag)

De bouwvergunning voor de uitvoering van deze werken werd intussen verkregen en de werken worden in het najaar 2010 aanbesteed. Aangezien de berm wordt aangelegd met specie afkomstig van het natuurgebied Kleiputten van Heist en daar omwille van de waterstanden best kan worden gewerkt in de periode augustus-september, zullen de werken normaal worden uitgevoerd in de periode september-oktober 2011, na het hoogseizoen.

Bij een eventuele aanvraag van een gebouw in het licht van de havenactiviteiten, kan deze best zodanig geconcipeerd worden dat deze bufferend werkt.

Het havenbestuur wenst actief betrokken te worden bij de nadere concretisering van de na te streven instandhoudingsdoelstellingen voor de Natura 2000 gebieden die in en rond de haven gelegen zijn. In het kader van dit project bevelen zij aan dat deze concretisering van de instandhoudingsdoelstellingen ook effectief zouden gebeuren in een participatieproces met alle stakeholders. Deze instandhoudingsdoelstellingen zijn namelijk zeker relevant voor het mogelijke samengaan van natuur en andere activiteiten, waaronder de havenactiviteiten.

Voor een visualisatie van deze kortetermijnvisie wordt verwezen naar Kaart 15.

11.2.2 Middellange termijn (2020)

MBZ hoopt dat het sternenschiereiland (20ha) een nieuwe locatie heeft gevonden tegen 2020, zodat verdere noordelijke uitbreidingen van de LNG-activiteiten ondermeer ter hoogte van de LNG-terminal en het LNG-dok mogelijk zouden zijn.

Mogelijke denkplaatjes m.b.t. de herlocalisatie van het sternenschiereiland zijn volgens MBZ een herlocalisatie aansluitend aan de strekdam, maar dan aan de buitenzijde van de strekdam of een kwalitatieve invulling in de Baai van Heist. Verder onderzoek naar de technische, juridische en ecologische haalbaarheid is echter nog noodzakelijk. Sowieso zal er volgens de haven moeten gezocht worden naar een nieuwe locatie voor de broedzone van de sternes ten oosten van de oostelijke strekdam.

Voor een visualisatie van deze middellangetermijnvisie wordt verwezen naar Kaart 16.

11.2.3 Lange termijn (2050)

MBZ geeft aan dat zij de idee voor de Vlaamse Baaien ondersteunen. Zij hebben wel nog enkele vragen of bedenkingen, zoals woonbebouwing in de veiligheidszone en het vrijwaren van doorvaartmogelijkheden. Verder onderzoek is natuurlijk nog noodzakelijk.

11.2.4 Absolute randvoorwaarden of niet-wenselijkheden

MBZ geeft aan dat het blokkeren van de nieuwe ontwikkelingen in de haven van Zeebrugge in het algemeen en in het Albert II dok in het bijzonder, absoluut niet wenselijk zijn. De na te streven functies in de omgeving van de haven dienen compatibel te zijn met de havenactiviteiten.

De grootste zorg van MBZ is dat grote projecten niet meer zullen kunnen gerealiseerd worden mede door de aanwezigheid van speciale beschermingszones of mogelijke andere niet-compatibele functies in en rond de haven van Zeebrugge.

11.2.5 Knelpunten en aandachtspunten in relatie tot andere sectoren of gebruikers

Bij de voorziene uitbreidingen van de haven in de westelijke zone van de voorhaven worden in relatie tot de gebruikers ter hoogte van Heist geen belangrijke knelpunten vastgesteld.

Voor uitbreidingen ten noorden van de Fluxys terminal worden volgende knelpunten aangehaald:

- een verhoging van de verstoring (visuele verstoring, geluidsverhoging) en een wijziging van de milieukwaliteit (emissies naar lucht) ten aanzien van de bewoners in Heist.
- Bij uitvoering van deze uitbreidingen zal er een toetsing moeten gebeuren aan de geldende Europese, Vlaamse en federale natuur- en milieuwetgeving. De opmaak van een passende beoordeling, milieueffectrapport, natuurtoets, etc. zal moeten onderzocht worden.

Het voorstel van het havenbestuur om het sternenschiereiland naar de buitenzijde van de haven te verhuizen lijkt evident, maar is daarom technisch en ecologisch niet zo vanzelfsprekend. Volgende knelpunten of onzekerheden spelen hierbij een rol:

- Op dit moment kan er nog niet duidelijk voorspeld worden of er ooit aan de oostelijke strekdam een droogvallend strand tot ontwikkeling zal komen en dan hoog genoeg gesitueerd is om als broedplaats voor sternes te functioneren.
- Verstoring en betreding door mens en dier zal een knelpunt vormen.
- Er zal moeten voldaan worden aan alle eisen naar broedhabitat inzake soort zand, geen begroeiing, etc.

Verder onderzoek is hier absoluut noodzakelijk, maar vormt geen onderdeel van voorliggende studie.

11.3 Toekomstvisie vanuit natuur

De beschrijving van de toekomstvisie vanuit natuur is gebaseerd op de bevraging met het Vlaams Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), Natuurpunt VZW – Afdeling Knokke-Heist en de federale Dienst Mariene Milieu.

Als opmerking kan aangehaald worden dat de sector Natuur en in het bijzonder de Dienst Mariene Milieu en ANB een eerder 'conservatieve toekomstverwachting' hebben geformuleerd, in vergelijking met de andere sectoren.

De toekomstvisie vanuit de natuursector, zowel volgens ANB, Dienst Mariene Milieu als Natuurpunt VZW, kan als volgt worden samengevat:

- behoud van de natuurlijke dynamiek in het kustecosysteem
- geen verstoring (zeesport, pierenstekers, betreding van de zandbank, betreding van het laag strand tijdens het broedseizoen, ...)
- verder behoud en bescherming van de natuurwaarden

Er kan moeilijk een duidelijk onderscheid gemaakt worden in toekomstvisie voor korte, middellange en lange termijn, aangezien de verschillende instanties ook de natuurlijke evolutie van het gebied afwachten en de natuur zijn gang laten gaan. Voor wat betreft het strandnatuurreservaat Baai van Heist, waar recentelijk een geul is ontstaan, kan deze zich bijvoorbeeld gaan verleggen.

Toch worden hierna enkele aspecten, die toch eerder tijdsgebonden zijn, aangehaald.

11.3.1 Korte termijn (2010-2015)

Op korte termijn voorziet ANB geen nieuwe ontwikkelingen of acties in de zone Knokke-Heist West. ANB geeft wel aan dat er een natuurlijke zeewaartse uitbreiding van het reservaat optreedt, namelijk door de verschuiving van de laagwaterlijn als gevolg van de aangroei van de zandbank.

De oostelijke grens van het natuurreservaat is een harde en vaste grens die op basis van de huidige gegevens en visies niet zal wijzigen. De noordelijke grens van het natuurreservaat groeit wel mee met de laagwaterlijn. Juridisch moet dit nog verder uitgeklaard worden, aangezien de zandbank ondertussen reeds Vlaamse bevoegdheid is. In hoeverre dit een invloed heeft op de afbakening van de speciale beschermingszones in dit gebied (Vlaamse en federaal), dient dit door juristen uitgezocht te worden.

De visie van ANB en Natuurpunt VZW omtrent het bestaande gebouw van VVW Heist na hun verhuis en eventuele herbestemming van het gebouw houdt in dat zij van mening zijn dat het gebouw dient gesloopt te worden. In het PRUP is er geen nabestemming voor dit gebouw voorzien. Door de dienst Ruimtelijke Planning van de provincie West-Vlaanderen is aangegeven dat het huidige clubhuis kan behouden blijven, indien het vergund geacht is. De eventuele nieuwe functie dient ook te kaderen binnen de functie die nu vergund is. Navraag bij de bevoegde instanties geeft aan dat er, tenzij het tegendeel wordt bewezen, geen vergunning voorhanden is voor het clubgebouw van de VVW Heist. Op basis van dit gegeven dient het clubhuis, tenzij er toch een vergunning zou voorhanden zijn, inderdaad afgebroken te worden eens de VVW Heist is verhuisd.

Individuele strandcabines voor familiegebruik en zachte strandrecreatie kunnen in de zone waar VVH Heist nu werkzaam is volgens ANB en Natuurpunt VZW wel. Het organiseren van evenementen (beachparty's, georganiseerde strandspelen en -sporten) is echter niet gewenst. Natuurpunt VZW geeft ook aan dat er duidelijk nood en vraag is naar gewoon familiaal en publiek strandgebruik. Al te veel strand wordt volgens hen ingenomen door allerhande commerciële uitbatingen, waardoor er een gebrek is aan publiek strand. De ellenlange wachtlIJst voor individuele private strandcabines in de gemeente is hier duidelijk een bewijs van.

Vanuit Natuurpunt bestaat de hoop, dat wanneer de VVW Heist zal verhuisd zijn, de indringing in het gebied sterk zal afnemen.

Met betrekking tot de nieuwe locatie van VVW Heist zijn er geen conflicten. Natuurpunt VZW vreest hier echter wel voor "lange races" vertrekkende van de nieuwe locatie van VVW Heist, waarbij de watersporters misschien toch nog met een grote snelheid in het strandnatuurreservaat zullen kunnen komen.

Natuurpunt VZW geeft aan dat het zeer belangrijk is dat er meer natuur wordt afgebakend, zodat de draagkracht in de zone Knokke-Heist West kan vergroot worden en kan weerstaan aan de verhoogde druk van recreatie en toerisme. Natuurpunt VZW geeft aan dat andere actoren meer toeristische activiteiten wensen te ontplooiën en de toeristische druk nog willen verhogen, maar dit kan enkel nadat de draagkracht van de natuur vergroot is.

Wat de speciale beschermingszones (SBZ) op federaal grondgebied betreffen, zijn de instandhoudingsdoelstellingen (IHD) op dit moment onvoldoende operationeel. De toekomstvisie voor de beschermde mariene gebieden is verwoord in de beleidsplannen en kan als volgt samengevat worden:

- bepaling van de operationele IHD in 2010;
- overleg met havenautoriteiten om vervuiling marien milieu vanuit de havens aan te pakken;

- samenwerkingsovereenkomst tussen FOD VVVL en Dept. Landbouw en Visserij om negatieve effecten van de visserij te stoppen;
- opzetten van een operationele monitoring en handhavingsbeleid.

Het federale beleid is gericht op het behouden of herstel van de "gunstige staat van instandhouding" van de soorten (en hun habitats) van de SBZ 3 en van het Gericht Marien Reservaat. De IHD's worden op dit moment bepaald en om deze IHD's te kunnen bereiken moeten in de toekomst zo nodig bijkomende maatregelen genomen worden (voor het behoud of herstel van de soorten en hun habitats – en vooral wat de verstoring van vogelsoorten in het gebied betreft). Bij het ontwikkelen van deze maatregelen wordt er rekening gehouden met socio-economische en recreatieve vereisten en zal met de sectoren overleg plaatsvinden.

11.3.2 Middellange termijn (2020)

De toekomstvisie voor 2020 betreft het behoud van de huidige natuur, afhankelijk van de natuurlijke evolutie in het gebied. Zo kan de ecologische waarde alleen maar toenemen en wordt het gebied een belangrijke biotoop aan onze kust.

Een volgend beheerplan voor de Baai van Heist zal in 2020 gefinaliseerd worden. De start van de opmaak van het beheerplan zal echter eerder, vanaf 2015, gestart worden. Een actualisatie van het huidige beheerplan dringt zich op, omwille van natuurlijke en maatschappelijke evoluties (o.a. ontwikkeling zandbank) in en rond het reservaat.

Natuurpunt VZW en enkele andere natuur- en milieuorganisaties zijn van mening dat de zandbank in aanmerking komt om aangeduid te worden als Natura 2000 gebied voor het habitatype "bij eb droogvallende slikwadden en zandplaten (H1140)". Voor de argumentatie van dit voorstel tot afbakening als Natura 2000 gebied wordt verwezen naar dit bezwaarschrift n.a.v. de "Studie betreffende het opstellen van een lijst van potentiële habitatrichtlijngebieden in het Belgische Deel van de Noordzee, opgesteld door BBL, Natuurpunt VZW, Stichting De Noordzee en Birdlife Belgium (BBL et al., 2010).⁸

Het halen van een gunstige staat van instandhouding voor de soorten en habitattypen waarvoor de beschermde mariene gebieden werden ingesteld, wordt door de Dienst Mariene Milieu als doelstelling voor de middellange termijn voorgesteld. ANB heeft dit niet expliciet vermeld, maar er kan aangenomen worden dat dit ook voor de Vlaamse SBZ's het geval is.

Door de Dienst Mariene Milieu wordt in dat kader het volgende aangehaald:

- Een goede communicatie en samenwerking met de stakeholders en politieke ondersteuning (zowel op nationaal als op lokaal niveau) is noodzakelijk om de IHD's te halen.
- Natura 2000 gebieden zijn geen "reservaten" en voorbeelden uit het buitenland tonen aan er wel degelijk een win-win situatie mogelijk is door op een creatieve manier het maatregelenbeleid uit te werken.
- Voorwaarde om conflicten aan te pakken: mariene ruimtelijke planning

11.3.3 Lange termijn (2050)

ANB geeft aan dat het plan Vlaamse Baaien een waardevol initiatief is. Er wordt echter duidelijk aangegeven dat er nog veel onzekerheden mee gemoeid zijn, ondermeer mbt

⁸ Om een antwoord te krijgen op de vraag of de zandbank al of niet tot het Habitatype 1040 kan gerekend worden, zal er een studiedag georganiseerd worden (mededeling G. Raeymaeckers, Dienst Mariene Milieu)

zeespiegelrijzing, haalbaarheid van vast-goed op het schiereiland ter hoogte van Heist, technische haalbaarheid, etc.

Het aanleggen van broedeilanden in zee kan positief zijn. Het blijft een interessante denkpiste, maar sowieso moet gewacht worden tot wat de toekomst zal brengen.

Natuurpunt VZW Knokke-Heist staat helemaal niet achter het plan Vlaamse Baaien, zij vinden deze plannen totaal onaanvaardbaar en een regelrechte bedreiging en vernietiging van het volledige kustbiotoop. Bijkomend onderzoek is strikt noodzakelijk. Ook naar de toekomst toe zal niet enkel onderzoek maar ook onderhoud van belang zijn.

De Dienst Mariene Milieu verwijst naar Artikel 6 van de Habitatrichtlijn, waarbij voor elk plan of project die mogelijks een invloed kan hebben op SBZ's een passende beoordeling moet worden opgemaakt.

11.3.4

Absolute randvoorwaarden of niet-wenselijkheden

De absolute randvoorwaarden voor de Speciale Beschermingszones binnen het studiegebied betreffen:

- behoud van de natuurlijke dynamiek;
- geen verstoring (rustverstoring, fysische verstoring door aanwezigheid van recreanten en toeristen tijdens het broedseizoen);
- verder behoud en bescherming van de natuurwaarden;

Bijkomend zijn door Natuurpunt VZW de volgende randvoorwaarden en niet-wenselijkheden aangegeven:

- Een evenementenstrand of enige andere stranduitbating aansluitend op de Baai van Heist is onaanvaardbaar.
- Geen eco-hotel in reservaatgebied.
- Grenzend aan om het even welk natuurgebied is enkel zachte strandrecreatie wenselijk.
- Strandcabines zoals die er nu staan voor familiaal gebruik zijn in de zone grenzend aan de Baai van Heist (huidige locatie van de surfclub) geen probleem.
- De zandbank mag niet afgegraven worden.

Een voorwaarde om conflicten in het mariene milieu aan te pakken is volgens de Dienst Mariene Milieu het opstellen van een 'mariene ruimtelijke planning'.

11.3.5

Knelpunten en aandachtspunten

Natuurpunt VZW geeft aan dat andere actoren meer toeristische activiteiten wensen te ontplooiën en de toeristische druk nog willen verhogen, maar dit kan enkel nadat de draagkracht van de natuur vergroot is.

Het toekomstscenario vanuit de natuursector, en in het bijzonder vanuit Natuurpunt VZW, kan voor conflicten zorgen met de toeristisch-recreatieve sector indien de zandbank als Natura 2000 gebied zou afgebakend worden. Dit zou met zich mee kunnen brengen dat de zandbank gedurende een bepaalde periode van het jaar niet meer toegankelijk is voor toeristen en recreanten.

Het toelaten van familiaal strandgebruik met strandcabines naast de Baai van Heist en na de verhuis van VZW Heist is echter wel combineerbaar met de aanwezigheid van het strandnatuureservaat. De ontwikkeling van een sportstrand op deze locatie, gepaard gaande met grootschalige evenementen, is niet combineerbaar volgens de natuursector.

11.4 Toekomstvisie m.b.t. kustveiligheid en de exploitatie van het strand

11.4.1 Scenario's m.b.t. de relatie zandbank/geul

Aan MDK werd expliciet de vraag gesteld hoe zij omgaan met de verschillende scenario's die ooit voorgesteld en onderzocht zijn m.b.t. de aangroeide zandbank.

In het verleden zijn namelijk verschillende scenario's onderzocht hoe om te gaan met de aanwezigheid van de zandbank en de geul tussen de zandbank en het natuureservaat. Rekening houdend met het feit dat er een natuurlijke opvulling van de geul gebeurt, wordt jaarlijks beslist of er ingegrepen wordt of niet. De verwachtingen zijn dat de natuurlijke vulling van de geul zal afgewacht worden.

De scenario's die onderzocht zijn of die reeds voorgesteld zijn door andere instanties zijn de volgende:

- baggeren van de staart van de zandbank

Het baggeren van de staart van de zandbank is niet-duurzaam, deze werken zouden regelmatig herhaald moeten worden. De kostprijs van deze werken is zeer hoog onder andere doordat een brede toegangsgedul naar de werkzone zal moeten gebaggerd worden. Ook de vergunningssituatie ter hoogte van beschermde gebieden vormt een probleem. Baggerwerken worden niet overwogen door de Vlaamse overheid.

- dempen geul tussen strand en zandbank

Het dempen van de geul is ook een kostelijke opdracht. Een bijkomend aspect hierbij is de vraag welk zand (korreldiameter, herkomst van het zand, ...) hiervoor zou kunnen gebruikt worden. Dit is wel een oplossing die vooruit loopt op de natuurlijke ontwikkelingen maar die toch een hoge kostprijs met zich meebrengt.

- monitoring

Op dit moment wordt jaarlijks de evolutie van de zandbank en de geul gemeten en volgt op basis van deze metingen een jaarlijkse evaluatie of ingrepen ter hoogte van de geul nodig zijn. Gezien er een duidelijke natuurlijke opvulling van de geul optreedt, neemt de kans dat er in de toekomst ingegrepen zal worden af met de tijd. De maximale huidige diepte van de geul (van top zandbank tot geul) bedraagt heden minder dan 1 meter.

11.4.2 Korte termijn (2010-2015)

De algemene toekomstvisie van MDK voor de zone Knokke-Heist West is gebaseerd op de algemene doelstellingen van MDK en kan als volgt samengevat worden:

- de veiligheid van de zeekering mag op geen enkele manier negatief beïnvloed worden door gelijk welk project of plan.
- toeristisch-recreatieve exploitatie van het strand waarbij het strand een openbaar domein moet blijven;

Daarnaast worden volgende korte-termijn doelstellingen aangehaald:

- Monitoring van de evolutie van de zandbank en opvolging van de geul; wordt jaarlijks uitgevoerd.
- Medewerking aan de Langetermijnvisie voor de zone Knokke-Heist West.
- Beperkte zandsuppleties ter hoogte van Duinbergen.

11.4.3 **Middellange termijn (2020)**

De belangrijkste toekomstvisie en uitdaging van MDK op middellange termijn is de Vlaamse Kust op een zeer hoog veiligheidsniveau te houden tot 2050. Kustverdedigingsmaatregelen zullen in eerste instantie onderhoudsmaatregelen zijn.

Met betrekking tot de zone Knokke-Heist West geeft MDK aan dat men de resultaten van de Langetermijnvisie afwacht. Er moet een balans behouden blijven tussen zeewering, recreatie & toerisme en natuur. Wat vergunningen en toelatingen betreffen in de zone Knokke-Heist West zal MDK zich oplossingsgericht opstellen.

Wat de strandhoofden 1 en 3 betreft, is na onderzoek gebleken dat deze strandhoofden nog steeds een zeewerende functie hebben. De sectie Duinbergen is niet beschermd tegen een 1000-jarige storm. Het strandhoofd blijft daardoor zijn zeewerende functie behouden. Afbraak van het strandhoofd 1 is dus in de huidige omstandigheden niet mogelijk.

Zolang zij een zeewerende functie hebben, zal er niet geraakt worden aan deze structuren. Naar de toekomst toe is het waarschijnlijk niet uitgesloten dat de zeewerende functie van deze strandhoofden zal afnemen of volledig zal wegvallen. Dit kan het gevolg zijn van een verdere aangroei van de zandbank. Indien er een win-win situatie kan zijn (bvb. hergebruik van de afbraakmaterialen voor zeeweringswerken), en de budgettaire situatie het toelaat, kan dit de mogelijkheid om een afbraak van de strandhoofden 1 of 3 te overwegen, verhogen.

MDK wacht ook het Masterplan Vlaamse Baaien 2100 af dat tegen 2014 zou opgemaakt worden.

11.4.4 **Lange termijn (2050)**

Ook op lange termijn blijft de belangrijkste uitdaging en doelstelling voor MDK het op een hoog veiligheidsniveau houden van de ganse Vlaamse kust.

Met betrekking tot het plan Vlaamse Baaien 2100 geeft MDK aan dat er nog veel studiewerk noodzakelijk is. Waardoor het op dit moment niet echt mogelijk is om hierover verdere uitspraken te doen. MDK verwijst terug naar het Masterplan voor het plan Vlaamse Baaien 2100 dat in 2014 moet afgerond worden.

MDK geeft ook aan dat het belangrijk is dat er duurzame en in de mate van het mogelijke omkeerbare oplossingen gekozen

11.4.5 **Absolute randvoorwaarden of niet-wenselijkheden**

Hetgeen absoluut niet wenselijk is langsheen de ganse kust, dus ook in de zone Knokke-Heist West, zijn projecten die de zeewering aantasten waardoor de kust minder veilig wordt of waardoor het strand niet meer exploiteerbaar is.

Verbreiding van het droog strand te Heist door strandsuppletie is geen optie, omwille van de hoge kostprijs, de noodzaak om het strand regelmatig te onderhouden door onderhoudssuppleties, en het uiteindelijk beperkt resultaat dat hiermede kan behaald worden. In het licht van de doelstelling van MDK om de Vlaamse kust tegen 2050 volledig veilig te maken, geeft MDK ten andere absolute prioriteit aan de kritieke locaties inzake veiligheid tegen overstroming langsheen de kust.

11.4.6 **Knelpunten en aandachtspunten in relatie tot andere sectoren of gebruikers**

Baserend op de visie van MDK kan er in relatie tot de ontwikkelingsscenario's van de andere gebruikers en sectoren het volgende aangehaald worden:

- Wat het afbreken van strandhoofd 1 en 2 betreft, zoals gevraagd door VVW Heist, zal dit enkel kunnen gebeuren indien zij geen zeeverende functie meer hebben en er sprake is van een win-win situatie;
- Met betrekking tot de toekomstvisie vanuit natuur zijn er geen knelpunten. Zowel MDK als de natuursector wenst de verdere natuurlijke ontwikkeling van de zandbank af te wachten.
- Een groot aantal aspecten die deel uitmaken van de toekomstvisie vanuit de toeristisch-recreatieve sector hebben als absolute randvoorwaarde de aanleg van een breed strand. Verbreding van het droog strand te Heist door strandsuppletie is echter voor MDK geen optie, omwille van de hoge kostprijs, de noodzaak om het strand regelmatig te onderhouden door onderhoudssuppleties, en het uiteindelijk beperkt resultaat dat hiermede kan behaald worden. Er zal bijgevolg moeten gezocht worden naar alternatieven waarbij de aanleg van een droog strand niet strikt noodzakelijk is.

11.5 Conflictenmatrix toekomstscenario's

Naar analogie met de conflictenmatrix voor de huidige situatie werd er eveneens een conflictenmatrix ontwikkeld; rekening houdend met de activiteiten die zich, volgens de toekomstvisies van de verschillende sectoren, zouden kunnen ontplooiën in het studiegebied op korte, middellange als lange termijn. Het dient opgemerkt dat de sectoren expliciet gevraagd werd om bij de schets van hun toekomstbeeld complexloos te werk te gaan; zonder al te veel rekening te houden met de andere sectoren.

Het resultaat van deze oefening is opgenomen in Tabel 3. Elke activiteit wordt in deze matrix vergezeld van de aanduiding 'H', 'KT', 'MT' of 'LT'. Deze aanduidingen slaan op de periode waarin door de bevroegde instanties is aangegeven op welke tijdsspanne die bepaalde activiteit ontplooid wordt en staan achtereenvolgens voor 'huidige situatie', 'korte termijn', 'middellange termijn' en 'lange termijn'.

Meer nog dan bij de conflictenmatrix voor de huidige situatie moet de beoordeling van de interacties tussen de activiteiten met de nodige omzichtigheid geïnterpreteerd worden. Zoals beschreven biedt een 'eenvoudige' conflictmatrix geen ruimte om de mogelijke nuances bij de beoordeling van de interacties tussen activiteiten te duiden.

Daarnaast worden in deze matrix toekomstige evoluties beschouwd die nog niet of nauwelijks geconcretiseerd zijn of waar de verschillende gebruikers, administraties, beheerders, enz. nog op geen enkele manier gehoord zijn. Daarenboven wordt ook nog niets geconcretiseerd aangaande de exacte situering, de grootschaligheid, buffering, mogelijke milderende maatregelen en dergelijke meer nog niet gekend zijn. Dit is echter cruciaal om een onderbouwde beoordeling te kunnen maken, maar moet in een latere fase van de langetermijnvisie voor de zone Knokke-Heist West verder bestudeerd worden. Ook zijn er soms verschillende visies vanuit verschillende vertegenwoordigers of administraties in dezelfde sector. We illustreren dit aan de hand van een aantal concrete voorbeelden:

- De ontwikkeling van een speeltuin en strandterrassen aan de voet van de dijk dient bijvoorbeeld te gebeuren in overeenstemming met de eisen die gesteld worden aan het behoud en het beheer van de fauna en flora in het strandreservaat. De inplanting van de speeltuin en strandterrassen gebeurt best niet vlakbij het strandreservaat tenzij de schaal (en dus de potentiële hinder van deze activiteit) beperkt blijft.

- Alle voorgestelde activiteiten zullen sowieso moeten opgenomen worden of passen binnen de bestaande of nieuw te ontwikkelen beleidsdocumenten, zoals het RUP en PRUP.
- De aanleg van een visuele buffer tussen de haven enerzijds en de dijk en het strand anderzijds kan in strijd zijn met het behoud van een deel van het standreservaat. Veel hangt immers af van de ruimtelijke inplanting en/of inrichting van een dergelijke buffer.
- Natuurpunt VZW pleit ervoor om de volledige zandbank aan te duiden als Natura 2000 gebied. De Dienst Mariene Milieu en ANB hebben dit niet expliciet vermeld in hun toekomstvisie. Het voorstel van Natuurpunt wordt behandeld in het kader van het openbaar onderzoek door FOD Leefmilieu.

Bij de opmaak van de conflictmatrix zijn we er vanuit gegaan dat de toekomstige activiteiten / ontwikkelingen die aangereikt werden door de verschillende vertegenwoordigers van de sector toerisme en recreatie perfect combineerbaar zijn. Uiteraard vergt dit de nodige afstemming tussen de verschillende activiteiten / ontwikkelingen die de sector naar voor schuift. Niet alle activiteiten kunnen op hun maximale schaal ontwikkeld worden, de ruimte is hiervoor te beperkt. De ontwikkeling van een lang droog strand zal bijvoorbeeld nodig zijn om voldoende ruimte te bieden aan een passerelle, een sportstrand, een sporthal met zwembad en ruimte om te zonnen en te spelen. Omdat het hier niet de bedoeling is de combineerbaarheid van de wensen vanuit een bepaalde sector in detail te evalueren, scoren we de interacties tussen de activiteiten / ontwikkelingen die een bepaalde sector voordraagt grotendeels als neutraal. Indien we dit niet zouden doen, zou dit de aandacht afleiden van activiteiten die potentieel in competitie treden en/of in conflict zijn met elkaar.

- Wat het afbreken van strandhoofd 1 en 2 betreft, zoals gevraagd door VVW Heist, zal dit enkel kunnen gebeuren indien zij geen zeeverende functie meer hebben en er sprake is van een win-win situatie;
- Met betrekking tot de toekomstvisie vanuit natuur zijn er geen knelpunten. Zowel MDK als de natuursector wenst de verdere natuurlijke ontwikkeling van de zandbank af te wachten.
- Een groot aantal aspecten die deel uitmaken van de toekomstvisie vanuit de toeristisch-recreatieve sector hebben als absolute randvoorwaarde de aanleg van een breed strand. Verbreding van het droog strand te Heist door strandsuppletie is echter voor MDK geen optie, omwille van de hoge kostprijs, de noodzaak om het strand regelmatig te onderhouden door onderhoudssuppleties, en het uiteindelijk beperkt resultaat dat hiermede kan behaald worden. Er zal bijgevolg moeten gezocht worden naar alternatieven waarbij de aanleg van een droog strand niet strikt noodzakelijk is.

11.5

Conflictenmatrix toekomstscenario's

Naar analogie met de conflictenmatrix voor de huidige situatie werd er eveneens een conflictenmatrix ontwikkeld; rekening houdend met de activiteiten die zich, volgens de toekomstvisies van de verschillende sectoren, zouden kunnen ontplooiën in het studiegebied op korte, middellange als lange termijn. Het dient opgemerkt dat de sectoren expliciet gevraagd werd om bij de schets van hun toekomstbeeld complexloos te werk te gaan; zonder al te veel rekening te houden met de andere sectoren.

Het resultaat van deze oefening is opgenomen in Tabel 3.. Elke activiteit wordt in deze matrix vergezeld van de aanduiding 'H', 'KT', 'MT' of 'LT'. Deze aanduidingen slaan op de periode waarin door de bevroegde instanties is aangegeven op welke tijdsspanne die bepaalde activiteit ontplooid wordt en staan achtereenvolgens voor 'huidige situatie', 'korte termijn', 'middellange termijn' en 'lange termijn'.

Meer nog dan bij de conflictenmatrix voor de huidige situatie moet de beoordeling van de interacties tussen de activiteiten met de nodige omzichtigheid geïnterpreteerd worden. Zoals beschreven biedt een 'eenvoudige' conflictmatrix geen ruimte om de mogelijke nuances bij de beoordeling van de interacties tussen activiteiten te duiden.

Daarnaast worden in deze matrix toekomstige evoluties beschouwd die nog niet of nauwelijks geconcretiseerd zijn of waar de verschillende gebruikers, administraties, beheerders, enz. nog op geen enkele manier gehoord zijn. Daarenboven wordt ook nog niets geconcretiseerd aangaande de exacte situering, de grootschaligheid, buffering, mogelijke milderende maatregelen en dergelijke meer nog niet gekend zijn. Dit is echter cruciaal om een onderbouwde beoordeling te kunnen maken, maar moet in een latere fase van de langetermijnvisie voor de zone Knokke-Heist West verder bestudeerd worden. Ook zijn er soms verschillende visies vanuit verschillende vertegenwoordigers of administraties in dezelfde sector. We illustreren dit aan de hand van een aantal concrete voorbeelden:

- De ontwikkeling van een speeltuin en strandterrassen aan de voet van de dijk dient bijvoorbeeld te gebeuren in overeenstemming met de eisen die gesteld worden aan het behoud en het beheer van de fauna en flora in het strandreservaat. De inplanting van de speeltuin en strandterrassen gebeurt best niet vlakbij het strandreservaat tenzij de schaal (en dus de potentiële hinder van deze activiteit) beperkt blijft.

- Alle voorgestelde activiteiten zullen sowieso moeten opgenomen worden of passen binnen de bestaande of nieuw te ontwikkelen beleidsdocumenten, zoals het RUP en PRUP.
- De aanleg van een visuele buffer tussen de haven enerzijds en de dijk en het strand anderzijds kan in strijd zijn met het behoud van een deel van het standreservaat. Veel hangt immers af van de ruimtelijke inplanting en/of inrichting van een dergelijke buffer.
- Natuurpunt VZW pleit ervoor om de volledige zandbank aan te duiden als Natura 2000 gebied. De Dienst Mariene Milieu en ANB hebben dit niet expliciet vermeld in hun toekomstvisie. Het voorstel van Natuurpunt wordt behandeld in het kader van het openbaar onderzoek door FOD Leefmilieu.

Bij de opmaak van de conflictmatrix zijn we er vanuit gegaan dat de toekomstige activiteiten / ontwikkelingen die aangereikt werden door de verschillende vertegenwoordigers van de sector toerisme en recreatie perfect combineerbaar zijn. Uiteraard vergt dit de nodige afstemming tussen de verschillende activiteiten / ontwikkelingen die de sector naar voor schuift. Niet alle activiteiten kunnen op hun maximale schaal ontwikkeld worden, de ruimte is hiervoor te beperkt. De ontwikkeling van een lang droog strand zal bijvoorbeeld nodig zijn om voldoende ruimte te bieden aan een passerelle, een sportstrand, een sporthal met zwembijver en ruimte om te zonnen en te spelen. Omdat het hier niet de bedoeling is de combineerbaarheid van de wensen vanuit een bepaalde sector in detail te evalueren, scoren we de interacties tussen de activiteiten / ontwikkelingen die een bepaalde sector voordraagt grotendeels als neutraal. Indien we dit niet zouden doen, zou dit de aandacht afleiden van activiteiten die potentieel in competitie treden en/of in conflict zijn met elkaar.

Tabel 3: Conflictmatrix toekomstscenario's

Inhoud van (kolommen) op (rijen)	Wonen																												
	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	
Wonen	H	N	C	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	
Opslag van murfite	H	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	
Havenactiviteiten	H	C	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	
Ontwikkeling van de zandbank en het brede, natte strand	H	N	N	P	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	
Behoud en beheer van stikke-, schorre- en dúngebied, platen en geulen	H	N	N	N	P	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	
Behoud en beheer van broed-, rust-, trek-, schuil- en foerageplaatsen	H	N	N	C	P	P	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	
Uitbaten van hotels, restaurants, winkels en cafés	H	C	N	C	C	C	C	C	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	
Verhuur en verkoop van vastgoed	H	N	N	C	C	C	C	C	C	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	
Zonnebaden en spelen	H	P	N	N	C	C	C	C	P	P	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Wandelen	H	N	N	N	C	C	C	C	P	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Zwemmen	H	N	N	N	C	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Sportvissen en pierensteken	H	N	N	N	P	C	C	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Genieten van het landschap en het zeezicht	H	N	N	C	P	P	P	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Garanderen van de veiligheid van zwimmers en watersportbeoefenaars	H	N	N	N	C	C	C	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Overstromingspreventie	H	N	N	N	P	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Aanwezigheid van kabels en leidingen in het strandnatuureservaat	H	N	N	N	N	C	C	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Afbraak gebouwen VVV Heist	KT	N	N	N	N	P	P	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Ontwikkeling van een lang, droog strand door het uitvoeren van opspullingen	KT	N	N	P	C	C	C	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Aanleg van een sportstrand en uitoefenen strandporten ter hoogte van de huidige locatie van VVV Heist	KT	N	N	N	C	C	C	P	N	C	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Uitoeffening van bewegende strandporten vanuit de nieuwe locatie van VVV Heist	KT	N	N	N	N	N	N	P	P	C	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Uitoeffening van niet gemotoriseerde watersporten vanuit de nieuwe locatie van VVV Heist	KT	N	N	N	C	N	N	P	P	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Ontwikkeling speeltuin en strandterrassen aan de voet van de dijk	KT	N	N	N	N	N	N	C	N	P	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Opruiming strandhoofd 1	KT	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Aanleg visuele buffer tussen de haven enerzijds en de dijk en het strand anderzijds	KT	P	N	N	N	C	C	P	P	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Uitbreiding havenactiviteiten in het westelijke gedeelte van de voorhaven	KT	N	N	N	N	N	C	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Afbakening van de zandbank als Natura 2000 gebied	MT	N	N	N	P	P	P	N	N	C	C	C	C	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Aanleg van een houten passerelle evenwijdig met de dijk	MT	C	N	N	C	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Ontwikkeling van een fietspunt met fietsenstallingen	MT	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Ontwikkeling van sporthal, zwembad, snorkelbassin etc. tussen de dijk en de houden passerelle	MT	C	N	N	C	N/Com	N/Com	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Verhuis sternschierland buiten oostelijke strekdijk	MT	N	N	P	P	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Noordwaartse uitbreiding LNG terminal	MT	C	N	N	N	N	C	N	C	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Ontwikkeling jachthaven & wateroerisme met grotere zeilschepen	LT	C	N	N	C	C	C	N	N	C	C	C	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Ontwikkeling van een ondergrondse feestzaal ter hoogte van de passerelle	LT	N	N	N	C	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Aanleg van toeristische eilandjes op korte afstand van de kust	LT	C	C	N	N	N	C	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Noordwaartse uitbreiding van de haven	LT	C	N	N	N	C	C	C	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N

H: huidige situatie	
KT: korte termijn	
MT: middellange termijn	
LT: lange termijn	
Positief	- wanneer twee activiteiten, en de gebruiken en/of ruimte die deze vereisen, een positieve invloed hebben op elkaar
Neutraal	- wanneer twee activiteiten, en de gebruiken en/of ruimte die deze vereisen, geen invloed hebben op elkaar
Competitie / Conflict	- wanneer twee activiteiten die strijden om dezelfde gebruiken en/of ruimte door middel van de toegang een duurzame oplossing zoeken - wanneer de competitie tussen twee activiteiten om dezelfde gebruiken en/of ruimte niet goed gemanaged wordt en ontaardt of dreigt te ontaarden in een conflict
Overeenkomstig	- wanneer twee activiteiten helemaal niet verenigbaar zijn

De kernconclusies van de conflictenmatrix in relatie tot de toekomstscenario's kunnen als volgt samengevat worden:

- Net zoals in de huidige situatie wordt er geen enkele activiteit als absoluut onverenigbaar beschouwd. Hierbij dient echter wel onmiddellijk een belangrijke kanttekening gemaakt te worden, namelijk dat hierbij uitgegaan wordt van het feit dat bij realisatie van de voorgestelde projecten geen invloed zal zijn op de kustveiligheid. Dit is een absolute randvoorwaarde voor elk project dat uitgevoerd wordt in de ganse kustzone. Ook zal er sowieso moeten gezocht worden naar een scenario waarbij alle partijen zich kunnen vinden met aandacht voor alle waarden en gebruiken binnen de zone Knokke-Heist West, natuur, toerisme en recreatie, wonen, horeca, haven, enz. Buffering en een goeie inpasbaarheid van de verschillende activiteiten zal hierbij ook van cruciaal belang zijn.
- De toekomstvisie vanuit het toeristisch-recreatief oogpunt, waarbij een sportstrand, evenementenzone, grote speeltuin, zwembad, passerelle, enz. wordt voorzien is in eerste instantie in conflict met de natuurbehoudswaarden. Voornamelijk m.b.t. ruimtegebruik en verstoring. Echter mits het voorzien van een voldoende grote buffer bestaat er misschien toch een mogelijkheid om een geïntegreerd toekomstscenario te ontwikkelen.
- Alle deelaspecten die vanuit toerisme en recreatie zijn voorgesteld (sportstrand, zwembad, passerelle, ...) zullen een positieve invloed hebben op de horeca op de dijk en bijdragen tot de aantrekkelijkheid van Heist voor ondermeer jongeren.
- De ontwikkeling van een lang droog strand door suppletie hoort tot een van de belangrijkste wensen vanuit toerisme en recreatie. Dit droog strand biedt namelijk veel mogelijkheden voor de voorgestelde initiatieven, zoals de ontwikkeling van een sportstrand, indoor beach hall, enz. Vanuit de natuursector wil men echter de natuurlijke evolutie van de zandbank afwachten en bijgevolg geen zandsuppletie uitvoeren. Ook vanuit kustveiligheid is kunstmatige suppletie en ophoging van het strand niet noodzakelijk en bijgevolg ook geen prioriteit.
- Wat de aanleg van een visuele buffer betreft t.o.v. de haven van Zeebrugge is er consensus tussen alle gebruikers (bewoners, toeristen en recreanten, natuurliefhebbers) en ook door de havenautoriteiten.
- Wat de ontwikkeling van een fietsonthaalpunt betreft, zijn er geen gebruikers die dit als negatief hebben beoordeeld.
- De wens van Natuurpunt VZW om de zandbank als Natura 2000 gebied aan te duiden, kan tot conflicten leiden met toerisme en recreatie, inzake toegankelijkheid en eventuele (tijdelijke) afscherming van deze zone.

11.6 Vlaamse Baaien 2100

11.6.1 Korte voorstelling

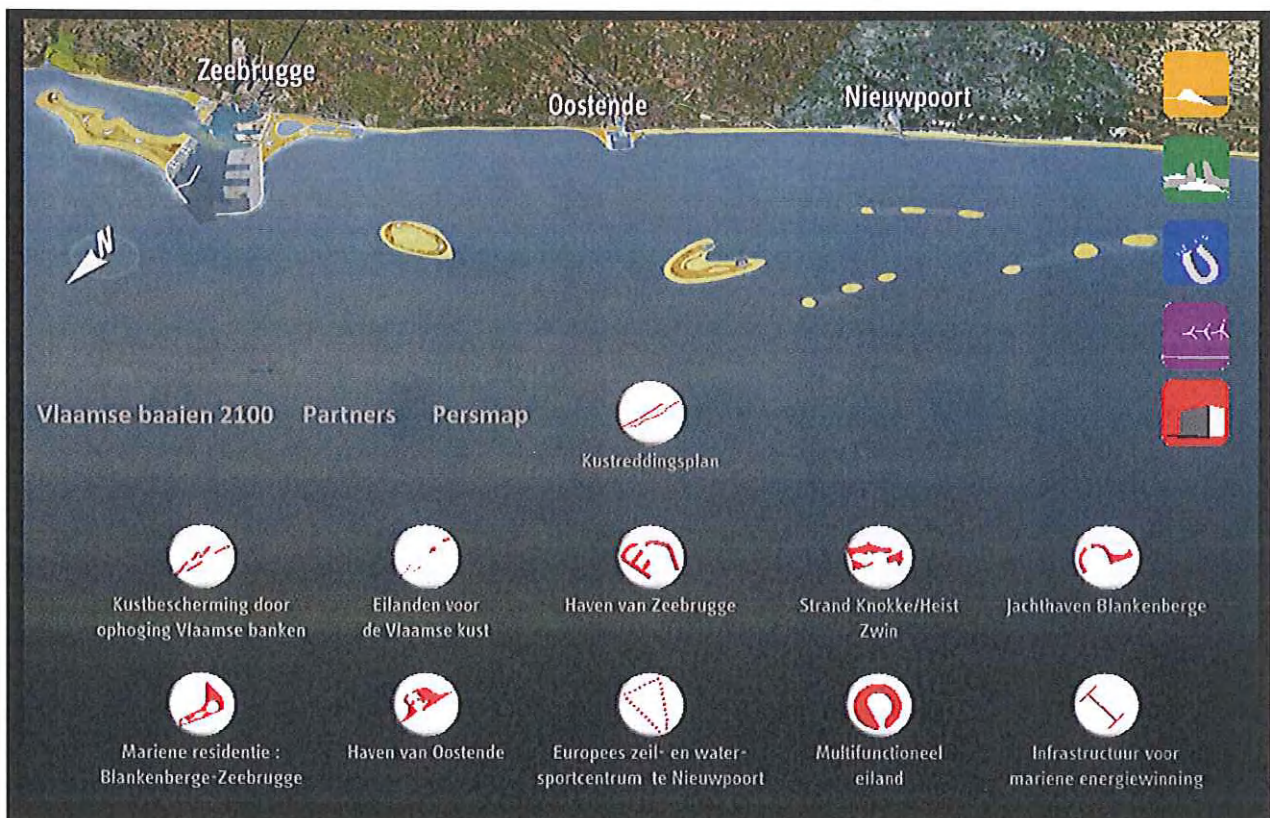
Vlaamse Baaien 2100 is een initiatief van Deme, Arcadis, consultants IMDC en AT&M, landschapsarchitect ORG en het baggerbedrijf Jan De Nul. Het moet eerder aanzien worden als een toekomstvisie dan wel als een plan. Het is een ambitieuze visie op hoe de veiligheid van de Belgische kust de volgende decennia gecombineerd met natuur, recreatie, groene energie en economie.

De zes initiatiefnemers van 'Vlaamse Baaien 2100' zien het kustveiligheidsplan als een startpunt voor een veel omvangrijkere ontwikkeling. Alles vertrekt van dit 'geïntegreerde kustveiligheidsplan' van de Vlaamse overheid dat eind 2010 moet klaar zijn. Het plan

voorziet tegen 2015 in het verhogen en verbreden van de Belgische zandstranden om overstromingsgevaar tegen te gaan.

De studie stelt op korte termijn duinverbreding, strandophoging en verhoging van de zandbanken met baggerspecie. Tegen 2050 kunnen de zandbanken verhoogd worden tot nieuwe eilanden voor toerisme en natuurontwikkeling. De zone beschermd natuurgebied tussen Oostende en De Panne kan worden verdubbeld en dienst doen als natuurcompensatiegebied. Voor de haven van Zeebrugge is ruimte voor zeewaartse uitbreiding gepland.

De studie omvat tien concrete projecten. In de baai van Heist stelt men een natuurreservaat voor, Knokke-Heist een nieuwe marina en een strandmeer op zee met duindorp, Blankenberge een nieuwe havenmond annex jachthaven. Tussen Blankenberge en Zeebrugge denkt men aan een 'mariene residentie' met lagunes en stranden. Oostende wordt door de initiatiefnemers gezien als een centrum voor duurzame visserij en energie en een haven van voorzieningen voor offshore. Nieuwpoort zou worden uitgebouwd tot een Europees zeil- en watersportcentrum. Een nieuw eiland op de Nieuwpoortbank kan ruimte bieden voor een jachthaven. Het eiland op de Oostendebank voor Oostende kan ontwikkeld worden als toeristenoord of als natuurreservaat. Op de nieuwe eilanden kan potentieel meer infrastructuur voor mariene energiewinning (wind en getijdenenergie) komen.

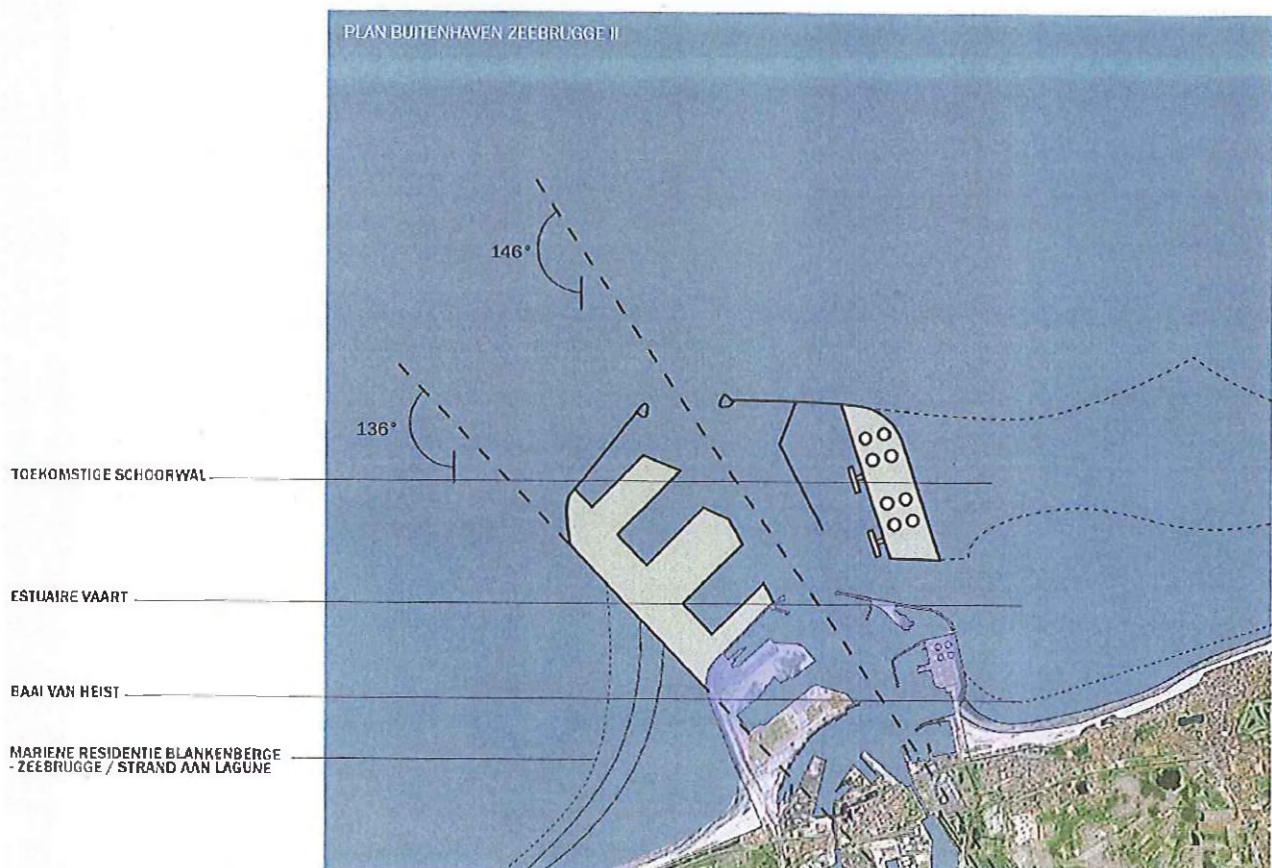
Figuur 17: Overzicht projecten Vlaamse Baaien 2100

In het kader van voorliggende studie, richten we ons specifiek op drie projecten die voorgesteld worden door het Consortium:

- Project 03: Uitbreiding haven van Zeebrugge
  - Periode: Start tussen 2010 en 2020

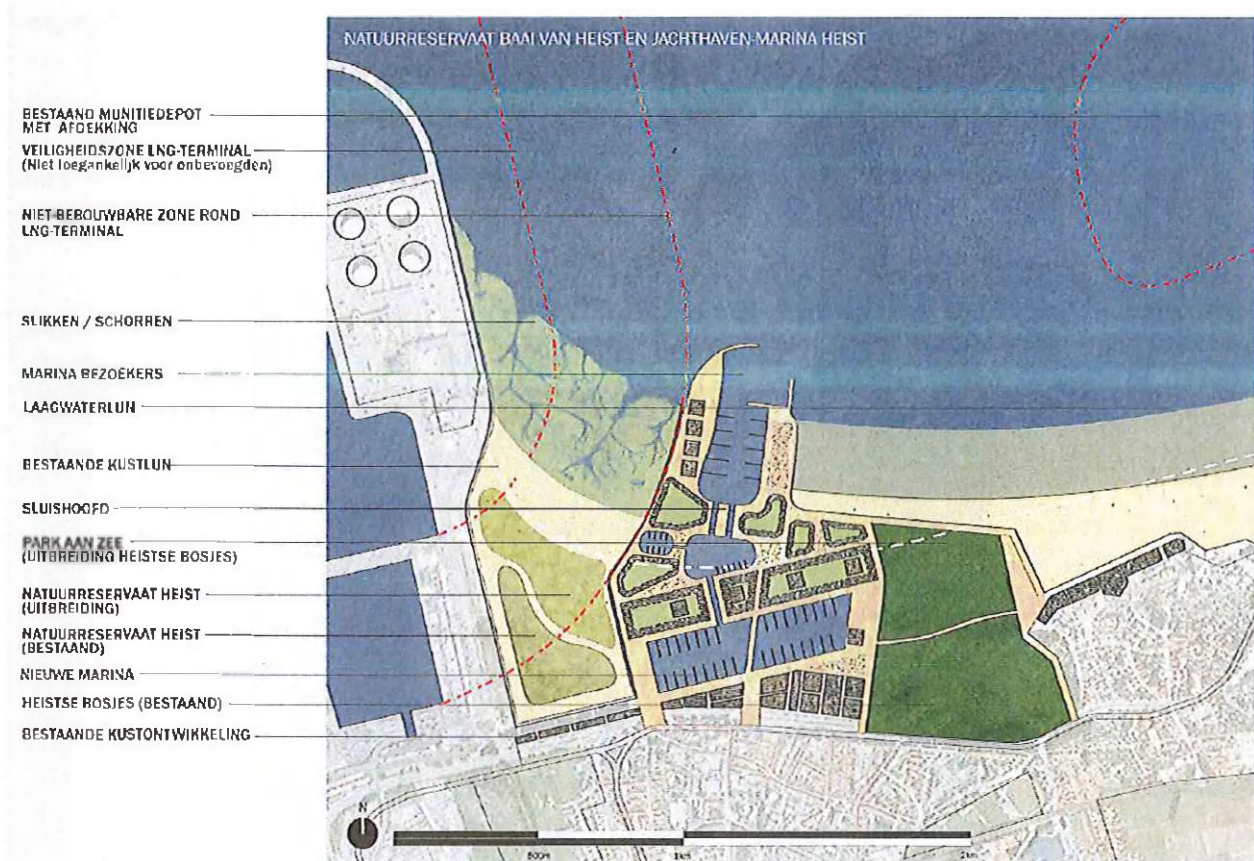
- Maximale uitbouw van de Zeebrugse Buitenhaven, Zeebrugge II tot aan de Scheurpas. Dit is enkel mogelijk voor zover de scheepvaart naar de Westerscheldehavens en de toegang tot de haven van Zeebrugge niet wordt bemoeilijkt.
- Aan de oostelijke zijde zou een opening gehouden worden, zodat een relatief beschutte vaarroute langs de kust richting Westerschelde mogelijk blijft.

Figuur 18: Project 03: Uitbreiding Haven Zeebrugge

- **Deelproject 04.1: Baai van Heist**
  - Periode: Start tussen 2010 en 2020
  - Nieuwe toeristische impuls voor Heist-Duinbergen in de vorm van een zeejachthaven. Deze jachthaven wordt voorgesteld buiten de veiligheidsbegrenzing van de LNG-terminal (rode stippellijn). Deze jachthaven bestaat uit een voorhaven met tij, geschikt voor toervaarders en sportjachten, en een beschutte marina die via een sluis wordt bereikt. Rond de marine zou ruimte zijn voor o.a. restaurants en winkels.
  - Vrijwaren van het bestaande natuurreservaat. Functioneren als natuurlijke aantrekkelijke buffer tussen de jachthaven en de marine en de Zeebrugse haven.

Figuur 19: Deelproject 04.1: Baai van Heist

- Deelproject 04.2: Strandmeer Knokke-Heist
  - Periode start tussen 2020 en 2050
  - Uitbouw van een zanddam tot een natuurontwikkelingsgebied. Het is ook mogelijk om die, afhankelijk van toekomstige wensen en behoeftes, deels voor toeristische ontwikkeling in te richten. De bebouwing zou zich dan op voldoende hoogte binnen het duin, beschermd tegen de zee, situeren.
  - De energievoorziening zou autonoom zijn.
  - De al bestaande zandplaat in de vorm van een zanddam, die kan aansluiten op de oostelijke buitenhavendam van Zeebrugge II.

Figuur 20: Deelproject 04.2: Strandmeer Knokke-Heist: schiereiland/schoorwal

De volgende stap in Vlaamse Baaien 2100 is de opmaak van een haalbaarheidsstudie voor alle deelprojecten tegen 2014. Deze haalbaarheidsstudie zal alle aspecten in rekening brengen, zoals technische aspecten, kustveiligheid, natuur, toerisme en recreatie, havenactiviteiten, duurzaamheid, etc. De ontwikkeling van de zandbank zal hier zeker ook een aspect zijn. Tegen 2012 zouden echter al de eerste ideeën die voortvloeien uit deze haalbaarheidsstudie gekend zijn.

11.6.2

Knelpunten, bezorgdheden en aandachtspunten

Alle bevroegde instanties geven aan dat er nog veel studiewerk en gedetailleerd onderzoek noodzakelijk is vooraleer er kan gedacht worden aan realisatie van een van de projecten voorgesteld in de toekomstvisie Vlaamse Baaien 2100.

Hierna wordt kort weergegeven wat de belangrijkste visies of bezorgdheden zijn die aangehaald zijn tijdens de bevraging. Belangrijk valt op te merken dat dit geen totaalvisies betreffen, maar eerder bezorgdheden of bemerkingen.

- Natuurpunt VZW – Afdeling Knokke-Heist staat helemaal niet achter de voorgestelde projecten van de toekomstvisie Vlaamse Baaien 2100 voor de zone Knokke-Heist. Zij vinden dit totaal onaanvaardbaar. Bijkomend onderzoek is strikt noodzakelijk. Ook naar de toekomst toe zal niet enkel onderzoek maar ook onderhoud van belang zijn.
- De Dienst Mariene Milieu geeft met betrekking tot dit project enkel aan dat er sowieso een passende beoordeling moet opgesteld worden conform art 6.3 van

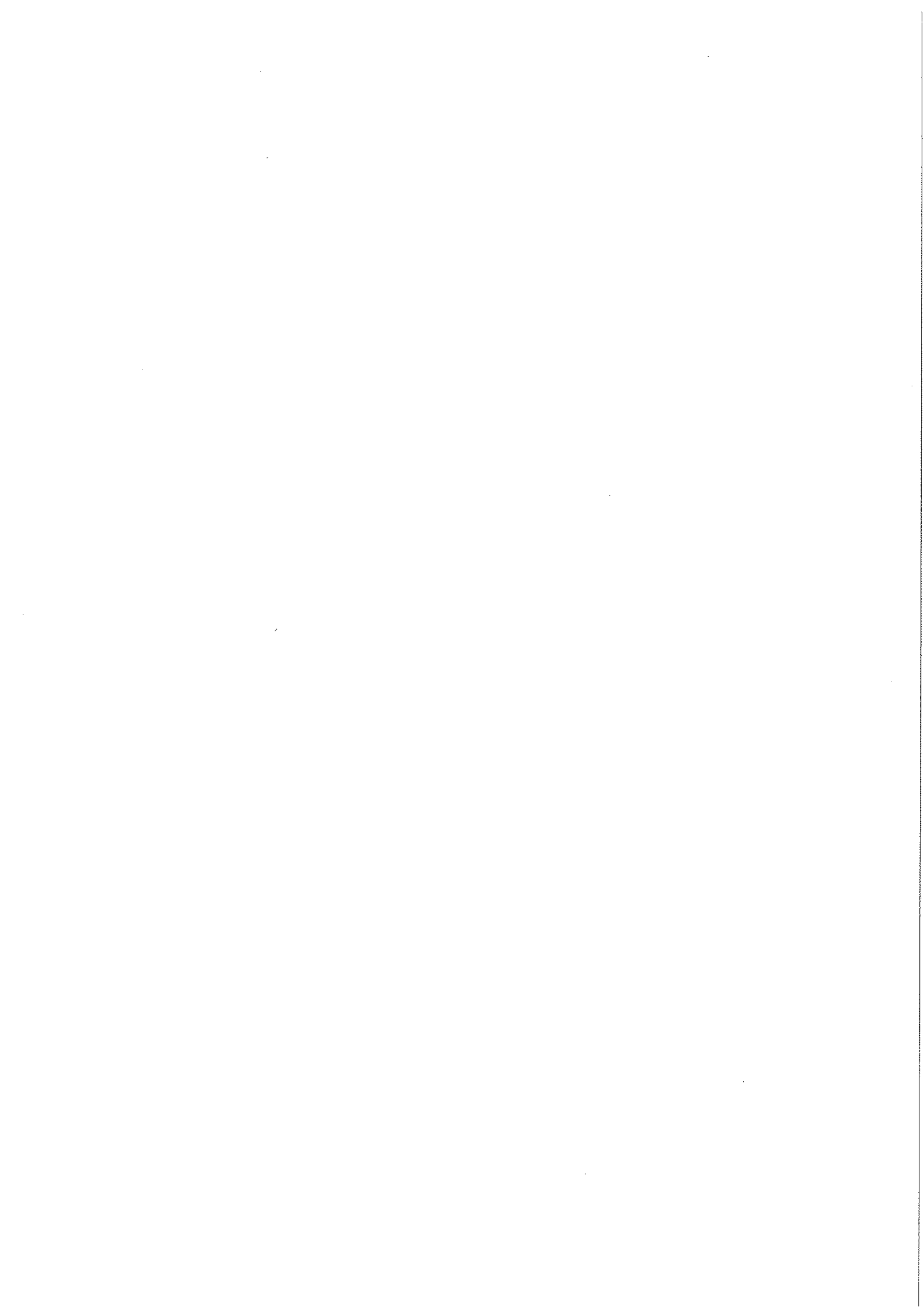
de EU Habitatrichtlijn om na te gaan of er al dan niet significante effecten zijn voor de soorten of habitattypen waarvoor de Natura 2000 gebieden werden aangewezen. Indien er geen significante effecten zijn en indien aan de andere Federale bepalingen voldaan is, kan een vergunning afgeleverd worden. Indien er wel significante effecten verwacht worden, beschrijft art 6.4 van de Habitatrichtlijn welke procedure moet gevolgd worden.

- ANB West-Vlaanderen geeft aan dat Vlaamse Baaien 2100 een waardevol initiatief is, maar dat het ook wel veel verwachtingen creëert, waarvan de haalbaarheid nog moet onderzocht worden. Er wordt echter duidelijk aangegeven dat er nog veel onzekerheden mee gemoeid zijn, ondermeer mbt zeespiegelrijzing, haalbaarheid van vastgoed op het schiereiland ter hoogte van Heist, technische haalbaarheid, etc. Het aanleggen van broedeilanden in zee kan positief zijn. Het blijft een interessante denkpiste, maar sowieso moet er afgewacht worden wat de toekomst zal brengen. Ook hier geldt net zoals voor het federaal grondgebied dat de opmaak van een passende beoordeling noodzakelijk is.
- De Stakeholderwerkgroep Knokke-Heist West geeft aan dat de kansen vanuit Vlaamse Baaien 2100 moeten bekeken worden. Een zeer belangrijk uitgangspunt, die vooral vanuit de dijkbewoners wordt aangegeven is dat er geen enkele vorm van hoogbouw op de zandbank of op nog aan te leggen kunstmatige eilanden of op het strand mogen verrijzen. Hiertegen is een zeer sterke weerstand van alle dijkbewoners van Heist.
- MBZ geeft aan dat zij het idee voor de Vlaamse Baaien ondersteunen. Zij hebben wel nog enkele vragen of bedenkingen, zoals woonbebouwing binnen de veiligheidszone voor de LNG-terminals en het vrijwaren van doorvaartmogelijkheden. Verder onderzoek is absoluut noodzakelijk.
- VVW Heist geeft aan dat zij meer voorstander zijn van afzonderlijk geïsoleerde eilandjes op korte afstand voor de kust ipv een langgerekt schiereiland dat gans de Oostkust afsluit van open zee. Zij vrezen ook dat bij het aanleggen van een laguna of marina het watersporten niet meer zal mogelijk zijn.
- De gemeente Knokke-Heist staat niet afkerig tegenover de inrichting van de zone Knokke-Heist West zoals dit opgenomen is in Vlaamse Baaien 2100. Er moet een gecombineerde visie zijn (sport, natuur, toerisme en recreatie, wonen). Zij stellen zich wel ook vragen over de toegang en eigendomsstructuur van het schiereiland (grondgebied Brugge of grondgebied Knokke-Heist).
- Westtoer en Toerisme Vlaanderen geven aan dat er 'mooie ideeën' zitten in de toekomstvisie Vlaamse Baaien 2100, maar dat het op dit moment nog veel te vroeg is om hierover enige verdere uitspraken te doen. Men geeft wel twee bedenkingen of knelpunten aan:
  - De realisatie van het project zoals het nu voorgesteld is in Vlaamse Baaien 2100 ter hoogte van de Baai van Heist, zal een wijziging van de horizon tot gevolg hebben door het bouwen van de eilanden en het voorzien van woonegelegenheden op deze eilanden. Dit wordt als een belangrijke bedreiging voor de eigenaars van de bestaande appartementen op de dijk aanzien. Het zicht op een weidse, ongeschonden zee en horizon is voor bewoners en toeristen van fundamenteel belang.
  - Men geeft ook aan dat er moet rekening gehouden worden met de veiligheidscontouren in relatie tot de aanwezigheid van de Fluxys LNG terminal.

Op basis van de figuren hiervoor blijkt echter dat zowel de marina als de duindorpen op het schiereiland buiten deze veiligheidscontouren (rode stippellijn) gelegen zijn.

- MDK geeft aan dat er nog veel studiewerk noodzakelijk is. Waardoor het op dit moment onmogelijk is om hierover verdere uitspraken te doen. MDK geeft ook aan dat het belangrijk is dat er geen onomkeerbare oplossingen en of keuzes mogen gemaakt worden.

12 Antwoorden op veel gestelde vragen

12.1 Hoe gaat Zeebrugge om met zijn breed strand?

Zeebrugge beschikt over een zeer breed strand.

Aansluitend op de Saint-George's Day⁹ wandeling, een 500m lange pad lopende vanaf de dijk over het strand van Zeebrugge en evenwijdig met de westelijke strekdam van de haven, ligt een evenementenplatform waar allerlei evenementen kunnen georganiseerd worden. Vroeger bood het pad een spectaculair uitzicht aan iedereen die er ging wandelen, want je kon er bij wijze van spreken tot in de zee lopen. Bij hoog water overspoelde zelfs een stuk van het pad. Door de verzanding is het strand van Zeebrugge veel breder geworden en heeft het pad zijn aantrekkingskracht verloren; het loopt al lang niet meer tot in de zee.

De organisatie van de evenementen gebeurt via de Stad Brugge. Vooral muziekfestivals, zoals Pole Pole Beach, vinden plaats op het evenementenplatform. Vele andere en meer kleinschaligere activiteiten, waarbij het doelpubliek meer voorbijgangers zijn, worden toch nog op de dijk georganiseerd omwille van de grote afstand tot het platform.

De geplande verlenging van de Sint-George's Day wandeling, die voorzien is tegen eind 2012 zou er misschien wel toe kunnen leiden dat er meer evenementen op het platform kunnen georganiseerd worden. Via de wandeling zou het toerisme in Zeebrugge opnieuw kunnen gepromoot worden. Aan de wandeling zou er ook vanalles kunnen opgehangen worden, wat voor het toerisme van Zeebrugge een positieve zaak kan zijn. Met een verlengde Saint-George's Day - wandeling zal je aan de ene kant een indrukwekkend uitzicht hebben op de bedrijvigheid in de haven en aan de andere kant een beeld van de golven en de branding van de Noordzee.

Op het strand van Zeebrugge plant men tevens de aanleg van eenvoudige zwemvijvertjes, waarbij bij vloed deze vijvertjes kunnen volstromen en tijdelijk bij eb als natuurlijke zwemvijver kunnen fungeren. Bij opkomend tij zullen zij dan opnieuw met vers water gevuld worden.

12.2 Wat is er zo speciaal aan het gericht marien reservaat Baai van Heist?

Herhaaldelijk werd de vraag gesteld wat de uiteindelijke meerwaarde nu is van het Gericht Marien Reservaat. Men vraag zich af waarop het specifiek werd afgebakend en wat de meerwaarde van de aanduiding is.

Het gerichte mariene reservaat is gekenmerkt door twee Europees beschermde habitattypen, namelijk "permanent met zeewater van geringe diepte overstroomde zandbank" en "bij eb sporadisch droogvallende slikplaten en zandplaten". De zandbank die deels binnen het gericht marien reservaat is gelegen, is bijvoorbeeld van belang voor de Lanice-aggregaties, die belangrijk zijn als voedselbron voor allerlei steltlopers

---

⁹ Het pad ontleent zijn naam aan een belangrijke passage in de Eerste Wereldoorlog. Op 23 april 1918 vatte Sir Roger Keyes, de vice-admiraal van de Britse oorlogsvloot, het plan op om de toegang tot de haven van Zeebrugge te versperren. Dat moest de Duitse duikboten die er lagen, hun uitvalsbasis ontnemen. Keyes liet drie 'cementschepen' in de havengeul tot zinken brengen. De operatie was niet meteen een groot succes, maar toch kreeg Keyes veel lof voor zijn gedurfde plan. Elk jaar wordt die strijd om vrijheid van de geallieerden herdacht in Zeebrugge rond 23 april.

waaronder enkele Europees beschermde soorten. Bovendien is het een van de enige plaatsen langs de Belgische kust waar een gradiënt aanwezig is van strand naar marien reservaat.

Foto 15: *Lanice conchilega* (foto: Francis Kerckhof)

Niettegenstaande dit dus niet altijd zichtbaar is voor een leek of voor de wandelaars op het strand, is dit gebied toch van groot belang voor deze beschermde Europese soorten.

Wat de meerwaarde van de aanduiding als reservaat betreft, zijn er wel degelijk een groot aantal activiteiten verboden. Het gaat vooral om activiteiten die een invloed hebben op de benthos- en visgemeenschappen zoals professionele visserij. Toch tracht men in dit gebied een overeenkomst af te sluiten met andere gebruikers, zoals de watersporters, omdat zij in se weinig invloed hebben op de benthos- en visgemeenschappen die in het reservaat voorkomen. In het licht van de verdere ontwikkeling van de zandbank dient het medegebruik misschien wel herbekeken te worden.

13

Conclusies en aanbevelingen

Als conclusie kan er gesteld worden dat de zone Knokke-Heist West enkele **bijzondere natuurwaarden** herbergt, maar daarnaast een zeer complex gebied vormt met tal van gebruikers. Naast de mens spelen de natuurlijke ontwikkelingen en dan in het bijzonder de ontwikkeling van de zandbank voor de kust een heel belangrijke en bepalende rol.

Het belangrijkste conflict dat in de huidige situatie vanuit de natuursector wordt aangehaald is de **verstoring in de beschermde gebieden**. Deze verstoring bestaat voornamelijk uit indringing van strand- en watersporters in de strand- en zeezone, pierenstekers op de zandbank en vissers.

Vanuit de watersportvereniging wordt vooral het blijvend uitstel tot ingrepen zodat Heist totaal **geen aantrekkingskracht meer** uitoefent **op de jeugd** wat het later extra moeilijk maakt om dit met ingrepen te recupereren als belangrijk knelpunt aangehaald. Ook de onveilige situaties door aanwezigheid van de zandbank en het feit dat het water slechts een beperkte tijd nog bereikbaar is, wordt als bepalend voor de verdere werking van de watersportclub aangehaald.

Voor de andere vertegenwoordigers van het toerisme en recreatie aan de kust is vooral het **gebrek aan levendigheid en ambiance** in Heist het grootste knelpunt. Ook het ontbreken van een **buffer ten aanzien van de haven van Zeebrugge** wordt door veel gebruikers als storend aanzien. Alle ondervraagde gebruikers blijven vragende partij om een volwaardige visuele buffer te voorzien t.o.v. de haven van Zeebrugge.

Wat de toekomstvisie vanuit natuur betreft, wenst men vooral de verstoring binnen de beschermde gebieden tegen te gaan, **dynamiek** in het gebied behouden en de **natuur zijn gang laten gaan**. Een verhuis van het strandreservaat, zoals aangegeven door de Stakeholderwerkgroep, is uitgesloten. Natuurpunt VZW wenst dat de zandbank volledig als Natura 2000 gebied wordt afgebakend, wat in conflict kan komen met de toeristen en recreanten die in de strand- en zeezone wensen te vertoeven. ANB en de Dienst Mariene Milieu wensen de vooropgestelde instandhoudingsdoelstellingen voor de beschermde gebieden te halen. Bij de ontwikkeling van de instandhoudingsdoelstellingen zal de actieve betrokkenheid van de verschillende actoren die in de omgeving van de SBZ's gelegen zijn, zoals de haven, toerisme, enz. van groot belang zijn.

Alle vertegenwoordigers van de toeristisch recreatieve sector dromen van een **trendy, jong, aantrekkelijk, sportief en aangenaam** te vertoeven Heist. In deze toekomstvisie worden ondermeer volgende infrastructuren voorzien: sportstrand, houten passerelle als tweede dijk, een fietsonthaalpunt, zwembijver, indoor beach-hall, enz. Voor een groot deel van deze wensen is de aanleg van een droog breed strand een absolute randvoorwaarde. Verbreding van het droog strand te Heist door strandsuppletie is voor MDK echter geen optie, omwille van de hoge kostprijs, de noodzaak om het strand regelmatig te onderhouden door onderhoudssuppleties, en het uiteindelijk beperkt resultaat dat hiermede kan behaald worden. Toch moet het haalbaar zijn om ook zonder het opspuiten van een breed strand een deel van de voorgestelde activiteiten tot ontwikkeling te laten komen. Al is het dan misschien in een iets zachtere en minder grote vorm.

De voorgestelde toekomstvisies vanuit de **havenactiviteiten** blijven in eerste instantie binnen de huidige afbakening van de haven, waardoor er weinig effecten op het toerisme en recreatie te verwachten is.

Met betrekking tot kustveiligheid, mag de veiligheid van de zeewering op geen enkele manier negatief beïnvloed worden door eender welk project of plan. De toeristisch-recreatieve exploitatie van het strand waarbij het strand een openbaar domein moet blijven is tevens een basisvereiste van de beheerders van het strand.

Zowel het dempen van de geul tussen het strand en de zandbank als het baggeren van de staart van de zandbank zijn kostelijke en voor wat betreft het baggeren tevens niet duurzame projecten, die niet overwogen worden door de Vlaamse Overheid.

Wat de toekomstvisie **Vlaamse Baaier 2100** betreft, zijn er voor alle gebruikers nog veel onzekerheden of zaken die in detail moeten onderzocht worden. De meeste instanties geven echter wel aan dat er mogelijkheden in dit plan zitten. De haalbaarheidsstudie die tegen 2014 zou afgerond zijn, vormt een belangrijke volgende stap.

Als besluit kan gesteld worden dat de uitdaging voor de **langetermijnvisie** binnen de zone Knokke-Heist West zal bestaan uit het ontwerpen van een visie, waarbij alle gebruikers en sectoren zich kunnen vinden. Hierbij is het van groot belang dat er rekening wordt gehouden met alle wensen en bezorgdheden van de verschillende sectoren en dit zowel op zee, op het strand en op de dijk. Het zoeken naar gelijkaardige voorbeelden in het buitenland kan hiertoe bijdragen. Met het oog op een succesvolle integratie van allerlei activiteiten in een bepaalde zone is het belangrijk om een goed inzicht te hebben in de aard, omvang (in tijd en ruimte) en intensiteit van de interacties tussen de verschillende activiteiten. Enkel dan kan men de toekomstige ontwikkeling van deze zone, o.a. in het licht van de langetermijnvisie, op doordachte wijze sturen.

Sowieso zullen er strategische keuzes moeten gemaakt worden die de beleving en invulling van dit gebied verder zullen bepalen. Bij het nemen van deze keuzes moet er zoveel mogelijk naar harmonie tussen de verschillende partijen gestreefd worden. Communicatie en integratie zullen belangrijke kerntaken zijn. Er zal voldoende rekening moeten gehouden worden met de gevolgen voor het milieu, waarbij moet gestreefd worden naar een "duurzame" ontwikkeling van de recreatieve en toeristische ontwikkelingen in het gebied.

De ontwikkeling van een mariene ruimtelijke planning en de afstemming met de ruimtelijke planning op land kan bijdragen tot de realisatie van een langetermijnvisie en wordt vanuit de dienst Mariene Milieu als strikt noodzakelijk gezien.

Geraadpleegde bronnen

- Academische studiedag: 5 jaar strand - natuurreservaat 'De Baai van Heist' - De Vlaamse stranden: steriele zandbakken of natuurpatrimonium? (2007)
- BBL, Natuurpunt VZW, Stichting De Noordzee en Birdlife Belgium (2010). Bezwaarschrift n.a.v. de "Studie betreffende het opstellen van een lijst van potentiële habitatrictlijngebieden in het Belgische Deel van de Noordzee.
- Cosyns, E., Muylaert, W & Hoffmann, M (1999). Ontwerp-beheersplannen voor het Vlaams natuurreservaat 'de Baai van Heist' en het Vlaams natuurreservaat 'de Kleiputten van Heist' in het kader van een gebiedsvisie voor het strand-, duin- en poldercomplex van Heist-West en Ramskapelle.
- Courtens, W., Stienen, E.W.M., Van de walle, M. Verbelen, D., Adams, Y. & Daemen, E. (2009). Tussentijds rapport monitoring van de SBZ-V 'Kustbroedvogels te Zeebrugge-Heist' en de SBZ-V 'Poldercomplex': resultaten van het vijfde jaar (2009-2010). INBO.R.2009.59.
- De Moor, G. 2002. Historiek van de geomorfologische evolutie van het strand langs de Vlaamse kust, in het bijzonder in de Baai van Heist. 16pp. In Mees et al. (eds). Academische studiedag: 5 jaar strand-natuurreservaat 'De Baai van Heist' – De Vlaamse stranden: steriele zandbakken of natuurpatrimonium? Zeebrugge (B), 14 juni 2002. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, AMINAL, Afdeling Natuur – Vlaams Instituut van de Zee (VLIZ). VLIZ Special Publication 9: Oostende, Belgium.
- Devos, K., Herrier, J.L., Leten, M., Provoost, S. & Rappé, G. (1995). De Baai van Heist: natuur in volle ontwikkeling: een beknopte landschapsecologische beschrijving van de strandvlakte van Heist-West als motivering voor de bescherming van dit gebied, met voorstellen betreffende het beheer.
- DG5 Leefmilieu, Dienst Mariene Milieu (2009). Beleidsplannen Beschermd Mariene Gebieden in het Belgisch Deel van de Noordzee.
- Gedeeltelijke wijziging PRUP Strand en Dijk Knokke-Heist – Ontwerp. Februari 2010.
- Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan Knokke-Heist.
- Gysens, Stefaan. Mededeling ivm de grote suppletie van 1977-1979.
- Haelters, J. (2007). De Bank van Heist en zeehonden. Academische studiedag: 5 jaar strand - natuurreservaat 'De Baai van Heist' - De Vlaamse stranden: steriele zandbakken of natuurpatrimonium? (2007)
- Haelters, J. (2009) Mondelinge mededeling.
- Instandhoudingsdoelstellingen voor de speciale beschermingszone SBZ-V Kustbroedvogels te Zeebrugge-Heist (incl. Baai van Heist).
- Janssens, J. (2009) Powerpoint De ophoging van de zeebodem in de baai van Knokke-Heist. Beschrijving van het fenomeen –overzicht van de uitgevoerde studies.
- Janssens, J. Verwaest, T., Mostaert, F. (2009). Baai van Heist. Advies demping geul.
- Janssens, J., Verwaest, T, De Mulder, T & Mostaert, F., (2008). Prognose van de evenwichtsligging van de kustlijn ter hoogte van de baai van Heist. 765_29, WL Rapporten.
- Janssens, J., Verwaest, T. & Mostaert, F., (2009). Baai van Heist – Advies demping geul. 765-32 WL Adviezen.

Krijgsveld, K.L., Smits, R.R. & van der Winden, J. (2008). Verstoring gevoeligheid van vogels. Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie. Studie in opdracht van Vogelbescherming Zeist Nederland. Rapport 08-173.

Lauwaert, B., Fettweis, M., Cooreman, K., Hillewaert, H., Moolaert, I., Raemaekers, M., Mergaert, K., De Brauer, D. (2004). Syntheserapport over de effecten op het mariene milieu van baggerspeciestorings. 52 pp.

Marc Leten (ANB-West-Vlaanderen) voor vegetatiekaart 1995 en 2007 voor de Baai van Heist.

Mees et al. (eds). Academische studiedag: 5 jaar strand-natuurreservaat 'De Baai van Heist' – De Vlaamse stranden: steriele zandbakken of natuurpatrimonium? Zeebrugge (B), 14 juni 2002. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, AMINAL, Afdeling Natuur – Vlaams Instituut van de Zee (VLIZ). VLIZ Special Publication 9: Oostende, Belgium.

Monitoringrapporten van het INBO voor de speciale beschermingszone SBZ-V Kustbroedvogels te Zeebrugge-Heist.

Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan Strand en Dijk Knokke-Heist, 2002.

Rabaut, M. Kerckhof, F., Vinckx, M. & Degraer, S. (2007). Wat betekent de zandbank voor het benthos. Academische studiedag: 5 jaar strand - natuurreservaat 'De Baai van Heist' - De Vlaamse stranden: steriele zandbakken of natuurpatrimonium?

Stienen, E.W.M. & Van Waeyenberghe, J. (2002). Verstoken van verstoring: het belang van de Baai van Heist als rust- en broedgebied voor vogels, 10 pp. In: Mees et al. (eds). Academische studiedag: 5 jaar strand-natuurreservaat 'De Baai van Heist' – De Vlaamse stranden: steriele zandbakken of natuurpatrimonium? Zeebrugge (B), 14 juni 2002. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, AMINAL, afdeling Natuur – VLIZ – VLIZ Special Publication 9: Oostende, Belgium.

Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen

Stienen, E.W.M., Courtens, W., Van de Walle, M. (2004). Interacties tussen antropogene activiteiten en de avifauna in de Belgische zeegebieden. Rapport Instituut voor Natuurbehoud, 2004.136. Instituut voor Natuurbehoud: Brussel, België, 54 pp.

Strategisch Beleidsplan voor Toerisme aan de Kust 2009-2014.

Van den Eynde, D., Kerckhof, F., Francken, F., Haelters, J. & Lauwaert, B., (2007). Ontwikkeling van een zandbank ter hoogte van Heist : Eindrapport. Rapport i.o.v. de Minister van Wetenschapsbeleid, BMM.

Van Lancker, V. (2007). Morfologische en sedimentologische context van de Baai van Heist.

Verwaest, T., De Mulder, T. & Mostaert, F., (2006). Oostkust – Baai Van Heist, Langjarige sedimentatie. Waterbouwkundig laboratorium, MOD 765/14.

www.100jaarzeehaven-brugge.be

www.aqiv.be

www.google-earth.com

www.vvw-heist.be

www.knokke-heist.info

www.beeldbankwest-vlaanderen.be

www.natuurenbos.be

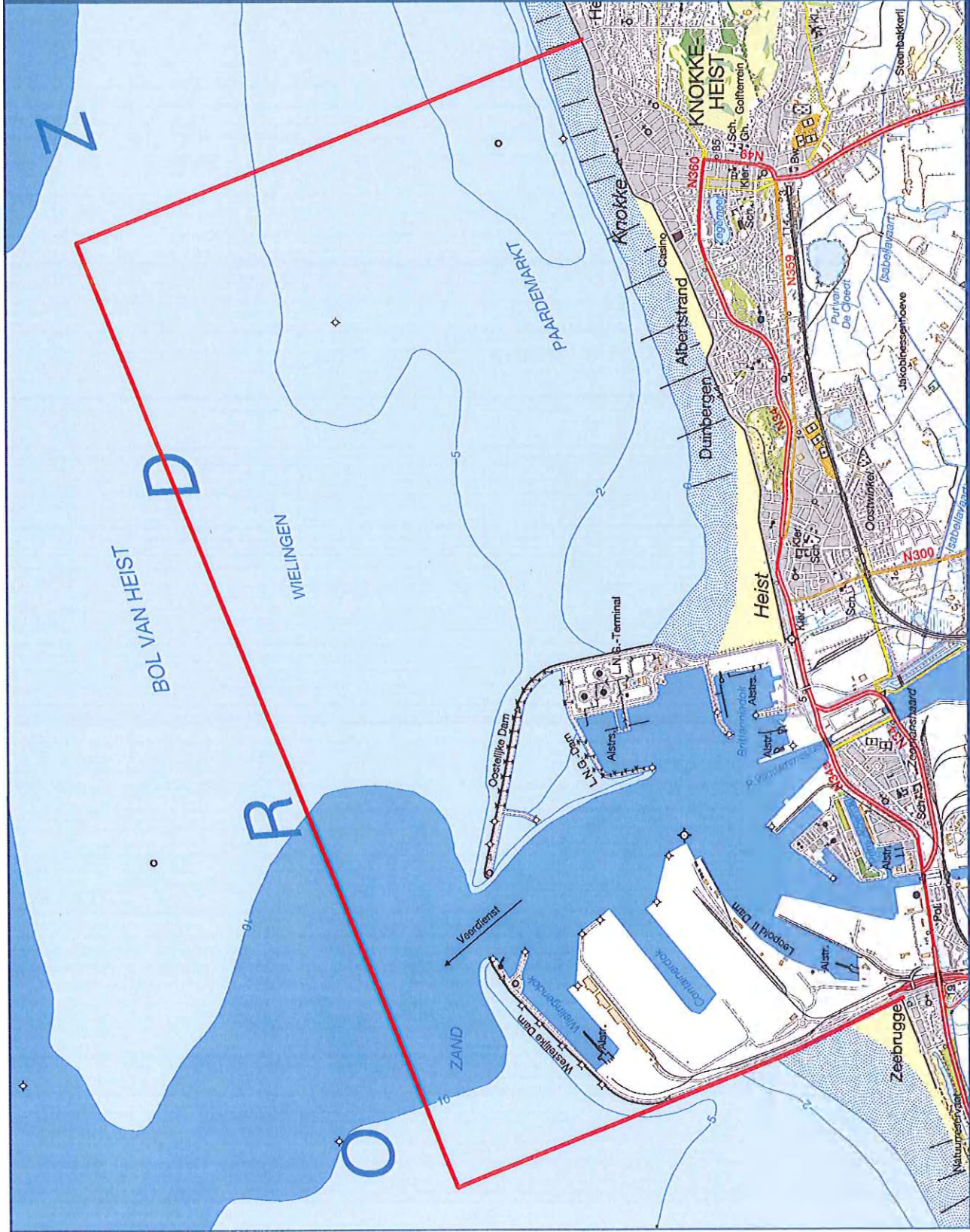
Kaartenbundel

- Kaart 1: Situering studiegebied
- Kaart 2: Luchtfoto studiegebied
- Kaart 3: Luchtfoto Baai van Heist
- Kaart 4: Vegetatiekaart Baai van Heist anno 1995
- Kaart 5: Vegetatiekaart Baai van Heist anno 2007
- Kaart 6: Natuurbeschermingsgebieden
- Kaart 7: Gewestplan
- Kaart 8: Stratenplan
- Kaart 9: Visualisatie conflicten
- Kaart 10: Situering watersportclubs Knokke-Heist
- Kaart 11: Visualisatie huidige situatie
- Kaart 12: Visualisatie korte termijn visie vanuit wonen, toerisme en recreatie
- Kaart 13: Visualisatie middellangetermijnvisie vanuit wonen, toerisme en recreatie
- Kaart 14: Visualisatie langetermijnvisie vanuit wonen, toerisme en recreatie
- Kaart 15: Visualisatie korte termijn visie vanuit de havenactiviteiten
- Kaart 16: Visualisatie middellangetermijnvisie de havenactiviteiten
- Kaart 17: Luchtfoto middellangetermijnvisie vanuit de toeristisch-recreatieve sector
- Kaart 18: Luchtfoto langetermijnvisie vanuit de toeristisch-recreatieve sector

Legende

— studiegebied

1:50.000

H111_005465 Baai van Heist/Projecten

Kaart° 1 | REV.C | 04/2010

www.gevlaanderen.be

Situering van het studiegebied
projectnr. 11/005465 - Basisanalyse Baai van Heist

Legende

- huidige locatie
WWW Heist
- toekomstige locatie
WWW Heist

1:15.000

HI11_005465 Baai van Heist/Projecten

Kaart 3 | REV.B | 04/2010

Luchtfoto detail Baai van Heist
projectnr. 11/005465 - Basisanalyse Baai van Heist

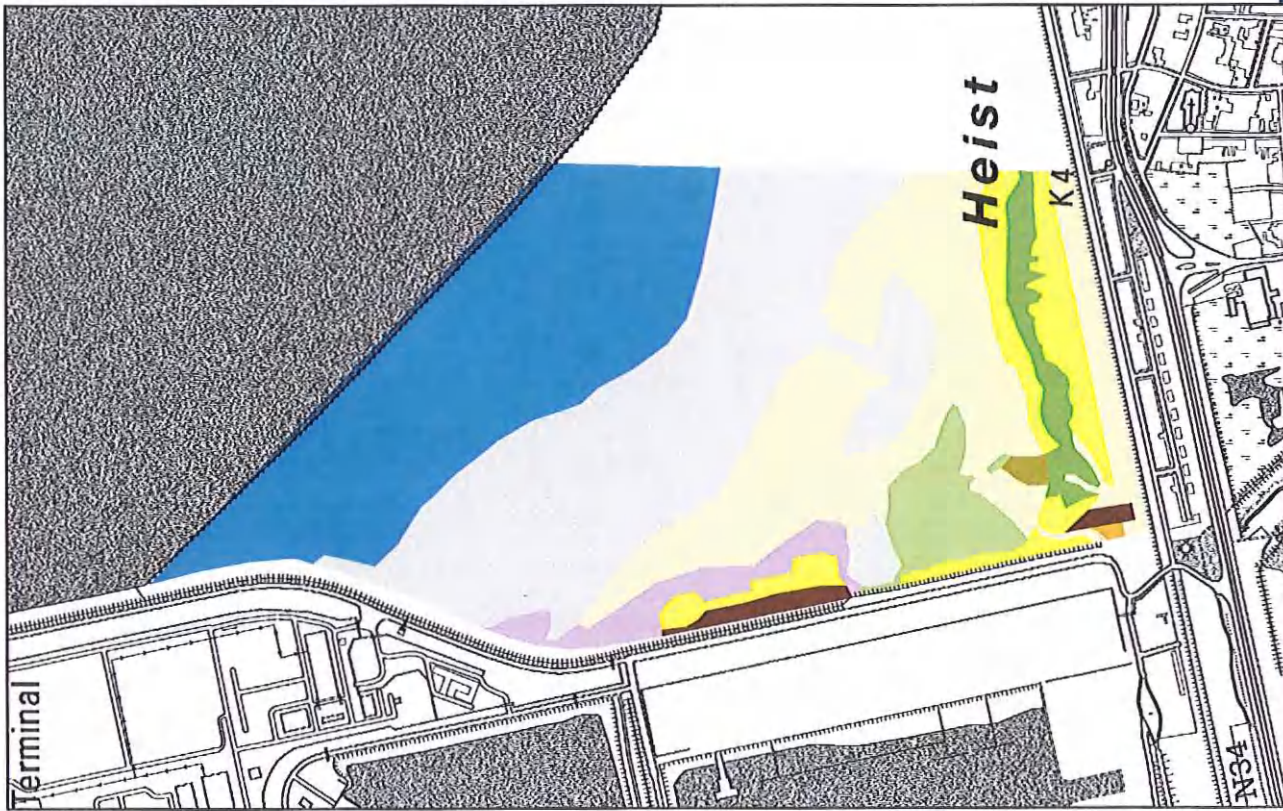
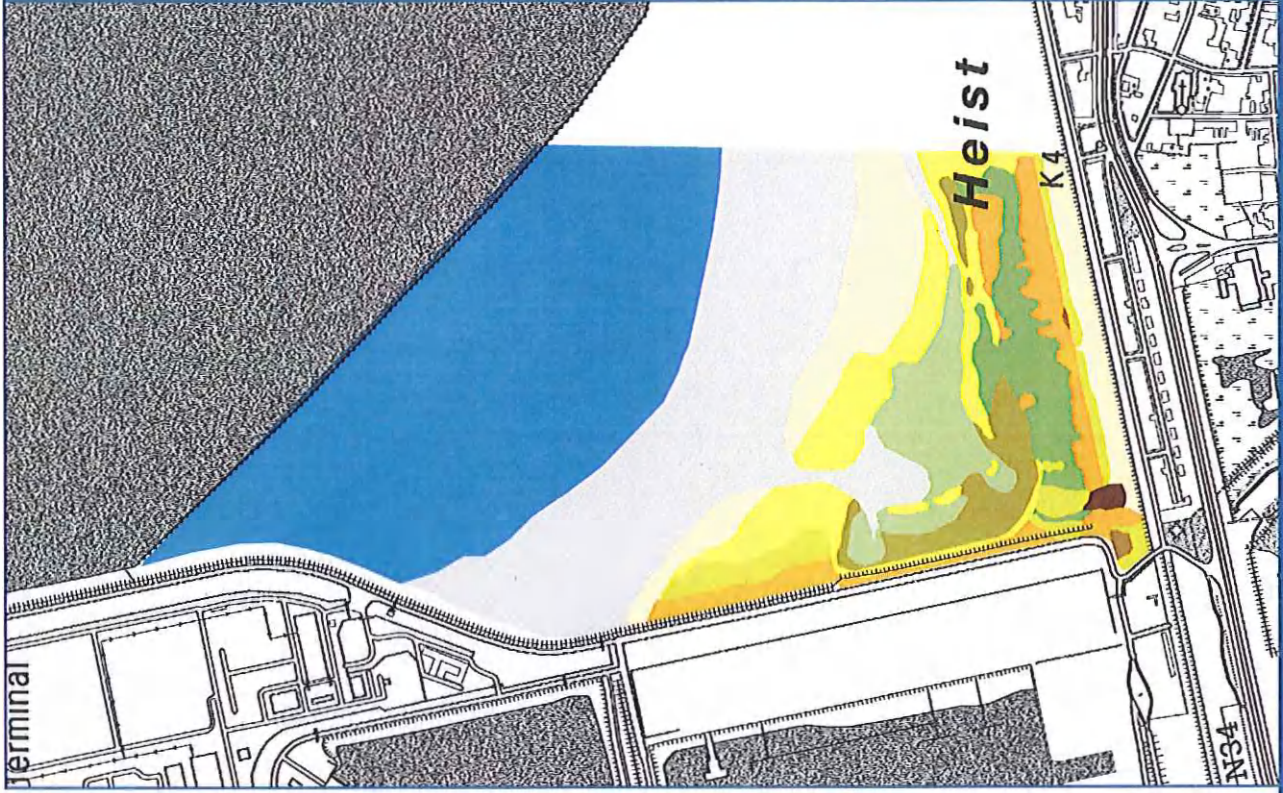

Legende

Vegetatiekaart anno 2007

- 1 helm
- 2 muurpeper
- 4 vetmuur/zeekweek
- 5 biestarwegras
- 6 schorrekruid
- 7 kweldergras
- 10 populier
- 11 duindoorn
- 12 droog strand
- 13 nat strand
- 14 semipermanent submers
- 15 eenjarig vloedmerk

1:10.000

H111_005465 Baai van Heist/Projecten

Kaart° 4 & 5 | REV.C | 04/2010

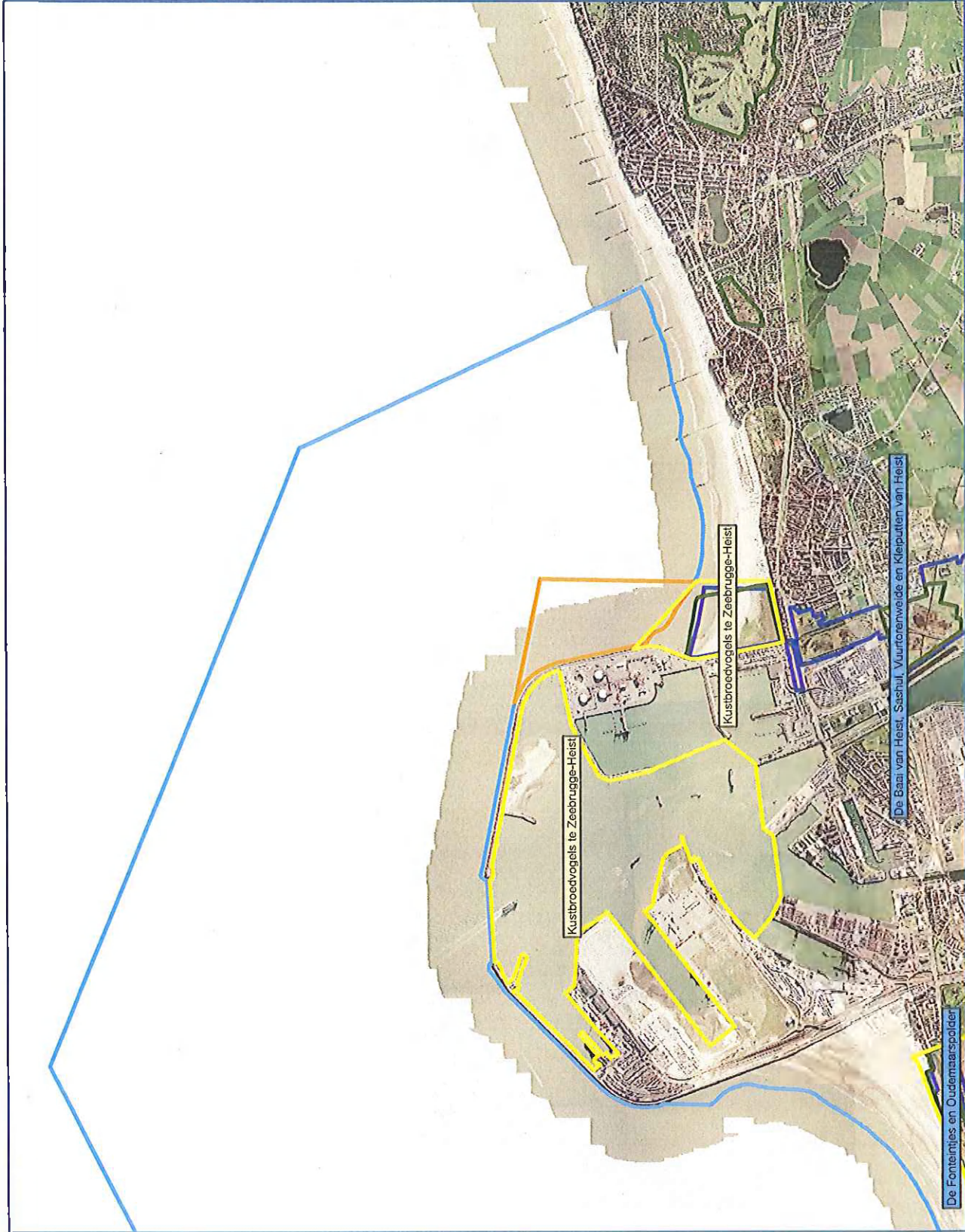
Vegetatiekaart Baai van Heist anno 1995 (L) en 2007 (R)
projectnr. 11/005465 - Basisanalyse Baai van Heist

Legende

- Vogelrichtinggebied "Kustbroedvogels te Zeebrugge-Heist" (SBZ-V) (Vlaams)
- Grote Eenheid Natuur (GEN) (Vlaams)
- Habitrichtinggebied "Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin" (SBZ-H) (Vlaams)
- Gericht Marien Reservaat 'Baai van Heist' (federaal)
- Vogelrichtinggebied SBZ-V 3 Zeebrugge (federaal)

De Fonteytes en Oudemaarspolder

Kustbroedvogels te Zeebrugge-Heist

De Baai van Heist, Sashul, Vuurtoerenwalde en Kleiputten van Heist

1:50.000

HA11_005465 Baai van Heist/Projecten

Kaart^o 6 | REVC | 04/2010

Natuurbeschermingsgebieden
projectnr. 11/005465 - Basisanalyse Baai van Heist

- Legende
- gewestplan**
- 0100- woongebied
  - 0101- woongebied met cultureel, historische en/of esthetische waarde
  - 0102- woongebied met landelijk karakter
  - 0105- woonuitbreidingsgebied
  - 0200- gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut
  - 0401- gebieden voor dagrecreatie
  - 0402- gebieden voor verblijfrecreatie
  - 0410- gebied voor toeristische recreatieparken
  - 0500- parkgebieden
  - 0600- bufferzones
  - 0700- groengebied
  - 0701- natuurgebied
  - 0702- natuurgebied met wetenschappelijke waarde of natuurreservaten
  - 0900- agrarische gebieden
  - 0901- landschappelijk waardevolle gebieden
  - 1000- industriële gebieden
  - 1002- milieubelastende industrieën
  - 1033- transportzone
  - 1100- ambachtelijke bedrijven en kmo's
  - 1200- ontginningsgebieden
  - 1400- militaire gebieden
  - 1504- bestaande waterwegen

Kaart° 7 | REV.C | 04/2010

Gewestplan
 projectnr. 11/005465 - Basisanalyse Baai van Heist

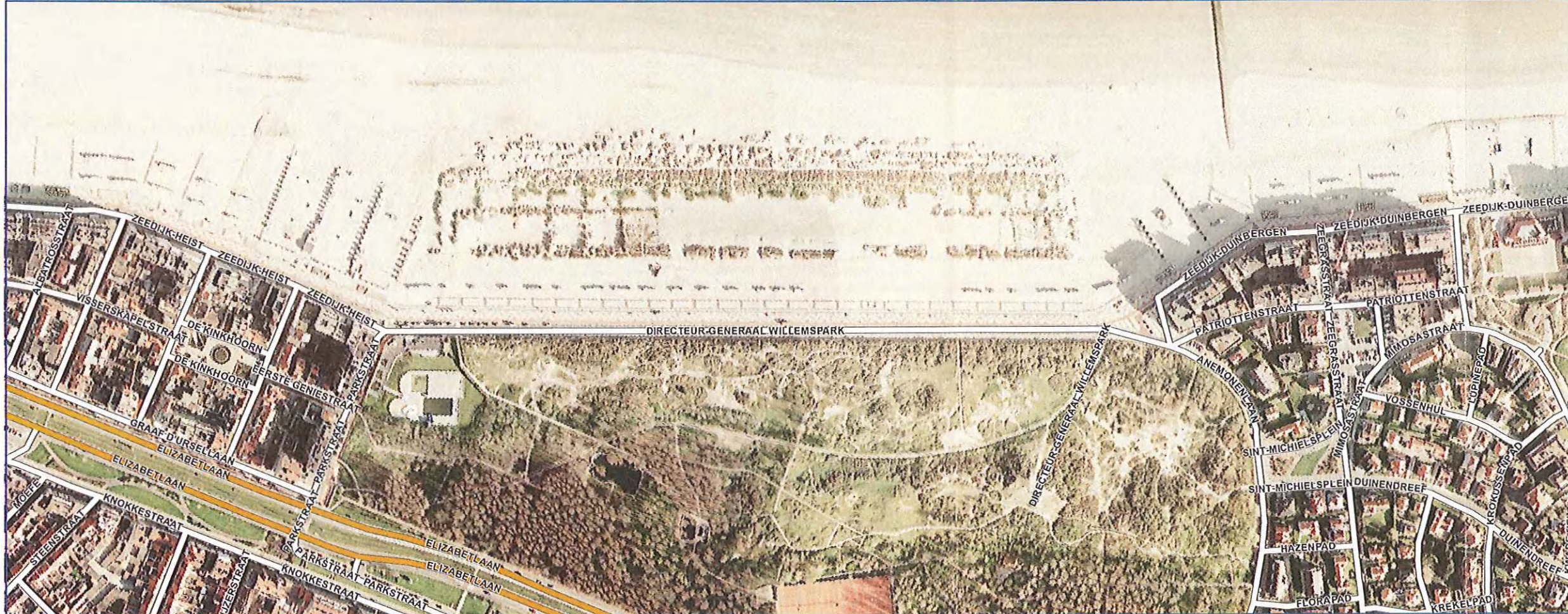
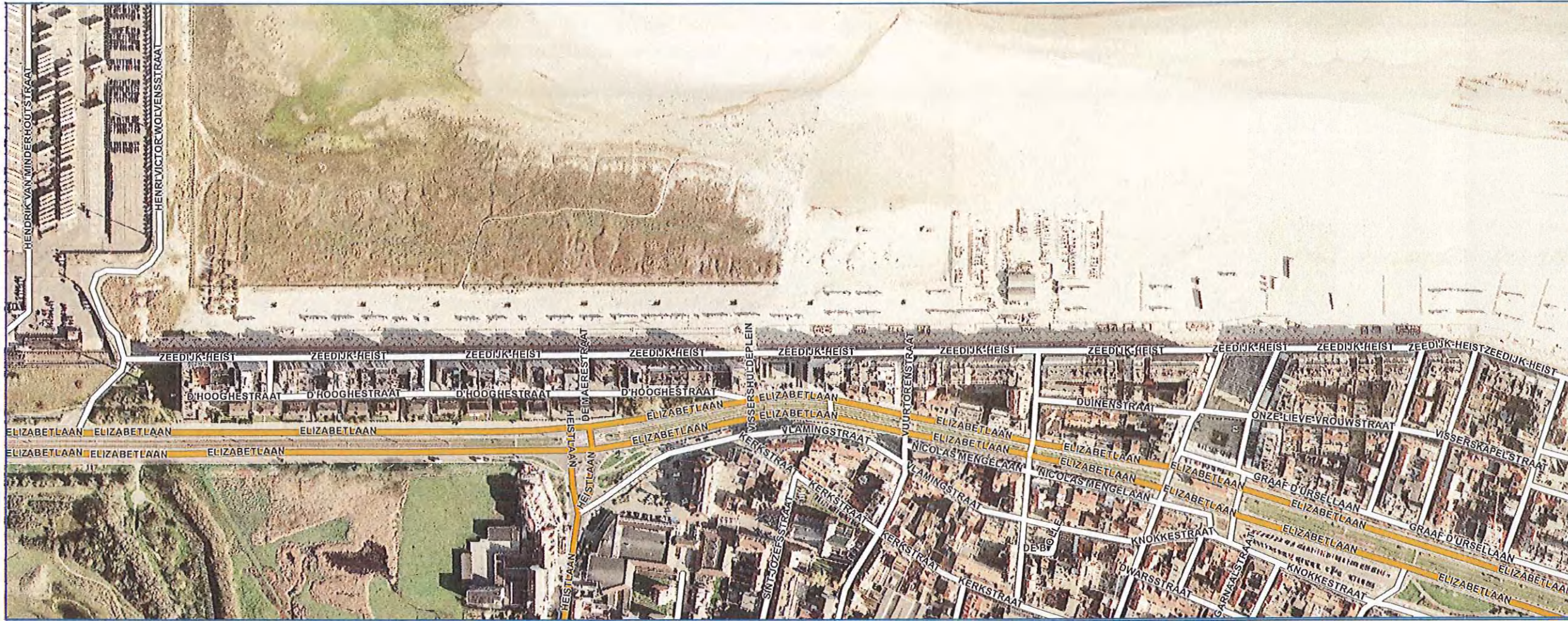

1:50.000

H111_005465 Baai van Heist/Projecten

www.geslaanderen.be

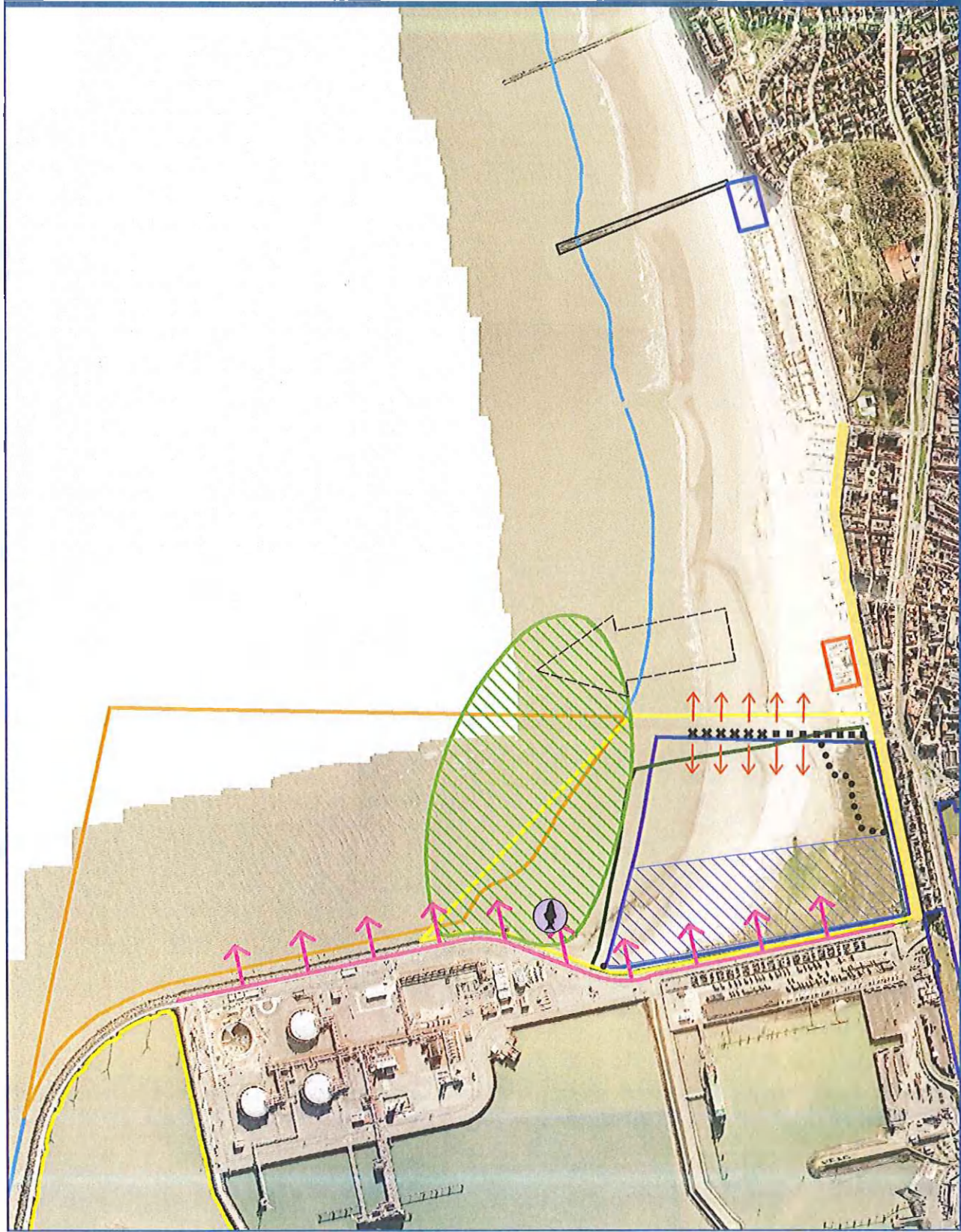

Legende

- Vogeirichtlijengebieden (SBZ-V)
- Habitatrictlijengebieden (SBZ-H)
- Grote Eenheid Natuur (GEN)
- Gericht Marien Reservaat
- Vogeirichtlijengebied (SBZ-V 3)
- indringing, verstoring watersporters
- boeien / paaltjes (= obstakels voor watersporters)
- houten palen
- moeilijke toegankelijkheid voor rescueboten, zeilboten, catamaran
- strandhoofd 1 te verwijderen
- vissers / pierenstekers
- visuele hinder
- weinig aantrekkelijke dijk
- fysieke afsluiting strandreservaat (= weinig aantrekkelijk voor toeristen en recreanten)
- *
- ■
- zandbank
- kabels en leidingen
- huidige locatie VWW Heist
- toekomstige locatie VWW Heist

Kaart° 9 | REV.D | 05/2010

Conflictkaart
projectnr. 11/005465 - Basisanalyse Baai van Heist

1:15.000

H111_005465 Baai van Heist/Projecten

www.gvoaanderen.be

Legende

- RBSC Duinbergen
- RBSC Zoute
- River Woods Sailing Club
- Surfers Paradise
- VWW Heist - huidige locatie
- VWW Heist - toekomstige locatie

1:50.000

F:\data\sf\andarc\isatie\2008\jun\ArcView\few\A4\liggend.mxd

Kaart° 10 REV.D | 05/2010

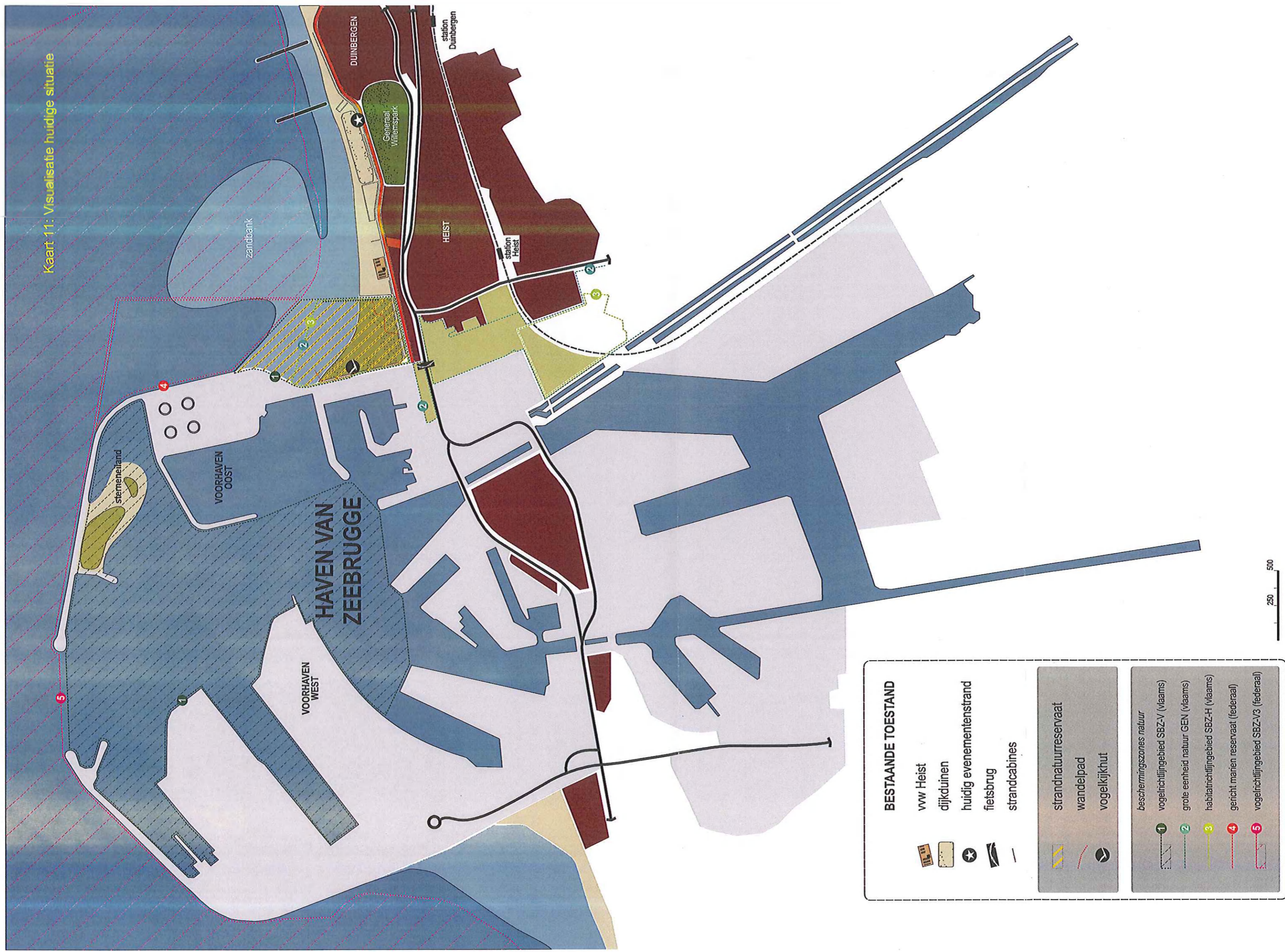
Situering watersportclubs Knokke-Heist
projectnr. 11/005465 - Basisanalyse Baai van Heist

www.geovlaanderen.be

Kaart 11: Visualisatie huidige situatie

BESTAANDE TOESTAND

- WW Heist
- dijkduinen
- huidig evenementenstrand
- fietsbrug
- strandcabines

strandnatuureservaat

- wandelpad
- vogelkijkhut

beschermingszones natuur

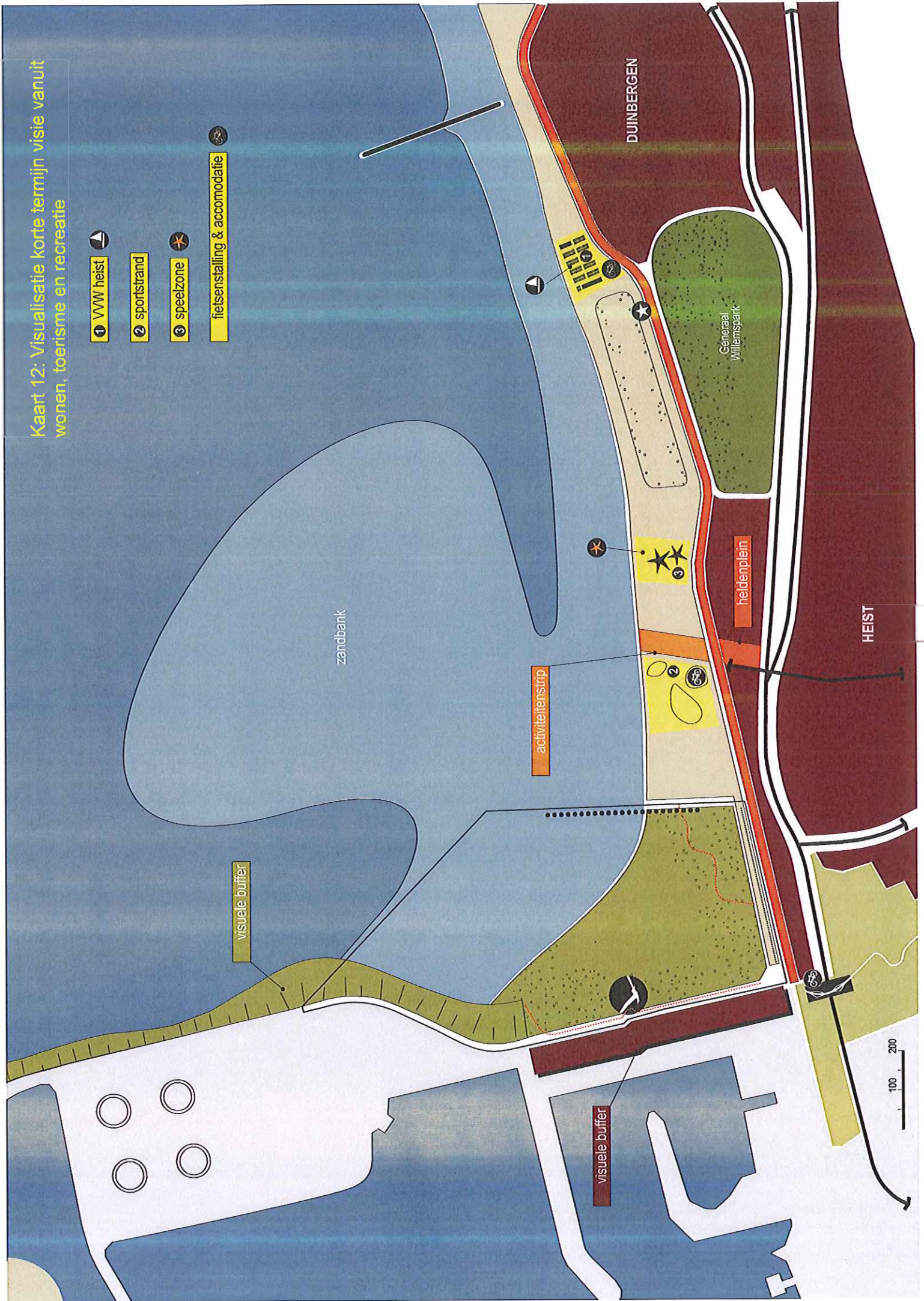
- 1 vogelrichtlijngebied SBZ-V (vlaams)
- 2 grote eenheid natuur GEN (vlaams)
- 3 habitatrictlijngebied SBZ-H (vlaams)
- 4 gericht marien reservaat (federaal)
- 5 vogelrichtlijngebied SBZ-V3 (federaal)

Kaart 12: Visualisatie korte termijn visie vanuit wonen, toerisme en recreatie

- 1 VVV heist
- 2 sportstrand
- 3 speelzone
- fietstenstalling & accommodatie

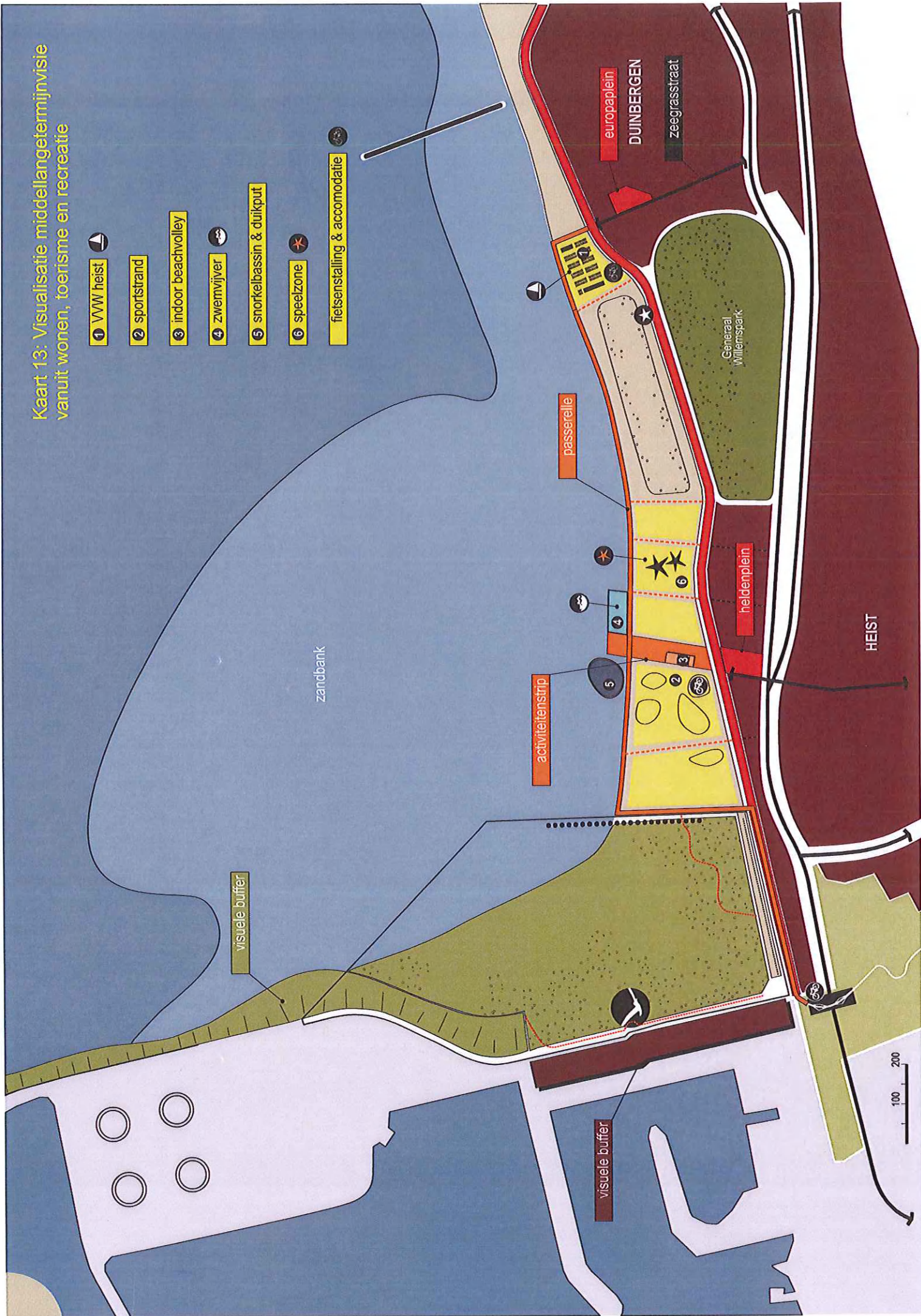

100 200

Kaart 13: Visualisatie middellange termijnvisie vanuit wonen, toerisme en recreatie

- 1 VVV heist
- 2 sportstrand
- 3 indoor beachvolley
- 4 zwembad
- 5 snorkelbassin & duikput
- 6 speelzone
- fietsenstalling & accommodatie

HEIST

visuele buffer

visuele buffer

activiteitsstrip

passerelle

heidenplein

Generaal Willemspark

europaplein

DUINBERGEN

zeegrasstraat

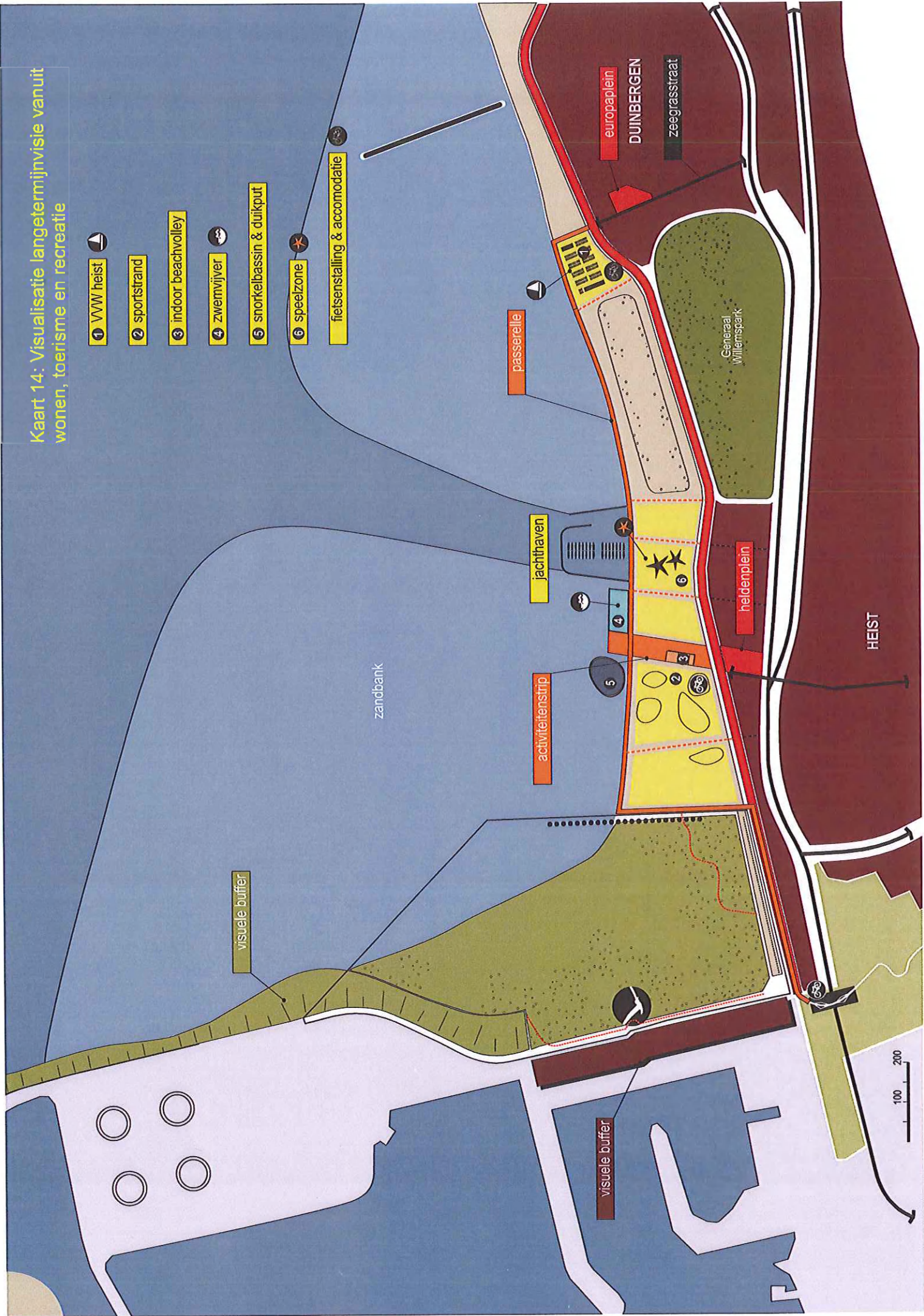
zandbank

100 200

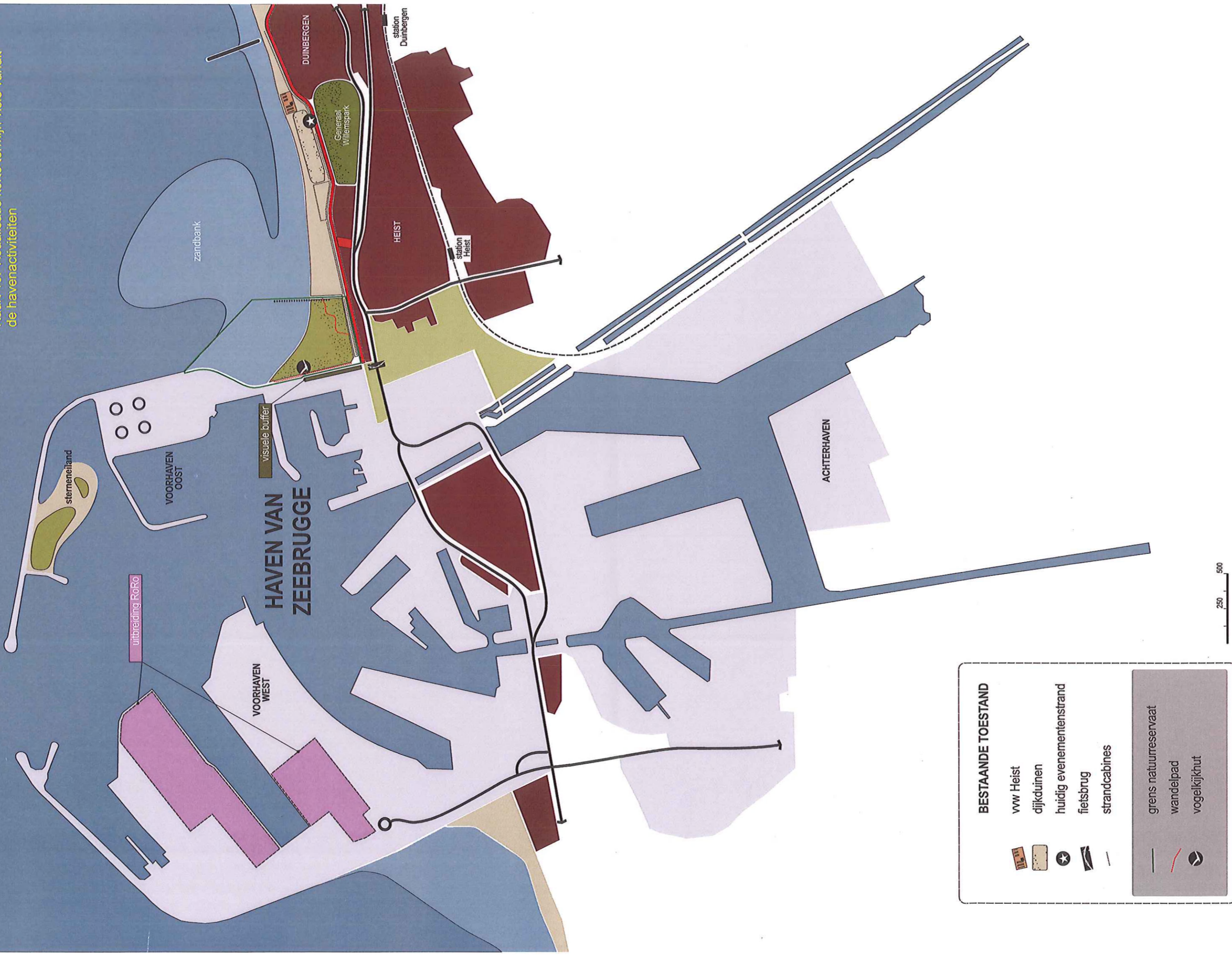
Kaart 14: Visualisatie langetermijnvisie vanuit wonen, toerisme en recreatie

- 1 WW heist
- 2 sportsstrand
- 3 indoor beachvolley
- 4 zwembad
- 5 snorkelbassin & duikput
- 6 speelzone
- fietsenstalling & accommodatie

Kaart 15. Visualisatie korte termijn visie vanuit de havenactiviteiten

BESTAANDE TOESTAND

	vww Heist
	dijkduinen
	huidig evenementenstrand
	fietsbrug
	strandcabines

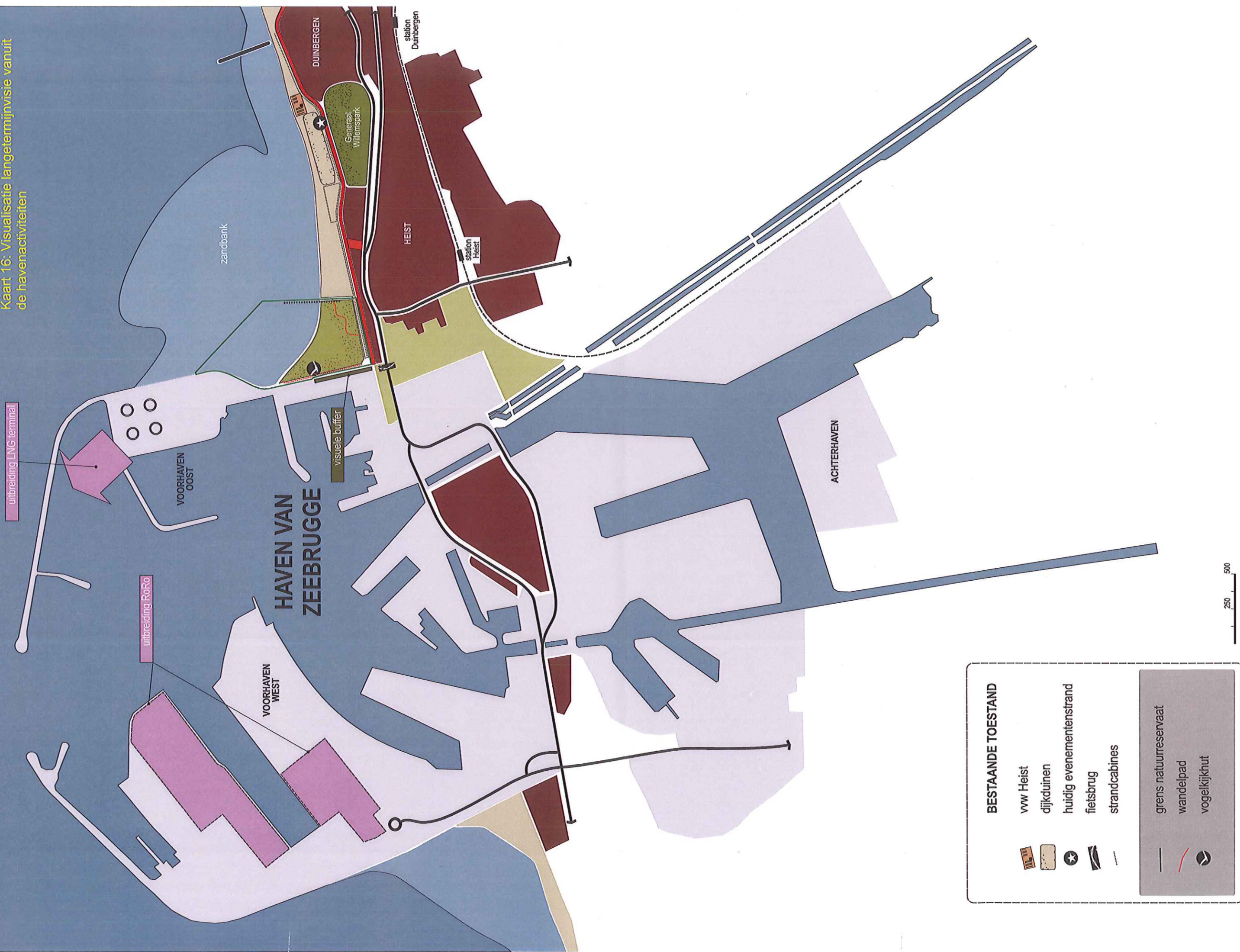

	grens natuurreservaat
	wandelpad
	vogelkijkhut

Kaart 16: Visualisatie langetermijnvisie vanuit de havenactiviteiten

BESTAANDE TOESTAND

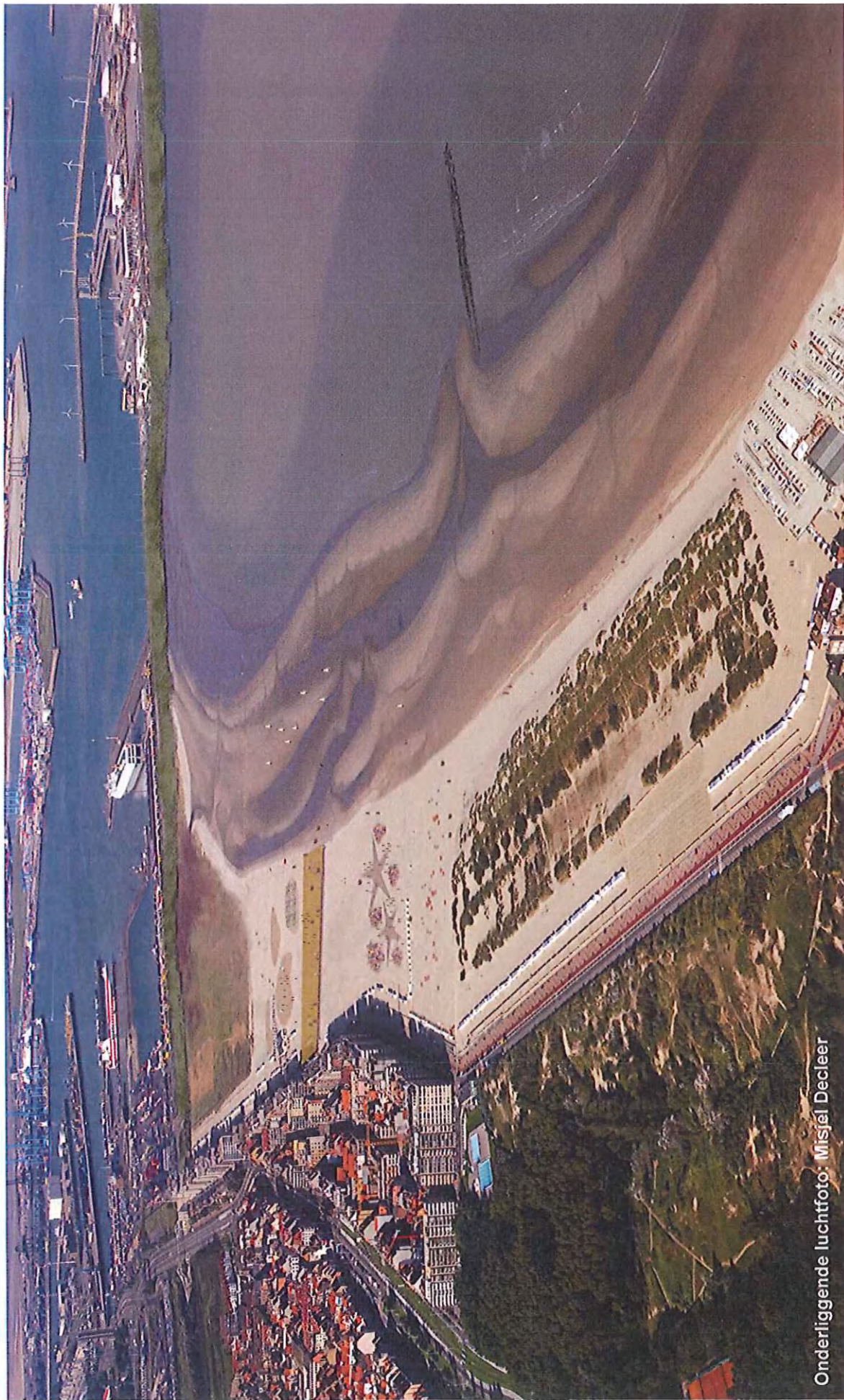
	vww Heist
	dijkduinen
	huidig evenementenstrand
	fietsbrug
	strandcabines

	grens natuurreservaat
	wandelpad
	vogelkijkhut

250 500

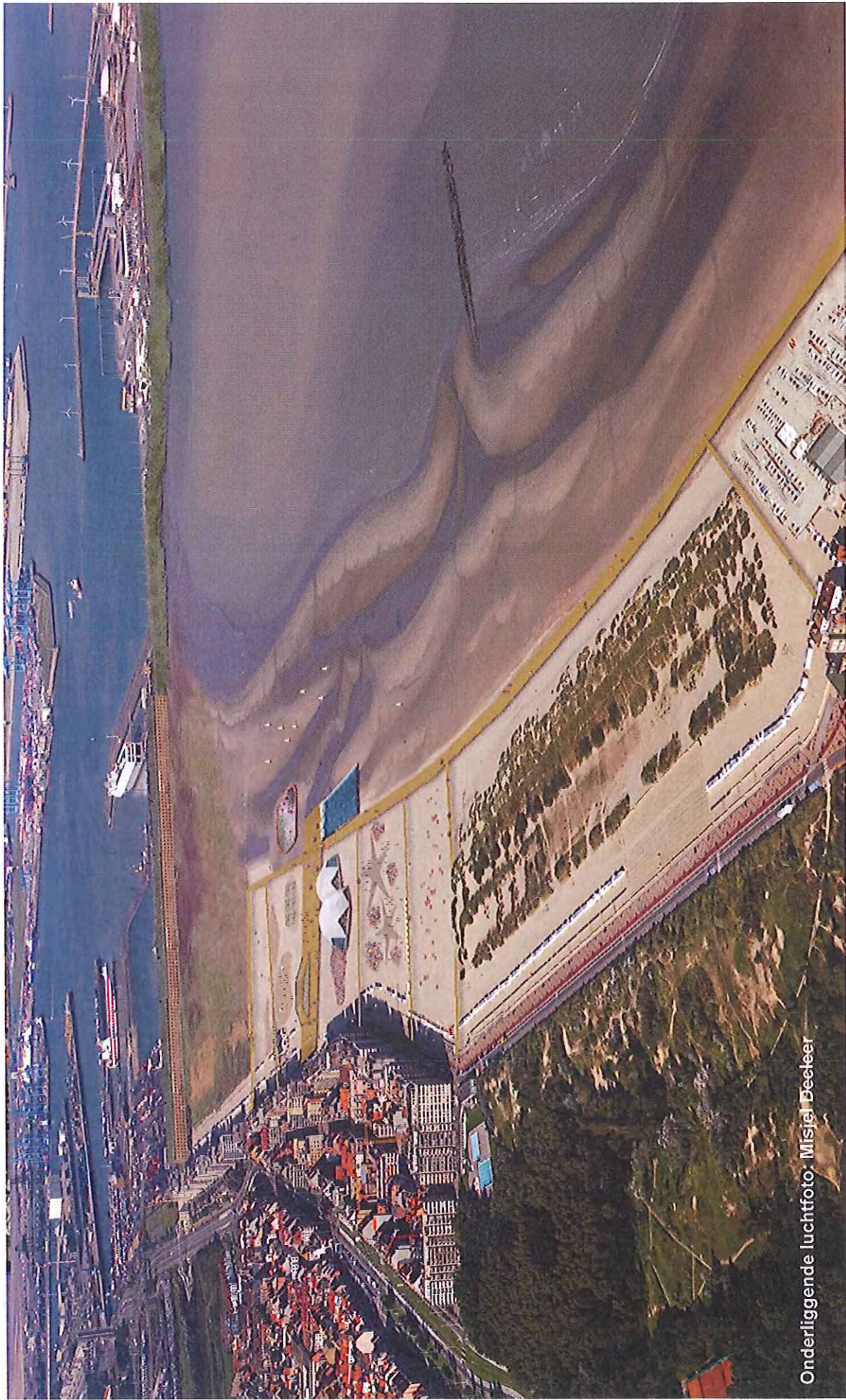

Onderliggende luchtfoto: Misjel Decler

Kaart 17: Luchtfoto korte termijn visie vanuit de toeristisch-recreatieve sector

Onderliggende luchtfoto: Mijstel Beeleer

Kaart 18: Luchtfoto middellange termijn visie vanuit de toeristisch-recreatieve sector

Bijlagen

Bijlage 1: Topografische kaarten en luchtfoto anno 1907, 1971, 1985

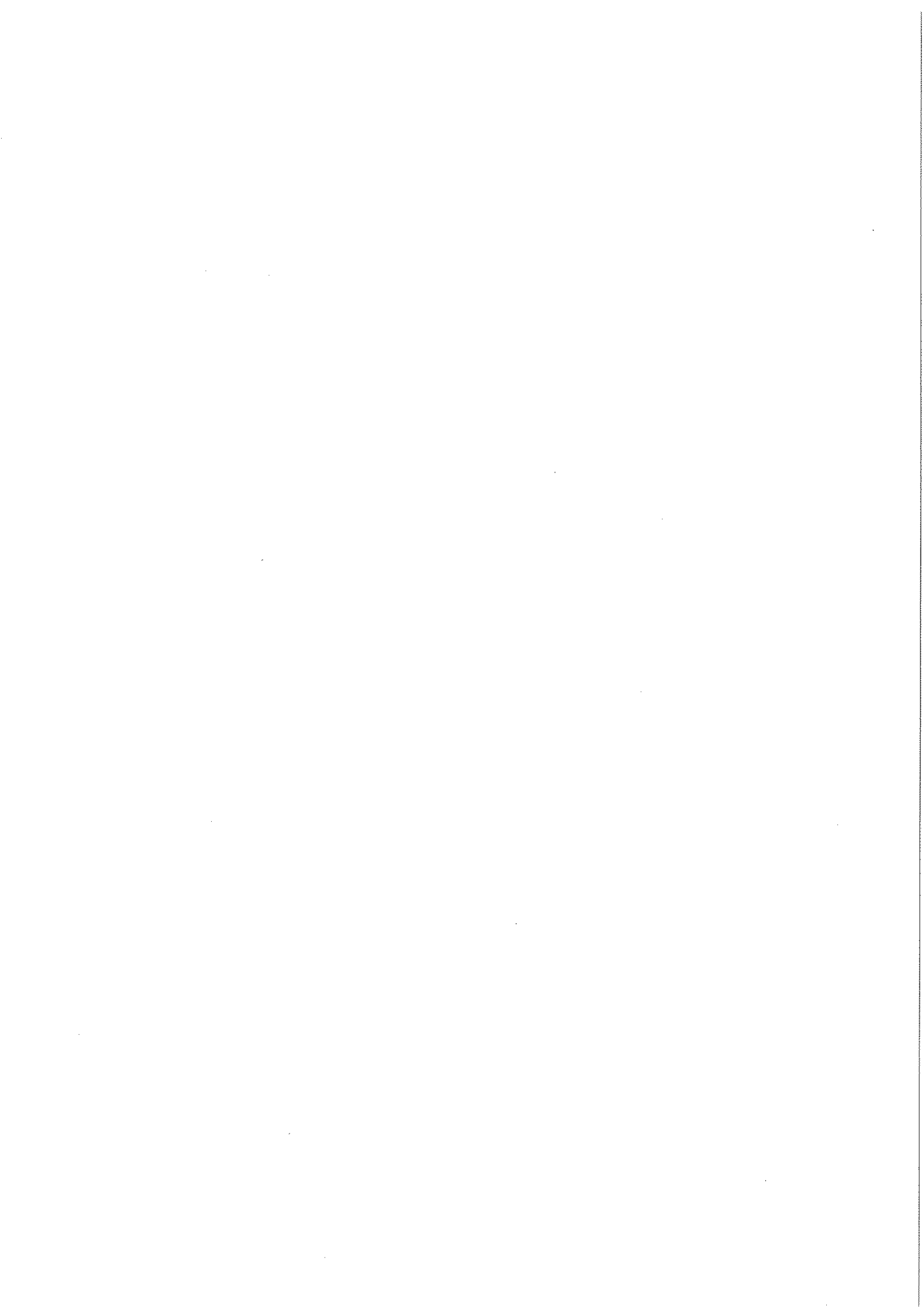
Bijlage 2: Algemene stedenbouwkundige voorschriften PRUP Strand en dijk Knokke-Heist

Bijlage 3: Historische analyse ontwikkeling zandbank (Janssens, 2009)

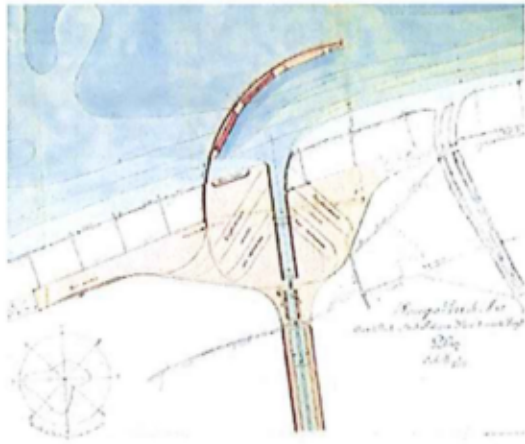
Bijlage 4: Resultaten goedgekeurde bevragingen

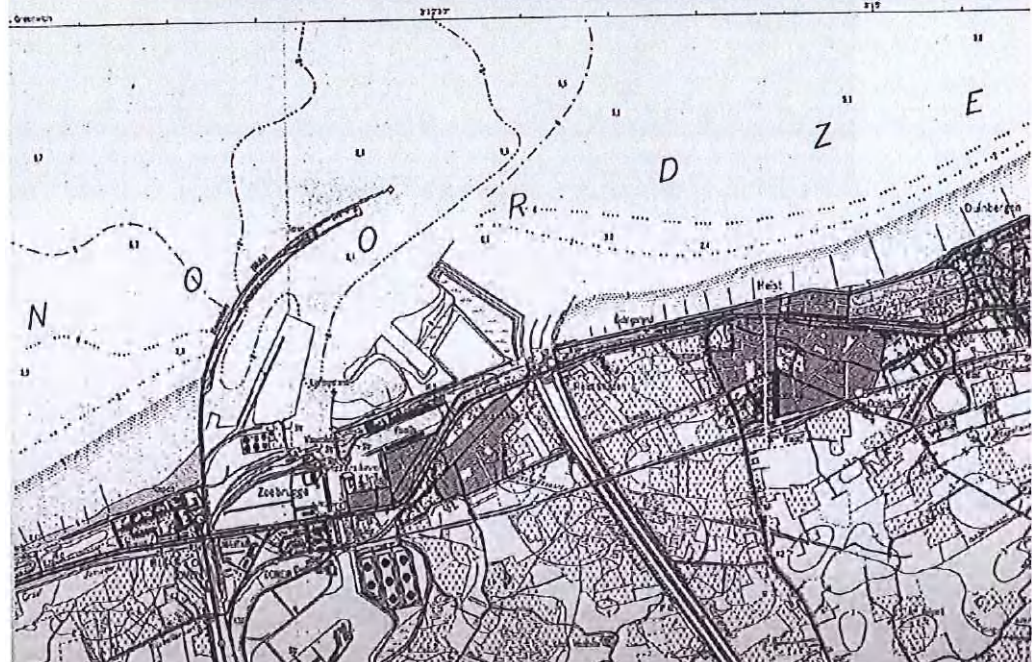
Bijlage 1: Topografische kaarten en luchtfoto anno 1907, 1971, 1985

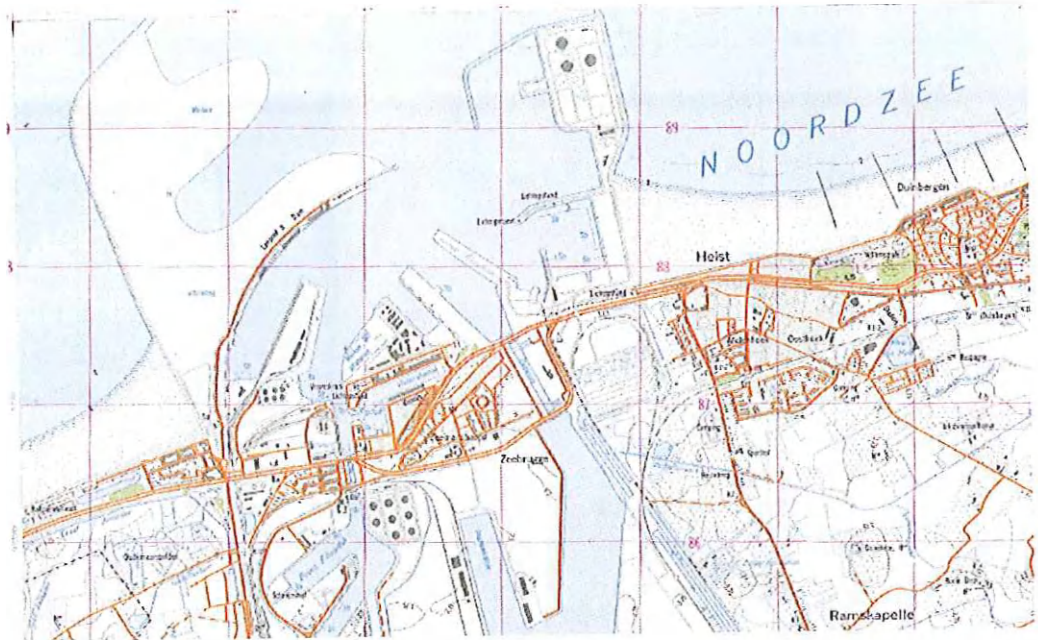

Anno 1907

Anno 1971

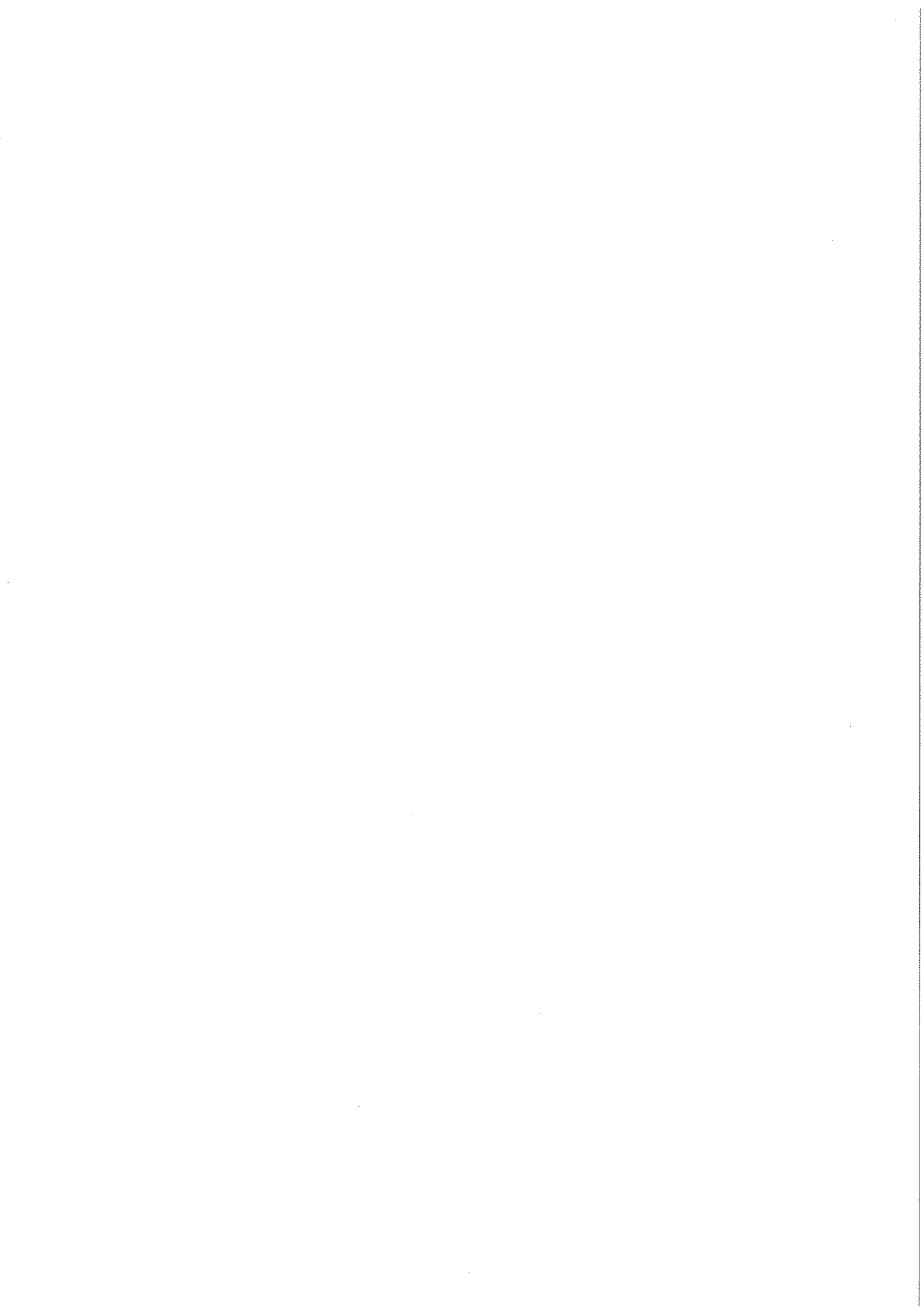
Anno 1985

Anno 2003

Bijlage 2: Algemene stedenbouwkundige voorschriften PRUP Strand en dijk Knokke-Heist

6. Stedenbouwkundige voorschriften

De stedenbouwkundige voorschriften worden weergegeven in twee kolommen. De linkse kolom bevat per artikel de stedenbouwkundige voorschriften, die verordenende kracht hebben en waarvan dus niet kan worden afgeweken. In de rechtse kolom wordt de achterliggende visie of gedachtegang weergegeven of een nadere toelichting voor een juiste interpretatie van het voorschrift.

ALGEMENE STEDENBOUWKUNDIGE VOORSCHRIFTEN	
<p>Art. 1</p> <p>De hoofdfunctie voor het hele plangebied is zeewering, zijnde het beschermen van het hinterland tegen overstromingen. Recreatie en natuur zijn ondergeschikte functies. Naargelang de zone, primeert de ene ondergeschikte functie op de andere of worden ze als nevenschikte functies beschouwd.</p> <p>Alle werken, handelingen of wijzigingen die in het kader van dit RUP worden geregeld mogen de rol van stranden, duinen en dijken als kustverdedigingsmiddel niet ondermijnen.</p>	<p>Het systeem van stranden, duinen en dijken hebben in eerste instantie een zeewerende functie die het hinterland behoedt van overstromingen. Deze essentiële rol moet gegarandeerd worden. Deze functie is onafhankelijk van de overheid die bevoegd is voor de werken, handelingen en wijzigingen voor het realiseren van deze zeewerende functie.</p>
<p>Art. 2</p> <p>Werken, handelingen en wijzigingen zijn toelaatbaar voor de realisatie van de zeewerende functie, voor infrastructuur voor kust- en zeevaart, voor de realisatie van de ondergeschikte functies met inbegrip van artistieke werken.</p>	<p>Voorbeelden van artistieke werken zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Standbeelden; - Kunstobjecten; - Land-art; - ... <p>(Deze voorbeelden zijn niet limitatief opgesomd)</p>

Art. 3

In dit RUP wordt verstaan onder:

- s.1. Zomerseizoen: periode van 15 maart t/m 15 oktober
- s.2. Winterseizoen: periode van 16 oktober t/m 14 maart
- s.3. Constructie van permanente aard: constructie die zowel in het zomerseizoen, als in het winterseizoen aanwezig is.
- s.4. Constructie van tijdelijke aard: constructie die enkel aanwezig is gedurende een deel van of het gehele zomerseizoen.
- s.5. Constructie met publieke functie(s): algemene openbare, niet-commerciële voorzieningen.
- s.6. Constructie met (commercieel-)recreatief doel: recreatieve voorzieningen, al dan niet commercieel, in functie van een breed doelpubliek.
- s.7. Constructie in functie van water- en/of strand sportbeoefening: recreatieve voorzieningen voor beoefenaars van water- en/of strand sport in verenigingsverband.
- s.8. Individuele strandcabine: kleine gesloten constructie, bestemd voor het opbergen van strandmateriaal en/of kleedruimte.
- s.9. Strandpark: Volledig of hoofdzakelijk afgebakende ruimte op het strand, die geheel of in hoofdzaak onttrokken is aan het openbaar karakter van het strand (en dus onttrokken aan het vrije gebruik van recreanten, zonder enige randvoorwaarde).

Voorbeelden van constructies met publieke functie(s) zijn:

- Sanitair
- Douche-ruimte
- Ehbo-ruimte
- (bergings-)ruimte voor reddingsdienst
- Infokiosk / stranddienstcentra
- Straatmeubilair (inclusief hondentoiletten en kleine niet-commerciële speeltoestellen)
- Sportinfrastructuur (bvb. ten behoeve van een gemeentelijk sportstrand)
- Meubilair (verlichting, banken, afvalbakken, ...)
- ..

Voorbeelden van constructies met een (commercieel-)recreatief doel:

- Drink- en ijsverkooppunt (raamverkoop zonder verbruiksruimte)
- Snackbar / tea-room (uitbating met verbruikersruimte, met verkoop van snacks en versnaperingen)
- Restaurant (uitbating met verbruikersruimte, met verkoop van uitgebreide warme maaltijden)
- Vooruitbouw van handelspanden
- Overdekte terrassen (in samenhang met horeca-zaken)
- Niet-overdekte terras (in samenhang met horeca-zaak)
- Verkoop- en/of verhuurstand (in samenhang met handelspand)
- Berging (vb. in functie van verhuur strandzetels, die geen deel uitmaken van een strandpark)
- Individuele strandcabines (=gezinscabine, strandtent, badkar,...)
- Strandparken
- Commerciële speeltoestellen (springkastelen, e.d.)
- Tijdelijke infrastructuur (tenten, podia, tribunes, ...) in functie van evenementen (festivals, sportmanifestaties, promotiecampagnes,...)
- ..

(Deze voorbeelden zijn niet limitatief opgesomd)

Onder 'bestemd voor een breed doelpubliek' worden zowel privé-constructies bedoeld, als constructies die door een exploitant verder worden verhuurd (vb. in het geval van strandcabines)

Art. 4

Algemene inrichtingsprincipes voor strand en dijk:

s.1. Bij de oprichting van nieuwe constructies of de renovatie van bestaande constructies gelden volgende algemene voorwaarden:

- 1° ze worden opgericht met duurzame en esthetisch verantwoorde materialen;
  - 2° de gebruikte bouwmaterialen dienen zowel voor wat betreft het soort materiaal, als qua kleur in harmonie te zijn met de omgeving;
  - 3° de nodige aandacht dient besteed te worden aan de toegankelijkheid voor iedereen;
  - 4° bij de oprichting van constructies van tijdelijke aard dient de verankering en inplanting van die aard te zijn, dat het terrein jaarlijks op eenvoudige wijze in zijn oorspronkelijke toestand kan hersteld worden.
- s.2. Op het droog strand dient langs de hoogwaterlijn een voldoende brede, continue, obstakelvrije ruimte voor de vrije doorgang van recreanten te worden voorzien, met een minimum breedte van 5 m.
- s.3. De inrichting van het strand met meubilair dient te gebeuren met wegneembare materialen. Onmiddellijk aangrenzend aan de dijk is wel permanent meubilair toelaatbaar.
- s.4. Gedurende het volledige winterseizoen dient het strand volledig gevrijwaard te zijn van alle constructies van tijdelijke aard, zodat het natuurlijk en open karakter optimaal tot uiting komt.

In functie van de algemene kwaliteit en de optimale beleving en ter versterking van het openbaar karakter van strand en dijk dienen een aantal basisprincipes te worden gerespecteerd.

Met toegankelijkheid voor iedereen wordt bedoeld dat maximaal wordt rekening gehouden met de toegankelijkheid (bereikbaarheid, betreedbaarheid en bruikbaarheid) voor personen met een handicap. (maatvoering, leesbaarheid in ruime zin, ...)
 Voor een gedetailleerde handleiding met tips en maatvoeringen wordt verwezen naar het 'algemeen adviesrapport', Westkans i.o.v. provincie West-Vlaanderen (2003) of latere wijzigingen en/of aanvullingen.

Onder inrichting van het strand met meubilair wordt verstaan: verlichting, banken, afvalbakken, kleine speeltoestellen, enz ...

Het seizoensgebonden verschil in dynamiek aan de kust dient tot uiting te komen. Hiermee wordt het 'intensieve, drukke karakter' van het zomerseizoen bedoeld, tegenover het 'rustgevende, open karakter' van het winterseizoen.

Art. 5

Gebouwen die behoorlijk stedenbouwkundig vergund zijn of als vergund worden beschouwd, kunnen in hun huidige staat gehandhaafd blijven. Instandhoudings- of onderhoudswerken, omschreven volgens het van kracht zijnde decreet, zijn toelaatbaar. Wanneer het gaat om meer dan instandhoudings- of onderhoudswerken, dienen de voorschriften van het RUP nageleefd te worden, met uitzondering van de heikrachtregeling volgens het van kracht zijnde decreet

Onder 'als vergund beschouwd' wordt verstaan:

- Ofwel een constructie waarvan wordt aangetoond dat ze gebouwd is voor de inwerkingtreding van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw;
- Ofwel een constructie waarvan wordt aangetoond dat ze gebouwd is na de wet van 29 maart 1962, maar dateert van voor de allereerste definitieve vaststelling van het gewestplan waarbinnen het gelegen is, indien de overheid niet kan aantonen dat de constructie in overtreding werd opgericht.

De heikrachtregeling laat toe dat een gebouw dat geheel of gedeeltelijk vernield of beschadigd wordt door een plotse ramp, buiten de wil van de eigenaar, onder randvoorwaarden kan herbouwd worden.

Zone 1 CENTRUMGEBIED voor DAGCREATIE	
<p>Art. 6 Bestemming centrumgebied: Het centrumgebied is, na zeewering, bestemd voor dagrecreatie.</p>	<p>Hoofddoelstelling in het centrumgebied is de kwalitatieve (seizoensgebonden) toeristisch-recreatieve uitbouw van dijk en strand. Dagrecreatie vormt dus, na zeewering, de hoofdfunctie. Een aanbod van kleinschalige constructies voor een breed doelpubliek zijn hier toelaatbaar. In dit centrumgebied van dit stedelijk gebied is het, in tegenstelling tot de centrumgebieden van de kusthoofddorpen, wél mogelijk om permanente constructies voor een specifieke (watersport)doelgroep te realiseren, zij het aan de randen van de deekernen, op specifiek aangeduide locaties.</p> <p>Binnen het centrumgebied wordt geen verdere cartografische detaillering aangebracht. Het komt de gemeente toe om het centrumgebied verder te differentiëren om op die manier de verschillende deekernen een eigen karakter te geven binnen de randvoorwaarden, beschreven in dit RUP.</p>
<p>Art. 7 Algemene inrichtingsprincipes voor het centrumgebied: s.1. Het dijklichaam kan worden ingericht vanuit functionele en/of esthetische overwegingen;</p>	<p>De inrichting van het dijklichaam kan o.a. volgende ingrepen omvatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aanbrengen van infrastructuur t.b.v. verkeer (alle vervoerswijzen) - Voorzien van ondergrondse parkeervoorzieningen en alle daarbij horende infrastructuur; - Doorbreken van de rechtlijnigheid van de dijk; - ... <p>(Deze voorbeelden zijn niet limitatief opgesomd)</p>

s.2. De dijk dient voorzien te zijn van een voldoende brede en continue, obstakelvrije ruimte in functie van de vrije doorgang van recreanten, met een minimum breedte van 2 meter, met aandacht voor de toegankelijkheid voor iedereen.

Stranden, duinen en dijken hebben een belangrijke functie als openbaar domein. Een minimale publieke toegang tot en vrije doorgang op strand, dijk en duin moet gegarandeerd worden.

Richtinggevend wordt onder voldoende brede, continue, obstakelvrije ruimte verstaan dat gemiddeld 2/3 van het bewandelbare gedeelte van de dijk wordt gevrijwaard van constructies van tijdelijke en permanente aard. Hiervan dient minimum 2 meter absoluut obstakelvrij te zijn (dus ook gevrijwaard van straatmeubilair).

Onder 'bewandelbaar gedeelte' wordt dit deel van de dijk verstaan dat in hoofdzaak wordt gebruikt voor de circulatie van voetgangers.

In functie van toegankelijkheid voor iedereen dienen niveaunderschillen beperkt te blijven en dient een vrije hoogte van 2m20 te worden gerespecteerd.

s.3. Van op de dijk zijn er een aantal voldoende brede, obstakelvrije toegangen tot het strand, met een minimum breedte van 2 meter, met aandacht voor de toegankelijkheid voor iedereen.

Met toegankelijkheid voor iedereen wordt bedoeld dat optimaal wordt rekening gehouden met voorzieningen voor het opvangen van hoogteverschillen (vb. leuningen, trappen, hellingen, ...) of soort ondergrond (vb. strandmatten, ...)

s.4. Op het strand zijn er een aantal voldoende brede, obstakelvrije doorgangen naar de hoogwaterlijn, met een minimum breedte van 2 meter, met aandacht voor de toegankelijkheid voor iedereen.

Voor een gedetailleerde handleiding met tips en maatvoeringen wordt verwezen naar het 'algemeen adviesrapport', Westkans i.o.v. provincie West-Vlaanderen (2003) of latere wijzigingen en/of aanvullingen.

s.5. Bij de inrichting van het strand dient te worden rekening gehouden met de morfologie van het strand. De zogenaamde 'dijkduinen' dienen gevrijwaard te worden van constructies, maar zijn vrij toegankelijk voor recreanten. Structurele reliëfwijzigingen zijn, behalve in het kader van zeewering, enkel toelaatbaar in functie van het vrijwaren van de permanente bebouwing en haar onmiddellijke omgeving en toegangen of zichten tussen dijk en strand en dit zolang de zeewering niet in het gedrang komt.

Met de morfologie van het strand wordt de al dan niet spontane duinvorming of -begroeiing met mogelijke ecologische waarde bedoeld. Omwille van het dynamisch karakter van het strand is het moeilijk en tevens niet wenselijk deze zogenaamde 'dijkduinen' strikt af te bakenen (zoals weergegeven in de feitelijke toestand) en vast te leggen in het grafisch plan.

Onder structurele reliëfwijziging wordt verstaan dat de morfologie van het strand grondig wordt gewijzigd. Het beperkt nivelleren van het strand in functie van de toeristisch-recreatieve exploitatie wordt niet aanzien als een structurele reliëfwijziging.

Art. 8

Inrichtingsprincipes voor constructies van permanente aard in het centrumgebied, gesitueerd op de dijk of het strand en niet fysisch verbonden met de landwaartse zeedijkbebouwing (gelegen buiten het RUP).

s.1. Nieuwe constructies of uitbreidingen aan bestaande constructies zijn enkel toegelaten met het oog op een publieke functie, bestemd voor een breed publiek en met een toeristisch-recreatief doel.

De constructies bedoeld in paragraaf 1 dienen te worden opgericht in fysieke relatie met de dijk:

- a) constructie op, aansluitend aan of ingewerkt in de dijk;
- b) maximale uitsteek op het strand: 15 meter, vanaf de gemiddelde bovenkant van de dijkhelling.

De constructies moeten kleinschalig zijn en mogen slechts een geringe impact hebben op de beleving van strand en dijk. Hiervoor gelden onder andere de volgende voorwaarden:

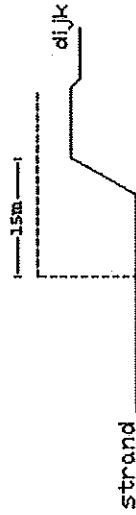
- 1° per functie wordt een maximale nuttige vloeroppervlakte toegestaan van ca. 100 m²;
- 2° wanneer meerdere publieke functies worden gebundeld, is de nuttige vloeroppervlakte maximum ca. 300 m² (exclusief omgevingsaanleg);
- 3° maximum 1 bouwlaag mag uitsteken boven het dijkniveau;
- 4° de bouwhoogte ten opzichte van de dijk ligt in de grootteorde van 3 meter, waarbij een beperkt gedeelte kan afwijken in functie van een blikvanger, met uitsluiting van opvallende publiciteit.

s.2. Uitbreiding van bestaande restaurant-snackbar-tearoom-uitbating is slechts toelaatbaar in functie van het voldoen aan andere regelgeving van dwingende aard.

s.3. Dit artikel is niet van toepassing op de constructies bedoeld in artikel 7 § 1, artikel 10 en artikel 11.

s.4. Alle permanente constructies kunnen ook als tijdelijke constructie worden opgericht. Deze constructies moeten voldoen aan de bovenstaande voorwaarden.

Constructies dienen zoveel mogelijk gebundeld te worden ter hoogte van de dijk. Bij de inplanting dient aandacht te worden besteed aan de fysieke toegankelijkheid en vrije doorgang naar en op het strand en de dijk, alsook de te vrijwaren zichtrelatie tussen dijk en zee (zie algemene voorschriften).

Om de impact van de constructies op de beleving van strand en dijk te beperken wordt de oppervlakte laag gehouden. Om daarentegen versnippering en verspreiding van kleinere constructies tegen te gaan wordt echter het bundelen van publieke functies aangemoedigd.

Onder deze constructies valt ook de raamverkoop zonder verbruiksruimte (vb. drank- en ijsverkooppunt).

Onder regelgeving van dwingende aard wordt o.a. die regelgeving bedoeld zoals in artikel 145 bis, §1, 4° van het decreet houdende organisatie van de ruimtelijke ordening.

Art. 9

Inrichtingsprincipes voor constructies van permanente aard in het centrumgebied, gesitueerd op de dijk en fysisch verbonden met de zeedijkbebouwing (gelegen buiten het RUP):

- 1° steeds in samenhang en fysiek aansluitend aan drank- en/of eetgelegenheden of handelspand, gelegen langs de zeedijk;
  - 2° max. breedte is beperkt tot de breedte van de zaak langs de zeedijk. De breedte t.h.v. de toegang tot de appartementsgebouwen mag niet worden ingenomen. De constructie mag evenmin worden uitgebreid met de breedte van het aanpalende gebouw waar geen uitbating is;
  - 3° indien de grens van het RUP niet samenvalt met de voorbouwlijn is een dergelijke constructie niet toelaatbaar binnen het plangebied;
  - 4° alle permanente constructies kunnen ook als tijdelijke constructie worden opgericht.
- Deze constructies moeten voldoen aan de bovenstaande voorwaarden.

Art. 10

Enkel op de specifiek aangeduide locatie * is het volgende toelaatbaar:

- 1° **permanente of tijdelijke constructie(s)** in functie van water- en/of strandsportbeoefening in verenigingsverband, onder volgende specifieke voorwaarden:
  - a) de constructie(s) dienen optimaal te worden ingepast in de omgeving;
  - b) bouwvolume en materiaalkeuze worden afgestemd op de omgeving, integratie in de dijk is wenselijk;
  - c) de totale vloeroppervlakte bedraagt maximaal ca. 500 m² (alle overdekte en verharde ruimten in openlucht inbegrepen);
  - d) maximaal 1 bouwlaag mag uitsteken boven het dijkniveau;
  - e) maximale hoogte per bouwlaag bedraagt ca. 3 meter.
  - f) een educatieve ruimte en een drankgelegenheden met beperkte verbruikersruimte (terras en/of overdekte zitruimte) ter ondersteuning van de clubwerking is toelaatbaar:
    - deze functies worden geïntegreerd in het geheel
    - het aandeel van deze functies mag niet meer dan 30% van de totale vloeroppervlakte innemen.
  - g) de nuttige oppervlakte kan nog worden verruimd met 100 m² wanneer de constructie wordt aangevuld met (een) publieke functie(s).

- 2° Alle activiteiten, constructies en handelingen horende onder 1° vermelde constructies dienen geconcentreerd in de onmiddellijke omgeving van de onder 1° vermelde constructies.

Met deze constructies worden de 'vooruitbouwen' voor overdekte terrassen en verkoopsruimten bedoeld, die fysiek verbonden zijn met de gebouwen gelegen op de rooi-/ bouwlijn, langs de landzijde van de zeedijk.

Nadere bepalingen kunnen worden vastgelegd in een gemeentelijke verordening, bestemmingsplan of reglement, rekening houdend met de toegankelijkheid van de dijk.

Bij de totale vloeroppervlakte is de toegangsweg niet inbegrepen.

In de drankgelegenheden kunnen naast drank enkel snacks en versnaperingen worden aangeboden.

Een restaurant-uitbating wordt dus uitgesloten.

Hieronder worden o.a. het stapelen van water- en strandsportmateriaal, sportpleinen, enz...

VERORDENENDE VOORSCHRIFTEN

TOELICHTING / VISIE

Art. 11

Enkel ter hoogte van de specifieke aanduiding (blauwe bol) ter hoogte van het Casino van Knokke is een beperkte inname van het openbaar domein toelaatbaar, onder volgende randvoorwaarden:

- a) het openbaar domein wordt niet volledig overbouwd;
- b) het openbaar karakter van het gedeelte dat op het openbaar domein is gesitueerd blijft gehandhaafd.

Deze uitzondering is te verantwoorden in functie van de uitstraling van het structuurondersteunend kleinstedelijk gebied Knokke-Heist.

Art. 12

Inrichtingsprincipes voor constructies van tijdelijke aard in het centrumgebied:

s. 1. Constructies van tijdelijke aard (cf. art. 3) zijn toelaatbaar indien ze voldoen aan volgende algemene voorwaarden:

1° ze zijn bestemd voor een breed doelpubliek, in functie van een toeristisch-recreatieve exploitatie;

2° dienen zoveel mogelijk te worden gebundeld op of tegenaan de dijk

Bij de inplanting van deze constructies, dient het **zeezicht van op de dijk te worden gegarandeerd**.

Er wordt gestreefd naar een optimale plaatsing van de constructies.

a) Mogelijkheid 1:

In het geval de top van de dijk boven de constructies uitsteekt en de zichtrelatie tussen dijk en zee gegarandeerd is bij een ooghoogte van min. 1m40, is een aaneengesloten geheel van constructies op het strand te verantwoord (bij voldoende breed strand meerdere rijen mogelijk).

b) Mogelijkheid 2:

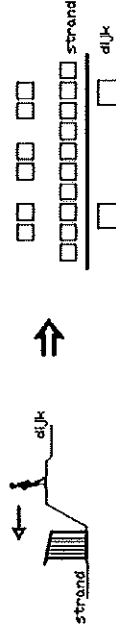
In het geval de top van de dijk lager ligt dan de nokhoogte van de constructies, zodat de zichtrelatie (ooghoogte van min. 1m40) tussen dijk en zee in het gedrang komt, dan dienen op regelmatige plaatsen onderbrekingen in de constructies te worden aangebracht.

3° het betreft kleinschalige constructies met een geringe impact op de beleving van strand en dijk (zie §.2 tot §.4 voor verdere specificaties).

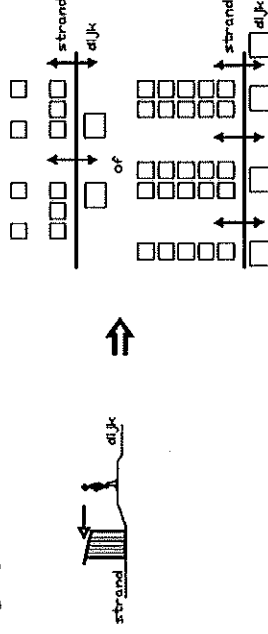
Constructies dienen zoveel mogelijk gebundeld te worden ter hoogte van de dijk. Bij de inplanting dient aandacht te worden besteed aan de fysieke toegankelijkheid en vrije doorgang naar en op het strand en de dijk, alsook de te vrijwaren zichtrelatie tussen dijk en zee.

Naast de fysieke toegankelijkheid is ook een visueel contact tussen dijk en zee van belang. De visuele beleving van het zeezicht van op de dijk moet zoveel mogelijk gevrijwaard blijven. Onderstaande principeschetsen zijn een conceptuele voorstelling van de (periodische) inrichting van het strand en dijk in functie van de zichtrelaties.

mogelijkheid 1

mogelijkheid 2

opmerking: de schetsen zijn een conceptuele voorstelling van de werkelijkheid, de aantallen zijn dus indicatief.

§.2. Specifieke voorwaarden voor niet-overdekte terrassen en verkoop- /verhuurstanden:

- 1° ze zijn enkel toelaatbaar in samenhang met en ter hoogte van bestaande drank- en/of eetgelegenheden of handelspanden;
- 2° de maximum breedte is gelijk aan gevelbreedte van de bestaande uitbating;
- 3° deze constructies zijn, indien gelegen op de dijk, eveneens toelaatbaar buiten het zomerseizoen.

§.3. specifieke voorwaarden voor strandparken en evenementen:

- 1° de totaliteit van de zones voor strandparken en afgebakende zones voor evenementen mogen maximaal de helft van de totale lengte van het centrumgebied bevatten. Minimum de helft van het centrumgebied moet als publiek toegankelijk strand worden voorbehouden. Deze openbare zones recreatief strand moeten evenredig verdeeld worden over het gehele centrumgebied.
- 2° bij elk strandpark is een beperkte ondersteunende raamverkoop van drank en ijs toelaatbaar, met uitsluiting van een verbruiksruimte (zoals terras of overdekte zitruimte).

§.4. specifieke voorwaarden voor constructies in functie van evenementen:

- 1° op het strand zijn enkel tijdelijke constructies in functie van evenementen toelaatbaar in het zomerseizoen. Het betreft openlucht-evenementen, waar de constructies een ondersteunende functie hebben;
- 2° op de dijk zijn tijdelijke constructies in functie van evenementen ook buiten het zomerseizoen toelaatbaar.

'Ter hoogte van' betekent dat het terras niet per se moet aansluiten aan het gebouw, maar dat het eventueel ook kan aan de overkant van de straat of dijk, in de as van het gebouw.

Nadere bepalingen kunnen worden vastgelegd in een gemeentelijke verordening of reglement, rekening houdend met de toegankelijkheid van de dijk.

Een afstemming met de jaartijds te hernieuwen strandconcessies zal hiervoor noodzakelijk zijn.

Zone 3 OVERGANGSGEBIED RECREATIE-NATUUR	
<p>Art. 13 Bestemming overgangsgebied: Het overgangsgebied is, na zeewering, bestemd als een gebied voor verweving van dagrecreatie en natuur.</p>	<p>In het overgangsgebied wordt een optimale verweving nagestreefd tussen natuur en recreatief gebruik van strand en dijk. Recreatie en natuur zijn, na zeewering als hoofdfunctie, nevensgeschikte functies. In deze zone kunnen, op ruimtelijk verantwoorde locaties, constructies voorzien worden voor een specifiek doelpubliek ter ondersteuning van strand- en watersportactiviteiten. Daarnaast zijn ook een beperkt aantal openbare voorzieningen voor een breed doelpubliek (zoals sanitair en reddersposten) toelaatbaar.</p>
<p>Art. 14 Algemene inrichtingsprincipes voor het overgangsgebied: Bij de inrichting van het strand dient te worden rekening gehouden met de morfologie van het strand. De spontane duinvorming dient gevrijwaard te worden van constructies. <u>Structurele reliëfwijzigingen</u> zijn in overgangsgebied, behalve in het kader van zeewering, enkel toelaatbaar in functie van het vrijwaren van de permanente bebouwing en haar onmiddellijke omgeving en dit zolang de zeewering niet in het gedrang komt. De toegankelijkheid voor recreanten moet mogelijk blijven.</p>	<p>Met de morfologie van het strand wordt de al dan niet spontane duinvorming of -begroeiing met mogelijke ecologische waarde bedoeld. Omwille van het dynamisch karakter van het strand is het moeilijk en tevens niet wenselijk deze duinvorming strikt af te bakenen (zoals weergegeven in de feitelijke toestand) en vast te leggen in het grafisch plan. Onder structurele reliëfwijziging wordt verstaan dat de morfologie van het strand grondig wordt gewijzigd. Het beperkt nivelleren van het strand in functie van het plaatsen van tijdelijke constructies wordt niet aanzien als een structurele reliëfwijziging.</p>

Art. 15

Enkel op de specifiek aangeduide locatie * is het volgende toelaatbaar:

- s.1. (één) permanente of tijdelijke constructie(s) in functie van water- en/of strand sportbeoefening in verenigingsverband, onder volgende voorwaarden:
- 1° de constructie(s) dienen optimaal te worden ingepast in de omgeving;
  - 2° bouwvolume en materiaalkeuze worden afgestemd op de omgeving, indien mogelijk is integratie in de dijk wenselijk;
  - 3° de totale vloeroppervlakte bedraagt maximaal ca. 500 m² (alle overdekte en verharde ruimten in openlucht inbegrepen);
  - 4° maximum 2 bouwlagen, waarbij er maximaal 1 bouwlaag mag uitsteken boven het dijkniveau;
  - 5° maximale hoogte per bouwlaag bedraagt ca. 3 meter.
  - 6° een educatieve ruimte en een drankgelegheid met beperkte verbruikersruimte (terras en/of overdekte zitruimte) ter ondersteuning van de clubwerking is toelaatbaar:
    - a) deze functies worden geïntegreerd in het geheel
    - b) het aandeel van deze functies mag niet meer dan 30% van de totale vloeroppervlakte innemen.

s.2. Alle activiteiten, constructies en handelingen horande onder s.1 vermelde constructies dienen geconcentreerd in de onmiddellijke omgeving van de onder s.1 vermelde constructies.

Bij de totale vloeroppervlakte is de toegangsweg niet inbegrepen.

In de drankgelegheid kunnen naast drank enkel snacks en versnaperingen worden aangeboden.
Een restaurant-uitbating wordt dus uitgesloten.

Hieronder worden o.a. het stapelen van water- en strand sportmateriaal, sportpleinen, enz...

<p>Art. 16</p> <p>Binnen de specifiek aangeduide locatie < > is het volgende toelaatbaar:</p> <p>s.1. Eén permanente constructie met publieke functie(s), indien het voldoet aan volgende voorwaarden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1° een nuttige vloeroppervlakte van ca. 100 m² 2° maximaal 1 bouwlaag 3° bouwhoogte ca. 3 meter 4° indien van toepassing dient de constructie gebundeld en geïntegreerd te worden met de permanente constructie in functie van water- en strand sportbeoefening. <p>s.2. Een beperkt aantal tijdelijke constructies, indien ze voldoen aan volgende voorwaarden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1° ze zijn bestemd voor een breed doelpubliek, in functie van een toeristisch-recreatieve exploitatie, met uitzondering van restaurant-snackbar-tearoom-uitbating, strandparken en evenementen; 2° het betreft kleinschalige constructies met een geringe impact op de beleving van strand en dijk; 3° individuele strandcabines kunnen maximaal op één rij worden opgesteld. 	<p>Bij deze toepassing mag de 100 m² opgeteld worden bij de 500 m² van het water- en strand sportclubhuis.</p> <p>Grootteorde volume per cabine ca. 10 m³</p>
<p>Art. 17</p> <p>In afwijking van artikel 16 § 2 is enkel op de specifiek aangeduide locatie 'o' (rode bol) het volgende toelaatbaar:</p> <p>s.1. Aanduiding aan de rand van het Dir. Generaal Willemspark: constructies ten behoeve van evenementen over een oppervlakte van ca 5.000 m².</p> <p>s.2. Aanduiding t.h.v. de Appelzakstraat: constructies ten behoeve van een strandpark (cf. art. 12 § 3).</p>	<p>Het betreft de bestemming van het evenementenstrand.</p> <p>Het betreft de bestemming van een bestaand strandpark, dat in relatie staat met de naastliggende strand- en watersportclub.</p>
<p>Art. 18</p> <p>Op niet nader aangeduide locaties in het overgangsgebied, waar een bewaakte badzone aanwezig is, zijn gedurende de periode van bewaking tijdelijke constructies in functie van een bewaakte badzone toelaatbaar.</p>	<p>Onder periode van bewaking worden de maanden waarin voorzien wordt in bewaking bedoeld, niet de uren van de dag waarop er een redder aanwezig is.</p> <p>Onder tijdelijke constructies in functie van een bewaakte badzone wordt o.a. bedoeld: redderspost, afvalbakken, verdwaalpalen, ...</p>

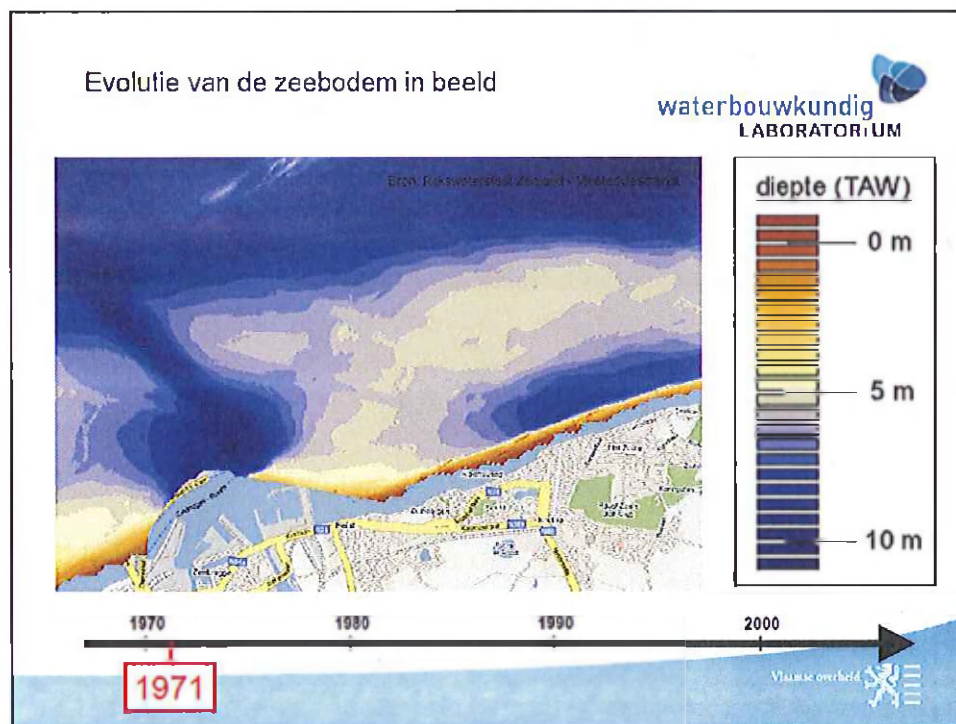
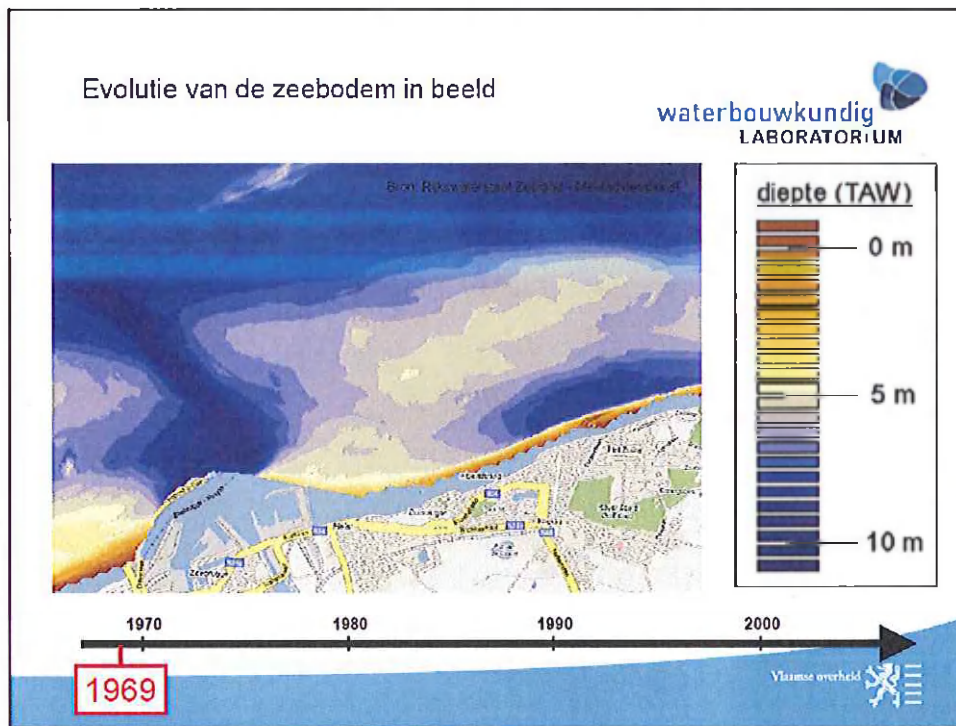

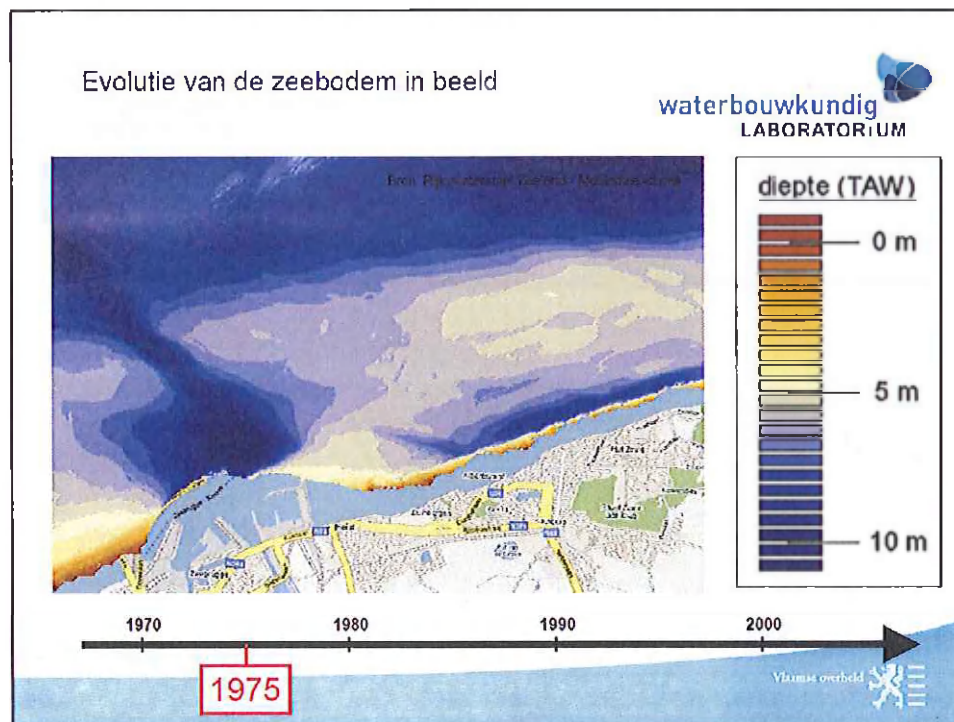
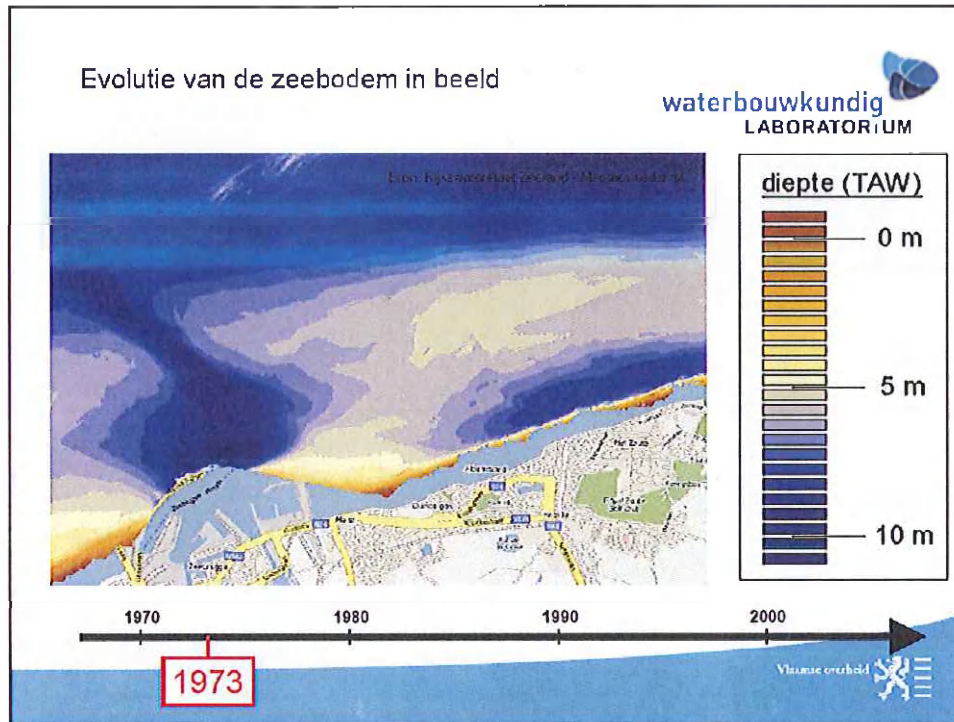

Bijlage 3: Historische analyse ontwikkeling zandbank (Janssens, 2009)

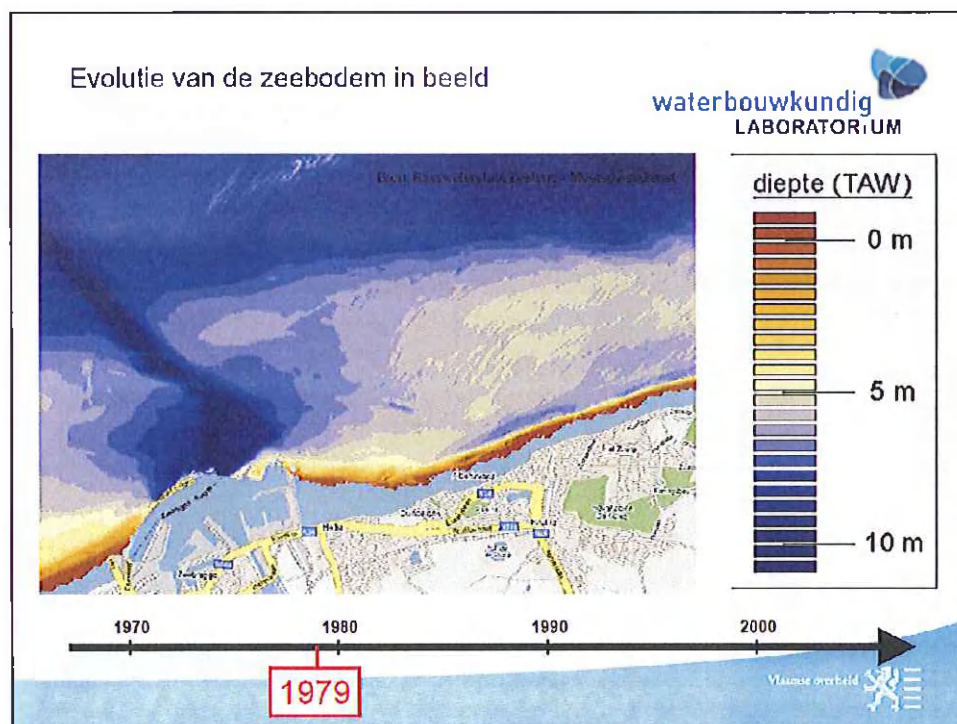
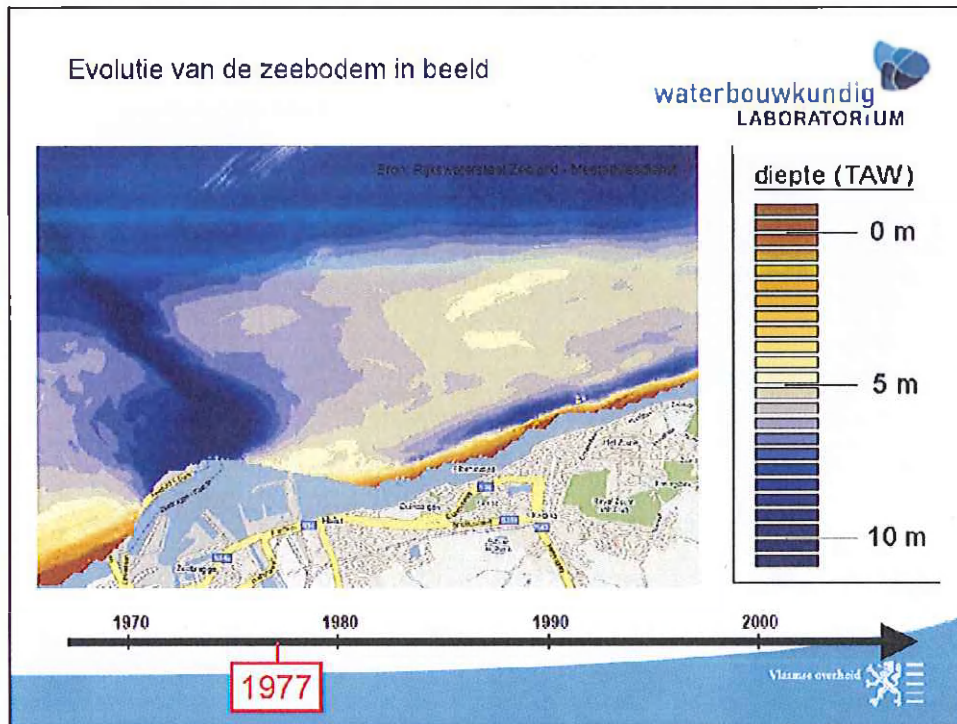

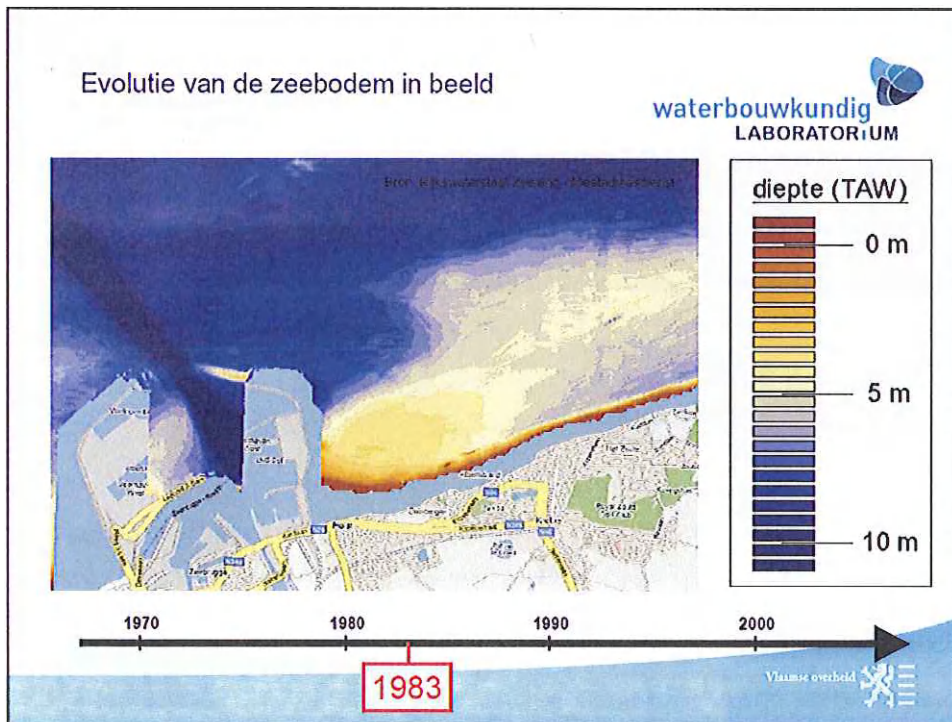
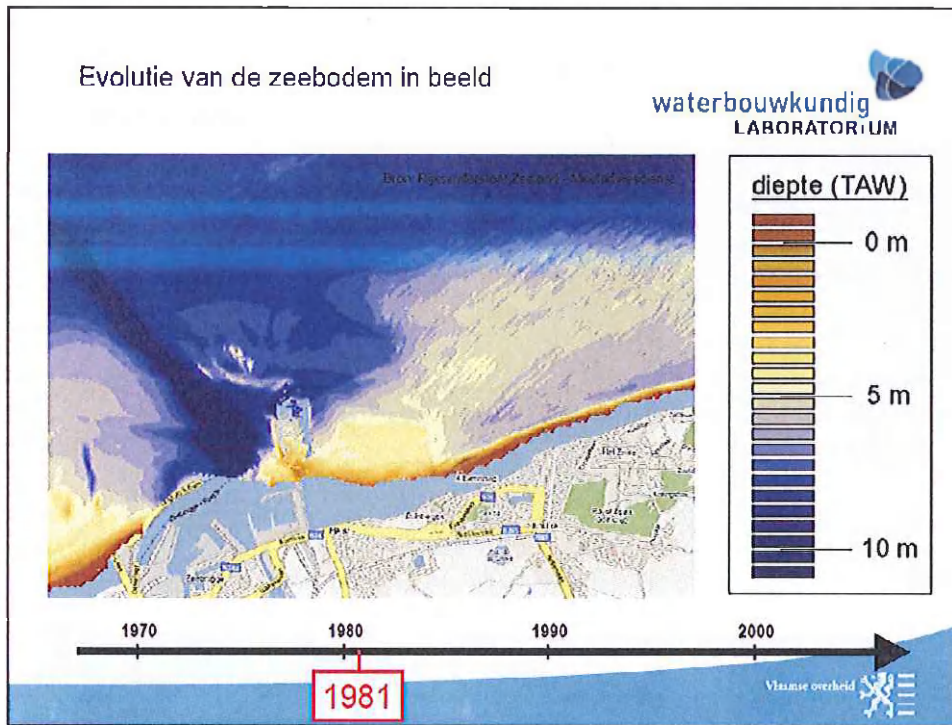

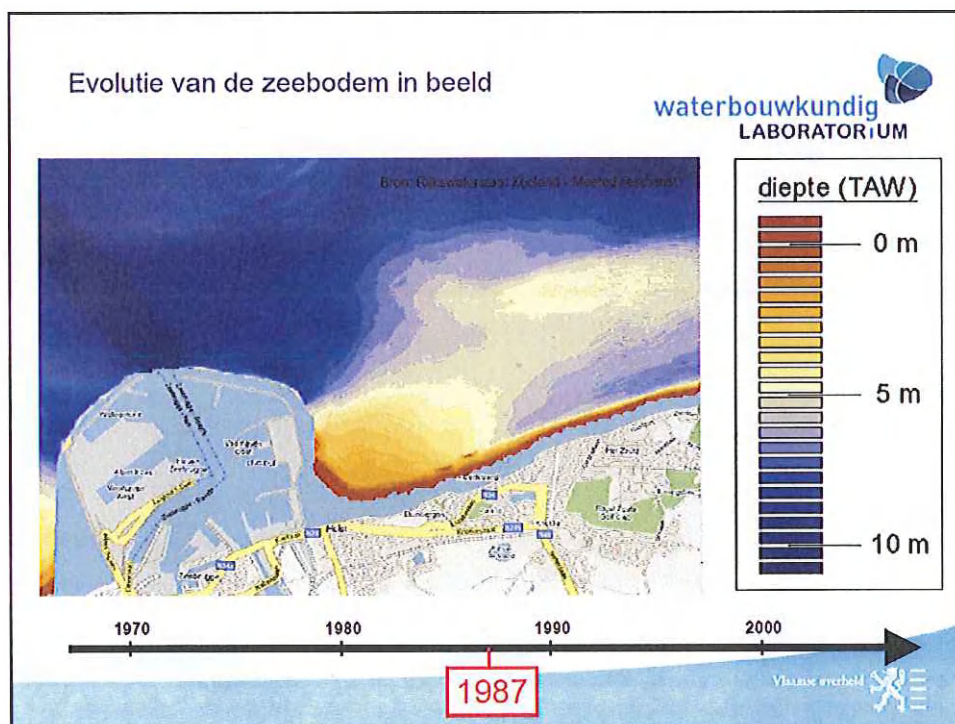
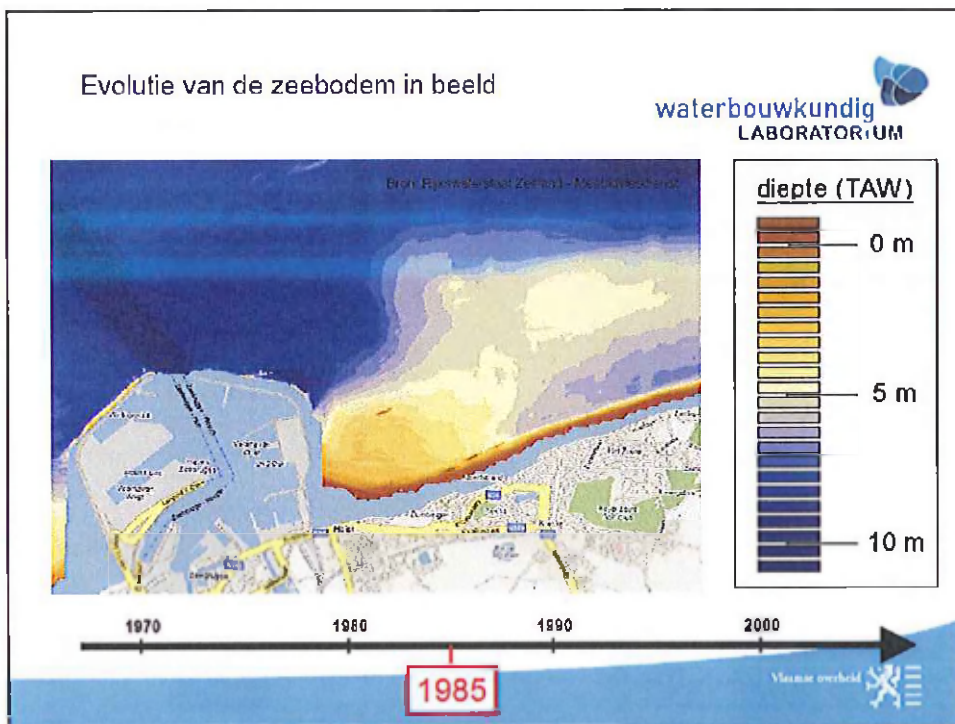

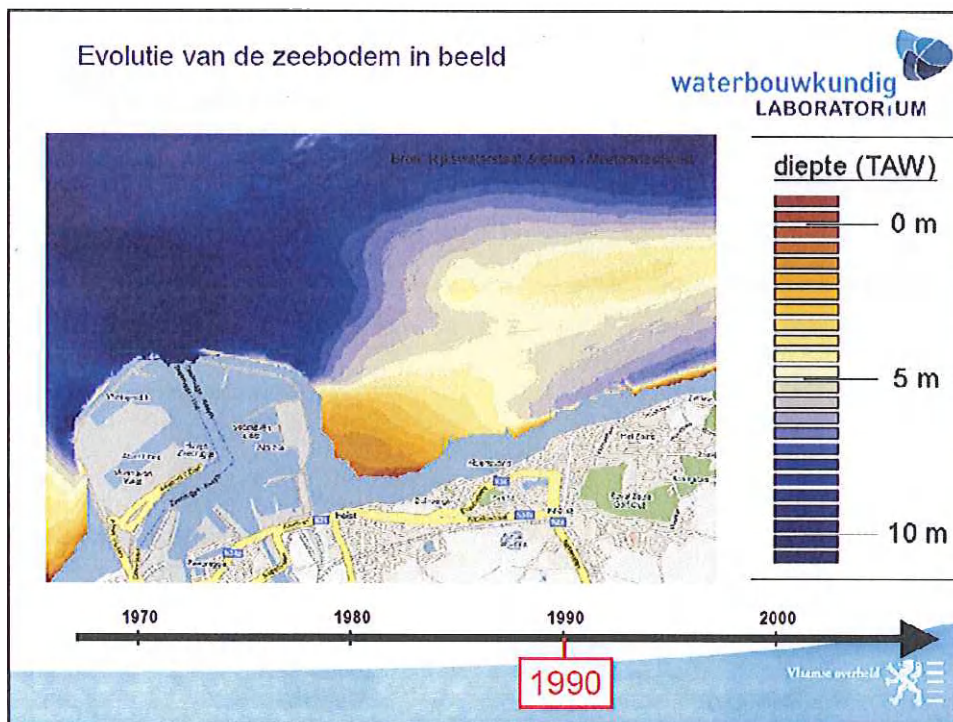
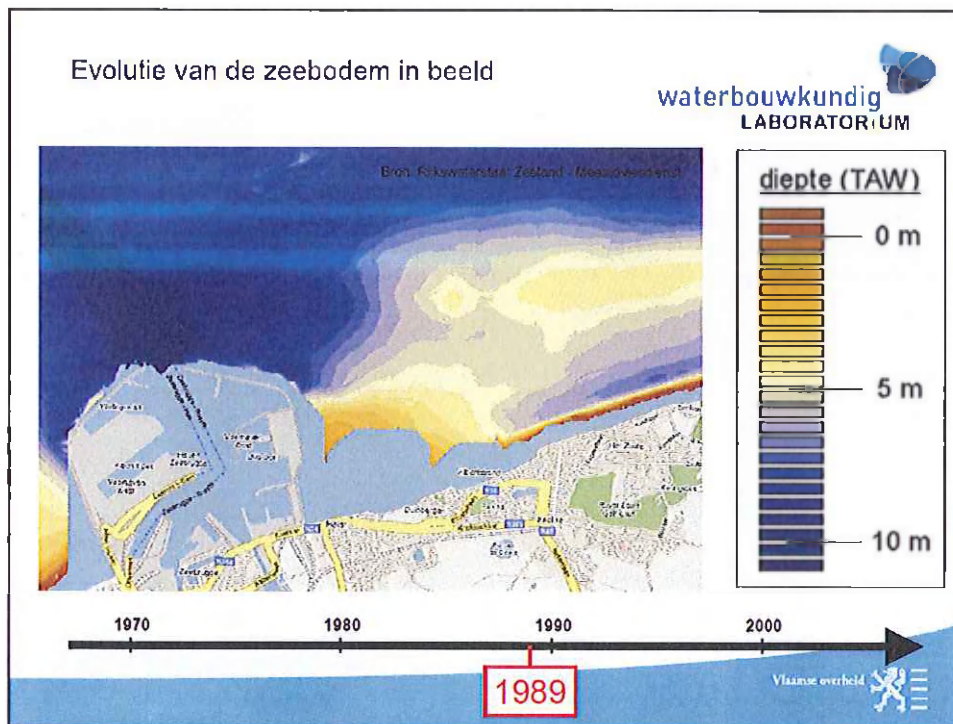

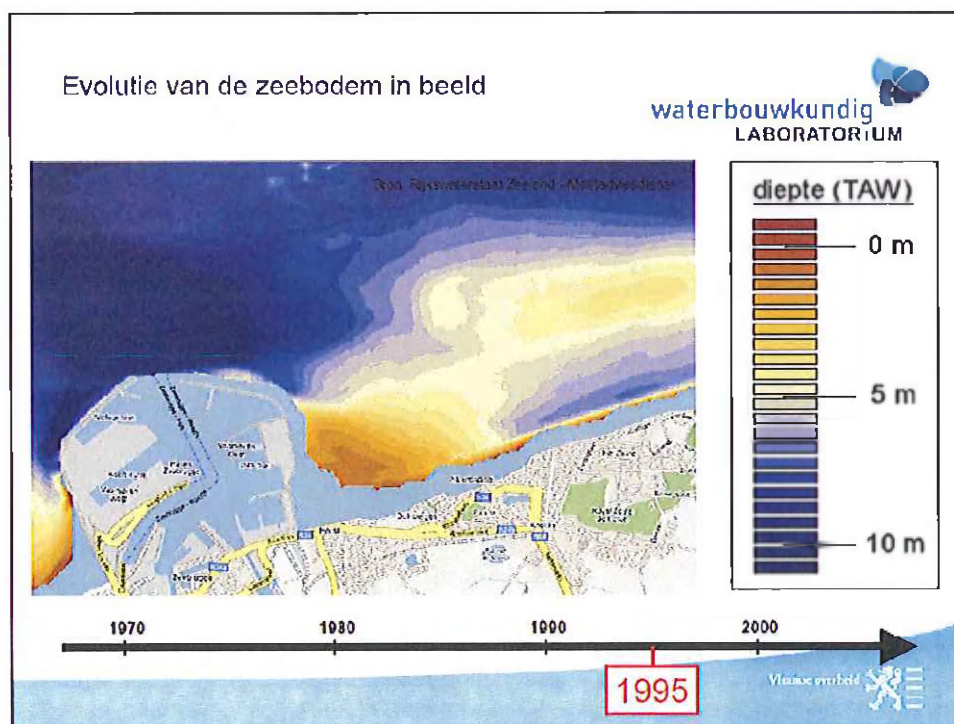
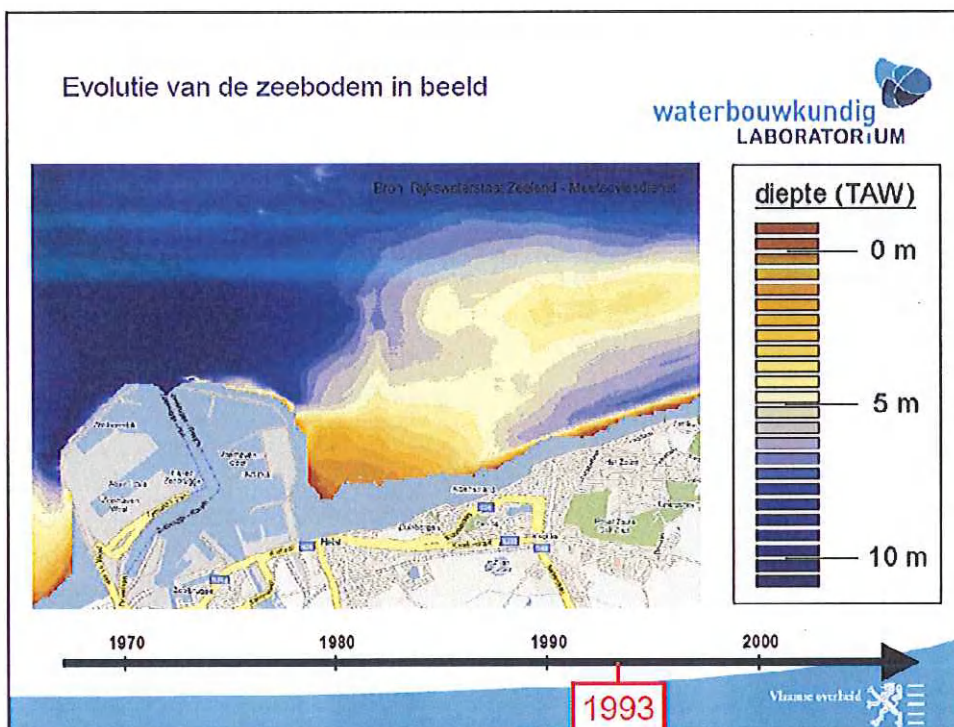

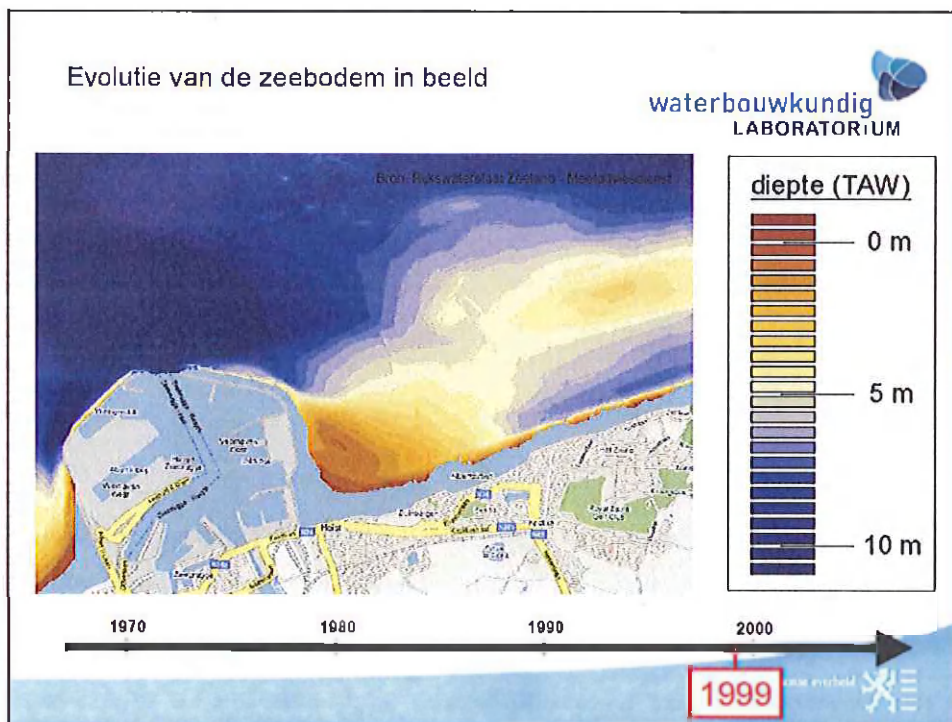
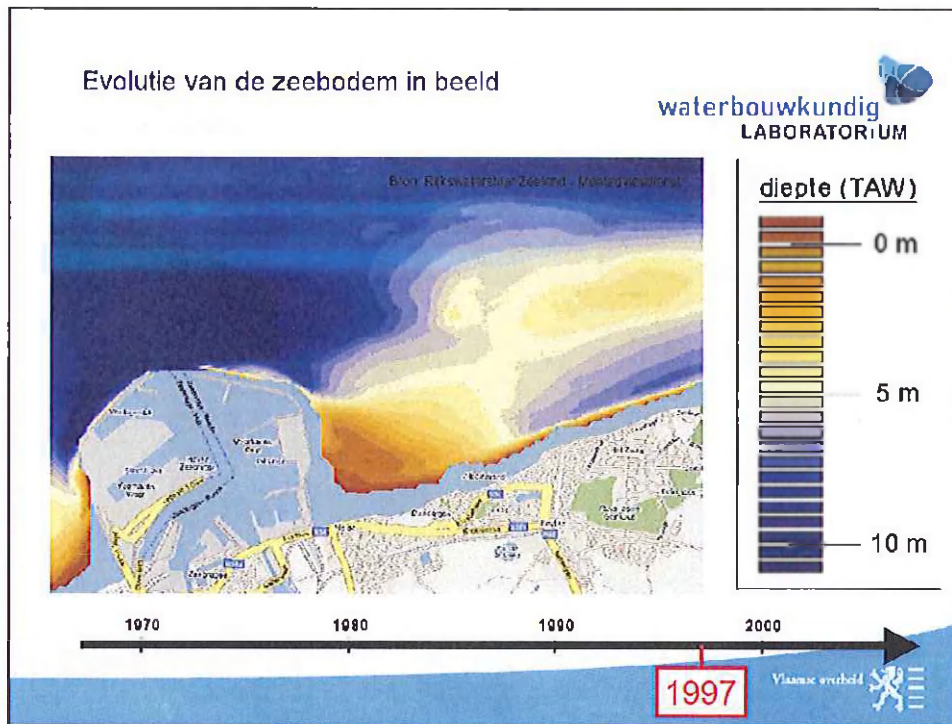

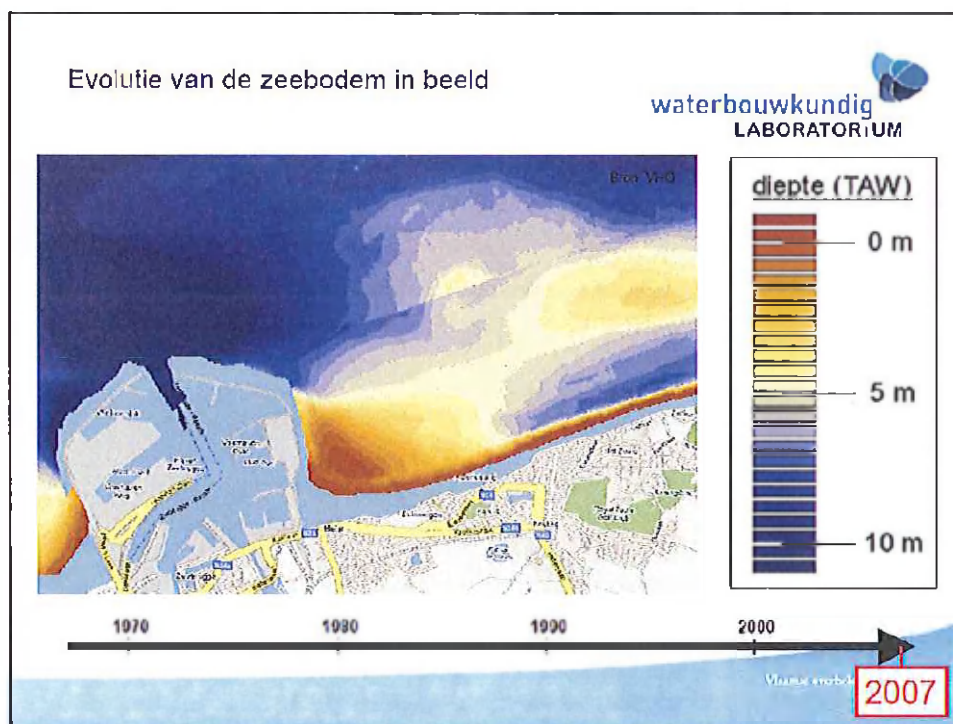
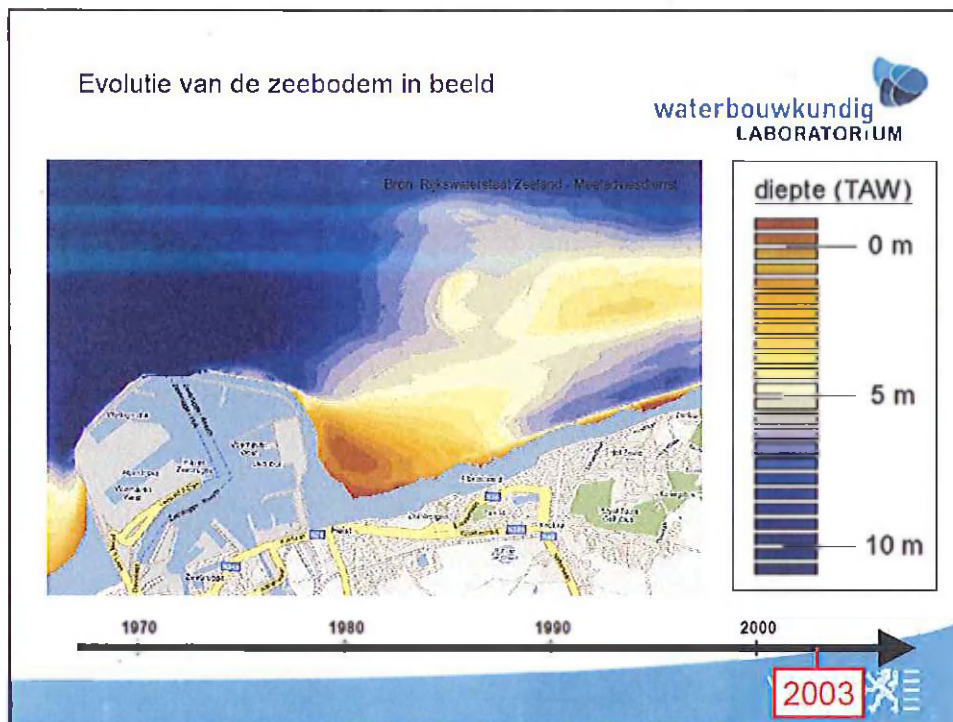

Bijlage 4: Resultaten goedgekeurde bevragingen

Resultaat van de bevraging in het kader van de Gebiedsvisie voor de Baai van Heist en de ondergedoken zandbank te Heist

1 Inleiding

Organisatie: Natuurpunt VZW

Bevraagde perso(n)en: dhr. Demaecker, dhr. Dumoulin, dhr. Brinckman, dhr. Rappé

Werkings- en/of bevoegdheidsgebied: gemeente Knokke-Heist

Visie en doelstellingen: Natuurpunt afd. Knokke-Heist houdt zich bezig met natuurbehoud op het grondgebied van de gemeente Knokke-Heist. Naast haar inzet om zoveel mogelijk natuur effectief te beschermen, organiseert de vereniging dan ook een groot aantal geleide wandelingen, zowel voor het grote publiek als op aanvraag voor groepen, verenigingen en bedrijven. Verder heeft de afdeling tevens enkele natuurgebieden effectief in beheer. De vereniging is ook actief in allerhande adviesraden en beheercommissies van natuurgebieden, waar ze haar deskundigheid ten dienste stelt om de natuur beter te beschermen.

2 Basisanalyse

Natuurpunt merkt op dat het studiegebied voor de basisanalyse volgens hen onvoldoende ruim is opgevat. Het is aangewezen dat het studiegebied ruimer wordt opgevat om op die manier de extra druk, wisselwerking, effecten, enz in een breder kader te bekijken. Ook naar mogelijke versterking van de natuur in de regio moet het studiegebied voldoende groot zijn.

3 Huidige situatie: bedreigingen en conflicten

De conflicten die aangehaald worden binnen de zone Knokke-Heist West en meer bepaald thv het strandnatuurreservaat en de daarop aansluitende zandbank zijn de volgende:

- Te weinig handhaving van de verbodsbepalingen aangaande toegang tot de natuurbeschermingsgebieden (SBZ, natuurreservaat) en dit zowel op de strandzone als de waterzone;
- Te weinig controle vanuit de surfclubs m.b.t. indringing in het natuurreservaat/SBZ;
- Wormstekers op de zandbank die een enorme invloed hebben op de avifauna (verstoring, voedselafname). Men geeft aan dat het aantal voorkomende foeragerende vogels sterk samenhangt met het al of niet aanwezig zijn van zeepierenstekers;
- (Sport)vissers met ondermeer warrelnetten;
- Geen of beperkte controle, vooral ter hoogte van de zandbank;
- Illegale visserij (op mosselzaad, garnaal of tong) door Nederlandse vaartuigen binnen de zone SBZ-V3 en op de Paardenmarkt;
- Auto's die soms op het strand (en op de dijk) t.h.v. de VVW Heist worden geplaatst (de gemeente laat oogluikend toe, dat de strandclubs strand en dijk als privé-parking gebruiken);
- Geluids- en betredingsoverlast door beachparty's op het evenementenstrand te Duinbergen. Het zorgt tevens voor verstoring van het aangrenzend duingebied 'Directeur Generaal Willemspark' en zorgt hier tevens voor veel sluikstoringen;

Bovenvermelde conflicten leiden vnl. tot een grote verstoring van de aanwezige vogelsoorten. De indringing van koters, strandwagentjes en -surfers bijvoorbeeld is zeer bedreigend voor foeragerende, broedende of rustende vogels. Broedvogels (Dwergstern, Strandplevier, Bontbekplevier) aanzien een "kite" als een grote roofvogel die een bedreiging kan zijn voor hun eieren, nest of jongen. Bij aanwezigheid van een "kite" slaan ze alarm door op te vliegen, waardoor hun nesten onbewaakt achter blijven. Predatoren zoals Torenvalk, Zwarte kraai of Zilvermeeuw kunnen in die onbewaakte periode hun nesten roven. Dit probleem is extra groot bij hoogtij, wanneer de zeesporters nog dichterbij de broedkolonies en hoogwatervluchtplaatsen kunnen komen. Ook in de vestigingsperiode, waarbij de vogels zoals o.m. Dwergstern op zoek gaan naar een geschikte nestlocatie of hun nest maken, kunnen zij verstoord worden door zeesporters. Potentiële broedvogels kunnen hierdoor de site van de Baai van Heist verlaten. Strandwagentjes en -surfers vormen een directe fysische bedreiging voor vogels.

Met betrekking tot de toekomstige situatie, namelijk wanneer de VVV Heist zal verhuisd zijn, zal de indringing in het gebied hoogstwaarschijnlijk sterk afnemen. Zij vrezen wel voor "lange races" vertrekkende van de nieuwe locatie van VVV Heist, waarbij de zeesporters misschien toch nog met grote snelheid in het gebied zullen kunnen komen.

Wormstekers veroorzaken een chronische verstoring van foeragerende stelllopers (Scholekster, Wulp, ...) en meeuwen (Kokmeeuw, Stormmeeuw, Zilvermeeuw). Visserij op mosselzaad, garnaal of tong is er illegaal. De aangroeiende zandbank wordt vanuit natuurbehoudstandpunt toegejuicht. Door de natuurlijke ontwikkeling van de zandbank ontstaat in deze zone een nieuw habitatype, nl. bij eb droogvallende slikwadden en zandplaten (H1140¹). Vanuit natuur wordt het als een boeiend en uniek fenomeen aangezien. Vanuit natuur-oogpunt is de wens om de zandbank niet af te graven, maar de natuurlijke dynamiek te behouden en zeker niet in te perken. De huidige zandbank is zeer belangrijk als foerageergebied voor allerlei stelllopers. Mede door de verzanding van het Zwin vormt de plaat nu een zeer belangrijke habitat. Ook vogelsoorten die vroeger in het Albert-II dok in de Zeebrugse voorhaven zaten, komen nu na de uitdieping en bekaaiing van dit dok in talrijker mate naar de Baai van Heist.

De geul langsheen de zandplaat is een waardevol biotoop voor jonge vis. Door opvulling van deze geul neemt de functie als kraamkamer voor vissoorten en als foerageergebied voor sterns en meeuwen af.

Natuurpunt geeft aan dat het wenselijk is dat er een afstemming zou gebeuren tussen de twee overheden (Vlaams en federaal). Het is belangrijk dat er één visie wordt gehanteerd voor het in ruimer perspectief gezien grensoverschrijdend gebied (relatie met de Vlakte van de Raan en Het Zwin). Een centralisatie van de bevoegdheden is aangewezen.

Ten aanzien van de Paardenmarkt zijn er momenteel geen bedreigingen of conflicten.

De samenwerking tussen ANB en Natuurpunt verloopt vlot. Natuurpunt is sterk betrokken bij het beheer van het gebied omdat zij in de beheercommissie zetelen. Zij organiseren ook ongeveer 95% van de geleide wandelingen die in het gebied worden gegeven. Er is bijgevolg een goede verstandhouding.

4 Toekomstvisie en wensen

4.1 Toekomstvisie

De toekomstvisie voor Natuurpunt kan algemeen gezien als volgt worden samengevat:

- behoud van de natuurlijke dynamiek
- geen verstoring (zeesport, zeepierenstekers, betreding van de zandbank, geen betreding van het laagstrand tijdens het broedseizoen...)

---

¹ De levensgemeenschappen bestaan hier hoofdzakelijk uit bodembewonende organismen, aangepast aan extreem milieu onder invloed van de getijdencyclus. Typische soorten in de zoutwaterslikken zijn borstelwormen, zeepeer, schelpkokerworm en tweekleppige weekdieren zoals kokkel en zaagje. Zij vormen belangrijke foerageergebieden voor vogels.

- verder behoud en bescherming van de natuurwaarden

Er kan moeilijk een duidelijk onderscheid gemaakt worden in toekomstvisie voor korte, middellange en lange termijn, aangezien Natuurpunt ook de natuurlijke evolutie van het gebied moet afwachten. De gang van de natuur is weinig voorspelbaar. De geul die eerder recentelijk ontstaan is kan zich bijvoorbeeld verleggen.

Het is zeer belangrijk dat er meer natuur wordt afgebakend, zodat de draagkracht ervan in dit gedeelte van de kustzone kan vergroot worden en kan weerstaan aan de verhoogde druk van recreatie en toerisme. Andere actoren wensen schijnbaar meer toeristische activiteiten te ontplooiën en de toeristische druk nog te verhogen, maar dit kan enkel nadat de draagkracht van de natuur vergroot is.

Met betrekking tot de zandbank is Natuurpunt van mening dat de zandbank moet afgebakend worden als Habitatrichtlijngebied (zie bezwaarschrift naar aanleiding van de studie betreffende het opstellen van een lijst van potentiële habitatrichtlijngebieden in het BDNZ).

Korte termijn (2010-2015):

Met betrekking tot de nieuwe locatie van VVW Heist zijn er geen conflicten.

Met betrekking tot het huidige gebouw van VVW Heist is Natuurpunt van mening dat er geen nieuwe uitbating op deze locatie mag gebeuren. Individuele strandcabines voor familiegebruik en zachte strandrecreatie kunnen in deze zone wel. Ook het organiseren van evenementen (beachparty's, strandspelen, strandporten,...) in deze zone is niet gewenst.

Er is immers ook duidelijk nood en vraag naar simpelweg gewoon familiaal, publiek strandgebruik. Al te veel strand wordt ingenomen door allerhande commerciële uitbatingen, waardoor er een gebrek is aan publiek strand. De ellenlange wachlijst voor individuele private strandcabines in de gemeente is hier duidelijk bewijs van.

Vanuit Natuurpunt bestaat de hoop, dat wanneer de VVW Heist zal verhuisd zijn, de indringing in het gebied sterk zal afnemen. Zij vrezen wel voor "lange races", waarbij de zeesporters misschien toch nog met grote snelheid het gebied zullen betreden.

Middellange termijn (2020):

De toekomstvisie voor 2020 betreft het behoud van de huidige natuur, afhankelijk van de natuurlijke evolutie in het gebied. Zo kan de ecologische waarde alleen maar toenemen en wordt het gebied een belangrijke biotoop aan onze kust.

Aanduiding van de zandbank als Natura 2000 gebied voor het habitatype "bij eb droogvallende slikwadden en zandplaten (H1140²)", zoals opgenomen in het Bezwaarschrift n.a.v. de "Studie betreffende het opstellen van een lijst van potentiële habitatrichtlijngebieden in het Belgische Deel van de Noordzee, opgesteld door BBL, Natuurpunt VZW, Stichting De Noordzee en Birdlife Belgium. Voor de argumentatie van dit voorstel tot afbakening als Natura 2000 gebied wordt verwezen naar dit bezwaarschrift.

Lange termijn (2050):

Natuurpunt staat helemaal niet achter het plan Vlaamse Baaien, zij vinden deze plannen totaal onaanvaardbaar en een regelrechte bedreiging en vernietiging van het volledige kustbiotoop. Bijkomend onderzoek is strikt noodzakelijk. Ook naar de toekomst toe zal niet enkel onderzoek maar ook onderhoud van belang zijn.

---

² De levensgemeenschappen bestaan hier hoofdzakelijk uit bodembewonende organismen, aangepast aan extreem milieu onder invloed van de getijdencyclus. Typische soorten in de zoutwaterslikken zijn borstelwormen, zeeper, schelpkokerworm en tweekleppige weekdieren zoals kokkel en zaagje. Zij vormen belangrijke foerageergebieden voor vogels.

4.2 Wat is absoluut niet wenselijk en wat zijn de absolute randvoorwaarden voor verdere ontwikkelingen in het gebied?

De absolute randvoorwaarden voor de Speciale Beschermingszone Baai van Heist betreffen:

- behoud van de natuurlijke dynamiek
- geen verstoring
- verder behoud en bescherming van de natuurwaarden
- de zandbank mag niet afgegraven worden

Een evenementenstrand of enige andere stranduitbating aansluitend op de Baai van Heist is onaanvaardbaar.

Geen eco-hotel in reservaatgebied.

Grenzend aan om het even welk natuurgebied is enkel zachte strandrecreatie wenselijk.

Strandcabines zoals die er nu staan voor familiaal gebruik zijn in de zone grenzend aan de Baai van Heist (huidige locatie van de surfclub) geen probleem.

Resultaat van de bevraging in het kader van de Gebiedsvisie voor de Baai van Heist en de ondergedoken zandbank te Heist

1 Inleiding

Organisatie: ANB West-Vlaanderen (Agentschap voor Natuur en Bos)

Bevraagde perso(o)n(en): dhr. Herrier, dhr. Maréchal

Werkings- en/of bevoegdheidsgebied: provincie West-Vlaanderen

Visie en doelstellingen: Het Agentschap voor Natuur en Bos staat in voor het beleid, het duurzaam beheeren en versterken van natuur, bos en groen, samen met alle partners.

ANB West-Vlaanderen is bevoegd voor het beheer van de SBZ-V, SBZ-H en het strandnatuurreservaat Baai van Heist.

2 Basisanalyse

Bufferzones

ANB geeft, op vraag van de ondervragers, nog eens duidelijk aan wat de bepalingen en voorschriften zijn mbt de bufferzone tussen de SBZ en het aanpalende strand enerzijds en de dijk anderzijds.

Wettelijk gezien loopt het strandnatuurreservaat tot aan de zeedijk. Op vraag van de gemeente Knokke-Heist werd overeen gekomen dat er een zone van 30 meter mocht gebruikt worden voor strandrecreatie (inclusief strandcabines).

Voor de zone tussen de dijk en het reservaat is echter een zone van 42m ipv 30m breed op terrein afgebakend. Van deze 42m mag er, op basis van de afspraken die gemaakt zijn, slechts 30m genivelleerd worden en waar bijgevolg gemotoriseerd materieel mag gebruikt worden. In deze zone kunnen ook strandkarren geplaatst worden. In de resterende 12m wordt "struinnatuur" en strandrecreatie toegelaten. Nivellering en bijgevolg het gebruik van gemotoriseerd materieel is in deze zone verboden.

Aan de oostelijke zijde van de SBZ-V is een bufferzone van 50m. In deze zone is geen gemotoriseerd verkeer toegelaten.

Afbakening natuurreservaat

De huidige fysische begrenzing van het strandnatuurreservaat Baai van Heist is als volgt:

- een rij van hardhouten palen van de zeedijk tot aan de laagwaterlijn.
- beneden de laagwaterlijn bevinden zich boeien met tussenin lagere paaltjes, die neerklapbaar zijn buiten het broedseizoen. Deze paaltjes zijn aanwezig om de wandelaars duidelijk te maken dat ze vanaf de palenrij in het broedseizoen niet verder mogen. Enkel boeien op het strand zijn namelijk voor wandelaars geen duidelijk signaal dat ze niet verder mogen. ANB geeft aan dat de boeien minder stevig zijn, dat ze makkelijk los slaan, wat een grote kost naar herstel en onderhoud met zich meebrengt. *Momenteel vormen de aanwezigheid van deze paaltjes een conflict voor de zeesporters met schade of onveilige situaties als gevolg, doordat de paaltjes niet zichtbaar zijn (Arcadis).* Het aanbrengen van boeien aan deze paaltjes is echter geen optie, daar de boeien niet op de juiste locatie zullen blijven en de zeesporters bijgevolg niet zouden weten tot waar ze wel of niet mogen komen.

Eens de surfclub verhuisd is, zullen de boeien verwijderd worden en zal de palenrij vervolledigd worden.

Toeristisch-recreatieve waarde van het strandnatuurreservaat

Dhr. Maréchal geeft aan dat de geleide wandelingen in het reservaat zeer succesvol zijn en dat er zeer positieve reacties zijn tijdens deze wandelingen en dit zowel van burgers als van toeristen. Wat de toegankelijkheid van het gebied betreft, geeft ANB aan dat het gebied vrij toegankelijk is van 1 augustus tot 31 maart. In broedseizoen is het gebied enkel op de aangeduide paden toegankelijk; de strandzone is dan niet toegankelijk.

ANB vindt het jammer dat de gemeente weinig communiceert over het strandreservaat. Er zijn kansen om vanuit de gemeente te verwijzen naar de mogelijkheden van geleide wandelingen in het gebied of om folders te helpen verdelen.

3 Huidige situatie: bedreigingen en conflicten

Het grootste conflict op dit moment in de zone Knokke-Heist West betreft de indringing in de water- en strandzone van het strandnatuurreservaat Baai van Heist.

Deze indringing gebeurt voornamelijk door zeesporters die vertrekken vanaf de VVW Heist. Het betreft hierbij zowel leden als niet-leden van de surfclub. ANB geeft wel duidelijk aan dat bij het contacteren van de voorzitter van VVW Heist, er onmiddellijk ingegrepen wordt. Ook geeft ANB aan dat de indringing vooral optreedt bij oostenwind, waarbij dan vooral onervaren zeesporters veelal niet uit vrije wil, in deze zone terecht komen. Toch wil dhr. Maréchal aangeven dat ook ervaren zeesporters in deze zone vertoeven. Blijvende sensibilisatie en aandacht is bijgevolg noodzakelijk.

De indringing van kites bijvoorbeeld is zeer bedreigend voor broedvogels die al of niet op hun nest vertoeven. Zij aanzien een "kite" als een grote roofvogel die een bedreiging kan zijn voor hun eieren, nest en jongen. Bij aanwezigheid van een "kite" slaan ze alarm door op te vliegen, waardoor hun nesten zo onbewaakt achter blijven. Predatoren zoals torenvalk of zwarte kraai kunnen in die onbewaakte periode hun eieren roven. Dit probleem is extra groot bij hoogtij, wanneer de zeesporters nog dichterbij de broedkolonies en hoogwatervluchtplaatsen kunnen komen. Ook in de vestigingsperiode, waarbij de vogels zoals dwergstern op zoek gaan naar een geschikte locatie voor hun nest of hun nest klaarmaken, kunnen zij verstoord raken door de zeesporters.

Hierbij wordt er vanuit gegaan dat eens de VVW Heist verhuisd zal zijn, dat dit conflict zal opgelost zijn. De zeesporters zullen dan waarschijnlijk niet meer tot aan de Baai van Heist komen.

ANB geeft wel aan dat de communicatie tussen ANB en VVW Heist doorheen de jaren heen veel verbeterd is en in een betere verstandhouding kan gebeuren, wat als positief wordt ervaren. Blijvende sensibilisatie en aandacht blijft echter zoals hiervoor aangegeven noodzakelijk.

De aangroeiende zandbank wordt vanuit natuurbehoudstandpunt toegejuicht. Door de natuurlijke ontwikkeling van de zandbank ontstaat in deze zone een nieuw habitatype, nl. bij eb droogvallende slikwadden en zandplaten (H1140¹). Vanuit natuur wordt het als een boeiend en uniek fenomeen aangezien.

Momenteel wordt de zandbank reeds gebruikt als rust- en foerageergebied door Scholekster, Zilverplevier, Bonte strandloper, Drieteenstrandloper, ... Een huidig conflict op de zandbank betreft echter de pierenstekers. Naast het verlies aan voedsel, zorgen zij tevens voor een algemene verstoring van het ecosysteem.

---

¹ De levensgemeenschappen bestaan hier hoofdzakelijk uit bodembewonende organismen, aangepast aan extreem milieu onder invloed van de getijdencyclus. Typische soorten in de zoutwaterslikken zijn borstelwormen, zeeper, schelpkokerworm en tweekleppige weekdieren zoals kokkel en zaagje. Zij vormen belangrijke foerageergebieden voor vogels.

Tussen ANB en de Dienst Mariene Milieu is er een goeie verstandhouding. In relatie tot hetgeen hiervoor is beschreven, namelijk de verstoring o.a. door aanwezigheid van pierstekers of watersporters, geeft ANB wel aan dat er ook voor het Gericht Marien Reservaat nood is aan controle van de activiteiten in deze beschermde zone, die aansluit op het strandnatuurreservaat Baai van Heist.

Het is hierbij aangewezen dat er een afstemming zou gebeuren tussen de twee overheden (Vlaams en federaal), zodat het ook duidelijk is naar de recreanten en toeristen wat wel en niet mag in deze natuurbeschermingszones.

ANB stelt de meerwaarde van het Gericht Marien Reservaat in vraag. Niet mbt de aanwezige natuurwaarden, maar eerder in functie van de beschermingsmaatregelen. Op heden zijn er geen verdergaande beperkingen in vergelijking met vroeger.

4 Toekomstvisie en wensen

4.1 Toekomstvisie

Korte termijn (2010-2015):

Op korte termijn voorziet ANB geen nieuwe ontwikkelingen of acties in de zone Knokke-Heist West. ANB geeft wel aan dat er een natuurlijke zeewaartse uitbreiding van het reservaat optreedt, namelijk door de verschuiving van de laagwaterlijn als gevolg van de aangroei van de zandbank.

De oostelijke grens van het natuurreservaat is een harde en vaste grens die op basis van de huidige gegevens en visies niet zal wijzigen. De noordelijke grens van het natuurreservaat groeit wel mee met de laagwaterlijn. Juridisch moet dit nog verder uitgeklaard worden, aangezien de zandbank ondertussen reeds Vlaamse bevoegdheid is. In hoeverre dit een invloed heeft op de afbakening van de speciale beschermingszones in dit gebied (Vlaamse en federaal) dient dit door juristen uitgezocht te worden.

De visie van ANB omtrent het bestaande gebouw van VVW Heist na hun verhuis en eventuele herbestemming van het gebouw houdt in dat zij van mening zijn dat het gebouw dient gesloopt te worden. In het PRUP is er geen nabestemming voor dit gebouw voorzien. *Dit wordt verder onderzocht in het kader van de basisanalyse (Arcadis).*

Middellange termijn (2020):

De toekomstvisie voor 2020 betreft het behoud van de huidige natuur, afhankelijk van de natuurlijke evolutie in het gebied. Een volgend beheerplan voor de Baai van Heist zal in 2020 gefinaliseerd worden. De start van de opmaak van het beheerplan zal echter eerder, vanaf 2015, gestart worden. Een actualisatie van het huidige beheerplan dringt zich op, omwille van natuurlijke en maatschappelijke evoluties (o.a. ontwikkeling zandbank) in en rond het reservaat.

Lange termijn (2050):

Dhr. Herrier geeft aan dat het plan Vlaamse Baaien een waardevol initiatief is. Hij geeft echter duidelijk aan dat er nog veel onzekerheden mee gemoeid zijn, ondermeer mbt zeespiegelrijzing, haalbaarheid van vastgoed op het schiereiland ter hoogte van Heist, technische haalbaarheid, etc.

Het aanleggen van broedeilanden in zee kan positief zijn. Het blijft een interessante denkpiste, maar zowieso moet gewacht worden tot wat de toekomst zal brengen.

4.2 Wat is absoluut niet wenselijk en wat zijn de absolute randvoorwaarden voor verdere ontwikkelingen in het gebied?

De absolute randvoorwaarden voor de Speciale Beschermingszone Baai van Heist betreft het tegengaan van verstoring (rustverstoring, fysieke verstoring door aanwezigheid van recreanten en toeristen tijdens het broedseizoen) en het behoud van de natuurwaarden in deze zone.

Bevraging in het kader van de Basisanalyse voor de Baai van Heist en de ondergedoken zandbank

1 Inleiding

Organisatie: FOD Leefmilieu – Dienst Mariene Milieu

Bevraagde perso(n)en: Geert Raeymaekers, Michael Kyramarios & BMM (Fritz Francken en Brigitte Lauwaert)

2 Huidige situatie: bedreigingen & conflicten

1. Wat zijn de huidige bedreigingen en conflicten voor de natuurlijke ontwikkeling, het beheer en de bescherming van de bestaande natuurwaarden, inclusief het halen van de instandhoudingsdoelstellingen (IHD), binnen het studiegebied? Met bijzondere aandacht voor het Gericht Marien Reservaat 'Baai van Heist' en de SBZ 3 Zeebrugge.

- in relatie tot de aangroeiende zandbank

De recente verplaatsing van de basislijn tgv het natuurlijk proces van de aangroei van de zandbank, heeft tot gevolg dat de perimeters van de huidige mariene beschermd gebieden (Baai van Heist & SBZ3) zijn veranderd; de gebieden zijn ietwat kleiner geworden;

- De instandhoudingsdoelstellingen van het Gericht Marien Reservaat en de SBZ3 zijn algemeen geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen (IHDs) die in de aanwijzings-KBs onvoldoende operationeel geformuleerd zijn: voor wat het Gericht Marien Reservaat betreft wordt er o.a. verwezen naar (a) het instandhouden van de mariene habitat en ecosysteemfunctie, de bescherming en instandhouding van biotopen en leefgebieden van beschermde vogelsoorten en de instandhouding van de beschermde vogelsoorten of op een niveau dat beantwoordt aan de ecologische, wetenschappelijke of culturele vereisten, (de beschermde vogelsoorten zijn de Visdief en de Dwergmeeuw) en voor de SBZ3 naar de (a) bescherming en instandhouding van biotopen en leefgebieden van de beschermde vogelsoorten (fuut, grote stern, visdief, dwergmeeuw), (b) de instandhouding of brengen van de beschermde vogelsoorten op een niveau dat beantwoordt aan de ecologische, wetenschappelijke of culturele vereisten en (c) het instandhouden of brengen van een voldoende gevarieerdheid en omvang van de leefgebieden voor de beschermde soorten. Zijn die IDH's van toepassing op het uitgebreide strandreservaat? Het strandreservaat is een Vlaamse bevoegdheid – en naar ik vernomen heb wordt er per Natura 2000 gebied een vertaling gemaakt van hoe de regionale IHDs op gebiedsniveau toegepast worden.
- Omdat deze IHD onvoldoende operationeel zijn, worden op dit ogenblik de IHDs van de beschermde mariene gebieden nauwkeurig gedefinieerd, rekening houdend met de verplichtingen van de EU-Habitat-Vogelrichtlijn.
- De belangrijkste conflicten en bedreigingen voor de beide mariene beschermd gebieden zijn:
  - ✓ De waterkwaliteit in de gehele kustzone en in het gebied: eutrofiëring, aanwezigheid vervuilende stoffen (cf Kaderrichtlijn Water – Kustwateren), natuurlijke hoge turbulentie – lokaal en temporeel verhoogd door nabijheid van de baggerstortplaats Br & W Zeebrugge Oost);
  - ✓ Verstoring door windenergie (op de dijk van de havendam) mbt broedende en foeragerende vogelsoor-

ten: interne migratie tussen binnenhaven en het SBZ3/gericht marien reservaat;

- ✓ Toerisme: potentieel probleem van verstoring door waterrecreatie in winterseizoen (15 okt tot 15 mrt). Op dit ogenblik stelt zich dit probleem mogelijk nog niet; maar meer recreatie op zee in winter kan een probleem zijn voor versstoringsgevoelig vogelsoorten en dient gemonitored te worden.
- ✓ Beroepsvisserij is verboden in het Gericht Marien Reservaat en visserijactiviteiten is geen versturende activiteit in SBZ 3 (mbt de vogelsoorten);
- ✓ Maricultuur: wordt niet overwogen in het gebied en waarschijnlijk is het gebied ook geen geschikt gebied hiervoor.

- in relatie tot de paardenmarkt (potentieel toekomstige bedreiging)

De situatie op de Paardenmarkt wordt geregeld gemonitored en volgens de experts is de beste optie op dit ogenblik één van non-interventie. Een aangroeiende zandbank in de Baai van Heist in de richting van de Paardenmarkt kan in de toekomst een potentieel vormen indien de basislijn zich verder verplaatst zodat het zou mogelijk zijn om de "Paardenmarkt" te voet te bereiken, met verhoogd risico op directe impact op de Paardenmarkt. (Mogelijk wordt in de toekomst, bij verplaatsing van de basislijn, de bevoegdheid over de Paardenmarkt dan een (ten dele of gehele) Vlaamse materie.

- in relatie tot SBZ Kustbroedvogels te Zeebrugge-Heist / SBZ Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin (Vlaamse bevoegdheid)

Niet van toepassing voor FOD VWL

- Andere
- In relatie tot het gericht marien reservaat: onbegrip bij stakeholders en brede bevolking over het nut van het reservaat. Men vraagt zich of WAAROM het specifiek werd aangeduid en wat de meerwaarde van de aanduiding is (dit laatste is een vraag van natuurliefhebbers, omdat toch nagenoeg alles toegelaten is – men ziet geen verschil met de situatie vóór de aanduiding). Het gericht marien reservaat is volgens KB beschermd en voor dit gebied zijn dus ook de beleidsplannen opgesteld. Daarenboven is het gebied ook van belang voor de Lanice-aggregaties en is het een de enige plaats langs de B kust waar een gradient is van strand naar marien reservaat. Tenslotte voor een aantal vogelsoorten belangrijk – oa de dwermeeuw.

We zijn van mening dat de voorgestelde perimeter van deze opdracht (zie figuur 2) onvoldoende groot zijn om de gestelde problematiek te analyseren of om naar oplossingen te zoeken. De ecologische processen in het studiegebied gaan verder dan de perimeter en bij het formuleren van antwoorden (socio-economische) moet ook naar een veel ruimer kader gekeken worden. Welke nota moet er volgens jullie dan nog bij (Vlakte van de Raan, of nog meer?): ik begrijp dat er nog veel meer bij moet – het probleem dat zich stelt is dat de ruimte binnen de perimeter van het project te klein is om de bestaande "conflicten" op te lossen. Ook omdat veel "drukken" vanuit een veel ruimere omgeving op het gebied afkomen.

Noteer dat de Vlakte van de Raan bij de EC is aangemeld als Habitatrichtlijngebied en op de lijst staat van Sites of Community Interest. Het Habitatrichtlijngebied is echter, t.g.v. een uitspraak van de Raad van State niet beschermd conform Belgisch recht.

2. Zijn er momenteel conflicten naar aanleiding van de situering van de bevoegdheidsgrens van FOD Leefmilieu – Dienst Mariene Milieu en de aansluitende Vlaamse SBZ zones? Hoe loopt de samenwerking tussen ANB (Vlaamse bevoegdheid) en de Dienst Mariene Milieu (Federale bevoegdheid)?

Er zijn geen conflicten naar aanleiding van de bevoegdheidsgrens FOD en de "Vlaamse SBZ" zones. Elke autoriteit bepaalt voor zijn beschermd gebied de instandhoudingsdoelstellingen en het maatregelenbeleid.

In het federale beleidsplan voor de beschermde mariene gebieden op zee wordt voor een nauwe samenwerking bepleit tussen de bevoegde natuurbeschermingsinstanties van de mariene en kust SBZ's gepleit, vooral met betrekking tot het controleren van verstoring van rust-, broed- en foerageergebieden van de vogelsoorten waarvoor deze gebieden zijn aangemeld.

Verder wordt voor wat plannen en projecten van menselijke activiteiten betreft ook de "grensoverschrijdende" invloeden op soorten en habitats geëvalueerd (conform art 6.3 van de EU_Habitatrichtlijn).

Zie ook het KB Vergunningen en Machtigingen.

3 Toekomstvisie en wensen

3. Wat is de toekomstvisie van FOD Leefmilieu – Marien Milieu m.b.t. de verdere ontwikkeling van de natuurwaarden, inclusief het halen van de instandhoudingsdoelstellingen (IHD), binnen de zone Knokke-Heist West?

- wat het bepalen en halen van de IHD betreft: zie hoger.
- met aandacht voor de Paardenmarkt: zie hoger.

- met aandacht voor de huidige zandbank: de evolutie van de zandbank verloopt totnogtoe volgens een natuurlijk proces (weliswaar ten gevolge van de uitbreiding van de oostelijke havenmuur van de haven van Zeebrugge). De aanwezigheid van de zandbank in SBZ3 is dus geen reden om de perimeter of de 'conservation objective' de SBZ aan te passen. Wanneer - voor welke reden dan ook - besloten wordt om de zandbank af te graven of er een geul doorheen te graven, is de opdrachtgever verplicht hiervoor de nodige impactstudies te ondernemen om te evalueren of er al dan niet "significante effecten" zijn (= passende beoordeling art 6.3 van de Habitatrichtlijn).

- met aandacht voor de Vlaamse Natura 2000 gebieden: zie opmerking hoger mbt samenwerking.

- op korte termijn 2010 (2015)

De toekomstvisie is verwoord in de beleidsplannen beschermde mariene gebieden:

- bepaling van de operationele IHD in 2010;
- overleg met havenautoriteiten om vervuiling marien milieu vanuit de havens aan te pakken;
- samenwerkingsovereenkomst FOD VVVL en Dept. Landbouw en Visserij om negatieve effecten van de visserij te stoppen;
- opzetten van een operationele monitoring en handhavingsbeleid.

- op middellange termijn 2020

Het behalen van de gunstige staat van instandhouding voor de soorten en habitattypen waarvoor beschermde mariene gebieden werden ingesteld.

- op lange termijn 2050 (o.a. Vlaamse Baaien project)

Met betrekking tot dit project moet gesteld worden dat de initiatiefnemer een gepaste beoordeling conform art 6.3 van de EU Habitatrichtlijn zal moeten maken om na te gaan of er al dan niet significante effecten zijn voor de soorten of habitattypen waarvoor de Natura 2000 gebieden werden aangewezen. Indien er geen significante effecten zijn en indien aan de andere Federale bepalingen voldaan is, kan een vergunning afgeleverd worden. Indien er wel significante effecten verwacht worden, beschrijft art 6.4 van de Habitatrichtlijn welke procedure moet gevolgd worden.

(zie attachment)

4. Wat zijn volgens FOD Leefmilieu – Dienst Mariene Milieu de toekomstige bedreigingen, knelpunten of conflicten m.b.t. de toekomstvisies binnen het gebied Knokke-Heist West?

- op korte termijn 2010 (2015)

De bedreigingen mbt het behalen van de IHD van de beschermde mariene gebieden zijn reeds hoger opgelijst.

- belangrijk voor het behalen van de IHD is een goede communicatie en samenwerking met de stakeholders en politieke ondersteuning (zowel op nationaal als op lokaal niveau) om de doelstellingen te halen.
- Natura 2000 gebieden zijn geen "reservaten" en voorbeelden uit het buitenland tonen aan dat win-win situaties kunnen gehaald worden door op een creatieve manier het maatregelenbeleid uit te werken.
- ...mogelijk is het projectgebied te beperkt begrensd om een oplossing uit te werken (vb lokatie recreatieve activiteiten);
- Voorwaarde om conflicten aan te pakken: mariene ruimtelijke planning

- op middellange termijn 2020: idem

Resultaten van de bevraging in het kader van de Gebiedsvisie voor de Baai van Heist en de ondergedoken zandbank te Heist

1 Inleiding

Organisatie: MBZ (Maatschappij van de Brugse Zeevaartinrichtingen NV)

Bevraagde perso(n)en: dhr. Coens, dhr. Schroé, dhr. Van Cauwenberghe

Werkings- en/of bevoegdheidsgebied: Haven Zeebrugge

Visie en doelstellingen: De Maatschappij van de Brugse Zeevaartinrichtingen (MBZ) is een autonoom havenbedrijf dat tot taak heeft de haven van Zeebrugge en Brugge te exploiteren, te doen groeien, te onderhouden en te promoten. De MBZ treedt op als havenbestuur en beslist ondermeer over de concessie of verhuring van havenfaciliteiten en terreinen.

2 Huidige situatie: bedreigingen en conflicten

De aanwezige Speciale Beschermingszones en de hiermee gepaarde gaande restricties en verplichtingen in en rond van de haven van Zeebrugge zijn niet evident voor de huidige en toekomstige werking van de havenactiviteiten. Bij het aanvragen van vergunningen voor hervergunning of uitbreidingen dient met steeds een toetsing uit te voeren t.o.v de speciale beschermingszones.

De aanduiding van de speciale beschermingszones is volgens MBZ eerder "onschuldig" begonnen, maar evolueert verder waardoor er vanuit de haven wel enige vrees is ontstaan naar de verdere evoluties op dit vlak en de mogelijke conflicten die dat met zich meebrengt voor de exploitatie van de haven. Ook het feit dat er twee bevoegdheden (federaal en Vlaams) aanwezig zijn in de zeezone rondom de haven, Vlaamse en federaal, maakt het niet makkelijk.

MBZ geeft in dat kader aan dat er meer selectief moet omgegaan worden met de instandhoudingsdoelstellingen (IHD's) die opgesteld zijn voor een SBZ. D.w.z. dat er bij conflictsituaties enkel een toetsing dient te gebeuren naar de IHD's die voor dit bepaald gebied, soort of habitat is opgesteld en niet voor andere soorten, habitats, ... die in dit gebied voorkomen en waarvoor het gebied niet is afgebakend. MBZ geeft hierbij aan dat zij van mening zijn dat de na te streven natuurwaarden sowieso compatibel moeten blijven met het bestaan en de exploitatie van de haven.

Het is voor MBZ niet duidelijk wat het eigenlijke nut en de functie van het Gericht Marien Reservaat eigenlijk is. Gezien de beperkingen en verbodsbepalingen in deze zone heel groot zijn, kunnen er op termijn conflicten ontstaan voor eventuele uitbreidingen van het sterneneiland buiten de havenmuren. Ook in het verleden moesten bepaalde projecten geheroriënteerd worden door aanwezigheid van het Gericht Marien Reservaat.

De zone ten oosten van de oostelijke strekdam is een belangrijke aanlandingszone voor diverse huidige en toekomstige ondergrondse kabels en leidingen. Alhoewel het hier om een ecologisch zeer dynamische omgeving gaat, wordt toch heel dikwijls bij vergunningverlening zeer conservatief gedacht. Het is belangrijk dat ook met deze functie van aanlanding van kabels en leidingen rekening wordt gehouden.

Met betrekking tot de zich vormende zandbank geeft MBZ aan dat zij enige bezorgdheid toont omdat de haven dikwijls door diverse stakeholders de zo gezegde "schuldige" zijn voor de ontwikkeling van de zandbank. Zij willen hierbij zeker meedenken voor nieuwe ontwikkelingen in deze zone.

De haven zelf heeft momenteel geen operationeel probleem als gevolg van de aanwezige zandbank.

Met betrekking tot de Paardenmarkt en het aanwezige toerisme en recreatie hebben zij geen conflicten of bedreigingen. MBZ geeft integendeel aan dat zij van mening zijn dat recreatie en toerisme en de aanwezigheid van een haven kunnen samengaan.

MBZ toont zijn bezorgdheid voor de site Rederskaai waar de jachthaven van Zeebrugge gesitueerd is. Momenteel is er blijkbaar nood aan de uitbreiding van de jachthaven en worden hier meer en meer recreatieve activiteiten georganiseerd. De vrees van MBZ is hier dat de typische havenactiviteiten hier verdrongen zullen worden, enerzijds door de recreatieve activiteiten en anderzijds door o.a. onder druk van klachten over geluidshinder, visuele hinder, etc. MBZ geeft aan dat voor hen de havenactiviteiten hier nog steeds de hoogste prioriteit moeten krijgen.

3 Toekomstvisie en wensen

3.1 Toekomstvisie

Korte termijn (2010-2015):

MBZ voorziet op korte termijn geen andere havenactiviteiten in de oostelijke voorhaven (omgeving Knokke-Heist) dan de LNG-activiteiten omheen het LNG-dok en de Ro-ro-activiteiten aan het Britaniadok. De nieuwe havenactiviteiten op korte termijn spelen zich eerder af in de westelijke zijde van de voorhaven van Zeebrugge o.a. ter hoogte van het Albert II dok, in de zone voor containerterminals. Langsheen deze zone is namelijk een goeie mobiliteitsas (spoor) aanwezig, wat aan de oostelijke zijde niet aanwezig is. De oostelijke zijde van de voorhaven is vooral van belang voor de gassector en de ro-ro-sector, die zich verder ontwikkelen in functie van de markt.

Op korte termijn hoopt MBZ ook op de realisatie van een bufferzone of overgangszone tussen de haven en het strand.

Middellange termijn (2020):

MBZ hoopt dat het sternenschiereiland (20ha) een nieuwe locatie heeft gevonden tegen 2020, zodat een verdere noordelijke uitbreiding van de Fluxys terminal mogelijk zou zijn. Mogelijke denkplaatjes zijn volgens MBZ een herlocalisatie aansluitend aan de strekdam, maar dan aan de buitenzijde van de strekdam of een kwalitatieve invulling in de Baai van Heist.

Lange termijn (2050):

MBZ geeft aan dat zij het idee voor de Vlaamse Baaien ondersteunen. Zij hebben wel nog enkele vragen of bedenkingen, zoals woonbebouwing in de veiligheidszone en het vrijwaren van doorvaartmogelijkheden. Verder onderzoek is natuurlijk nog noodzakelijk.

3.2 Wat is absoluut niet wenselijk en wat zijn de absolute randvoorwaarden voor verdere ontwikkelingen in het gebied?

MBZ geeft aan dat het blokkeren van de nieuwe ontwikkelingen in de haven in het algemeen en in het Albert II dok in het bijzonder, absoluut niet wenselijk is. De na te streven functies in de omgeving van de haven dienen compatibel te zijn met de havenactiviteiten.

De grootste zorg van MBZ is dat grote projecten niet meer zullen kunnen gerealiseerd worden mede door de aanwezigheid van speciale beschermingszones of mogelijke andere niet-compatibele functies in en rond de haven van Zeebrugge.

Resultaten van de bevraging in het kader van de Basisanalyse voor de Baai van Heist en de ondergedoken zandbank

1 Inleiding

Organisatie: MDK (Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust)

Bevraagde perso(o)n(en): dhr. Peter DeWolf

Datum: 3 maart 2010

Werkings- en/of bevoegdheidsgebied: Vlaamse kust (Zeewering en kustjachthavens) (territorium Vlaams gewest is gelegen boven de laagwaterlijn). **Eigendomssituatie:** MDK is eigenaar van de zeewering (zeedijken, stranden, strandhoofden, 450 ha zeeerende duinen). De zandbank te Heist valt nu ook onder de zeewering.

Missie en doelstelling: Het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK) van de Vlaamse overheid, draagt zorg voor veilig en vlot scheepvaartverkeer van en naar de Vlaamse Havens, is verantwoordelijk voor de beveiliging van de Vlaamse Kust tegen overstromingen en ijvert voor een geïntegreerd en duurzaam beheer van de kustzone.

2 Info voor basisanalyse

Dhr. DeWolf geeft aan dat er tot eind de jaren '70 slechts een beperkt droog strand aanwezig was ter hoogte van Heist en geen droog strand vanaf het Rubensplein tot aan de Belgisch Nederlandse grens. Pas begin de jaren '80 zijn er opspuitingen gebeurt waarbij er over de ganse kustlijn voor Knokke-Heist een droog strand gecreëerd is.

3 Huidige situatie: bedreigingen en conflicten

De belangrijkste doelstellingen van MDK voor de zone Knokke-Heist West zijn het garanderen van kustveiligheid en de exploitatie van het strand.. MDK ondersteunt hierbij het Provinciaal RUP Strand en Dijk waarin duidelijk staat aangegeven wat waar op het strand toegelaten is. Met betrekking tot veiligheid ter hoogte van de zandbank heeft MDK waarschuwingsborden geplaatst om de recreanten te waarschuwen voor de gevaren door de aanwezigheid van de zandbank.

Momenteel ziet MDK geen bedreigingen of conflicten inzake de zeewering binnen de zone Knokke-Heist West. De zone tot Duinbergen is momenteel reeds veilig en voldoende beschermd tegen 'superstormen'. Op dit moment dringen er zich bijgevolg in deze laatste zone geen maatregelen op mbt zeewering. In de zone Duinbergen zullen beperkte zandsuppleties nodig zijn.

De huidige natuurlijke ontwikkelingen ter hoogte van de zandbank en ook het natuurlijk opvullen van de geul tussen de zandbank en het natuurreservaat Baai van Heist verminderen het overstromingsrisico.

De evolutie van de zandbank en de sedimentatie in de geul wordt door MDK nauwlettend opgevolgd. Elk jaar wordt er op basis van jaarlijkse metingen een evaluatie uitgevoerd van de situatie ter hoogte van de zandbank en wordt nagegaan of er geen negatieve ontwikkelingen ter hoogte van de geul gebeurd zijn.. Op basis van metingen blijkt duidelijk dat er een natuurlijk opvulling plaatsvindt. Voor 2009 werd beslist om ter hoogte van de geul geen maatregelen te treffen..

Strandhoofd 51 werd wel afgebroken. De afbraak van dit strandhoofd betrof een win-win situatie, waarbij VVV Heist vragende partij was voor het verwijderen van het strandhoofd dat een fysieke barrière vormde en een onveilige situatie voor de watersporters en waarbij MDK het vrijgekomen materiaal kon gebruiken voor werken die kaderden in de beveiliging van Oostende tegen overstroming en de uitbouw van de haven van Oostende.

De Vlaamse overheid voorziet geen ingrepen ter hoogte van de zandbank en de geul, vanuit het aspect van zeewering vormt de aangegroeide zandbank zoals hiervoor reeds gesteld eerder een positieve evolutie voor de bescherming van de kustzone te Heist tegen overstroming.

Met betrekking tot de speciale beschermingszones die binnen het studiegebied gelegen zijn, verwijst MDK naar ANB en de Federale overheid (Dienst Marien Milieu) die verantwoordelijk zijn voor het beheer van deze beschermingszones. MDK heeft geen conflicten met betrekking tot deze Speciale Beschermingszones.

Wat de Paardenmarkt betreft geeft Dhr. DeWolf aan dat dit onder federale bevoegdheid valt. Er zijn geen bedreigingen of conflicten met de werking van MDK.

4 Toekomstvisie en wensen

4.1 Scenario's mbt de relatie zandbank/geul

In het verleden zijn verschillende scenario's onderzocht hoe om te gaan met de aanwezigheid van de zandbank en de geul tussen de zandbank en het natuurreservaat. Rekening houdend met het feit dat er een natuurlijke opvulling van de geul gebeurt, wordt jaarlijks beslist of er ingegrepen wordt of niet. De verwachtingen zijn dat de natuurlijke vulling van de geul zal afgewacht worden.

De scenario's die onderzocht zijn of die reeds voorgesteld zijn door andere instanties zijn de volgende:

1. baggeren van de staart van de zandbank

Het baggeren van de staart van de zandbank is niet-duurzaam, deze werken zouden regelmatig herhaald moeten worden. De kostprijs van deze werken is zeer hoog onder andere doordat een brede toegangsgeul naar de werkzone zal moeten gebaggerd worden. Ook de vergunningssituatie ter hoogte van beschermde gebieden vormt een probleem. Baggerwerken worden niet overwogen door de Vlaamse overheid.

2. dempen geul tussen strand en zandbank

Het dempen van de geul is ook een kostelijke opdracht. Een bijkomend aspect hierbij is de vraag welk zand (korreldiameter, herkomst van het zand, ...) hiervoor zou kunnen gebruikt worden. Dit is wel een oplossing die vooruit loopt op de natuurlijke ontwikkelingen maar die toch een hoge kostprijs met zich meebrengt.

3. monitoring

Op dit moment wordt jaarlijks de evolutie van de zandbank en de geul gemeten en volgt op basis van deze metingen een jaarlijkse evaluatie of ingrepen ter hoogte van de geul nodig zijn. Gezien er een duidelijke natuurlijke opvulling van de geul optreedt, neemt de kans dat er in de toekomst ingegrepen zal worden af met de tijd. De maximale huidige diepte van de geul (van top zandbank tot geul) bedraagt heden minder dan 1 meter.

4.2 Toekomstvisie

De algemene toekomstvisie van MDK voor de zone Knokke-Heist West is gebaseerd op de algemene doelstellingen van MDK en kan als volgt samengevat worden:

- de veiligheid van de zeewering mag op geen enkele manier negatief beïnvloed worden door gelijk welk project of plan.

- toeristisch-recreatieve exploitatie van het strand waarbij het strand een openbaar domein moet blijven;

Korte termijn (2010-2015):

Monitoring van de evolutie van de zandbank en opvolging van de geul; wordt jaarlijks uitgevoerd.

Medewerking aan de Langetermijnvisie voor de zone Knokke-Heist West. Beperkte zandsuppleties ter hoogte van Duinbergen.

Middellange termijn (2020):

De belangrijkste toekomstvisie en uitdaging van MDK op middellange termijn is de Vlaamse Kust op een zeer hoog veiligheidsniveau te houden tot 2050. Kustverdedigingsmaatregelen zullen in eerste instantie onderhoudsmaatregelen zijn.

Met betrekking tot de zone Knokke-Heist West geeft Dhr. DeWolf aan dat MDK de resultaten van de Langetermijnvisie afwacht. Hij geeft wel aan dat er een balans moet behouden blijven tussen zeekering, recreatie & toerisme en natuur. Wat vergunningen en toelatingen betreffen in de zone Knokke-Heist West zal MDK zich oplossingsgericht opstellen.

Wat de strandhoofden 1 en 3 betreft, is na onderzoek gebleken dat deze strandhoofden nog steeds een zeekerende functie hebben. Zolang zij een zeekerende functie hebben, zal er niet geraakt worden aan deze structuren. Naar de toekomst toe is het waarschijnlijk niet uitgesloten dat de zeekerende functie van deze strandhoofden zal afnemen of volledig zal wegvallen. Dit kan het gevolg zijn van een verdere aangroei van de zandbank. Indien er een win-win situatie kan zijn (bvb. hergebruik van de afbraakmaterialen voor zeekeringswerken), en de budgettaire situatie het toelaat, kan dit de mogelijkheid om een afbraak van de strandhoofden 1 of 3 te overwegen, verhogen.

MDK wacht ook het Masterplan Vlaamse Baaien 2100 af dat tegen 2014 zou opgemaakt worden.

Lange termijn (2050):

Ook op lange termijn blijft de belangrijkste uitdaging en doelstelling voor MDK het op een hoog veiligheidsniveau houden van de ganse Vlaamse kust.

Met betrekking tot het plan Vlaamse Baaien 2100 geeft Dhr. DeWolf aan dat er nog veel studiewerk noodzakelijk is. Waardoor het op dit moment niet echt mogelijk is om hierover verdere uitspraken te doen. Dhr. DeWolf verwijst terug naar het Masterplan voor het plan Vlaamse Baaien 2100 dat in 2014 moet afgerond worden.

Dhr. DeWolf geeft ook aan dat het belangrijk is dat er duurzame en in de mate van het mogelijke omkeerbare oplossingen gekozen worden.

4.3 Wat is absoluut niet wenselijk en wat zijn de absolute randvoorwaarden voor verdere ontwikkelingen in het gebied?

Hetgeen absoluut niet wenselijk is langsheen de ganse kust, dus ook in de zone Knokke-Heist West, zijn projecten die de zeekering aantasten waardoor de kust minder veilig wordt of waardoor het strand niet meer exploiteerbaar is.

Verbreding van het droog strand te Heist door strandsuppletie is geen optie, omwille van de hoge kostprijs, de noodzaak om het strand regelmatig te onderhouden door onderhoudssuppleties, en het uiteindelijk beperkt resultaat dat hiermede kan behaald worden... In het licht van de doelstelling van MDK om de Vlaamse kust tegen 2050 volledig veilig te maken, geeft MDK tenandere absolute prioriteit aan de kritieke locaties inzake veiligheid tegen overstroming langsheen de kust.

Laatste bedenking:

Dhr. DeWolf geeft aan dat zowel voor het plan Vlaamse Baaien 2100 of voor andere structuren ter hoogte van Heist zal moeten gedacht worden aan PPS constructies of zelfs financiering door privé initiatieven. Voor MDK blijft zeewering nog steeds de absolute prioriteit.

Bevraging in het kader van de Basisanalyse voor de Baai van Heist en de ondergedoken zandbank

1 Inleiding

Organisatie: Stakeholderwerkgroep Heist

Bevraagde perso(o)n(en): Chris Bollens (ADW Immo), Nathalie Couck (bewoners), Filip De Baene (Stranduitbating Anna Josee), Ewald Deloof (VWV Heist), Patrick Demesmaeker (RBSC Duinbergen), Robby & Didier De Noyette (RBSC Duinbergen), Philippe D'Hondt (JCI Knokke-Heist), Daniël Despiegelaere (gemeentebestuur Knokke-Heist), Luc De Wandel (vertegenwoordiger bewoners), Willy Dils (Bewoners ABIMO), Axel Ronse (UNIZO West-Vlaanderen), Vanhaeven G. (Bewoners ABIMO), Jackie Vlietinck (voorzitter), Maxim Willems (gemeentebestuur Knokke-Heist), Bernard Verwem (Strand Pascal)

2 Algemene informatie

1. Werkings- en/of bevoegdheidsgebied (meerdere antwoordmogelijkheden mogelijk):

- Vlaanderen als geheel
- Provincie West-Vlaanderen
- Gemeente Knokke-Heist
- Haven Zeebrugge (Vlaamse bevoegdheid)
- zone Knokke-Heist West
- Vlaamse kust (Vlaamse bevoegdheid) (< basislijn + kustzone)
- Belgische mariene wateren (Federale bevoegdheid): (> basislijn)
  - * territoriale wateren (< 12 NM of ca. 22 km)
  - * continentaal plat = EEZ (> 12 NM)

3 Huidige situatie: bedreigingen & conflicten

1. Wat zijn de huidige bedreigingen en conflicten volgens de Stakeholderwerkgroep Heist in de zone Knokke-Heist West:

- In relatie tot de aangroeiende zandbank

- Verdwijnen van de VWW Heist
- Verbreding van het NATTE strand – grote afstand strand-zee
- Beperkingen opgelegd door het wettelijk kader (bvb. PRUP).
- Aantrekkelijkheid van het strand
- Wat is het nut van de strandhoofden in Heist? Hebben deze nog nut, hebben zij nog een zeeverende functie?
- Onveilig baden
- Uitbreiding van het habitatrictlijngebied

- In relatie tot de paardenmarkt

- Vermoedelijke illegale lozing zand vóór de paardenmarkt?

- In relatie tot de speciale beschermingszones in het studiegebied

- Beperkingen opgelegd door het wettelijk kader (bvb. PRUP).
- Aanwezigheid van het strandreservaat en de ontoegankelijkheid ervan
- Toegankelijkheid van 42m diepe strandstrook tussen dijk en strandreservaat moet behouden blijven
- Houten palen voor afsluiten strandreservaat

- In relatie tot de haven van Zeebrugge op vandaag en in de toekomst (bv. uitbreiding zeewaarts)

- Visuele/geluids/geurhinder vanuit de haven. Als Heist terug aantrekkelijk wordt, zal de horeca volgen, er zal terug leven in de brouwerij komen.
- Verkeershinder rond de haven
- Veiligheid zandbank in termen van terrorisme (wegens aanwezigheid van de LNG terminal)

In relatie tot de verschillende stakeholders:

- De stranduitbaters

- Visuele/geluids/geurhinder vanuit de haven
- Verbreding van het NATTE strand
- Beperkingen opgelegd door het wettelijk kader (bvb. PRUP)

- De horeca

- Economische rentabiliteit van de horeca op de dijk
- Visuele/geluids/geurhinder vanuit de haven
- Verbreding van het NATTE strand
- Beperkingen opgelegd door het wettelijk kader (bvb. PRUP)
- De verloedering van Heist en de daaruit voortvloeiende faillissementen

- Belangen van de bewoners

- Visuele/geluids/geurhinder vanuit de haven
- Verbreding van het NATTE strand
- Aantrekkelijkheid van het strand

- Verhuur/verkoop appartementen, woningen, etc...

- Visuele/geluids/geurhinder vanuit de haven
- Aantrekkelijkheid van het strand
- Dalende prijzen voor verkoop/verhuur (er is een groot verschil in prijzen tussen Oost en West in Heist, je ziet dit heel goed tussen het Vissersplein en het Heldenplein)

- KMO's, zelfstandigen en vrije beroepen

- Verbreding van het NATTE strand
- Beperkingen opgelegd door het wettelijk kader (bvb. PRUP)

- Andere

Opmerking: de belangen van de watersport (VWW Heist), de gemeente Knokke-Heist en de toeristisch-recreatieve waarden (Westtoer, Toerisme Vlaanderen) worden reeds onderzocht in afzonderlijke bevestigingen met de bevoegde diensten of organisaties en dienen hier bijgevolg niet aangegeven te worden.

4 Toekomstvisie en wensen

1. Hoe ziet de Stakeholderwerkgroep Heist de verdere ontwikkeling van de strand- en kustzone Knokke-Heist West?

- Met aandacht voor een onderscheid tss nat/droog strand

- Wegwerken nat strand, breder droog strand, zonder verdere natuurbeschermingsmaatregelen

- Met aandacht voor de verschillende groepen van stakeholders

- De stranduitbaters

- Aanleg nieuwe wandel- en fietsdijk voor de bestaande dijk. Ruimte ertussen opvullen: bvb. sportstrand voorzien, zwembad/vijver aanleggen, terrassen aansluitend op de oude dijk. De nieuwe dijk is geen harde dijk, maar bvb. een houten, open constructie, een 'passerelle'.
- Kwalitatieve stranduitbating in Heist
- Sportstrand naar Heist verplaatsen. Nood aan douches, toiletten, verlichting
- Aanpak visuele/geluids/geurhinder van de haven. Heist terug aantrekkelijk maken door voor de containers bvb. kantoren of winkelruimte te voorzien.
- Is verhuis van het strandreservaat denkbaar?
- Strand aantrekkelijk maken voor kinderen (schepen Willems: idee van 'moeder Siska' op het strand)

- De horeca

- Aanleg nieuwe wandel- en fietsdijk voor de bestaande dijk: terrassen aansluitend op de oude dijk voorzien
- Unieke ambiance creëren in Heist, bvb. een ondergrondse feestzaal in de tweede dijk, een totaalpakket moet aangeboden worden
- Synergien zoeken met het natuurreservaat, bvb. een bezoekerscentrum voorzien in de Baai van Heist (cfr. De Nachtegaal in De Panne), natuurontdekkingsparcours voorzien (strand als plek om krabben te zoeken, garnalen te vissen, ...)
- Kwalitatief fietsonthalpunt in Heist (promoten als 'fietsvriendelijk Heist'). Aansluiten op fietsdoorsteek naar hinterland.
- Strand aantrekkelijk maken voor kinderen (idee van 'moeder Siska' op het strand)
- Jeugdherberg voorzien in Heist

- Belangen van de bewoners

- Dynamiek op het strand creëren o.a. via aanleg van een fiets-en wandeldijk en daaraan gekoppeld allerlei activiteiten.
- Aanpak visuele/geluids/geurhinder van de haven.
- Bewoners meer kansen geven om zich betrokken te voelen met het reservaat, bvb. door een grotere toegankelijkheid, zitmogelijkheden in het reservaat.
- Indien een nieuwe dijk aangelegd wordt voor de bestaande dijk rekening houden met het zicht van de huidige bewoners.
- Strand aantrekkelijk maken voor kinderen en vooral zo toegankelijk mogelijk houden.

- Verhuur/verkoop appartementen, woningen, etc...

- Aanpak visuele hinder van de haven. Heist terug aantrekkelijk maken door voor de containers bvb. kantoren of winkelruimte te voorzien.
- Indien een nieuwe dijk aangelegd wordt voor de bestaande dijk rekening houden met het zicht van de huidige bewoners.
- Jeugdherberg voorzien in Heist

- KMO's, zelfstandigen en vrije beroepen

- Fietsonthaarpunt in Heist. Aansluiten op fietsdoorsteek naar hinterland.
- Aanleg jachthaven

- Andere

- Verhuis van het strandreservaat
- Visuele buffering van de haven
- Bij het organiseren van gemeentelijke initiatieven ook Heist-West aandoen en betrekken

- op korte termijn 2010 (2015)

- Sportstrand naar Heist verplaatsen met respect voor zicht op zee van de inwoners en aantrekkelijkheid van het strand. Nood aan douches, toiletten, verlichting
- Kwalitatieve stranduitbating in Heist
- Verwijderen strandhoofd n°1
- Activiteiten ontplooiën op het strand, bvb. folkloristische activiteiten 'de Klakkertjes', mountainbike

event, fietsfeest op de dijk van Heist

- Wegbaggeren zandbank
- Is de verhuis van het strandreservaat denkbaar?
- Verhuis VVW in 2011
- Organiseren architectuurwedstrijd voor Knokke-Heist West met architectuurstudenten, kinderen, ..., met uitloving van een prijs. Dit kan dan gelanceerd worden tijdens de Week van de Zee 2010.
- Heropleving van het Heldenplein (doorgang Heist mogelijk maken)
- Actieve ingebruikname zwembad De Raan
- Jeugdherberg voorzien in Heist

- op middellange termijn 2020

- Wegwerken nat strand -> breder droog strand
- Fietsonthaarpunt in Heist: uitwerken totaalconcept (bvb. mountainbike op het strand)
- Synergien zoeken met het strandreservaat, bvb. een bezoekerscentrum voorzien in de Baai van Heist (cfr. De Nachtegaal in De Panne), natuurontdekkingsparcours voorzien (strand als plek om krabben te zoeken, garnalen te vissen, ...)
- Nieuwe houten wandel- en fietspasserelle aanleggen voor de bestaande dijk, op het droge strand en aansluitend op de duinen, met aansluiting op het fietsknooppunt naar het binnenland. Tussen de oude en nieuwe dijk (150 à 200m ruimte) andere activiteiten voorzien, bv. sportstrand, dijkduinen, zwembad/vijver, terrassen aansluitend op de oude dijk . In dit scenario is de geul tussen strand en zandbank gedicht. Vergelijking met Scheveningen en Deauville.
- Aanpak visuele/geluids/geurhinder vanuit de haven. Als Heist terug aantrekkelijk wordt, zal de horeca volgen, en zal er terug leven in de brouwerij komen. Om de visuele hinder van de containers aan te pakken kunnen bvb. kantoren of winkelruimte voorzien worden.
- Kwalitatief opwaarderen van de site bij de vuurtoren (rustpunt etc.)
- Heist-West erkennen als ankerpunt voor sportactiviteiten en –evenementen, jaarlijkse activiteitenkalender voor Knokke-Heist

- op lange termijn 2050

- aanleg van een jachthaven.
- Unieke ambiance creëren in Heist, bvb. een ondergrondse feestzaal in de tweede dijk, een totaalpakket moet aangeboden worden
- Voordelen van de Baai benutten voor watersport
- Kansen vanuit Vlaamse Baaien 2100 moeten bekeken worden op voorwaarde dat er niet gebouwd

wordt op de tweede dijk/eiland.

2. Wat zijn volgens de Stakeholderwerkgroep Heist de toekomstige bedreigingen, knelpunten of conflicten m.b.t. de toekomstvisie binnen het gebied Knokke-Heist West?

- aantrekkingskracht van de zone Knokke-Heist West voor toeristen en recreanten

- Verdwijnen van de VVW Heist
- Groeiende zandbank
- Verbreding van het NAT strand
- Visuele/geluids-/geurhinder van de haven

- aantrekkingskracht van de zone Knokke-Heist West voor bewoners (leefbaarheid van Heist en Duinbergen)

- Verdwijnen van de VVW Heist
- Groeiende zandbank
- Verbreding van het NAT strand
- Visuele/geluids-/geurhinder van de haven

- verdeling nat/droog strand

- Verbreding van het NATTE strand
- Aantrekkelijkheid van het strand

- Andere

- 'sluipende' besluitvorming (werkgroep wordt in snelheid gepasseerd door de besluitvorming)

3. Welke ontwikkelingen binnen de zone Knokke-Heist West zijn voor de Stakeholderwerkgroep Heist absoluut niet wenselijk en wat zijn de absolute randvoorwaarden voor de verdere ontwikkelingen in het gebied?

Absoluut niet wenselijk

- Oostwaartse uitbreiding van het strandreservaat
- Als er een nieuwe dijk zou aangelegd worden, wat met de beleving vanop de huidige zeedijk? De bewoners zijn ongerust dat er zou gebouwd worden op de nieuwe dijk.

Absolute randvoorwaarden

- De watersport in Heist moet behouden blijven.
- Belang van stranduitbatingen voor aantrekkelijkheid strand.
- Economische rentabiliteit van horeca op de dijk.
- Kwaliteit

Resultaten van de bevraging in het kader van de Basisanalyse voor de Baai van Heist en de ondergedoken zandbank

1 Inleiding

Organisatie: Westtoer & Toerisme Vlaanderen

Bevraagde perso(o)n(en): dhr. Valcke (Toerisme Vlaanderen), mevr. Monballyu (Westtoer), dhr. Geert Hoorens (Westtoer)

Datum: 10 maart 2010

Werkings- en/of bevoegdheidsgebied: gans Vlaanderen

Missie en doelstelling: de missie en doelstelling van beide organisaties m.b.t. de kust staat beschreven in het Strategisch Beleidsplan voor Toerisme aan de Kust 2009-2014. Aan dit beleidsplan worden impulsprogramma's (kust-actie-plannen) gekoppeld, waarin projecten projecten worden opgenomen waarin geïnvesteerd zal worden door de Vlaamse Regering.

2 Info voor basisanalyse

Korte beschrijving van het toeristisch recreatief medegebruik in het verleden:

- vóór 1975:
  - o t.h.v. Heist zo goed als geen strand
  - o op de dijk veel immo's en horeca
  - o voor lokale bewoners waren vooral de zones G. Willemspark en de strandzone vanaf het Heldenplein van groot belang
- 1975-1990:
  - o Oprichting allerlei watersportclubs, waaronder VVW Heist (1982), Duinbergen, ...
  - o nog steeds veel immo's en horeca
- 1990-2000:
  - o Discussies rond compensatie voor de bouw van de haven van Zeebrugge. Ooit ideeën voor een jachthaven, maar die is er nooit gekomen. Er is wel een ophoging van het strand gekomen.
  - o Conflicten rond de toegankelijkheid van het strandnatuurreservaat.
  - o Compromis rond het toelaten van strandcabines in een bufferzone tussen het strandreservaat en de dijk.

3 Huidige situatie: bedreigingen en conflicten

Opmerking: de bedreigingen of conflicten mbt de werking van VVW Heist zijn afzonderlijk besproken met VVW Heist en zijn tijdens de bevraging met Toerisme Vlaanderen en Westtoer minder aan bod gekomen.

De huidige conflicten of onveilige situaties die worden aangehaald zijn de volgende:

- De geul is gevaarlijk voor kleine kinderen;

- De afstand tot de zee is groot;
- Onveilige situaties voor werking VVV Heist (oa reddingsdiensten)

Met betrekking tot de evolutie van de zandbank en het natuurlijk opvullen van de geul geven zij volgende knelpunten aan:

- Het zicht op de zee zal verminderen, doordat de zee verder zal liggen, wat als minder aantrekkelijk wordt ervaren
- De afstand tot de zee zal vergroten wat als negatief wordt ervaren

Westtoer en Toerisme Vlaanderen geven aan dat zij "geen vragende partij" geweest zijn voor de ligging van het huidige strandnatuurreservaat. Zoals het reservaat nu is, vormt dit geen grote problemen, maar de vrees bestaat dat er een uitbreiding van de Speciale Beschermingszones zal ontstaan door de uitbreiding van de zandbank, wat op zijn beurt een invloed zou kunnen hebben op het toerisme en recreatie in de zone Knokke-Heist West. De twee kerngebieden voor natuurbeleving langsheen de Vlaamse kust situeren zich volgens Westtoer en Toerisme Vlaanderen aan de westkust, t.h.v. het Westhoekreservaat en aan de oostkust, t.h.v. het Zwin.

Specifiek m.b.t. de Baai van Heist staat in het beleidsplan het volgende vermeld 'Het is niet wenselijk om het natuurreservaat verder uit te breiden op de stranden in het centrumgebied vóór de appartementsgebouwen van Heist'. In het beleidsplan wordt tevens verwezen naar de socio-economische studie die zal uitgevoerd worden.

Er wordt aangehaald dat de zone Heist minder aantrekkelijk is omwille van geluidshinder, lichthinder, geurhinder, ... voornamelijk afkomstig van de haven. De visuele hinder, o.a. door de aanwezigheid van containers, aan de rand van de Zeebrugse haven wordt als negatief ervaren. Er is ooit sprake geweest van het aanleggen van een buffer langsheen de haven, maar die is er tot op vandaag nog niet gekomen. Het feit dat er 'rond' het natuurreservaat moet gewandeld worden om vanuit de zone waar strandcabines staan naar de zee te gaan wordt als negatief ervaren.

Westtoer en Toerisme Vlaanderen zijn van mening dat er in de zone Knokke-Heist weinig vernieuwing is in vergelijking met de andere kustzones en dat de waarde van de appartementen te Heist er afneemt.

Wat de Paardenmarkt betreft zijn er geen conflicten mbt het kusttoerisme.

4 Toekomstvisie en wensen

4.1 Toekomstvisie

Korte termijn (2010-2015):

Met betrekking tot de toekomstvisie van Toerisme Vlaanderen en Westtoer kan er algemeen verwezen worden naar het beleidsplan 2009-2014. De specifieke acties die uit dit beleidsplan zullen voortvloeien, zullen vertaald worden in impulsprogramma's. Op dit ogenblik zijn er zowel op korte termijn als lange termijn geen specifieke acties gepland in de zone Knokke-Heist West. De algemene beleidsdoelstellingen die voor de ganse kustzone gelden, gelden natuurlijk ook voor de zone Knokke-Heist West. De herlocalisatie van de VVV Heist zal wel op de korte termijn plaatsvinden.

De toekomstvisie voor de zone Knokke-Heist West focust zich vooral op het aantrekkelijk maken van deze zone. En dan vooral specifiek naar jongeren toe, een groep die momenteel minder goed vertegenwoordigd is. De aanwezigheid van een democratische watersportvereniging draagt hier zeker al toe bij, maar kan nog versterkt worden. De watersportclubs hebben een grote aantrekkingskracht op jongeren. Zij hebben een belangrijke functie om de Kust trendy en aantrekkelijk te maken.

De Vlaamse kust wil zich positioneren als een geanimeerde en levendige Kust. Naast amusement wil zij een rijk aanbod bieden van evenementen die een grote uitstraling kennen voor een gediversifieerd publiek en die

op de schaal van de Kust worden georganiseerd. Het is hierbij belangrijk dat deze evenementen een "jonge" uitstraling hebben.

Specifiek mbt de zone Knokke-Heist West staat in het beleidsplan aangegeven dat een extreem breed nat strand nadelig is voor zeerecreatie. Uit dit oogpunt wordt gepleit voor de aanleg van een breed droog strand waarvoor naast de nadelen wel nieuwe en zinvolle functies kunnen worden ingevuld. In het beleidsplan wordt tevens verwezen naar de afbraak van strandhoofd 51 hetgeen de exploitbaarheid van het strand heeft verhoogd

Toerisme pleit ervoor om de aaneengeslotenheid van de stranden te behouden en het afsluiten van stranden als natuurreservaat of het uitbouwen van barrières op het strand te vermijden. Indien dit toch niet anders kan, moet aandacht gaan naar het creëren van een doorgang voor wandelaars.

Middellange termijn (2020):

De toekomstvisie voor de zone Knokke-Heist West focust zich vooral op het aantrekkelijk maken van deze zone. En dan vooral specifiek naar jongeren toe, een groep die momenteel minder goed vertegenwoordigd is. De aanwezigheid van een democratische watersportvereniging draagt hier zeker al toe bij, maar kan nog versterkt worden. De watersportclubs hebben een grote aantrekking op jongeren. Zij hebben een belangrijke functie om de Kust trendy en aantrekkelijk te maken.

De Vlaamse kust wil zich positioneren als een geanimeerde en levendige Kust. Naast amusement wil zij een rijk aanbod bieden van evenementen die een grote uitstraling kennen voor een gediversifieerd publiek en die op de schaal van de Kust worden georganiseerd. Het is hierbij belangrijk dat deze evenementen een "jonge" uitstraling hebben.

Zeker wanneer de VVW Heist zal verhuizen wenst Toerisme Vlaanderen en Westtoer dat de zone waar VVW Heist nu zit zeker een aantrekkelijke zone wordt. Hierbij kan gedacht worden aan:

- inrichting van een sportstrand waar actieve sport kan worden beoefend zonder de andere strandgebruikers te storen
- activiteiten op platformen
- evenementenstrand

* ...

Toerisme Vlaanderen en Westtoer geven ook aan dat zij het belangrijk vinden dat er in het kader van de socio-economische studie voorbeelden gezocht worden in het buitenland naar hoe brede natte/droge stranden aantrekkelijk gemaakt worden. Ook moet de Vlaamse kust op de kaart blijven staan en rekening houden met concurrerende streken uit het buitenland

Lange termijn (2050):

Met betrekking tot het plan Vlaamse Baaien wordt vermeld dat er 'mooie ideeën' inzitten, maar dat het op dit moment nog veel te vroeg is om hierover enige verdere uitspraken te doen. Men geeft wel twee bedenkingen of knelpunten aan:

- De realisatie van het project zoals het nu voorgesteld is in het Plan Vlaamse Baaien ter hoogte van de Baai van Heist, zal een wijziging van de horizon tot gevolg hebben door het bouwen van de eilanden en het voorzien van woongelegenheden op deze eilanden. Dit wordt als een belangrijke bedreiging voor de eigenaars van de bestaande appartementen op de dijk aanzien. Het zicht op een wijde, ongeschonden zee en horizon is voor bewoners en toeristen van fundamenteel belang.
- Men geeft ook aan dat er moet rekening gehouden worden met de veiligheidscontouren in relatie tot de aanwezigheid van de Fluxys LNG terminal.

4.2 Wat is absoluut niet wenselijk en wat zijn de absolute randvoorwaarden voor verdere ontwikkelingen in het gebied?

Het behoud van de exploitatiebaarheid van het strand als publieke ruimte is van groot belang. Specifiek voor Heist is het behoud van de cabines voor het strandnatuureservaat, aangrenzend aan de dijk, een absolute wens.

Resultaten van de bevraging in het kader van de gebiedsvisie voor de Baai van Heist en de ondergedoken zandbank

1 Inleiding

Organisatie: VVW Heist

Bevraagde perso(n)en(en): Ewald Deloof, Lotje Vermeille

2 Vragen voor de basisanalyse

1. De minimale vereisten voor een goed functionerende VVW zijn de volgende:

- Mbt de locatie van het Clubhuis
  - Dichtbij een groot potentieel aan verblijfsaccommodaties
  - Gelegen aan een waterlijn die gemakkelijk bereikbaar is
  - Gelegen aan een veilige insteekzone voor scholing, ons uithangbord. Door de luwte van de haven van Zeebrugge, heeft de baai minder branding en stroming. Bijkomende troef is dat de baai vrij is van strandhoofden en andere gevaarlijke obstakels. Buiten de blootliggende ankerblokken van het strandreservaat en haar verbodspaaltjes die onder wateroppervlak verdwijnen bij opkomend water.
  - Deze troef wordt nu bedreigd door een ander gevolg van die luwte: de verzanding die boven water is gekomen waardoor de onbereikbaarheid naar vaarbaar water, een verdere werking in Heist onmogelijk maakt. De lange afstand van het clubhuis tot de zee wordt als een ondergeschikt probleem aangezien.
- Mbt het type zand (nat zand/droog strand)
  - Nat strand: problemen door het veel te lange nat strand in Heist:
Rond elke laagwaterstand (2x per etmaal) is er een periode dat vaarbaar water onbereikbaar is geworden, buiten de lange omwegen over een druk strand en baderszone. Deze beperkingen groeien constant en zijn groter voor boten met diepgang zoals zeilboten (roeren en zwaarden) en school-begeleidingsboten en rescueboten!
Zelfs voor vaartuigen met beperkte diepgang (tot 30 cm: kite boards, kajaks en rescue jetscooters) zijn er in Heist reeds periodes rond laagwater waarbij het vaarbaar water onbereikbaar is geworden.
Ook het strandtransport van de zwaardere vaartuigen naar vaarbaar water is onmogelijk geworden rond de laagwaterstanden.
  - Droog strand: een lang droog strand biedt ruimte t.v.v. recreatieve mogelijkheden, accommodatie, bootligplaatsen, veiliger spreiding onder de strandgebruikers onderling... Het nadeel dat de afstand naar de waterlijn groter is weegt niet op tegenover dat voordeel. De accommodatie als uitvalsbasis van de waterrecreatie kan ten andere op een breed droog strand opgeschoven worden richting waterlijn wat de druk, zicht- en evt. lawaaihinder naar de dijk toe vermindert.

2. Hoe is de werking van VVW Heist of de zee- en strand sport in het algemeen geëvolueerd en gewijzigd in de voorbije tientallen jaren en wat waren de oorzaken van het gewijzigde gebruik?

- vóór 1975
  - Watersport in Heist is onbestaande tot het project "Blosa in de branding" in 1982 startte.
  - Blosa begon toen met mobiele scholen langs de kust, om de zeesporten catamaran, windsurfen en zeekajak te promoten door democratische scholing. Het waren vruchtbare investeringen van de Vlaamse Gemeenschap die hebben geleid tot de publieke sportieve troef van onze kust.
- 1984: oprichting VVW Heist
  - Een tuinhuis en 2 containers was de uitvalsbasis van een watersportschool met Blosa materiaal en een kleine groep leden zeilers en surfers.
- 1984-1990:
  - Vanaf '88 speelde de Nationale Watersportdag van Blosa, vooral dankzij Studio Brussel dat Heist verkoos als ankerplaats, de volgende 10 jaar een belangrijke promotierol in de werking van onze publieke en democratische watersportschool.
- 1990-2000: o.a. erkenning strandnatuureservaat Baai van Heist (1997)
  - Leden- en scholingswerking bleven jaarlijks groeien, extra gepromoot door StuBru enthousiasme tijdens de Watersportdag. In 1990 werd de grootste jaarlijkse catamaranwedstrijd naar Heist gehaald. In 1991 zette Blosa definitief een punt achter het project "met Blosa in de branding" dat de vorige jaren stelselmatig was afgebouwd. De club had intussen haar eigen scholingswerking uitgebouwd. Die beginjaren zonder Blosa waren zwaar om de democratische prijzenpolitiek van de vroegere Blosa scholing te kunnen handhaven.
  - Door een nieuw sportdecreet werd de windsurf federatie opgeslorpt door een andere tussentijdse federatie en viel de windsurfscholing terug. De "windsurfboom" was algemeen wat stilgevallen. Catamaran bleef groeien met de evolutie naar de grotere en comfortabelere 18 voet catamarans.
  - Ieder jaar werden clubreserves geïnvesteerd in betere en nieuwe materialen en personeel. Zo groeide de club snel uit tot de grootste particuliere watersportschool, na de Blosa watersportschool te Nieuwpoort.
  - We beginnen als eerste aan de kust met de jeugdcatarans waardoor deze sport ook toegankelijk werd voor de jeugd.
  - Door de groei drong een grotere nieuwe accommodatie zich op. In 1996 bouwt de club het huidige strandpaviljoen. Het is de eerste vaste strandaccommodatie van 500m² groot, gefinancierd met een federatielening dat vorig jaar (2009) volledig is afbetaald door de club, zonder enige vorm van overheidssubsidie.
  - De oprichting van het strandreservaat gaf aanvankelijk geen aanleiding tot conflicten, tot het moment dat er een rij palen als afbakening werd geplaatst en de noordelijke grens niet meer met de waterlijn samenviel maar vastgelegd werd op de laagste laagwaterlijn. De groei van strandzeilen viel volledig terug tot een marginale randactiviteit.
  - De jeugdcataran, het nieuwe paviljoen en de "boom" van een nieuwe zeesport (kitesurfen) waren de boosts in de permanent groeiende leden- en scholingswerking. Windsurfen en strandzeilen (dat altijd al eerder beperkt was tot een randactiviteit) vielen terug. Eénrompszeilboten worden zeldzaam t.v.v. catamaran, motorboten worden verboden (voordien 15-20 tal) buiten de begeleidings- en rescueboten.
- 2000-2010: o.a. ontwikkeling zandbank, afbakening SBZ-zones

- Kiten blijft zowel in haar leden- als scholingswerking permanent groeien.. In 2006 haalden we de wereldwijd meest prestigieuze kite wedstrijd naar Heist: de PKRA Worldcup kite. Voor de kitescholing is de vraag groter dan het aanbod en is uit veiligheid in 2008 een plafond gesteld en bereikt. De ledenwerking blijft tot vandaag groeien.
- Windsurfen genoot van een stevige comeback door de nieuwe materialen die op de markt kwamen waaronder de veel toegankelijke brede boards en lichte tuigages. Vooral de scholingswerking blijft tot vandaag groeien.
- Jeugdcatamaran kreeg een nieuwe impuls door een nieuw ontwerp op de markt, de minicats voor kinderen vanaf 8 jaar. Jeugdcatamaranwerking blijft groeien maar de volwassen catamaranwerking is gestagneerd en vanaf 2009 is voor het eerst een lichte daling van catleden ingezet dat zich dit jaar zal verder zetten. 1 reden: de groeiende beperkingen en schadegevallen door de ondieptes.

Sinds dit jaar minder zeilende leden: sommigen stoppen de sport of wijken uit naar andere locaties. Gelukkig blijven we groeien met de kite leden waarvoor de verzandingsproblematiek later pas echt hinderlijk zal worden. Een feit is dat het op de huidige locatie onhoudbaar is geworden om onze scholing efficiënt te blijven organiseren. We hopen dit jaar de scholing op het recordaantal van vorig jaar te handhaven. Om de deelnemers zo weinig mogelijk te confronteren met de verzandingsproblemen zal de club dit jaar extra moeite doen om dit jaar nog te overbruggen vooraleer er zich in de scholing een terugval manifesteert. Wat we jaren hebben opgebouwd zal volgend jaar volledig verloren gaan als we de bezoekers niet overtuigen dat we volgend jaar verhuisd zullen zijn.

3 Huidige situatie: bedreigingen & conflicten

De huidige bedreigingen en conflicten tussen de werking van de club VVW Heist en de aangroeiende zandbank zijn de volgende:

- De evenementenkalender wordt afgestemd op het voorspelde getij met groeiende beperkingen en moeilijkheden in organisatie tot gevolg.
- Het oorspronkelijk uithangbord van VVW Heist, zijnde de catamaranschool, wordt ernstig bedreigd door onmogelijke periodes.
- Catamaranleden stoppen met de sport of wijken uit naar andere locaties.
- Zeilers begeven zich in gevaarlijkere situaties: blijven verder van de kustlijn (voorbij de zandbank) omdat ze anders op de zandbank vastlopen; varen uit en binnen zonder roerwerking door de lange ondieptes, moeten soms door de baderszone laveren...
- Watersporters ondervinden langs de muur een sterke zeewaartse stroming.

De huidige bedreigingen en conflicten tussen de werking van de club VVW Heist en het strandnatuurreservaat en de speciale beschermingszone Baai van Heist (Vlaams) zijn de volgende:

- Strandreservaat: met een windrichting van Noord tot Oost is het onmogelijk om vanuit de huidige locatie buiten het "natte" strandreservaat te blijven. Conflicten en frustraties tot gevolg.
- Beste strandzeilzone kwijtgespeeld bij de installatie van het strandreservaat.
- Er is hiermee een dode hoek gecreëerd in Heist West. Baders moeten voorbij strandreservaat en de watersportzone om een baderszone te bereiken. Gevolg: soms gevaarlijke situaties met veel baders in de watersportzone.
- Een groot deel van de afbakening van het strandreservaat zijn gevaarlijke, soms onzichtbare obstakels in de brandingszone: blootliggende ankerblokken (beton en ijzeren ringen) voor de boeienrij, ij-

zere verbodspaaltes die onder het wateroppervlak verdwijnen bij opkomend water, dikke palen die in de branding staan bij hoogwater...

Mbt het Gericht Marien Reseruaat ondervindt de VVW Heist geen beperkingen doordat ze in 2006 een goede aanpassing van het KB hebben verkregen: in die beschermde zone worden niet gemotoriseerde watersporters en hun gemotoriseerde begeleiding toegelaten.

Specifieke beperkingen in relatie tot de verschillende soorten activiteiten georganiseerd door VVW Heist:

- bewegende strandporten (strandzeilen, strandsurfen, kite buggy, ...)

De ontoegankelijkheid van het strand thv het strandnatuurreseruaat vormt een beperking, omdat het grootste stuk strand met dikwijls betere windcondities dan ernaast door de hoogbouw op de dijk zich voor het strandnatuurreseruaat bevindt.

Het nat strand aan de oostkust is nog jong en niet zo hard als aan de westkust (Nieuwpoort) waardoor strandzeilen vooral daar populair blijft.

In verhouding met de watersporten zijn de strandporten in de zone Knokke-Heist West bijna verwaarloosbaar.

- strandporten op een vaste locatie (baseball, beachball, beachvolley, hockey, frisbee, rugby, petanque,...)

Huidig voordeel van een groot droog strand in Heist maar voor bepaalde van de opgesomde strandporten is er nooit genoeg ruimte voor een veilige beoefening tijdens de zomerpiek.

- zeesporters (kite, zeil, skibanaan, zeeraffing, surfkajak, zeekajak, bodyboard, golfsurf, SUP board en skimboard, catamaran)

Het groeiende nat strand en de ondieptes zijn onhoudbaar voor zeilen, rescue- en begeleidingsboten. De boten lopen namelijk vast op de bank.

2010 wordt ons laatste seizoen. 2011 gaan we sowieso voor een verhuis, evt. in een voorlopige snelbouw accommodatie.

Dit seizoen (zomer 2010) hopen we te kunnen overbruggen zonder teveel leden en watersport geïnteresseerden te verliezen, materiële en fysieke schades op te lopen...

Het feit dat de afstand tot het clubhuis naar de zee groter wordt is voor de zeesporters een ondergeschikt probleem. De problemen rond veiligheid (watersporters moeten laveren tussen de baders, rescue- en begeleidingsboten kunnen moeilijk uitvaren bij laagwater, "onzichtbare" structuren als grens van het reseruaat, ...) en beperkingen in bereikbaarheid van het vaarbaar water zijn de belangrijkste problemen.

Met betrekking tot de paardenmarkt is er op dit moment geen hinder voor het watersporten. Er is wel een steeds terugkerende vraag betreffende de "tijdbom" en de bijna onvermijdelijke struisvogelpolitiek bij deze.

4 Toekomstvisie en wensen

De toekomstvisie voor de verschillende typen van strand- en zeesporten zijn de volgende:

- bewegende strandporten (strandzeilen, strandsurfen, kite buggy, ...)

Geen heel grote toekomst hierin daar het natstrand aan de oostkust, in vergelijking met de westkust (Nieuwpoort) relatief zacht is. Er zou wel een winst kunnen ontstaan indien het strandreseruaat zou verhuizen naar een aangelegde zanddorpel in zee.

- strandporten op een vaste locatie (baseball, beachball, beachvolley, hockey, frisbee, rugby, petanque,...)

Er is nood aan een nieuwe dynamiek in Heist, die kan teweeg gebracht worden door jongeren aan te trekken naar allerlei nieuwe sportieve recreatie mogelijkheden geïnstalleerd op het droogstrand: zwembad, klimparcours, hoogterparcours, mountainbikeparcours, indoor beachvolley hall (den Haag "Lindobeach"). Dit zou iedereen ten goede komen en dé uitdaging voor Heist zijn.

- zeesporters (kite, zeil, skibanaan, zeerafting, surfkajak, zeekajak, bodyboard, golfsurf, SUP board en skimboard, catamaran)

Het unieke van de baai van Heist, de luwte en het ontbreken van strandhoofden, als troef voor sportieve zeerecreatie recupereren en verder ontwikkelen door de hoogwaterlijn zeewaarts uit te breiden en de laagwaterlijn landwaarts te halen. Indien dit reeds was aangepakt in Heist stonden we dit seizoen al met een nieuw strandpaviljoen op de prachtige eerste herlocalisatie thv de Raan (14 maanden geleden was de bouwvraag binnen).

Indien niets ondernomen wordt is Heist als een badstad zonder bereikbare zee ten dode opgeschreven.

2010 is het laatste zeilseizoen in Heist. Het einde van de andere watersporten volgt.

- algemeen: door de hoogwaterlijn zeewaarts te brengen en de laagwaterlijn landwaarts te halen door zand te verplaatsen, kan er met de zorg van kustverdediging, toch nog aan strand- en zeerecreatie worden gedaan. cfr. Scheveningen: zachte kunstrijf schuin op golfrichting creëert wering en prachtige surfgolf.

Zeerecreatie (actuele locatie surfclub): 2010-2011

- Een aangepast PRUP voor de herlocalisatie van VVV Heist tegen eind juni 2010.
- Schriftelijke bevestiging van de gemeente betreffende toekenning Lot 1 in Duinbergen voor 200 bootligplaatsen naast de nieuwe accommodatie, oostelijk van de duinen.
- Een bouwvergunning tegen november 2010.
- Aanleg nutsvoorzieningen (electriciteit, water, aansluitingspunten afvoer, kabel en telefonie...) tegen november 2010.
- Schriftelijke toelating voor plaatsing voorlopige constructies vanaf januari 2011 tot het einde van de bouwwerken van de nieuwe constructie.
- Bij de heraanleg van het plein dijk - Anemonenlaan, een geschikte afrit van het strand intekenen.
- Opruiming van strandhoofd 1, zodat de herlocalisatie binnenkort ook niet opgesloten geraakt tussen de staart van de zandbank en dat strandhoofd. Hiermee wordt tevens een veilige zone gerecupereerd voor baders en watersporters.
- Houten passerelle van de dijk naar de ooststrand van de duinen (evenwijdig aan de clubtransportmat) voor veilig wandel- en fietsverkeer en fietsstalling waarvoor te weinig ruimte is op de dijk.
- Informeren van de omwonenden, strandgebruikers betreffende plannen voor de nieuwe locatie en argumentatie van een nieuwe dynamiek in Heist-Duinbergen door de versterkende werking van samenwerking.
- Nieuwe nutsbestemming voor huidig strandpaviljoen als (voorlopig) onthaal / stockageruimte / uitvalsbasis / leslokaal...voor nieuwe sportieve strandrecreatie (beachvolley, MB parcours, hindernissenparcours, petanque...)
- 2011: aanvang werken nieuwe vaste accommodatie

Korte termijn (toekomstige locatie surfclub): 2012 (2015)

- Op nieuwe locatie alle voorlopige constructies vervangen door vaste accommodatie.

- Droogstrand aan zee kant van duinen verlengen om evt. later bootligplaatsen zeewaarts te verhuizen.
- Nat strand, waaronder staart van zandbank, zeewaarts verleggen tot evt. een kunstrif.
- Verder uitwerken van samenwerking stranduitbaters en andere gebruikersgroepen
- Aansluiting passerelle aan nieuwe "zonne"passerelle zee kant duinen - baai van Heist - aansluiting lichtbrug - ontknoping fietsnetwerk hinterland door ondertunneling spoorweg.
- Verder uitwerken nieuwe sportieve strandrecreatie: hoogteparcours, verlichte terreinen beachvolley, -soccer, -handbal-, urban golf, krachtbal, ...
-

Middellange termijn 2020

- Verder uitwerken van sportieve strandrecreatie in Heist: zwembad, polyvalente indoorbeachvolley-hall (cf. Lindo-beach Den Haag, uitvalsbasis voor zomerevenementen), snorkelbassin met zeedieren, duikput...

Lange termijn 2050

- Afzonderlijk geïsoleerde eilandjes op korte afstand voor de kust (zonder immigratieverbod voor palmbomen) ipv een langgerekt schiereiland dat gans de Oostkust afsluit van open zee.
- Fanatieke natuurvrienden die de natuur exploreren door gebruik te maken van watersportmaterialen en omgekeerd, iedereen vliegt over t'water met een zwerm of school inheemse en exotische vogels en zeedieren, of zijn het vroegere natuurfanaten en watersportfreaks, we weten het dan niet zo goed meer want het onderscheid is vaag geworden en we voelen ons vrolijk eensgezind thuis op en in het water van de baai. (Kan ook 2100 zijn...)

De bedreigingen en conflicten die nu reeds gedetecteerd worden mbt bovenvermelde toekomstvisie(s) zijn de volgende:

- Te weinig aandacht voor de korte termijn aanpak zodat Heist gefossiliseerd is vooraleer er aan de lange termijnplannen begonnen is.
- Lange periodes in werfstoelstanden
- Een laguna in de "Vlaamse Baaien" dat zo interessant zal zijn voor de binnenscheepvaart, dat watersporten verboden zal worden.
- Noodzakelijke korte termijn plannen die gehypothekeerd worden door onbeslistheid in functie van de lange termijnplannen.
- Foute overheidsbesparingen.
- Behoudsgezindheid van sommige strandgebruikers waarbij elke verandering leidt tot conflict.

4.1 Wat is absoluut niet wenselijk en wat zijn de absolute randvoorwaarden voor verdere ontwikkelingen in het gebied?

Absoluut niet wenselijk: blijvend uitstel tot ingrepen zodat Heist totaal geen aantrekkingskracht meer uitoefent op de jeugd wat het later extra moeilijk maakt om dit met ingrepen te recupereren.

Absolute randvoorwaarden: snelle ingrepen die terug jeugd aantrekken, zowel wat uitgangseven als wat de sportieve recreatie betreft.

De grootste watersportschool aan onze kust is gegroeid in de luwte van de Baai; deze troef dient gerecupereerd te worden door voorstellen beschreven onder de wensen voor zeer korte en korte termijn.

Resultaten van de bevraging in het kader van de Basisanalyse voor de Baai van Heist en de zandbank te Heist

1 Inleiding

Organisatie: Gemeente Knokke-Heist

Bevraagde perso(n)en: dhr. Willems (eerste schepen)

Datum bevraging: 10 maart 2010

Werkings- en bevoegdheidsgebied: gemeente Knokke-Heist

2 Huidige situatie: bedreigingen & conflicten

De gemeente Knokke-Heist geeft aan dat de zone Knokke-Heist West momenteel minder aantrekkelijk is voor bewoners, toeristen en recreanten. Bepaalde aspecten wijzen op dit gegeven:

- De prijzen voor verhuur en verkoop van vastgoed gaan achteruit in deze zone
- Toeristen en recreanten wandelen meer richting Zwin ipv richting Heist, met een direct gevolg voor de horeca op de dijk in deze richting van het strand van Knokke-Heist
- Het aantal toeristen is minder groot in de zone Heist dan in de rest van het strand van Knokke-Heist
- Vooral de groep van jongeren is minder vertegenwoordigd, maar dit geldt niet enkel voor de zone Knokke-Heist West, maar eigenlijk ook voor de ganse kustzone.

De redenen die door de gemeente aangehaald worden, zijn de volgende:

- De aanwezigheid van de haven van Zeebrugge met allerlei vormen van hinder (geluidshinder, visuele hinder, geurhinder en psycho-sociale aanwezigheid van een haven met LNG-terminal)
- Voor het strandnatuureservaat is een zone beschikbaar waar badkarren kunnen geplaatst worden. Gezinnen met kinderen vinden de ligging van het strandnatuureservaat minder geschikt omwille van het feit dat er geen onmiddellijke verbinding is met de zee.
- De aanwezigheid van de Baai van Heist wordt voornamelijk in relatie tot de strandgebruikers en gezinnen met kleine kinderen als minder aangenaam ervaren. Mensen die een appartement hebben op de dijk wensen liefst voor hun appartement het strand te kunnen betreden en hierbij ook recht naar de zee te kunnen lopen. Strandgebruikers en in het bijzonder gezinnen met kinderen vinden het minder geschikt omwille van het feit dat er geen onmiddellijke verbinding is met de zee. Er moet namelijk een bocht gemaakt worden omheen of doorheen (wandelpad) het natuureservaat.

Zeker wanneer de VVW Heist, die in de nabije toekomst zal verplaatsen, zal verdwijnen, bestaat de vrees dat dit gebied nog minder bezocht zal worden.

Ook de conflicten die aangehaald zijn door de VVW Heist, m.b.t. veiligheid in relatie tot de aanwezigheid van de geul tussen de zandbank en het strand, worden door de gemeente als conflict aanzien.

De gemeente Knokke-Heist geeft aan dat er bij de bouw van de haven van Zeebrugge aangegeven werd dat er een talud of scherm zou gebouwd worden om de visuele hinder van de haven van Zeebrugge te beperken. Tot op de dag van vandaag werd dit nog niet gerealiseerd. De gemeente Knokke-Heist vindt dit nog steeds noodzakelijk.

Het belangrijkste conflict met alle natuurbeschermingszones, zowel Vlaams als federaal, is het feit dat er allerlei restricties of beperkingen worden opgelegd aan de andere medegebruikers. Vrij betreedbaar strand en zee zijn voor een kustgemeente de grootste troeven

Een andere aspect m.b.t. natuurbescherming is de vrees dat er bijkomende uitbreidingen zullen ontstaan van de bestaande natuurbeschermingsgebieden met allerlei negatieve gevolgen naar de medegebruikers, bewoners, toerisme en recreatie in het algemeen.

3 Toekomstvisie en wensen

Korte termijn 2010 (2015)

De gemeente Knokke-Heist geeft aan dat een versnelde opspuiting waarbij een groot droog strand zou gecreëerd worden wenselijk is.

M.b.t. de huidige locatie van de VVW Heist, die zal vrijkomen eens de VVW Heist verhuisd is, wenst de gemeente Knokke-Heist dit gebouw een nieuwe bestemming te geven. Al dan niet in het bestaande gebouw of een nieuw gebouw. Het uitbouwen van een sportstrand en bijhorende randaccommodatie zou een nieuwe aantrekkelijke zone moeten vormen.

De toekomstvisie van de gemeente Knokke-Heist voor de zone Knokke-Heist West kan als volgt samengevat worden:

- Ontwikkeling van een sportstrand (zachte recreatie zoals strandvolley, etc) met aantrekkelijke faciliteiten.
- Attractief, jong, jeugdig, trendy en hip
- Speeltuin voor kleine kinderen
- Toiletten en douches
- Al dan niet via een passerelle
- Volgende aspecten kunnen dit versterken en/of voorzien worden:
  - Ruimte voor strandterrassen vergroten
  - Horeca-uitbating uitbreiden (genre Moeder Siska)
  - Verlichting zodat er ook 's avonds kan gesport worden
  - Aanwezigheid van hotels op de dijk van allerlei prijsklassen
  - Bouw van een jeugdherberg
  - Feestzaal, dancings (onder de grond) ter hoogte van het Heldenplein
  - Zwem(vijver)
  - ...

De zone Knokke-Heist West moet vooral een aantrekkelijke zone worden waarbij voornamelijk jongeren en jonge gezinnen worden aangetrokken

Op korte termijn blijft vanuit de gemeente wel de schrik voor uitbreiding van het bestaande natuurreservaat. Vooral omwille van het feit dat er allerlei beperkingen, verplichtingen, begrenzingen, ... gepaard gaan met de aanwezigheid van beschermde natuurgebieden, zowel federaal als Vlaams.

Middellange termijn

De toekomstvisie op middellange termijn bouwt verder op de toekomstvisie op korte termijn zoals deze hiervoor is beschreven. Op middellange termijn kan een verdere uitbreiding en invulling van de zone gebeuren.

Lange Termijn 2050

De gemeente Knokke-Heist staat niet afkerig tegenover de inrichting van de zone Knokke-Heist West zoals dit opgenomen is in het plan Vlaamse Baaien. Bepaalde aspecten worden wel als belangrijk aangegeven:

- Er moet een gecombineerde visie zijn (sport, natuur, toerisme en recreatie, wonen)
- Conflicten of vraagtekens: vanwaar zal de toegang zijn naar het schiereiland? De gemeente Knokke-Heist vindt het wenselijk dat de toegang gemeentelijke bevoegdheid wordt, aangezien het ganse schiereiland op het grondgebied van de gemeente Knokke-Heist zal liggen.

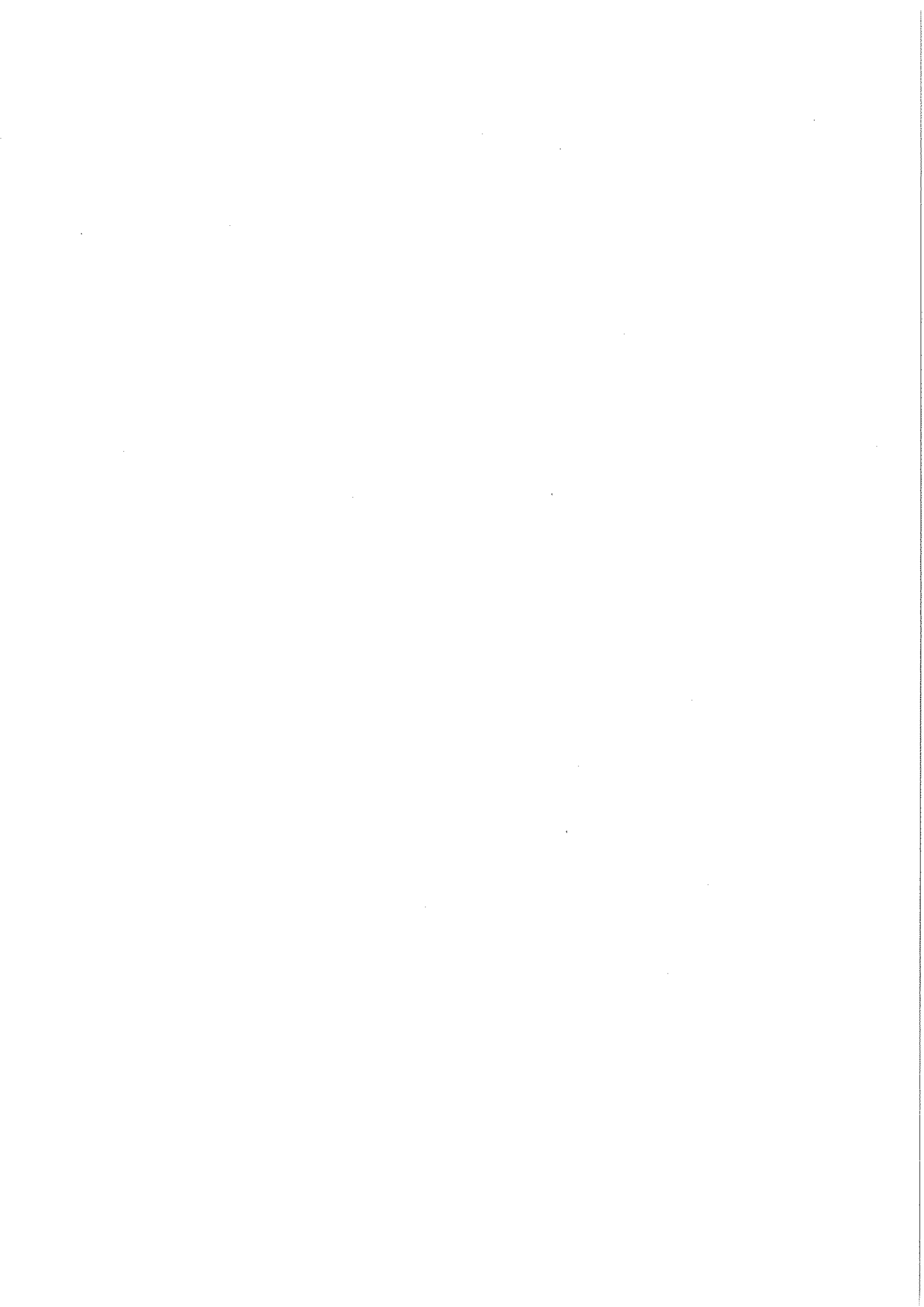
Algemene opmerkingen

De gemeente Knokke-Heist geeft aan dat bij de opmaak van beleidsplannen, RUP's, etc de economische waarde van de kust als gelijkwaardig moet beschouwd worden aan de natuurwaarden van de kust.

Privé-investeringen zullen zowieso noodzakelijk zijn. De gemeente Knokke-Heist is geen vragende partij om de activiteiten in de zone Knokke-Heist West zelf uit te baten, maar wel een concessie te geven aan privé-investeerders die dit gebied maximaal kunnen uitbreiden.

Er moet gestreefd worden naar een combinatie van activiteiten: natuur, wonen, recreatie, amusement, eten, drinken, spelen, ...

Door gebrek aan ruimte zal de gemeente Knokke-Heist in de hoogte moeten gaan bouwen.

Kantoren ARCADIS Belgium		
Kantoren ARCADIS Engineering & Consulting		www.arcadisbelgium.be
<p>Deurne-Antwerpen Clara Snellingsstraat 27 B-2100 Deurne-Antwerpen T +32 3 360 83 00 F +32 3 360 83 01</p>	<p>Berchem-Antwerpen Roderveldlaan 3 B-2600 Berchem T +32 3 328 62 86 F +32 3 328 62 87</p>	<p>Kortrijk Sint-Jorisstraat 21 B-8500 Kortrijk T +32 56 24 99 20 F +32 56 24 99 21</p>
<p>Gent Kortrijksesteenweg 302 B-9000 Gent T +32 9 242 44 44 F +32 9 242 44 45</p>	<p>Haaltert Bruulstraat 35 B-9450 Haaltert T. +32 53 83 04 80 F.+32 53 83 59 54</p>	<p>Leuven Vaartkom 31/8 B-3000 Leuven T +32 16 63 95 00 F +32 16 63 95 01</p>
<p>Hasselt Eurostraat 1 bus 1 B-3500 Hasselt T +32 11 28 88 00 F +32 11 28 88 01</p>	<p>Oostende Archimedesstraat 7 B-8400 Oostende T +32 59 27 38 00 F +32 59 27 39 00</p>	<p>Bruxelles 500, avenue Louise B-1050 Bruxelles T +32 4 349 56 00 F +32 4 349 56 10</p>
<p>Liège 26, rue des Guillemins, 2ème étage B-4000 Liège T +32 4 349 56 00 F +32 4 349 56 10</p>	<p>Charleroi 119, avenue de Philippeville B_6001 Charleroi T.. +32 71 298 900 F. +32 71 298 901</p>	<p>Bastogne 6, rue Thier De Luzéry B-6600 Bastogne T +32 61 21 38 85 F +32 61 21 52 28</p>

Iso gecertificeerd voor:
Adviesverlening, studie en ontwerp van gebouwen, infrastructuur, milieu en ruimtelijke ordening

